

Курс лекцій по вивченню Нового Заповіту

Даний матеріал забороняється використовувати у комерційних цілях

Вступ

Новий. Зав. Ділиться на три категорії:

1. Історичні - Євангелія й книга Діянй (оповідання про життя Ісуса Христа);
2. Повчальні - Послання (наставляння у Вірі, боротьба з єресями);
3. Пророчі - Одкровення (розповідь про майбутні події).

Авторство

Бог залучив до написання Нового Завіту таких людей:

Матфей - митар, з апостолів найбільш непомітний, після Діян. 1:13 зникає. Автор Єван. «від Матфея».

Лука - лікар, тому був справді освіченим, так само він був ретельним дослідником. Автор Єван. «від Луки» й «Діянй».

Іоанн - наймолодший з Ап. Автор 5 книг: Єван. «від Іоанна», 1,2,3 послань Іоанна та книги Одкровень.

Марко - помічник Петра, брат або племінник Варнави. Можливо, знав Хр. й Ап.

Автор Єван. «від Марка».

Петро - рибалка, Апостол. Автор двох послань.

Павло - фарисей, Ап. «язичників». Автор 14 послань.

Яків - пастор Єрусалимської церкви. Автор послання Якова.

Іуда - зведений брат Якова Мар.6:3. Автор послання Іуди.

Матфей - «Дарунок Господній», син Алфея, що званий Левієм Мат.9:9; Лука 5:27; Мар.2:14. Після покликання зробив велике частування. Після вознесіння Хр. проповідував у Палестині й написав Євангеліє. Потім пішов проповідувати: 1. Ефіопія й Парфія;

2. Персія й Мідія

Смерть: 1. спалили в Ефіопії; 2. помер сам.

Лука - скорочено від Lucanus. Сам він не називається автором книг, але з самого початку Церковні передання визнавали його автором. Евсевій і Ієронім говорили, що він уродженець м. Антіохії, Кол.4:14 - говориться, що він лікар. Добре знання іудейських звичаїв, спосіб мислення, фразеологія – дозволяють припускати, що він був прозелітом перше, ніж став християнином. Використання чистої й правильної грецької мови - вказує, що він був греком.

Перекази говорять про нього таке: один із 70 учнів Лук.10:1; іконописець; один з учнів по дорозі в Емаус Луки 23 гл. Працював із Павлом, потім проповідував у Італії, Македонії, Греції й Африці.

Смерть:

1. помер сам у 80 років;
2. При Доміціані повішений на маслиновому дереві, тому що не було хреста.

Іоанн - «благодать Божа» - син Заведея, рибалки з Галилеї. Можливо, його мати Саломія Мат.27:56 і Мар.40:41, служила Хр. своїм маєтком. Брат Ап. Якова, із впливової родини Мар.1:20. Ін.18:15, мав будинок на Галилейському морі та Єрусалимі, мав вплив і популярність. Учень Іоанна Хрестителя Ін.1:36; покликаний Мат.4:21. Прозваний сином Грому за спонтанний і неврівноважений характер - Мар.9:38-40 забороняє вигнання бісів; Луки 9:51:56 - вогонь із неба.20:20 - місця в Царстві. Один із трьох найбільш близьких до Христа. У Діян.15 гл. згадується останній раз на Ієр. Соборі.

Жив і учив в Ефесі - інших Ап. уже не було. При Доміціані були гоніння, і Іоанна намагалися отруїти, зварити в киплячій олії й, зрештою, заслали на острів Патмос. Заслання не було тривалим, тому що імператор помер.

Називається учень «любові». Він постійно повторював, щоб любили один одного. Коли його запитували, чому він так говорить, він відповідав: - «це виконання заповіді».

Смерть: 94 роки під час правління Трояна.

Петро - «скеля, камінь» грецькою; Симон - «випробувач, оцінювач» єврейською. Кифа - «скеля» сірійською. Симон його перше ім'я. Син Йонин, брат Андрія, родом з Вефсаїди. Його родина жила в Капернаумі Мт. 8:14. Характер - холеричний, гарячий, швидкий. Часом учинки й слова не обмірковані. Був одним із трьох наближених до Христа: Луки 8:51 - дочка Яїра; Переображення; Мт. 26:36-56 - Гефсиманія. Омиття ніг Ін.13:8,9 = Ін.13:37, 38 - зречення. Ін.22:16 - реабілітація. Верховенство - до й після П'ятидесятниці, Ієрусалимський Собор. Після цього працював у Антіохії, на Сході й Заході.

Смерть: розіп'ятий вниз головою в Римі 67р. при Нероні. Передання говорить, що дружина супроводжувала його й теж була страчена.

Павло - «менший», Савл (Саул) єврейською - «випрошений», «вимолений». Родом із Тарса, головного міста області Килікії, був знаменитий освіченістю своїх жителів. Павло був римським громадянином Дн.22:28, 29. Єврей з коліна Веніамінового, фарисей, як і батько. Учився в Гамаліїла, знаменитого рабина Дн.5:34. Був відданий іудейському віровченню, його ревності в цьому вченні зробили його гонителем церкви Гал.1:14; за іудейським звичаєм був навчений робити намети. З'явився в Єрусалимі на початку н.е. 22 або 25 років, коли Христос почав служіння. Був у числі перших гонителів - його характер, таланти й здібності зробили його керівником гонінь. Але він повністю змінився після Дн.9 гл. Одержав християнське віровчення через одкровення, багато працював.

Смерть: обезголовлений 67 р. у Римі за Нерона.

Яків - іменований менший, єпископ єрусалимський. Син Алфеїв або Клеопи й Марії, двоюрідний брат Христа. Головував на Єрусалимському соборі, тому що виголошував заключну промову. Переказ говорить, що був святим від народження.

Смерть: 62р. Іудеї скинули із храму, потім добивали камінням, і сукнороб добив кілком у голову.

Іуда - «Слава Ієгови». У першій Церкві було два Іуди: один з 12 Луки 6:16; другий - зведений брат Хр. Мт.13:55. Другий найбільш визнаний як автор. За

переказом проповідував у Іудеї, Галилеї, Самарії, Ідумеї, Аравії, Сирії, Месопотамії, Персії й Вірменії.

Смерть: Повісили на дереві й розстріляли стрілами.

Марко- Іоанн - родич Варнави, наймолодший син багатой вдови. Ходив у першу місіонерську подорож Павла. Наприкінці життя Павла був його помічником.

Дата й місце (написання)

Установлення абсолютно точної інформації про те, де й коли була написана книга, неможливе, якщо, звичайно, сама книга не говорить про це.

Матфей - Палестина, 60р. Первісна мова - єрейська.

Марко - Рим, між 60 й 70 р.

Лука - Кесарія, близько 60 р.

Іоанн - Ефес, 90 р.

Якова - Єрусалим, 47- 48 р.

1 До солунян - Коринф, кінець 51 р.

2 До солунян - Коринф, 52. За кілька місяців або тижнів після першого.

1 Коринтян - Ефес, 56.

2 Коринтян - Македонія (Филипи або Солунь), 56.

Галатам - Антіохія, 49 р. це сама пізня дата написання.

Римлянам - Коринф, 57 р.

Ефесянам - Рим (дворічне ув'язнення), 61- 63.

Колосянам - Рим, 61- 63 р.

Филимону - Рим, 61- 63 р.

Филипп'ян - Рим, 61- 63 р.

1 Тимофію - Филипи, між першим і другим ув'язненням Павла, 65 р.

Титу - Македонія, 65 р.

1 Петра - Вавилон, 65 р.

2 Тимофію - Рим (друге ув'язнення), 67 р.

2 Петра - М.б. Рим (погроза зсередини, а не ззовні), 67 р.

Євреям - Рим (у Єрусалимі як розрада після смерті Якова), 62- 66 р.

Іуди - Єрусалим, 68 або 80 р.

1,2,3 Іоанна - Ефес, 90- 95 р.

Одкровення - Патмос, 95 р.

Діяння - М.б. Кесарія (друге ув'язнення Павла), 63р.

КНИГА	АВТОР	НАПИСАННЯ		КОМЕНТАРІ
		ДАТА	МІСЦЕ	
Галатам	Павло	49	Антіохія	Сама пізня дата написання.
Якова	Яків	47-48	Єрусалим	
1Солунян	Павло	кінець51	Коринф	
2Солунян	Павло	52	Коринф	Кілька місяців або тижнів після першого.
1Коринтян	Павло	56	Ефес	
2Коринтян	Павло	56	Македонія	Филипи або Солунь
Римлянам	Павло	57	Коринф	
Матфей	Матфей	60	Палестина	Первісна мова - єврейська
Лука	Лука	близько60	Кесарія	
Марко	Марко Іоанн	60-70	Рим	Між цими роками
Ефесянам	Павло	61-63	Рим	Дворічне ув'язнення Павла
Колосянам	Павло	61-63	Рим	
Филимону	Павло	61-63	Рим	
Солунян	Павло	61-63	Рим	
Діяння	Лука	63	~Кесарія	Друге ув'язнення Павла
Євреям	~ Павло	62-66	Рим	У Єрусалимі, як розрада після смерті Якова
1Тимофію	Павло	65	Филипи	Між першим і другим ув'язненням Павла
Титу	Павло	65	Македонія	
1Петра	Петро	65	Вавилон*	
2Петра	Петро	67	М. б. Рим	Внутрішня загроза, а не ззовні
2Тимофію	Павло	67	Рим	Друге ув'язнення Павла
Іуда		68або80	Єрусалим	
Іоанн		90	Ефес	

1,2,3 Іоанна	Іоанн	90-95	Ефес	
Одкровення	Іоанн	95	Патмос	

Новозавітна історія й географія

Як ви розумієте, Священне Писання Старого й Нового завіту не існує у вакуумі. Старий і Новий завіт - це книги, які написані в певних культурно-історичних рамках. Тому хоча б коротке ознайомлення із цим контекстом є необхідним для правильного розуміння змісту священних текстів. Існує цілий розділ біблеїстики, що займається цими початковими відомостями.

Насамперед хотілося б нагадати, що Палестина, Свята Земля, перебуває на східному узбережжі Середземного моря. Це територія, що займає важливе стратегічне положення між Заходом (Європейським континентом) і Азією (Сходом). Тому Палестина завжди була яблуком розбрату між західними й східними державами. Дуже недовго Ізраїлю на його історичному шляху вдавалося бути незалежним і самокерованим. Набагато частіше доводилося вести війну, і дуже часто Палестина перебувала під владою то одного, то іншого царства. Один із пророків старого завіту - Даниїл мав видіння, у якому бачив бовдура, що складався з п'яти частин: золота голова, срібне обличчя й груди, а тулуб, ноги й стопи були зроблені з різних матеріалів. Пророчо це тлумачиться як послідовна зміна п'яти найдавніших світових імперій. Нас цікавлять два останніх царства – Македонське або Грецьке й Римське. Македонське царство пов'язане із завоюваннями Олександра Македонського. Разом із македонською імперією на землю Палестини прийшло те, що називається еллінізацією (еллінським впливом). Всі території, які скорив Олександр, починали еллінізуватися, у них насаджувалася грецька культура, розмовною ставала грецька мова, приймали в багатьох місцях політичний устрій.

Важливо те, що в цей період починалася еллінізація, грецька мова активно стала входити в життя Ізраїлю. Про це є дуже багато відомостей, навіть монети, які знаходять археологи. Монети підписувалися з однієї сторони арамейською

мовою, а з іншої - грецькою. Для нас це важливо тому, що Новий Завіт написаний в основному грецькою мовою.

Також для нас Македонська імперія важлива тим, що в Ізраїлі в цей час починається активний визвольний рух, з'являються особливі партії - секти (релігійно-політичні угруповання).

І, нарешті, п'яте, і останнє царство - Римське. Воно для нас важливе тим, що під час римського панування на землю прийшов і втілювався Господь Ісус Христос. Палестина в цей час жила за римськими законами, хоча зі своїми особливостями. Рим і його вплив важливі не тільки тим, що Палестиною правив прокуратор, не тільки тим, що Христа судили за римськими законами, не тільки тим, що правителів призначав сенат, але й у багатьох інших сферах діяльності римське панування вплинуло на всю священну історію. Наприклад, такий факт, як римські дороги. Відомо, що Рим у міру розширення кордонів імперії проводив величезну роботу із благоустрою колонізованої території й у тому числі будував дороги. Ці дороги, шляхи римські послужили справі проповіді Євангельської вже в часи апостольські. Апостол Павло робив свої місіонерські подорожі, у тому числі завдяки тому, що існувала добре налагоджена мережа доріг.

Відомо, що в 63 році до Різдва Христового римський полководець Птоломеї захопив Єрусалим, захопив Палестину, і Палестина стала однією із провінцій, що керувалася спочатку проконсулом, а потім прокуратором. Римська імперія складалася із провінцій двох типів. Одними провінціями, у яких панував мир і відносний спокій, управляв сам сенат, і сенат призначав у ці провінції проконсулів. А в ті провінції, у яких потрібно було постійно утримувати військо для втихомирення невдоволення та придушення повстань, такі провінції управлялися імператором, і імператор направляв у такі провінції своїх намісників, які називалися легатами. Якщо провінція була маленька, то в неї призначався один представник, що називався префект або прокуратор. У момент, коли відбувалися Євангельські події, Палестиною володів п'ятий прокуратор, якого звали Понтій Пілат. Він перебував у безпосередньому підпорядкуванні

імператора, але одночасно в підпорядкуванні легата Сирії, більшої області. Пілат не жив у Єрусалимі. Ми бачимо, коли Господа віддають вожді іудейські римській владі, у цей час прокуратор перебуває в Єрусалимі з нагоди свята. Великдень, велике скупчення народу, і прокуратор приїхав наглядати за порядком. Взагалі ж прокуратор постійно перебував у Кесарії, північніше від Єрусалима. Був короткий період у римській історії Палестини, коли Палестиною управляв цар. Це трапилося, коли йшла боротьба між Октавіаном Августом і Марком Антонієм. Один із іудейських князів по імені Ірод підтримав переможну сторону й у нагороду від Рима був названий царем. Це Ірод великий. Він правив із 40 року до Р.Х. по 4 рік від Р.Х., й у його царювання народився Господь Ісус Христос. Після Ірода вже не було царів в Іудеї. Ірод був дуже хитрим правителем, і міг лавірувати між Римом і інтересами своєї землі. У Палестині його не любили, він не був представником царського роду Давида, в очах іудеїв він був узурпатором. На ньому здійснилося пророцтво - скіпетр царський відійшов від коліна іудиного. Ірод був дуже жорстоким правителем, і з декількох джерел ми знаємо, що він нещадно придушував усіляке невдоволення, кров лилася просто рікою. Наприклад, євангельське сказання про побиття дітей. Ірод міг собі таке дозволити, адже він був абсолютним правителем. Цікаво, що в наступній історії, коли царів уже не було при синах Ірода, у палестинських правителів такої влади вже не було. Після Ірода її успадковували три його сини. Ірод залишив заповіт, у якому просив імператора розділити його царство між трьома його синами. Перший - Ірод Архелай. За заповітом йому дісталася Іудея з Єрусалимом і Самарією. Але Ірод Архелай не мав талантів свого батька, і незабаром його жорстокість і невміння призвели до того, що на нього подали скаргу в Рим, і Рим змістив його. Він був засланий у Європу, в Галлію, де й помер. Близько 6 років він правив, але в Євангелії він згадується. Тому що коли Йосип з дівою Марією й з Дитиною Христом повертався з Єгипту, він побоявся повернутися в Іудею. В Іудеї, як сказано, правив Архелай, а він був людиною такого ж недоброго й

жорстокого характеру, як і його батько. І Йосип, побоявшись іти в Єрусалим, пішов на північ країни - у Галилею, у Назарет.

Інший син Ірода - Ірод Антипа був оголошений тетрархом. Тетрарх слово грецьке – четверовластник, що володів четвертою частиною території. Ірод Антипа правив Галилеєю і Пиреєю. Він відомий тим, що залишив свою першу дружину й зійшовся із дружиною свого брата. І про це говориться в Новому Завіті, тому що Іоанн Хреститель викривав його за те, що він живе в незаконному співжитті із дружиною живого брата. Брата звали Пилип. Пилип був зведений брат Ірода (від різних матерів). Пилип – один із синів Ірода, що не одержав ніякого наділу. Однак Антипа забрав у нього дружину, за що був звинувачуваний Іоанном Хрестителем, за що Ірод і стратив його.

Нарешті, ще один син - Ірод Пилип. Він також володів четвертою частиною. Він володів землею на північному сході Палестини. Про нього тільки коротко сказано в Євангелії від Луки. Його столицею було місто, що називалося Кесарією Филиповою. Кесарія Филипова для нас важлива тим, що недалеко від цього міста Петро сповідав Ісуса Месією, тобто Христом. Тут відбувся перелом Євангельської історії. Після цього сповідання, що трапилося майже через три роки після початку Його земної проповіді, починається особливий період. Як ми бачимо, Палестина складалася зі шматочків, і якщо Ірод володів повною владою, то після Ірода жоден правитель уже не називався царем, хоча в народі Архелая називали ще царем, але це була народна назва, що скоріше за звичою присвоювалося йому. Для Рима він був один з тетрархів або як ще називали етнархом (етнос - народ). Після того як Архелай був засланий у Галлію, Рим посилив правила й позбавив тетрархів права вироку смерті. Ми знаємо, що для того, щоб засудити Господа на смерть, іудеї звернулися до Пилата. Самі іудеї не могли карати на смерть своїм судом.

Звичайним судовим органом в іудеїв у цей час був синедріон. У Старому завіті синедріон був особливим органом релігійного, судового, господарського керування. У часи земного життя Господа синедріон грав уже значно меншу

роль. Це були збори старійшин народу, що мали якусь повагу, але реальною владою практично не володіли. Проте, синедріон, що складався із сімдесяти або сімдесяти двох чоловік і очолювався первосвящеником, як саме поняття для нас дуже важливий. Тому що перш ніж вести на суд до Пілата, Господа спочатку судив синедріон, що прийняв рішення, що Господь повинен бути відданий на смерть, але для підтвердження свого рішення послав Господа до Пілата.

Отже, Палестина в часи земного життя Господа була частиною римської імперії. Як з'ясувалося, був прокуратор, що наглядав за порядком, і для зручності керування Рим розділив після смерті Ірода Великого територію на кілька частин. Про це докладно говориться на початку Євангелія від Луки. Там перераховані й провінції, й ті, хто стояв на чолі провінцій у той час, коли Господь Ісус Христос вийшов на проповідь. Слід запам'ятати й назви областей, на які була розділена Палестина: Іудея із центром Єрусалимом, Самарію, Галилея - найродючіша частина Ізраїлю. У часи земного життя Спасителя її називали Галилея язичницька, тому що там багато проживало язичників. Господа ще називали Галилеянин, тому що до 30 років Він жив у м. Назареті, що перебував у Галилеї. Також важливі назви: Пирея й Десятимістя. Вони не входили в Палестину, але Господь у якийсь час свого життя ходив там. Це була язичницька територія, але Господь туди ходив і там зробив деякі чудеса. І ще: Помор'я Тирське й Сидонське. Тир і Сидон міста, які розташовувалися в горах північніше, - сучасний Ліван.

Секти в єврейському народі

Тепер про політичні партії або, як їх ще називають, секти, що існували в Ізраїлі до моменту земного життя Спасителя. Згадування про ці партії надзвичайно часто зустрічаються на сторінках Нового Завіту. І без того, щоб зрозуміти, хто з них є хто, дуже складно розібратися, у чому була суть конфлікту. Ці партії почали формуватися в той час, коли влада македонська підходила до кінця й переходила до римської імперії. Відомі наступні секти:

1. така була секта - хасиди - вона не згадується в Новому завіті. Це були люди, які негативно ставилися до еллінського впливу. У цей час хасиди - це крайні єврейські ортодокси.

2. Згадуються в Євангелії фарисеї. Це дуже важлива секта й дуже численна. Вона виникла приблизно за 200 років до Різдва Христового. Їх було близько 6000 чоловік до моменту земного життя Господа. Фарисеї означає відділені, ті, хто відокремлює себе від народу. Фарисеї в релігійному плані шанували не тільки закон Мойсея, але й перекази старців - усні перекази. Як наслідок, усні перекази стали основою єврейського Талмуда. Вони трималися дуже великої кількості приписів, переданих в усній формі. Господь їм дорікав, що вони відціджують комарів. Життя їх було дуже сильно регламентоване цими приписами аж до найменших дрібниць. У моральному плані, за словами Господа, багато хто з них вирізнявся лицемірством. Вони напоказ виставляли своє шанування закону, шанування батьківських переказів, своє знання закону, а Господь говорить, що напоказ моляться, а поїдають будинки удовиць. До моменту земного життя Господа фарисеї не мали релігійно-морального авторитету. Але фарисеї засідали в синадріоні, і більша частина синадріону належала фарисейській секті. Однак під час формування фарисейської секти, вони були спадкоємцями хасидів щодо неприйняття еллінського впливу, незгоди на різні поступки завойовникам, зберігання законів; і серед них було й багато щиро віруючих. І хоча з Євангеліями знаємо, що багато хрестилися від Іоанна, а від фарисеїв не хрестився ніхто, проте з фарисеїв багато хто в підсумку прийняв проповідь Христову. Наприклад, великий апостол Павло. Відомий ряд інших імен. Про це говориться й у Євангелії. Багато хто з фарисеїв, коли слухали проповідь Христову, у серці знаходили відгук на слова Господні, але в основній своїй масі фарисеї вороже прийняли проповідь Христа. Проповідник з Галилеї був їм незрозумілий. Він учив про особливе ставлення до закону Мойсея. Він учив про те, що потрібно виконувати не дріб'язкові приписи закону, а про те, що потрібно жити в любові. Цього фарисеї не могли зрозуміти, крім того Христос часто викривав лицемірство

фарисеїв, тому в особі фарисеїв Христос зустрів супротивників. Фарисеї були одні з перших, хто ініціював переслідування й, зрештою, видав Христа на страту. Дуже цікаво, що фарисеї, після того як в 70 році Палестина була завойована Римом після невдалого повстання, і Єрусалим був зруйнований, збереглися як секта. Всі інші зникли, і саме фарисеї змогли навколо себе народ згуртувати, саме фарисейське благочестя, богослов'я, фарисейське розуміння Священного Писання лягло в основу того, що ми знаємо як сучасний Ізраїль. Саме фарисейській секті Ізраїль зобов'язаний збереженням багатьох своїх традицій.

Ще одна секта, що згадана у Священному Писанні й теж дуже важливу роль зіграла в земному житті Господа, - садукєї.

4. Садукєї виникли приблизно тоді ж, коли й фарисеї – десь у 2 столітті до Різдва Христового. Якщо говорити сучасною мовою, то фарисеї були консерваторами, а садукєї - лібералами й новаторами. Вони цілком знаходили спільну мову з римською владою, вони були провідниками еллінського впливу, вони не визнавали, на відміну від фарисеїв, усного переказу, а базувалися тільки на письмовому законі Мойсея. Садукєї не визнавали існування ангелів, не вірили в загробне життя. Іудаїзм не має єдиного догматичного вчення. Кожна секта має досить того, що відрізняється вченням. Іудей - той, хто визнає платформу Мойсея, хто обрізаний за законом Мойсея, хто живе за законами Мойсея. Садукєї не визнавали воскресіння, фарисеї визнавали воскресіння, проте, і ті й інші були євреями, ті й інші засідали в синагозі. Садукєї внаслідок своєї ліберальності, внаслідок більшої відірваності від батьківських коренів набагато гірше прийняли слово Боже. Якщо можна сказати, що з фарисеїв хтось прийняв, і частина фарисеїв стала християнами, то про садукєїв, які б прийняли християнство, Священне Писання не говорить, а з переказу нам мало що відомо. Садукєї, не дивлячись на свій лібералізм і вільнодумство, могли сполучати віру в єдиного Бога й еллінський вплив, арени, театри, видовища. Вони були шанувальниками грецької філософії, однак Христа вони не прийняли.

Ще одна секта, про яку не говориться у Священному Писанні, але яка важлива - есеї.

5. Про есеїв сказано багато в Йосипа Флавія. Але особливо багато стало відомо про есеїв після Кумранських знахідок. У середині минулого століття в районі Мертвого моря в печерах було знайдено дуже багато писань, які містили тексти Священного Писання й правила життя громади. Ці всі писання були зроблені есеями. Есеї - особлива секта, що найбільш радикально не прийняла еллінський вплив, пішла в пустелю за Йордан, ближче до Мертвого моря й жила там відособленою сектою. У часи земного життя Господа в ній було близько 4000 чоловік. Оскільки ця секта складалася тільки із чоловіків, те вже в другому поколінні вона стала зникати. У них була особлива духовність, особливе богослужіння, особливі ритуальні обмивання. Один час існувала думка, що Іоанн Хреститель був вихідцем із секти есеїв. Але саме Кумранські знахідки дозволили зробити висновок, що духовність есеїв відрізнялася від проповіді Іоанна Хрестителя й тим більше від проповіді Ісуса Христа. В есеїв було замкнуте угруповання, що нехтувало всіма, хто не належав до їхньої секти. Вони називали себе синами світла, їм заборонялося спілкуватися із зовнішнім світом, якщо таке спілкування виникало, то потрібно було ритуально очищатися, і на Священну історію Нового Завіту впливу есеї не зробили.

6. Ще одна секта - іродіани. Вона також згадана у Священному Писанні. Сказано що іродіани спокушали Господа, ставлячи Йому питання. Іродіани називалися так, тому що вони були прихильниками династії Ірода. Ірод Великий за іудейськими приписами не мав прав на престол у Єрусалимі, тому що Єрусалим місто царя Давида. У Єрусалимі повинен був правити прямий нащадок Давида. Ірод не належав до них, більше того, Ірод не був іудеєм, він не був членом коліна Іудиного. Він не мав прав на владу, але владу тримав, опираючись на підтримку Рима, і ті із представників єврейського народу, які підтримали Ірода з його особливими стосунками і з Римом, і з язичницькою релігією - називалися іродіанами. Вони вважали, що саме з нащадків Ірода повинен втілитися Месія^-

Христос. Тому в Христі – проповідникові з Назарета - вони побачили супротивника того, хто претендував на месіанське достоїнство. Це скоріше було не релігійне, а політичне угруповання, хоча з релігійним підтекстом.

Ще одна назва, що ми зустрічаємо у Священному Писанні, - книжники. Дуже часто – книжники й фарисеї. Книжники й фарисеї - це поділ на різних підставах. Якщо фарисеї - це релігійна секта, то книжники - це скоріше професійна ознака. Це ті, хто займалися тлумаченням книг Священного Писання. Якщо практично всі книжники були фарисеями, то не всі фарисеї були книжниками. Книжники - це було більше вузьке угруповання. Вони вивчали Священне Писання, вони були консультантами з тлумачення Священного Писання, вони входили в синедріон, і вони також були супротивниками Христа. Книжників, фарисеїв і садукеев частіше інших можна зустріти на сторінках Священного Писання.

7. Ще одна назва - зилоти. Один із дванадцяти апостолів Симон Кананіт мав ім'я Симон Зилот. Зилот походить від слова полум'яний. Зилоти були непримиренними супротивниками римської влади. Очевидно, Симон, один із дванадцяти, походив із секти зилотів.

Тепер наведемо деякі не біблійні свідчення про Господа Ісуса Христа. Іноді християнам дорікають у тому, що вони багато чого видумали й що поза біблійними джерелами того, що ми знаходимо у Священному Писанні, знайти неможливо. У зв'язку з цим дуже важливі небіблійні свідчення про Господа Ісуса Христа, причому свідчення сучасні земному життю Господа або близькі до цього часу. Не в ті часи, коли імперія почала активно гнати християн і влаштовувала періодично криваві переслідування, а тоді, коли ще таких гонінь не було, коли багато в чому християни для римської влади були однією з сект в іудаїзмі.

Небіблійні свідчення про Господа Ісуса Христа

1. Перше свідчення написане іудейським істориком Йосипом Флавієм. Він жив саме після земного життя Господа, він пережив руйнування Єрусалима, опинився в Римі і в Римі він написав дві свої знамениті книги: «Іудейська війна»

й «Іудейські стародавності». У цих книгах він наводить дуже важливі відомості про життя єврейського народу й у тому числі є два для нас важливих свідчення. Одне з них стосується Іоанна Предтечі. Але набагато важливіше те, що Йосип Флавій говорить про Христа. Про це пишеться в 18 главі «Іудейських стародавностей»: «Біля цього часу Ісус, людина мудра, якщо Його тільки можна назвати людиною, Він став учити тих, хто з радістю приймав істину, і привабив до себе багатьох іудеїв і багатьох еллінів. Це був Христос. Після того, як Пілат за доносом старійшин нашого народу присудив Його до розп'яття, ті, які на початку Його полюбили, не перестали Його любити, тому що Він з'явився на третій день після смерті знову живим, відповідно до пророкувань божественних пророків, що передбачили це чудо як і багато чого щодо Нього. Ще потім не зникла секта християн, називаних так за Його іменем». Цей уривок сучасні дослідники заперечують, говорячи, що не міг іудей такого написати, назвати когось Месією, назвати Ісуса Христом, і взагалі в цьому уривку занадто добре ставлення до християн.

2. Заперечували доти, поки не знайшли праці якогось Агапія; один з істориків знайшов у Синайському монастирі зовсім недавно, в 1970 році, історичний твір. За традицією того часу багато хронік починалися від Адама. От і він починає від Адама аж до земного життя Господа, й у Агапія є уривок із Йосипа Флавія. Він звучить трохи інакше, але він також містить у собі свідчення про Христа. От що він пише: «У цей час була мудра людина, яку звали Ісус. Увесь Його спосіб життя був бездоганний, і Він був відомий своєю доброчинністю, і багато з людей серед євреїв і інших народів стали Його учнями. Пілат засудив Його на розп'яття й на смерть, але ті, хто стали Його учнями, не відмовилися від Нього. Вони розповіли, що Він їм явився через три дні після розп'яття й що Він був тоді живим, таким чином, Він міг бути Месією, чудесні діяння якого провістили пророки». Як видно, з ненабагато іншими акцентами, але згадується про Христа, що може бути Він був Месія, що є християни, які продовжують уважати Його за Христа. Ці хроніки відносяться до Візантійської імперії, невідомий автор

користувався не варіантом Йосипа Флавія, що дійшов до нас. Цікаво, що християнський письменник 3 століття Оріген, напевне, користувався цим же рукописом. У своєму творі проти Цельса він згадує цей уривок.

3. Наступне не християнське джерело, у якому сказано про Христа, - це Тацит, римський історик. У своїх «Анналах» він описує таке: «ні засобами людськими, ні щедротами неможливо було припинити поголоску, що безчестить його, що пожежа була влаштована за його наказом. І от Нерон, щоб побороти чутки, знайшов винних і піддав їх витонченим стратам - тих, хто своїми мерзотами навів на себе загальну ненависть, і кого юрба називала християнами. Христа, від імені якого походить ця назва, стратив при Тиберії прокуратор Понтій Пілат. Придушене на певний час це злісне марновірство стало знову прориватися назовні й не тільки в Іудеї, звідки пішла ця пошесть, а й у Римі, куди звідусіль стікалося усе найбільш мерзенне й ганебне, і де воно знаходить прихильників. Отже, спочатку були схоплені ті, хто відкрито визнавали себе приналежними до цієї секти, а потім за їхніми вказівками безліч інших, викритих не стільки в злочинному підпалі, скільки в ненависті до роду людського. Їхні страти супроводжувалися знущаннями, тому що їх одягали в шкіри диких звірів, щоб вони були роздерті на смерть собаками. Їх розпинали на хрестах або, приречених на смерть, із настанням темряви підпалювали у вогні заради нічного освітлення. Для цього видовища Нерон надав свої сади. І хоча на християнах лежала провина, і вони заслуговували найсуворішої кари, все-таки ця жорстокість пробуджувала жаль до них, тому що здавалося, що їх винищують не заради суспільної користі, а внаслідок кровожерливості одного Нерона». Як видно, Тацит негативно ставиться до Христа й християн, проте важливо, що римський історик I століття згадує про християнство, причому християнство в центрі всесвітньої імперії, і про Христа.

4. Наступним свідком є сучасник Тацита Светоній. Йому належить книга про римських цезарів. У нього є дуже коротке згадка. Мова йде про те, як Клавдій вигнав іудеїв з Рима, а разом із ними й християн. І от Светоній згадує, що іудеїв

постійно хвилює Христос (через «е»). Тоді римська влада ще не розрізняла іудеїв і християн. І тільки після руйнування Єрусалима християни для римської влади стали особливим релігійним рухом.

5. Наступне джерело - це знаменитий лист-послання Плінія молодшого. Він - пізній сучасник і Светонія, і Тацита. Він був намісником у малій Азії, і в одному з листів написаних ним Траяну, є дуже важливе свідчення про християн. «Пліній імператорові Траяну. Для мене звично, владика, звертатися до тебе з усіма сумнівами, хто ще може наставити мене в нерішучості або в невіданні. Я ніколи не був присутній на слідствах про християн, тому я не знаю, про що прийнято допитувати і якою мірою карати. Не мало я вагався, чи є отут яке розходження за віком, або ж нічим не відрізняти дітей від дорослих, чи прощати тих, що розкалялися, або ж людині, що була християнином, зречення не допоможе й варто карати саме ім'я навіть за відсутності злочину або ж злочин, пов'язаний з ім'ям». Пліній молодший передає плітки про те, що християни займалися людоджерством і тому подібні чутки і запитує імператора, що ж робити. Відомо, що Траян йому відповів: так, тих, хто покається, залишати в живих, а хто не покається, віддавати смерті. У цей час, на початку другого століття, християни стають уже одним з ворогів римської влади. Як відомо, християни відмовлялися визнавати божественність кесаря, відмовлялися приносити вірнопіддані сповідання – скажімо, паління ладану перед зображенням божественного кесаря, внаслідок чого вони сприймалися супротивниками державного ладу. Пліній молодший є свідком того, що християни не просто були відомі римській владі, а й являли для них цілком певну проблему.

6. Існує ще якесь свідчення Лукіана - сатирика: «так дотепер вони (християни) шанують того Великого Мужа, що був розп'ятий у Палестині за те, що ввів у життя цей новий культ». От як він характеризує християн. Ця думка відображає найпоширеніше уявлення римської влади про християн. «Ці безумці переконані, що вони безсмертні, що житимуть вічно, тому вони нехтують смертю і йдуть на неї добровільно. Їхній перший законодавець їх навчив, що вони один для одного

брати, з тих пір, як вони відреклися від еллінських богів. Вони обожнюють свого розіп'ятого мудреця й живуть за Його законами. Вони з презирством дивляться на земні блага й уважають їх загальним надбанням. Але це навчання ні на чому не засноване. Досить якому-небудь ошуканцеві, бажаючому скористатися ситуацією, прийти до них і оголосити себе християнином, щоб відразу ж багатіти, що анітрошки не заважає йому сміятися в очі цим простакам».

До більш пізніх свідчень відноситься свідчення Цельса.

Як видно, до початку другого століття відносяться, принаймні, 4 важливі свідчення: Йосип Флавій, Тацит, Светоній і Пліній молодший. Вони говорять про Христа, про християн, про відданість християн Христу, про їх особливий релігійний світогляд.

Земне життя Господа й початок християнства відбуваються тоді, коли завершується зазначений пророком термін, - 70 седьмин. Євангеліє від Матфея робить на цьому особливий акцент - на Христі здійснилася перша обітниця.

Римська імперія управляє Палестиною або через поставленого імператором царя, яким був Ірод Великий, або через своїх намісників, тобто прокураторів. Оскільки Палестина була неспокійною територією (іудеї не хотіли миритися з римською владою, піднімали повстання) тому прокуратор, що жив у Кесарії, наглядав за порядком. Слід пам'ятати, що самий головний судовий орган у цей час в Іудеї - це синедріон, що володів більш-менш номінальною владою. Він збирався, щоб обговорювати основні питання, пов'язані з релігійним і моральним життям суспільства. Політичними питаннями він не займався. Синедріон очолювався первосвященником, і під час євангельських подій первосвященником був якийсь Каяфа. Він згаданий у Євангелії, зокрема в Євангелії від Іоанна, але також згадують у Євангелії первосвященника Ананію або Ганну. Первосвященик в Ізраїлі міг бути один, і Ананія міг бути первосвященником на спокої. Він Каяфі доводився тестем. В Ананії було 5 зятів, і Каяфа був одним із них. Каяфа очолював синедріон, той синедріон, що вирішив віддати Господа на смерть, а за підтвердженням звернувся до римської влади. Цікаво, що незважаючи на те, що

синедріон вирішує вбити Господа, він звертається до римського прокуратора. Римський прокуратор, вихований у традиціях суду, сам не береться розслідувати справу Господа, а в Євангелії є згадування про те, як Понтій відсилає Христа до Галилейського тетрарха, до Ірода. Навіщо? Тому що Христос походив з Галилеї, і потрібна була ніби юридична експертиза. Пілат не був сильний в іудейських законах, не дуже розбирався в процесах, які відбувалися в релігійному житті Іудеї, тому відправив Христа до тетрарха. Тетрарх не мав реальної влади, але за необхідності римська влада зверталася до своїх васалів за допомогою. Також сказано, що існували секти, з яких важливо пам'ятати: фарисеїв, садукеев, зилотів і книжників. Далі - нехристиянські свідчення про Христа й про християн, які відносяться до першого - початку другого століття. Оце властиво й усе.

Мотиви написання Євангелій

1. Недостатність усного переказу. (Апостоли не всемогутні, не вічні. Церква періодично запрошувала Апостолів для того, щоб чути істину з першоджерела, але вони не могли охопити всю імперію).
2. Ставлення їх вірою до Парусії - цього грец. терміну, що вживався до Другого пришествя Христа. Проповідь Євангелія всій тварі.
3. Потреба в історичних письмових свідченнях для катехізічних (навчальних) цілей. Для язичників необхідні були документальні підтвердження історичних подій, знамень і чудес.
4. Літургічна ціль. Літургія - форма проведення служіння.

Проблема синоптичних євангелій

Марко - Матфей - Лука.

1. Схожість синоптичних євангелій полягає в передачі висловлювань Христа.

2. Найбільша подібність між Лк. і Мк., Лк. і Мф. мають менше подібності. У синоптиків спільних 350 віршів. У Мф. 350 особистих віршів. У Мк. 68 особистих віршів. У Лк. 541 вірш.

- Схожі вони також у послідовності викладу подій.
- Конструкція пропозицій.

3. Розходження синоптиків. Головні відмінності синоптиків містяться в оповідальній частині. (Мф. не дорівнює Лк.). Народження Іоанна - докладно - Лука., Мф. і Мк. у розрізі служіння Ісуса, Нагорна проповідь (Мф., Лк.).

4. Розходження між синоптиками й Іоанном.

Синоптики наголошували на діяльності Ісуса в Галилеї, а Іоанн в Іудеї(?). Синоптики робили більший наголос на людяності Ісуса, Іоанн - на божественності. Синоптики роблять великий наголос на зовнішнє життя Христа, Іоанн - на внутрішній зміст Христа (Тільки 6 чудес, Його ставлення до людей).

5. Синоптики говорять просто тому, що євангелія написані для простого народу, а Іоанн наголошував на більш глибокому змісті. Синоптики говорили, що Ісус засновник Царства Божого, а Іоанн, що він центральна фігура Ц.Б.

Подібності синоптиків й Єв. Іоанна.

- У Синоптиків є місця про згадування справ Ісуса в Іудеї, а в Іоанна в Галилеї.
- Точно так само синоптики іноді наголошують на божественності Христа (Мф.11:27), а Іоанн на людяності (Ін. 2:1, 8:40).

Життя Христа в Синоптичних Євангеліях

Найбільш важливим для християнина є знання **Самого Ісуса Христа**, і для того, щоб знати Його краще, нам важливо знати все, що пов'язане з Ним. **Краще джерело знань про Христа, це опис Його життя, що ми можемо знайти в Біблії.** Цей предмет не вивчення Особистості Христа, але того, як жив Христос. Він був реальною історичною особою, і Його життя багато чому може навчити нас.

Основний опис життя Христа ми знаходимо в перших трьох Євангеліях: *Матфея, Марка, Луки*. І тим не менш для повної картини життя Христа нам буде необхідно звертатися до інших джерел, які містять інформацію про Його життя. Однак **базою нашого вивчення будуть так звані «Синоптичні» Євангелія.**

Синоптичні Євангелія й синоптична проблема

Євангелія від Матфея, Марка й Луки звичайно називають синоптичними Євангеліями.

Синоптичне походить від двох грецьких слів, які означають бачити разом. Отже, вищезгадані Євангелія одержали цю назву тому, що в них описані ті самі події з життя Ісуса, і вони представляють нам однакові свідчення про Його життя. У кожному з них, щоправда, є значні розходження, але, загалом, вони засновані на тому самому матеріалі (життя Христа), і розташований цей матеріал теж однаково.

Тому Євангелія можна записати паралельно стовпцями й зрівняти між собою. Після цього стає зовсім очевидним, що вони дуже близькі один одному. Якщо, наприклад, зрівняти розповідь про насичення п'яти тисяч (Мат.14:12- 21; Мар.6:30-44; Лук.5:17- 26), то це та сама розповідь, викладена майже тими самими словами. Це природно є логічним, тому що якби ці розповіді відрізнялися одна від одної, то таке свідчення було б малоавторитетним.

Або взяти, наприклад, ще розповідь про зцілення розслабленого (Мат.9:1- 8; Мар.2:1- 12; Лука.5:17- 26). Ці три розповіді настільки схожі одна на одну, що навіть вступні слова, "сказав розслабленому", стоять у всіх трьох розповідях у цій же формі і в тому самому місці. Відповідності між всіма трьома Євангеліями настільки близькі, що доводиться або зробити висновок, що всі троє брали матеріал із одного джерела, або двоє ґрунтувалися на третьому. Така подібність приводить до «синоптичної» проблеми, тобто, як пояснити цю подібність?

Існує кілька теорій, які намагаються дати відповідь на поставлене питання, але кожна з них має свої недоліки. Наше заняття має інші цілі, тому ми

обмежимося перерахуванням існуючих теорій: **теорія втраченого «першого євангелія»**; **теорія усного переказу**; **документальна теорія**; **теорія критичного підходу до «форм»**.

Цей вступ буде неповним, якщо не представити інформації про розходження в Синоптичних Євангеліях. Раніше згадувалося, що Євангелія не тільки схожі, але й мають розходження, от деякі з них - у розповіді, викладеній Лукою, відсутній розділ, що є в Марка, а саме 6:45- 8:26. Також у Луки є описи, які є тільки в нього 1:5- 2:52; 9:51- 19:27. У Матфея також є матеріал, що властивий тільки йому 1:1- 17; 2:1- 12; 28:18- 20.

I Народження й дитинство Христа /Матфея 1:1- 2:23; Луки 1:1- 2:52/

А. Пророкування про народження Іоанна й Ісуса / Матфея 1:18- 25; Луки 1: 5- 56/

- Пророкування народження Іоанна /Луки 1:11- 17/
- Пророкування народження Ісуса/Луки 1:26- 33; Матфея 1:18- 25/

Б. Народження Іоанна /Луки 1:57- 80/

В. Народження Христа /Луки 2: 1- 20; Матфея 1:25- 2:23/

- Сни Йосипа / Матфея 1:20- 21; 2:13-23/
- Родовід Христа / Матфея 1:1- 16; Луки 3:23- 38/
- Народження Христа / Матфея 2:1- 12; Лука 2:6- 20/
- Представлення в храмі /Луки 2:22- 49/
- Відвідування волхвів / Матфея 2:1- 12/
- Втеча в Єгипет / Матфея 2:13- 15/

М. Дитинство Ісуса /Луки 2:40- 52/

II Початок служіння Ісуса / Матфея 3:1- 4:11; Марка 1:1- 13; Луки 3:1- 23, 4:1- 13/

А. Початок служіння Іоанна Хрестителя

1. Луки 3:1 Тиберій був тоді кесарем, деякі говорять, що його царювання почалося після смерті Августа, інші говорять, що воно почалося на два роки раніше, тобто з моменту, коли він був поставлений співправителем зі своїм названим батьком. Якщо це правильне припущення, тоді Іоанн і Ісус почали свої служіння десь в 25-26 р. н.е., або ж це були 28-29 р. н.е., що означає, що Ісусові було 33 роки на час Його смерті.

Іоанн, будучи сином священика, міг почати своє служіння в 30 років, як робили священики.

2. Ціль служіння Іоанна

а) Підготувати шлях Месії й проголосити Його прихід 4 Царств 1:8 Іоанн навіть одягався як Ілля Ісаї 40: 3-5

б) Проголосити прихід Нової ери

- Більші зміни повинні були відбутися на землі

Матфея 3:9-10 **неугодне бode знищене, а порятунок буде для тих, хто буде вірний Богові.**

Матфея 11: 12-14 і Луки 16:16 указують, що **Царство Небесне благовіститься, а закон і пророки до Іоанна.**

- Царство Боже наблизилось Матфея 3:2 **Проповідь Іоанна**
- Ці великі переміни й прихід Царства були символічно показані й згадані в проповіді Іоанна (про хрещення?)

1) **ВОДНЕ ВОДОХРЕЩЕННЯ:** було пов'язано з **ПОКАЯННЯМ І ОЧИЩЕННЯМ**

2) **ВОДОХРЕЩЕННЯ ДУХОМ СВЯТИМ:** Новий Завіт пов'язаний з виливом Духа, як говорили пророки Малахії 3:1

3) ВОДОХРЕЩЕННЯ ВОГНЕМ: Це хрещення є судом для
невіруючих, які відмовляються від покаєння.

Для людства

Для Ізраїлю

Для Сатани

- Царство Боже незабаром скине царство сатани

Б. Підготовка Ісуса до служіння

Ісус як посередник Нового Завіту повинен був пережити три хрещення, проповідуваних Іоанном, для Його підготовки до народного служіння і як акт урочистого відкриття Царства Божого.

1. ВОДНЕ ВОДОХРЕЩЕННЯ (посвята):

а. Дія посвяти Матфея 3:15

Результат 29:4-7 Ісус як наш Первосвященик повинен був зробити дію врочистого відкриття, як передбачав Закон.

б. Дія ототожнення із грішниками (Підручник?) Іоанна 1:29

2. ВОДОХРЕЩЕННЯ ДУХОМ СВЯТИМ (помазання):

а. Аарон і його сини були помазані єлеєм під час їхньої посвяти на служіння

б. Дух у вигляді голуба, символ миру, зійшов на Христа

Голос із піднебесся: Псалми 2:7 **Син Божий**

Ісая 42:1 **Дух Божий на Христі**

3. ВОДОХРЕЩЕННЯ ВОГНЕМ: (суд самих себе, самозречення)

“Після голосу Божого прийшов голос сатани” (Підручник?)

- 40 днів спокуси в пустелі / Матфея 4:1-11; Лука 4:1-14/

- “спокуса була призначена не для того, щоб поставити під сумнів Його положення або Його долю, але щоб спокусити зловжити ними” (підручник?) .

1) Хліб

Символ тілесних бажань та економічних потреб суспільства

2) Храм

Символізує релігію і її вплив на людей

3) Гора

Символізує політику й політичну силу

Зилоти..... Теологія

Звільнення.....

В. Попереднє служіння Ісуса тривало близько 1 року

1. ВІК ІСУСА: приблизно 30 років

2. ТРИВАЛІСТЬ І МІСЦЕ: Галилея й Іудея /Іоанна 1:19- 4:42/

Названий “роком урочистого відкриття” й “роком невідомості”

3. ПОДІЇ

Дивися карту й план Писання (Підручник сторінка 115)

а. Урочисте відкриття / Іоанна 1:19- 28/

б. 5 обраних учнів / Іоанна 1:35- 51/

в. У Канну й Капернаум / Іоанна 2:1- 12/

г. Повернення в Іудею й служіння /Іоанна 2:13- 3:36/

буд. Служіння в Самарії / Іоанна 4:3- 43, 44/

е. Початок Великого служіння в Галилеї / Іоанна 4:45- 54/

ІІІ СЛУЖІННЯ В ГАЛИЛЕЇ / Матфея 4:12- 12:14; Марка 1:14- 3:19; Луки 4:14- 7:17, 9:1-6/ цей період тривав біля 4 місяців

Ув'язнення Іоанна Хрестителя було поворотним моментом у служінні Ісуса в Іудеї, тому що Він зрозумів, що служіння предтечі завершилося, і що наступив час для Нього почати народне служіння, присвячуючи йому увесь Свій час.

Період служіння в Іудеї був відзначений популярністю (любов'ю людей). Він тривав близько 16 місяців (деякі говорять 8 місяців). Закінчився десь під час смерті Іоанна.

А. Повернення в Галилею

1. Відкидання в Назареті

- Ісус проповідує, проголошуючи настання Царства Божого. Він так само зціляє в Канні сина царедворця.
- Луки 4:16- 31 - приклад проповіді Ісуса, коли Він читає з Ісаї 61:1-2
- Іоанна 1:11 - відкидання Ісуса в Назареті було типовим для всього Ізраїлю.

Відзначте ілюстрацію Ісуса Іллі:

2. НОВИЙ ДІМ - КАПЕРНАУМ

- Матфея 4:13-16
- Капернаум – Христос оселився в цьому місті після свого повернення з ранньоюдейського служіння. *Місто стало центром Його служіння в Галилеї, звідси Він зробив багато подорожей по Галилеї, іноді ходив у Єрусалим, а також у райони на північ від Галилеї. Він подорожував пішки, звичайно з групою учнів, і часто більші юрби супроводжували Його. У Капернаумі була виявлена синагога, а під нею знайшли ще одну, швидше за все саме в ній і учив Ісус /Мр. 1:21; Лк. 7:5/. (дати його опис)*

3. ОБРАННЯ УЧНІВ

- У цей момент здається, що Ісус мав учнів тільки на час (5); а зараз Він кличе 4-х для постійного служіння.
- Галилейське море: Висота: 210 м нижче рівня моря
 Глибина: 44 м
 Ширина: 13 км
 Довжина: 23 км
 Торгівля: багато риби

Опис штормів Галилейського моря

«У певному сенсі це була зовсім типова для Галилейського моря сцена. Галилейське море дуже маленьке: його довжина 21 км із півночі на південь, а ширина - 12 км із заходу на схід. Долина ріки Йордан утворила глибоку розпадину в земній поверхні й Галилейське море є частиною цієї розпадини, що перебуває на 208 м нижче рівня моря, що й забезпечує їй теплий і благодатний клімат, але це спричиняє й деякі небезпеки. На західному боці озера містяться пагорби з долинами і ярами, і коли дме західний вітер, ці долини і яри виконують роль своєрідних гігантських лійок. Повітря в них ніби стискується й виривається на озеро з дикою силою й дивною раптовістю, так що хвиловий спокій може в наступний момент обернутися лютим штормом. Шторми на Галилейському морі унікальні по своїй раптовості й силі.

...Інший англієць, що провів багато років у Галилеї, так описує один випадок: "Група туристів стояла на березі Тиверіадського озера й, любуючись гладкістю водяної поверхні й невеликими розмірами озера, усі висловлювали сумнів щодо описаних у Євангеліях штормів. І майже раптово налетів вітер. Через 20 хвилин море було білим від покритих піною хвиль. Більші хвилі прибою билися об вежі, що стоять по кутах стін, і туристам довелося шукати притулку від сліпучих бризів навіть тут, на відстані майже 200 м від берега". Це ж відбулося

тоді з Ісусом і з Його учнями. Слова грецького оригіналу дуже красномовні...»
Вільям Барклей.

- Покликання Матфея й інших /Матфея 4:18- 21, 9:9; Луки 5: 9- 11/

4. Перша подорож із проповіддю в Галилею

- Матфея 4:23-25

1) Ісус проголосив про настання Царства

- Що таке Царство Боже? **Воно почалося із пришествям Христа й ще повинне прийняти повну Силу**

Воно має два аспекти/ сторони: **дійсний вид Царства Божого, видимий і невидимий**

- Матфей використає вираз Царство Небесне **84** рази.
- Марко й Лука використають вираз Царство Боже: **цей термін для того, щоб язичники краще розуміли цей вираз**

Марко **20** раз

Лука **44** рази

- (Визначення?) чого? Царства Божого.

2) Ознаки Царства

1. Проповідь благої звістки

- Проповідь у Назареті /Марка 6:1- 6/

Левіт 25, єврейський ювілейний рік

- Включає три моменти:

- 1 Покаяння
- 2 Прощення й волю
- 3 Спокій

2. Зцілення хворих та інші чудеса

- 20
- 8
- 3

3. Чому Ісус сотворив чудеса?

- а. **це було знаменням того, що Царство Боже прийшло**
- б. **це було свідченням, що Бог схвалює Його**

3) Вигнання нечистої сили (бісів)

- 6 конкретних і кілька загальних підрахунків
- Матфея 12:28 Вигнання бісів було підтвердженням того, що Царство Боже досягло людей.

Б. Конфлікт із фарисеями

У період після (першої) місіонерської подорожі в Галилею й нагорної проповіді відбулося кілька подій, які призвели Ісуса до конфлікту з фарисеями й іншими релігійними лідерами.

ФАРИСЕЇ - це політично-релігійна єврейська партія (секта). Вони були «обраними» і відокремлювали себе від інших тим, як вони одягалися й вірували. Вони намагалися жити відповідно до буквального тлумачення Закону Мойсея, а

також відповідно до неписаного Закону (переданому традицією), що тлумачив писаний Закон.

Їх найбільша помилка: **вони прийняли людські традиції як Закон Божий, вони сприйняли зовнішнє, а не внутрішнє**

1. КОНФЛІКТ ІЗ ПРИВОДУ ПРОЩЕННЯ ГРІХІВ /Марка 2:2- 10/

- 4 друзів і паралізований
- доктрина книжників (єврейське вчення):
 - а. хвороба через гріх**
 - б. тільки Бог прощає гріхи**
- відповідь Ісуса, була питанням, – **що легше, простити гріхи або сказати: ти зцілений?**

2. КОНФЛІКТ ІЗ ПРИВОДУ ТОВАРИСТВА /Луки 7:29- 47/

- Відношення релігійних правителів – **для них спілкуватися із грішником те ж саме, що самому стати таким.**
- Відношення Ісуса – **Він приймає «усякого» розкаюваного, і вчить, що любить більше той, кому більше «відпущено».**

3. КОНФЛІКТ ІЗ ПРИВОДУ РЕЛІГІЙНИХ ОБЩИН /Мт. 9:9- 16; Мр. 2:14- 22; Лк. 5:27- 39/

- Ісуса і Його учнів критикували за те, що вони бенкетували замість посту /Мт.19:14- 15; Мр.2:18- 20; Лк.5:33- 35/
- Перша відповідь Ісуса - /Марка 2:21/
- Друга відповідь Ісуса - /Марка 2:22/
 - а. Старі міхи -**
 - б. Нові міхи -**

4. КОНФЛІКТ ІЗ ПРИВОДУ СУБОТИ /Мр. 2:23- 28/

- Три випадки відбулися в «суботу»
 1. Зцілення кульгавого в Єрусалимі
 2. Учні зривають і їдять колоски /Марка 2:23- 28/
 3. Зцілення сухорукого в синагозі Галилеї /Марка 3:1- 5/
- Закон Моисея і Субота (Результат 20:10; Повторення закону 5:14) . Підручник ст. 113-114.

*Талмуд - усні традиції й тлумачення Старого Завіту, записані в 2-м столітті після Христа. Мишна - частина Талмуда (навчання). Мишна була написана в 200р.н.е. і заснована на традиції.

Гемара - була написана в 5-6 вв., містить коментарі до багатьох тем, але дуже утрудняє читання.

- Відповідь Ісуса - Марка 2:27- 28
 - а. Не людина створена для суботи, а субота для людини.
 - б. Ісус Пан суботи.

5. Ісус учить і зціляє багатьох біля моря Галилейського

В. Обрання дванадцяти / Матфея 10:1- 6; Луки 9:1- 6/

- Підручник ст.65-66

Чотири концентричних кола – **юрба (прості люди), послідовники (учні 70), внутрішнє коло (12 учнів), близька група (3 учнів).**

Важливе рішення – **приймалося Христом після старанної молитви.**

Функція дванадцяти - Марка 3:14- 15

1. Вони повинні були бути із Христом, щоб краще Його знати;

2. Вони повинні були бути послані проповідувати про те, що довідалися від Христа;
3. Вони мали владу (авторитет) виганяти бісів.

Д. Нагорна проповідь/ Матфея 5- 7 глави; Луки 11- 13 глави/

Обоє євангелістів, Матфей і Лука, записали це навчання Христа. Матфей говорить, що це відбулося на горі, Лука говорить, що було це на рівнині. Тому деякі сверджують, що мало місце дві різних події, інші сверджують, що це

Місце – а. **На північ від Галилейського моря, біля Капернаума.**

б. **На південь від Галилейського моря.**

Причина – **Бог починав формувати новий Ізраїль, і тому дає нові закони.**

Як повинна будуватися проповідь ПЛАН –

1. Вступ
2. Зміст
3. Висновок

I ВСТУП (Матфея 5:1-20)

А. Блаженство (ст. 1-12) «Блаженства» - революційні! Чарівні. Вони вкрай глибокі й ще прості. Їх часто називають «гарними стосунками» - Біллі Грем.

Б. Жителі Царства повинні впливати на інших людей (ст.13-16).

В. Щира праведність (ст.17-20).

II ПРИНЦИПИ ЦАРСТВА (5:21; 7:12) - Зміст

1. ПРИНЦИП миру (5:21-26)

- Блаженство 5:9; Рим.12:17-18

2. ПРИНЦИП чистоти (5:27-32)

- Ст. 29-30 Ісус використовує гіперболу й перебільшення як звороти мови. Це Він робить для:

1. Допмагає в запам'ятовуванні істини
2. Допмагає в зміні вчинків, - коли людина бачить сказане ...
3. Допмагає мовцеві виражати почуття
4. Пробуджує інтерес і цікавість.

- Блаженство 5:8

3. ПРИНЦИП чесності (5:33-37)

- Блаженство 5:8

4. ПРИНЦИП любові (5:38-48)

- Блаженство 5:4, 10; Рим.12:20-21

5. ПРИНЦИП лагідності й смиренності (6:1-18)

- Блаженство - 5:3
- Будь покірним, скромним в 3-х речах
 - а. **2-4 коли даємо**
 - б. **5-15 молитва**
 - в. **16-17 піст**

6. ПРИНЦИП віри (6:19-34)

- Блаженство 5:6

7. ПРИНЦИП доброти (7:1-12)

- Ст. 12 «золоте правило»
- Блаженство 5:5,7

III ВИСНОВОК (7:13-27)

Ці принципи Царства повинні бути застосовані на практиці, тому що:

- А. Вони ведуть до Бога 13-14;
- Б. Вони допомагають Вам розпізнати істину й щирих слуг Божих 15-20;
- В. Вони допомагають Вам пізнати Волю Божу 21-23;
- М. Вони дозволяють Вам мати тверду підставу для життя 24,27;
- Вірші 28-29 показують реакцію юрби на навчання Ісуса.
- Е. Успіх служіння Ісуса

Після нагорної проповіді Лука в 7 главі дає опис декількох подій успішного служіння Ісуса.

1. Ісус зціляє слугу сотника в Капернаумі Луки 7:1-10; Матфея 8:5-13 .
2. Воскресіння сина вдови в Наїні
3. Звеличення Ісусом Іоанна. **Іоанн у в'язниці 7:21-23. Між ними не було розбіжностей, як це трапляється між проповідниками, коли хтось із них має більший успіх.**
4. Грішна жінка прощена
 - Симон фарисей засумнівався в духовності Христа
 - Грішна жінка - прообраз язичників або всіх тих, хто приймає Христа усвідомлюючи, що сама по собі людина грішник.

Ж. Реакції на успіх Ісуса

Це відбувається під час 2-ї місіонерської подорожі Ісуса в Галилеї.

З їжею Христу допомагали жінки.

1. Реакція юрби: люди хотіли бачити Ісуса

2. *Реакція друзів Ісуса: вони подумали, що Ісус сам не свій, тобто збожеволів.*
3. *Реакція книжників із Єрусалима*
 - *Після вигнання біса з людини книжники звинуватили Ісуса в тому, що Він:*
 - а. Був одержимим (мав у собі Веельзивула)*
 - б. Виганяє бісів бесівським князем*
 - Веельзивул - князь бесівський, або місце проживання диявола, тобто в людях.
 - Веельзивул - филистимський бог мух «гнойових», євреї використовували, як що погано пахне.
 - Валзебул, бог диму, тобто диму від жертви.
 - Відповідь Ісуса:
 - а. Сатана не може бути розділений сам у собі Мат.12:22**
 - б. Якщо Христос виганяє бісів Духом Святим, то Царство Боже наблизилося, Матфея 12:28. Якщо біс увійшов у людину, то тільки сильніший може вигнати його.**
 - в. Не прощення огуди на Духа Святого. Той, хто зробить такий гріх, не почуває потреби в покайнні, тому що його серце зачерствіло й втратило всякий страх.**
4. *Реакція родини Ісуса: Його родина вирішила, що Він втратив розум.*

3. Таємниці Царства

Вступ

1. Притча – це історія узята з повсякденного життя, для того, щоб проілюструвати моральну й релігійну істину.

Ціль - була описати одну істину.

Притча - це порівняння або земна історія з небесним значенням.
2. Таємниця – це заховані плани Божі в століттях, і які тепер відкриті.

3. Відкрито чотири таємниці

1) Царство Боже може бути або прийняте або відкинута

а. Притча про сівача Матфея 13

б. Три різні реакції:

ст. 19 – Царство Боже може бути відкинута;

ст. 20-22 – Царство Боже може бути прийняте, а потім відкинута;

ст. 23 - Царство Боже може бути прийняте, і що прийняв буде приносити плід.

2) Царство не приносить негайного суду

а. Притча про насіння Марка 4:26-29, насіння це діти Божі, вони ростуть спокійно. Суд не приходить відразу, але не слід спати, тому що суд буде, тільки пізніше, і невідомо коли. Але ми точно знаємо, що суд буде раптово.

б. Притча про зерна й полову_ Матфея 5:45; 2-і Петра 3:9. Полова й пшениця, коли ростуть, дуже схожі, але коли дозрівають і стають спілими, вони починають відрізнятися. По плодах відмінність, хто вірний Богові.

в. Невід, що захопив різних риб, коли їх дістали, тоді відокремили придатне від непридатного. Наприкінці відокремлять добрих від злих. Матфея 7:21- 23, ми не завжди можемо відрізнити, але Бог це може, тому Він це й зробить.

3) Царство може бути маленьким і незначним зараз, але одного разу воно буде великим і славним.

а. Гірчичне зерно – воно саме маленьке, але прийде час, і воно стане більшим. І не дивлячись, що воно може бути знехтуване , але прийде час у майбутньому воно прийме силу.

б. Притча про закваску: тут говориться, що якщо щось додати із властивостями закваски у що-небудь, те все буде заквашено цією закваскою.

4) Царство Боже дорогоцінне

а. Схований скарб: продаж усього, щоб придбати землю, де схований скарб. Демонструється цінність Царства.

б. Дорогоцінна перлина: це теж ілюструє, наскільки Царство Боже дорогоцінне. Ми дорогоцінні в очах Божих, і Христос віддав за нас життя.

ВИСНОВОК: Притча про господаря-домовласника *Матвія 13:52*.

К. деякі чудеса Ісуса. Одна з причин, чому Він робив чудеса, це Його бажання допомогти людям.

Вступ:

1. Ісус приборкує бурю, – Він дуже втомився, можливо, через довгий день. Він одним словом утихомирює шторм, а учні дивуються цьому.
2. Ісус зціляє двох біснуватих – у країні Гадаринській. Біснуватого звали легіон, біси боялися, щоб Він не відправив їх завчасно в пекло. Ісус їх виганяє відразу всіх, Він дозволяє їм увійти у свиней, і вони кидаються в море.
3. Ісус зціляє дочку Яіра – після приходу на іншу сторону моря. Поки Він ішов до будинку Яіра, до Нього доторкнулася жінка, хвора кровотечею. До моменту Його приходу дівчинка вмерла, Христос воскрешає її.

4. Ісус зціляє кількох людей – **жінку, що страждала кровотечею, двоє сліпих і німого.**

Л. Кінець великого Галилейського служіння

1. Ісус відвідує Назарет останній раз, – **Він знову відкинутий через невір'я людей.**
2. Третя подорож Галилеєю – тут **Христос посилає учнів по двоє. Він дав їм настанову, щоб вони не гаяли часу дарма, тому що час обмежений.**
3. Смерть Іоанна Хрестителя – **початком служіння Христа в Галилеї був висновок Іоанна, а смерть Іоанна була кінцем Його служіння. Ірод думав про Христа, що Він воскреслий Іоан, і Христос зник, щоб Його не взяли.**

IV СЛУЖІННЯ В ПІВНІЧНІЙ ПАЛЕСТИНІ /Мт.11:2- 14:21; 14:22- 18:35 й 8:18- 22; Мр.3:20- 6:44; 6:45- 9:50; Лк.7:18- 9:17; 9:18- 62/

Воно тривало 1 рік або 8 місяців. У цей час багато хто став у опозицію до Христа, тому що Христос став відкривати Свою реальну сутність.

А. Перший відхід і наступне служіння /Мт.14:13- 15:21; Мр.6:32- 7:23; Лк.9:10- ~17

Дванадцять повернулися зі своєї місії, і вони не могли сховатися, щоб відпочити.

1. Насичення 5000 виникла потреба, яку треба було задовольнити. Андрій знаходить одного хлопця, у якого був обід, від цього обіду були насичені всі люди.
2. Політика й молитва коли Христос молився на суші, на морі почався шторм, а на морі були Його учні.
3. Ходіння по воді Христа. Петро також трошки ходив по воді. Христос заспокоїв море.
4. Прийом у Геннисареті (Іоанна 6).

5. Хліб життя повинні були їсти тіло Христове й пити Його кров, що послужило відходу від Нього багатьох. Після цього Христос почав втрачати Свою популярність.

6. Щира чистота тут всі, які шукали для свого тіла, пішли від Христа, а залишилися істинно віруючі. Духовна нечистота це чистота тіла, але не внутрішності.

1. Не поважають батьків;
2. Не шанують Бога;
3. Їжа не опоганює людину;
4. Зерно й полова;
5. Сліпі поводити;
6. Зло в їхніх серцях.

Б. Другий відхід /Мт.15:21- 16:4; Мр.7:24- 8:13/

У північну Галилею

1. Відхід у Тир і Сидон

Ці міста були у Фінікії.

2. Ісус зціляє глухонімого

Це відбулося в Трахонії Десятимістя, тут Він знову вчить.

3. Ісус насичує 4000

Знову був хлопчина з обідом, і було зібрано сім кошиків залишків.

4. Від'їзд у Далмануфу (Магдала)

Тут фарисеї просять Його про знамення Марка 8:11

В. Третій відхід /Мт.16:5- 18:35; Мр.8:14- 9:50/

Христос іде в Галилею й знову зустрічає невір'я. Христос попереджає, щоб береглися закваски фарисейської. Учні мали малу віру (невір'я), за що Христос докоряв їх.

1. Від'їзд у Вефсаїду /Мр.8:14- 26/

Христос тут зціляє сліпого, зробив Він це за два рази. Після третього відходу після спілкування з євреями Він приходить у Кесарію Филипову, Ермон - це долина Йордану, й вони були недалеко від гори Ермон.

2. Щира природа місії Ісуса /Мт.16:13- 28; Мр.8:27- 9:1; Лк.9:18- 27/

а. Місце – біля гори Ермон.

б. Питання – за кого люди мене мають?

в. Відповіді – за Іоанна Хрестителя, Іллю, Єремію або одного з пророків.

г. Друге питання – за кого ви Мене маєте?

буд. Відповідь Петра – «Ти Христос, (Помазаник або Месія) Син Бога Живого».

е. Відповідь Ісуса -

1) Це Бог тобі сказав (відкрив).

2) На тобі, Петро, й учнях Я побудую Свою Церкву.

3) Він повинен страждати, умерти й воскреснути. Знамення Йони, перший раз Христос говорить відкрито, Хто Він є Матфея 16:24- 26.

4) Якщо хто хоче йти за Мною, відкинь себе й неси свій хрест.

3. Перетворення /Мт.17:1- 13; Мр.9:2- 13; Лк.9:28- 36/

а. Місце: Ермон або Фавор

б. Час: Лука говорить, що 8 днів було витрачено для походу на цю гору, а Матфей і Марко говорять про 6 днів

в. Що відбулося

1. Христос переобразився

2. Ілля представляв пророків, а Мойсей закон

3. Чули голос, і сказане значило, що прийшов час Нової ери, Старий Завіт пройшов, і почався час, коли треба слухати Христа.

4. Зцілення біснуватого хлопця /Мт.17:14- 21; Мр.9:14- 29; Лк.9:37- 43a/

А. Жахливий стан хлопця: **злий дух мучив хлопця**

Б. Важливість оточення його

В. Сила, влада Ісуса **Матфея 17:19, 20, 21.**

5. Ісус передвіщає свою смерть втретє /Мт.17:22-23; Мр.9:30-32; Лк.9:43б- 45/
учні боялися запитати Христа, і були розгублені.

Обов'язки жителів Царства /Мт.18:1-35; Мр.9:33- 50; Лк.9:46- 62/

1. Не бути спотиканням для інших – не робити нічого, що може привести людину до гріхопадіння. 1Кор. 10:23-33; Рим.14: 1- 23.

2. Охоче служити іншим – хто хоче бути більшим, будь меншим. Христос ставить за приклад дитину й говорить, що треба стати як ця дитина, бути смиренним Матфея 18:4; 20:27- 28.

3. Працювати в дусі єдності й любові - учні не думали, як краще разом працювати, але думали, хто з них більший, вони думали тільки про себе.

4. Охоче прощати інших, – якщо хто скривдить, необхідно прощати, Матфея 18 гл. Прощати завжди, не дивлячись ні на що.

5. Охоче кинути все заради Царства – Луки 9:51- 62 говорить нам, що Христос залишив усе заради нас.

а. Він не мав Свого житла

б. Він вирішив іти в Єрусалим, хоча це насправді означало йти на смерть. Ісус не бажає зробити публічне визнання в цей час, і тому Він уникає відомої дороги через Перею і йде через Самарію, куди не ходили іудеї.

V СЛУЖІННЯ В ПІВДЕННІЙ ПАЛЕСТИНІ /Мт.19:1- 20:34; Мр.10:1- 52;

Лк.9:51- 19:28/

Вступ - цей період охоплює в середньому 6 місяців і перегукується з Іоанна 7:2-11:54 і Лука 9:51 - 18:14

16 місяців у Галилеї, 8 місяців у Північній Палестині, 6 місяців у Південній Палестині, 12 місяців у різних інших місцях.

Головний наголос у цій частині робиться на УЧНІВСТВІ

А. Перша південна подорож (подорож у Єрусалим)

1. Служіння Ісуса в Єрусалимі під час свята кучок
2. Служіння сімдесяти Луки 10: 1- 24 **в 36 містах 36 груп**
3. Характеристики життя сімдесяти Луки 10:21 - 13:17
 - У цих 12-ти випадках і навчаннях, які відбуваються в Іудеї, ми бачимо 12 характеристик учня:
 - 1) Духовне ведення 10:21- 24 **духовна мудрість, вони мали привілей, бачити, чути те, чого багато хто хотіли, але не могли.**
 - 2) Любов 10:25- 37 **притча про Самарянина**
 - 3) Щире служіння 10:38- 42 **щире служіння Христа й служити широ. Служіння починається із прославлення.**
 - 4) Життя в молитві 11: 1- 13
 - 5) Духовна сила, влада 11:14- 28
 - 6) Духовна досконалість 11:29- 36
 - 7) Щира праведність 11:37- 54, учень повинен мати здатність завжди судити праведно.
 - 8) Чиста совість 12: 1- 12
 - 9) Чіткі пріоритети 12:13- 34: **шукайте небесного**
 - 10) Пильність 12:35- 59, **бути пильним, чекаючи пришествя**
 - 11) Покаяння 13: 1- 9
 - 12) Турбота про інших 13:10- 17
4. Ісус повертається в Єрусалим на свято Посвяти

Б. Друга подорож у Південну Палестину

1. Ісус залишає Єрусалим із-за Переї, (щоб іти туди)
 - Зверніть увагу на Іоанна 10:40- 42 і Луки 13:22; може Ісус пішов туди, куди посилав 72 учнів.
2. Різні варіанти навчання про Царство Боже

А. Члени Царства: Луки 13:23- 30; Праведні, тільки для них Царство Боже.

Б. Установлення Царства: Луки 13:31- 35;

У Царства духовні основи, й тому бажання Ірода вбити Христа не вплинуло б на це Царство, але тільки через нього воно б набуло реальності.

В. Ціль Царства: Луки 14: 1- 24;

Царство Боже для всіх, у ньому вистачить місця для всіх.

М. Освячення членів Царства: Луки 14:25- 33

а. Відректись від усього в Ім'я Христа

б. Нести свій хрест

в. Ми повинні уявляти, що необхідно затратити для досягнення мети.

3. Божа доброта щодо грішників: **ширий служитель може працювати й без матеріальної винагороди, тому що він працює для Бога й багатіє Духовно.**

Ці притчі ілюструють радість Неба, коли «знаходиться пропажа», а також ясно показана ретельність, із якою Бог шукає «пропажу».

А. Загублена вівця: Луки 15: 3- 7 – тут Ісус за допомогою зрозумілого прикладу показує, яка Божа любов до людей. Христос говорить про надзвичайну радість на Небі, коли кається грішник. Інші вівці також

важливі, але одна загублена відповідала грішникам, з якими їв Ісус (вірші 1-2). Цікаво помітити, що інші дев'яносто дев'ять називаються Христом «праведниками, що не мають потреби в покаянні», у цьому легко впізнати фарисеїв.

Б. Загублена драхма: Луки 15: 8- 10 – тут знову підкреслюється ідея радості про розкаяного та підкреслюється та ретельність і старанність, із якими ведеться пошук, за допомогою прикладаю жінки, що загубила драхму. Для тих, хто слухав Христа, була очевидною цінність, яку вони мали для Нього.

В. Блудний син: Луки 15:11- 32 – тут до моменту радості додається думка про те, що:

А. Для кого призначається Царство

- 1 Царство для всіх, і навіть
- 2 негідні бажані в домі Батька.

Б. Важливо відзначити деякі моменти притчі -

1. молодший син звернувся із зовсім «ненормальним» проханням до батька, маєток ділився з волі батька або після його смерті,
2. таким чином, прохання сина було фактично бунтом проти батька.
3. Христос показав, як низько впав молодший син, пасти свиней особливо принизливе заняття в очах євреїв, опуститися нижче ніж це, було вже неможливо.
4. Син не розраховував бути сином, але хоча б слугою.

В. Найбільш прикметна частина - це реакція батька:

- 1 Очевидно, що Батько очікував сина

- 2 Він не став вислуховувати виправдання сина, але просто прийняв його

М. Реакція старшого сина -

- 1 Він не був радий поверненню, хоча мав усе, як і фарисеї
- 2 Він обвинувачував брата, навіть ще не зустрівшись із ним
- 3 Не зрозуміло, чи приєднався він до бенкету.

4. Користь багатства

- Ісус використовує три притчі:
 - Навчання фарисеїв про багатство: багатство вважалося ознакою особливого Божого благословіння, бідність розглядалася як невір'я Богові й відсутність Божої милості. Такий погляд був розповсюджений не тільки серед фарисеїв. Ця була одна із причин, чому фарисеї не любили Ісуса /Луки 16:14/.
 - Навчання Ісуса: Христос учив, що багатство - це перешкода для спасіння й для учнівства /Матфея 19:24; 13:22; Луки 16:13; 18:24- 25/.
- А. Невірний управитель - Луки 16: 1- 13
- Б. Багатий і Лазар - Луки 16:14- 31
- В. Вірні слуги, які служать без винагороди - Луки 17: 1- 10

В. Третя подорож у Південну Палестину

1. Воскресіння Лазаря - **тільки в Іоанна**
2. Ісус іде на Північ - Луки 17: 1- 19 до **границь Галилеї, можливо, тут Він зцілив десяткох прокажених.**
3. Навчання Ісуса про Його друге пришествя
 - Луки 17:20- 37

- Перше питання: коли прийде Царство Боже?
- Відповідь: **Воно не прийде примітним (видимим) чином – як блискавка, як день чи ніч, як суд над Содомом і Гоморрою, такий буде прихід Царства Божого.**
- Друге питання: Де воно буде? 17:37
- Відповідь: **де труп. там зберуться орли.**

4. Ісус учить народ

А. Навчання про молитву – **бути наполегливим у проханні, про митаря й фарисея, тобто, покаяння - це завжди вирішальний крок у нашому житті, у тому числі й у молитві.**

Б. Бесіда про розлучення: Марка 10: 1- 12

- а. – **Розлучення тільки через перелюбство.**
- б. – **У розлученні нічого поганого.**
- Відповідь Ісуса: **розлучення не було в Божому плані, тому що двоє повинні бути однією плоттю й ніколи не розділятися.**

В. Бесіда про смиренність: **Ісус поставив за приклад дітей - Матфей 19:13- 15; Луки 18:15- 17; Марка 10:13- 16, вони невинні, прості, довірливі.**

М. Бесіда про жадібність: **Матфея 19:16- 30; Марка 10:17- 32; Луки 18:18- 30.**

- а. Багатий юнак –спастися **важко, але не неможливо.**
- б. Вушко голки -
- в. Питання Петра про нагороди – **Лука 18:18- 30; Марка 10:17- 31; Матфея 19:16- 30.**
- г. притча про робітників у винограднику – **Матфея 20:17- 19; Марка 10:31- 34; Лука 19:31- 34.**

5. Третє пророкування про смерть Ісуса й четверте про Його воскресіння

6. Події поблизу Єрихона

А. Зцілення сліпого Вартимея – **Матфея 20:29- 34; Марка 10:46- 52; Луки 18:35- 43, варто пам'ятати, що було два Єрихони.**

Б. Обітниця Закхея -

В. притча про десять мін – **Лука 19:11- 28 тільки в цьому Євангелії говориться про відданість.**

Три подорожі в Єрусалим Христа. Перея, Самарія, Іудея. Цей період тривав шість місяців.

VI СЛУЖІННЯ В ЄРУСАЛИМІ

1. Останній тиждень – цей період дуже багато описується в Євангеліях Царський вхід до Єрусалима.

Вифанія - Фігове місто (Місто Фіг), тут був розташований Гефсиманський Сад. У П'ятницю опівдні Христос приходить у Єрихон.

Деякі вважають, що вмістом алябастрової посудини був нард індійський. Обурення Іуди, можливо, говорить про те, що він не розумів, хто був Христос насправді Матфея 26; Марка 14; Іоанна 11:55- 12:11 - у розповідях євангелістів про цю подію є розходження:

1. Матфей і Марко говорять, що помазала жінка;
2. Іоанн говорить, що це Марія помазала Ісуса;
3. Матфей і Марко говорять, що це було в будинку Симона Прокаженого;
4. Іоанн говорить, що це було в будинку Лазаря;
5. Матфей і Марко говорять, що була помазана голова;
6. Іоанн говорить, що були помазані ноги.

А. ПОДІЇ У ВОСКРЕСІННЯ

Тріумфальний вхід - це відбулося в неділю, і рівно через тиждень Він воскрес.

а. Лагідний Цар - Захарія 9:9; Матфея 21:5 - Його в'їзд був на ослі, що було символом «Царя миру». Цей Цар був готовий зробити свій суд, тому що Ізраїль не покався.

б. Цар іде, щоб судити Суддів 12:14 й 5:10 - після цього в'їзду Він іде у Вифанію.

Б. ПОДІЇ В ПОНЕДІЛОК – СВЯЩЕНИК

Очищення Храму – після повернення у Вифанію Він очищає Храм. Перший раз Він це зробив в Іоанна 2 глава - це було на початку Його служіння й потім Він це зробив наприкінці Свого служіння. Таким чином, Його служіння не привело до змін у Храмі. Це значило, що люди не змінилися. У цій ситуації Ісус діяв як Священик, Він і був таким і тільки священиком міг змінювати підвалини в Храмі Матфея 27:50- 51.

В. ПОДІЇ У ВІВТОРОК – ПРОРОК

Ісус проклинає смоківницю – якщо такі висловлювання збувалися, то таких уважали пророками Матфея 21:10- 11, 46; Луки 13: 6- 9.

2. Питання, поставлені Ісусом у Храмі у вівторок.

А. Якою владою Ти це робиш? – вони хотіли спіймати Христа в словах.

- Відповідь – Христос відповів питанням – «звідки було хрещення Іоанна?»
- Ісус розповідає три притчі, щоб проілюструвати Свою відповідь:
 1. Про двох синів. Один не хотів виконати прохання батька, але зробив, а інший збирався виконати прохання батька, але не виконав.

2. Про злих виноградарів.
3. Про шлюбний бенкет.

Б. Чи дозволено платити податки Риму? – це питання поставили фарисеї й іродіани.

В. питання про воскресіння – було поставлене садукееми - Матфея 22:23- 33.

- Відповідь – у воскресінні немає ні дружин, ні чоловіків, вони не знали Писання.

М. Яка сама більша заповідь?

- Відповідь – любити Бога всією своєю істотою й ближнього, як самого себе.

Д. Ісус викриває книжників і фарисеїв – як Давид за натхненням називає свого сина Господом - Псалом 109: 1?

Він говорить про їхнє лицемірство, вимовляє сім судів, говорячи, що горе їм. Потім Він плаче над долею Єрусалима.

Е. Похвала на адресу бідної вдови, що принесла свою пожертву – її жертва була від усього серця, і дала вона максимум, що могла.

Ж. Греки шукають Ісуса, у той час як іудеї продовжують ходити в невір'ї

3. Мова Ісуса про майбутнє - Вівторок - Матфея 24- 25; Марка 13; Луки 21.

А. Привід до пророцтва – Храм був побудований Іродом, це будівництво тривало протягом 40 років. Христос сказав, що Храм буде

зруйнований, не залишиться каменя на камені, учні, можливо, подумали, що Він проклинає Храм, як і смоківницю.

Б. Пророцтво

В. Необхідність готовності

1. Смоківниця
2. Дні Ноя + 2 чоловіка й 2 дружини
3. Спостерігач Марко 13:32- 34
4. Хазяїн дому
5. Двоє рабів – Христос говорить, що головне це наша готовність
6. Десять дів
7. Три рабині – ми повинні постійно бути готовими.

Притча про козлів і овець.

М. Нагорода за готовність

4. Змова, щоб убити Ісуса - вівторок, вечір.

А. Ісус пророкує, що вмере через два дні

Б. Помазання Ісуса у Вифанії (другий раз) – були обмиті ноги, тобто було два омивання. Обмивання ніг було пов'язано з тим, що дороги були дуже курними, і звичайно ноги обмивали тим, хто приходив у гості.

В. Іуда погоджується зрадити Ісуса – можливо, докір Ісуса був останньою краплею в терпінні Іуди. У той час був великий вплив людей, і в такій юрбі було важко знайти Христа. Але Іуда знав, де Христос буває щоночі. Може бути, Іуда думав, що Христос, як завжди, знову ухилиться від рук священнослужителів.

Можливі причини, чому Іуда міг зрадити Христа:

1. Любов до грошей.

2. Два рази Христос докоряв його привселюдно за любов до грошей.
3. Він був одним із учнів, хто був не галилеянином.
4. Може бути, він хотів зайняти місце Христа як Месії.
5. Іуда розчарувався в Христі, можливо, думав, що Він лжепророк.
6. Тому що Христос нічого не робив, щоб прийти до влади.

5. Великдень - Четвер

А. Готування до вечері – можливо, це був дід матері Марка. У їхній культурі тільки жінки носили воду, і тому можна було легко знайти чоловіка, що ніс воду.

Б. Чи їв Ісус на Великдень? – деякі говорять, що це була великодня їжа. А деякі говорять, що це не великодня їжа, тому що великоднього агнця й усі інші трави їли в П'ятницю. Христос був убитий у П'ятницю або ж агнця вбивали опівдні в Четвер.

В. події: Ісус обмиває ноги учнів після вечері, – тут Христос пояснює, що будь-який керівник повинен бути слугою.

6. Гефсиманський сад

II Розп'яття Ісуса 29/30 Після смерті Христа

А. Віа Долороса з латинської мови це значить «Шлях страждань».

- Шоста година Іоанна 19:14, він писав за римським часом. Синоптичні Євангелія використали єврейський час.
- Ісус був змушений нести хрест. Поперечна планка важила десь 16-18 кілограм, але Христос був дуже ослаблений. Симон Керинеянин, можливо, був африканцем, можливо, що спершу його син, а потім і він стали християнами. (рим.6-7, євр.0-перша година).
- Місце розп'яття невідоме, Голгофа значить череп.

Б. Три перших години на хресті.

Марко використовує іудейський час і говорить, що розп'яття було о 3-й годині (або 9 годині ранку).

На хресті могли бути пробиті кисті рук, а могли бути пробиті й долоні. Якщо прибито в долоні, то виникає питання можливості того, що вони були б порвані під вагою тіла. Над ним був напис трьома мовами «Цар Іудейський».

В. Третя година темряви (з 12 до 15 годин)

Ця тьма говорить що: 1. Бог не дивився на Нього; 2. Це природне явище було «шоком» природи.

Три вчинки Христа на хресті: 1. Прости їм, Отче, тому що не відають, що творять. 2. Прощає злодія. 3. Просить Іоанна, щоб той подбав про Його матір.

- 4 слова Ісуса: 1. Боже Мій, Боже Мій, навіщо Ти залишив Мене?
2. Я прагну. Йому запропонували чашу, і Він випив. 3. Здійснилось.
4. Отче, дух Свій віддаю Тобі, у Твої руки.
- Завіса рветься на дві частини
- Потрясіння землі, воскресіння багатьох святих
- Заява сотника - ця людина істинно свята й Син Божий.

М. Поховання Ісуса Йосипом-Ариматейським

1. Римські солдати простромили Ісуса, щоб упевнитися в Його смерті. Смерть Христа здивувала Пілата, тому що Христос помер швидко.
2. Йосип просить у Пілата тіло Ісуса, і Пілат дає свій дозвіл на поховання.
3. Йосип і Никодим готують тіло Ісуса до поховання - вони загортають Христа в нову плащаницю й пахоці.
4. Поховання й охорона - Христос похований у новій печері, і охорона була поставлена біля входу.

III Воскресіння Христа

А. Жінки відвідують труну, це відбулося о 6 годині ранку, їх було 3 або 5. Марія Магдалина, Марія – мати Якова й Соломія, вони прийшли, щоб намастити Христа. У Матфея говориться, що ангел відвалив камінь від входу.

Б. Петро й Іоанн відвідують гріб. Поле Марії Магдалини, вони побігли в гріб. Вони знайшли гріб порожнім, Іоанн повірив, але Петро засумнівався.

В. Явлення Ісуса - Він приходив до них протягом 40 днів, записано 9 або 10 випадків.

1. Марії Магдалині - вона подумала, що це садівник, який украв Його тіло.
2. Групі жінок – може, Марія теж була там, солдати також уже доповіли про те, що відбулося.
3. Два чоловіки по дорозі в Емаус
4. Симон Петро - тут Христос є, як Він є.
5. Групі учнів (без Хоми)
 - Всі перші п'ять явлень відбулися в перший тиждень.
6. Групі учнів тижнем пізніше - тепер Хома був із ними.
7. Сімом учням біля Галилейського моря. Вони прийшли сюди, тому що Христос сказав їм про це. Христос з'явився, коли вони ловили рибу. Він три рази запитав Петра, чи любить він Його більше, ніж інших. Може Христос запитував його про любов грецькою - агапе, філію й т.п.
8. 500 чоловік на горі в Галилеї - про це говорить апостол Павло. Він наставляв учнів, як правильно проповідувати.
9. Явлення Якову - це був зведений брат Христа.
10. На горі Єлионській біля Єрусалима - тут Він піднісся в небо.

Три великих докази воскресіння:

1. Порожня труна
2. Новий Завіт

3. Церква (включає воскресіння як день спокою).

М. Піднесення

- Воно є частиною 10 явищ
- Три великих акти служіння Ісуса:

1. Його смерть
2. Його воскресіння
3. Його піднесення

Всі вони були необхідні для звершення Божого плану спокути, - без жодного із цих актів спокута була б неповною.

1. 30 років у Галилеї
2. 1 рік в Іудеї
3. 16 місяців у Північній Галилеї
4. 8 місяців у Північній Палестині
5. 6 місяців у Єрусалимі, Південній Палестині
6. 1 тиждень
7. 40 і більше днів.

Євангеліє Іоанна

Тема - Син Божий

Аудиторія – для всіх.

План Книги

- I Пролог -1:1-18
- II Вступні події -1:19-2:12
- III суспільне служіння -2:13-12:50
- IV Розповідь про страсті й воскресіння -13:1- 21:25.

Тема: найголовніше, що представлено тут, - це те, що Ісус - «Син Божий». І Він посередник між Богом і світом. Ідея «Слова», представлена тут, сягає коріннями як у С.З., так і в грецьку філософію, і вона є унікальною, тому що тільки в цьому Євангелії говориться про це. Автор звертається як до Іудея, так і до Елліна, або до особи, що знайома із грецькою думкою. Дії в основному відбуваються в Єрусалимі, у Синоптиках же - дії в Галилеї. Немає притч, більше бесід.

Євангеліє від Іоанна

1. Походження. Автор цього євангелія викликає деякий сумнів. У Євангелії не зустрічається ім'я Іоан. В 21:24 зустрічається, що це улюблений учень Ісуса. Це був той, хто лежав на грудях в Ісуса. Це той, кому Ісус передав свою матір. В 20 главі написано, що коли побігли до труни, те це були Петро й Іоан, що був поруч. 1:14, 19:35 - автор був свідком подій.

Він знав іудейські традиції. (Знав про прихід Іл.)

Його батька звали Заведей, а матір - Соломія, можливо, Соломія - це сестра матері Ісуса.

У Гал. Написано, що ця людина була стовпом Церкви. Їх разом із братом називали Сини Грому (Воанергес).

2. Дата написання (85-95 р.)

3. Місце: Ефес.

4. **Ціль** написання 20:31 "Це ж написано, щоб ви увірували, що Ісус є Христос - Син Божий, і віруючи, мали життя в ім'я Його".

4.1 **Перша мета** написання: увірування й вічне життя.

Щоб увірували в російському позначає майбутню форму. А в грец. це слово передає й сьогодення й майбутнє.

4.2 **Друга ціль написання:** Іоан написав це євангеліє для певних груп (Реймонд Браун). Іоан виступає не з метою довести їхню недосконалість, але щоб вони задумалися й увірували.

1. Християни, які не могли визнати Ісуса Богом, хоча вони були усередині Церкви (17:20)

2. Християни - євреї, віра яких залежала від знамень і чудес. (6:60-66).

3. Криптохристияни - це євреї, які вважали себе послідовниками Ісуса, але також вважали себе послідовниками синагоги.

4. Послідовники Іоанна Хрестителя, які вважали, що він (Іоан) важливіший Ісуса.

5. Невіруючі ортодоксальні іудеї, які відкрито виступали проти Христа. (9:22-34).

6. Люди, які живуть у світі, яких полюбив Бог, але які відкинули Його сина.

2. Композиція

2.1 Пролог (1:1-18). Це гарна анотація на Книгу Буття «Спочатку...».

Можливо, це ранньохристиянський гімн, який використав Іоан. Поняття Логос і Благодать, використовувані там надалі, в Євангелії не розкриваються.

2.2 Книга Знамень.

Вона будується за тематичною ознакою, а не за хронологією.

Заміщення Ісусом всієї системи Іудаїзму. У єврейській традиції вода - очищення, вино - настання месіанської ери. Суперечка про суботу в 5 гл. - Ісус показав, що Його ставлення до людей набагато важливіше від ритуальних законів. Кожна субота в Ісуса супроводжувалася чудом.

Насичення 5000=Ісус хліб життя, // з манною в пустелі.

На свято кучок дуже багато обрядів проводиться з водою й зі світлом, тому Іоан робить багато паралелей про те, що Ісус - світло, і у віруючих у Нього з черева потечуть ріки води живої.

2.3 Книга Слави (13:1-20:31).

1. В 13 главі Ісус проводить таємну вечерю, без паралелей у законі.

2. 14-17 глави - це прощальні бесіди Ісуса з учнями.

3. 18-20 глави - великий обсяг матеріалу, якого немає в синоптиків.

4.21 гл. Епілог.

Є думка, що 21 глава додана до первісного тексту.

У передостанній главі учні вже зустрічалися з воскреслим Ісусом. Але в останній главі учні слухають настанови Христа.

4. Богослів'я євангелія

Христологія Іоанна

Поняття Логос уже існувало й мало різні відтінки в релігійно - філософських ученнях. Це поняття зустріч. в Об'яв. 19:13.

Поняття Логос в елліністичній культурі було поширене й позначало вічний принцип порядку світобудови.

В іудейській філософії говорили, що Логос - це посередник між Богом і утвором, що надає змісту світобудові і є знаряддям Божим при творенні. У стоїчних філософів поняття Логос - позначало божественний розум або ж принцип розумності світобудови. В ортодоксальних євреїв поняття Логос позначало ідею створення світу. Бог Логосом створив світ. (Вони також розуміли, що Логос зціляє, йому потрібно бути послухним і через це приходить життя (Вт. 32) і він є світлом, що освітлює шлях до Бога.

Всі вони сприймали Логос як якийсь образ. Але Іоан заявив про втілення Логосу. І ми бачили Його.

2. Христос = Бог

" На початку було Слово й Слово було в Бога - розходження, і Слово було - Бог - єдність.

В Ін. 20:28 - показано свідчення Ісуса - що він Бог (?)

Він судить, Він воскрешає мертвих, трудиться в суботу.

3. "Я Є"

У Старому Завіті "Я Є" використовується в контексті божественного одкровення й може виступати як Ім'я Боже. (Вих.3:14). Слова Іоанна, коли він говорить про Ісуса, не позначають Я є Ягве, але позначають, що я такий, як Ягве. Ін. 5:26 підкреслює, що Він має життя в самому собі. (Ідея Трійці).

Іоан нам чітко підкреслює, що Ісус - це Син Божий. Ісус - єдинородний Син, але в той же час він підкреслює, що християни - також діти Божі, тому, що народилися від Бога.

Ісус= Бог, і тому жертва Його достатня.

Ісус не дорівнює Богу, тому, що Його жертва для Бога.

Інші три євангелія мають справу з подіями, а євангеліє від Іоанна має справу зі значенням цих подій. Він записує сім проповідей, які містять твердження «Я Є».

Я є хліб життя (6:35).

Я світло світу (8:12; 9:5).

Я двері вівцям (10:7).

Я є пастир добрий (10:11).

Я є воскресіння й життя (11:25).

Я є дорога, істина й життя (14:6).

Я є щира виноградна лоза (15:1).

Порятунок

2. Знамення й віра.

Знамення - це акт, дія, що підтверджують істинність слів, у цьому випадку слів Ісуса й Слова Божого. Через знамення люди повинні були пізнати, що Ісус робив справу Божу. Знамення не доводять божественність Христа, просто вказують, що через Ісуса діє Бог. Пророцтво, знамення на служінні не робить людину божественною, але свідчить про те, що через неї діє Бог.

Це акт, що зачіпає або фізичний світ, або духовний. Є така потреба, і тому буде знамення.

Духовний закон: Коли Бог говорить людині (після гріхопадіння), то його Слово супроводжується конкретним посланням і знаком. Що значить випробовувати Бога, - це шукати знак від Бога. (Слово про Р.Х. пастухам). Якщо взяти в розрізі часу, Бог дає людині Слово випробування, але коли знамень більш ніж достатньо, то люди вимагають іще, а це вже спокуса.

Бог - Одкровення - Тлумачення - Застосування.

3. Громада й Дух Святий

3.1. Дух Святий у цьому євангелії дуже яскраво визначений як параклет. В 1 посланні Ін. гл. 2 параклетом названий - Ісус, а в 14:16 - Дух Святий.

етимологія слова - 1 пари - від, з боку., Калео – кликати; дослівно: покликаний або покликаний звідкись із поза. 2. Друге значення цього слова - розрада, звідси в Синодальному перекладі це слово перекладене як утішитель. Функція, що її виконує Дух Святий, має двосторонню спрямованість: 1 . Для світу - обвинувач. 2. для Церкви - заступник, дослівно адвокат. Дух Святий - євангелізує світ. Той, хто був для нас обвинувачем, згодом став нашим заступником.

3.2 Громада. Це слово відображає стан людей, а Церква - структуру. У намірах Іоанна було більше показати стан, і тому він говорить про 2 головні

складові громади: єдність і любов. Завдання громади: бути засобом, через який у світ приходить Боже одкровення про Нього Самого та Його волю.

Перші три чуда показують, як приходить порятунок:

1). Ісус перетворює воду у вино (2:1-11): Це показує, що порятунок приходить завдяки слову Божому.

2). Зцілення сина царедворця (4:46-54): Це показує, що порятунок приходить по вірі.

3). Зцілення паралізованого чоловіка (5:1-9): Це показує, що порятунок приходить по благодаті.

Четверте чудо є корінним поворотом, що перебуває між першими трьома й останніми трьома:

4). Насичення п'яти тисяч (6:1-14): Це показує те, що Ісус використовує людські поняття для того, щоб донести чудо порятунку для загнаних людей. Він використовує людей для того, щоб вони розносили хліб серед великої кількості людей, що показує те, що Бог використовує фізичні потреби для того, щоб принести хліб життя духовно голодним.

Останні три чуда показують плоди порятунку віруючому:

5). Утихомирення сильного вітру (6:15-21): Це показує, що порятунок приносить мир.

6). Зцілення сліпого (9:1-7): Це показує, що порятунок приносить світло.

7). Воскресіння Лазаря (11:38-45): Це показує, що порятунок приносить життя.

Цікаво відзначити, скільки разів з'являється число сім у євангелії від Іоанна.

Число досконалості з'являється всюди.

В інших трьох євангеліях Отець говорить із небес і тим дає доказ божественності Христа. Але «це є Мій Син улюблений» не з'являється в євангелії

від Іоанна. Отець зберігає мовчання, але веде запис семи свідків божественності Господа:

- 1). Іоанн Хреститель (1:34).
- 2). Нафанаїл (1:49).
- 3). Петро (6:69).
- 4). Марфа (11:27).
- 5). Хома (20:28).
- 6). Іоанн (20:31).
- 7). Сам Христос (10:36).

**Божественність Христа фактично виділяється в кожній главі євангелія від
Іоанна:**

Нафанаїл проголошує Його Сином Божим (1:49).

Його слава проявляється під час перетворення води у вино (2:11).

Він проголошений джерелом вічного життя (3:16).

Він претендує на обітованого Месію (4:26).

Він говорить, що покличе мертвих до життя (5:25).

Він проголошує Себе Божим хлібом, що зійшов з небес (6:33).

Він говорить про Свою рівність із Духом Святим (7:37-39).

Він дає Собі титул «Я Є» й стверджує те, що він був колись до Авраама (8:58).

Він приймає поклоніння як Син Божий (9:37-38).

Він проголошує Свою рівність із Отцем (10:30).

Він названий Христом, Сином Божим (11:27).

Він дає людям пізнати Його силу для того, щоб залучити їх до Себе (12:32).

Він проголошує Себе Вчителем і Господом (13:13).

Він називає Себе з непогрішною ясністю Отцем, явленим у плоті (14:9).

Він стверджує про те, що вся сила належить Йому, говорячи, що без Нього людина нічого не може (15:5).

Він виявляє Себе як Того, хто направляє дію Духа Святого (16:7).

Він стверджує, що мав усю славу до існування світу (17:5).

Він чітко говорить Пілату, що Він прийшов у світ для того, щоб стати його царем (18:37).

Тільки Бог міг би проголосити те, що робота спокути завершена (19:30).

Хома називає Його «Господь мій і Бог мій» (20:28).

Тільки Бог мав право вимагати слухняності (21:22).

Іоанн показує, що Господь Ісус:

1. Виявив життя (1:4).
2. Дав життя(3:16).
3. Допмагає в житті (4:14).
4. Підтримує життя (6:35).
5. Послужив життям (7:38).
6. Дає життя з надлишком (10:10).
7. Воскресив життя (11:24-25).

Існує сім дивних дарунків у євангелії від Іоанна:

1. Жива вода (4:10).
2. Життя доброго пастиря (10:11).
3. Приклад Господа (13:15).
4. Святий Дух (14:16).
5. Мир (14:27).
6. Божі слова (17:8).
7. Сам Господь (17:14).

Євангеліє від Іоанна також є книгою «НЕСПРОМОЖНОСТІ»

1. Людина, ненароджена згори, не може увійти в царство Боже (3:3-5).
2. Невіруючий не може йти туди, де Христос (7:36-37; 8:21-22).
3. Невіруючий не може почути слів Господа (8:43).
4. Писання не може бути порушене (10:35).
5. Світ не може прийняти Духа Святого (14:17).
6. Віруючий не може приносити плоди від себе (15:4).
7. Господь не дасть нам більше того, що ми зможемо вмістити (16:12).

Помітьте зроблені дії в Іоанна 17:

1. Я прославив Тебе на землі (17:4).
2. Зробив справу (17:4).
3. Тому що слова, які Ти дав Мені, Я передав їм (17:8).
4. Тих, котрих Ти дав Мені, Я зберіг (17:12).
5. Я передав їм слово Твоє (17:14).
6. [так] і Я послав їх у світ (17:18).
7. І славу... Я дав їм (17:25).
8. Я пізнав Тебе і Я відкрив їм Ім'я Твоє (17:26).

У євангелії від Іоанна записано тільки сім подій, що тотожні подіям інших євангелій:

1. Проповідь Іоанна Хрестителя.
2. Ходіння по воді.
3. Насичення п'яти тисяч.
4. Помазання у Вифанії.
5. Вечеря Господня.
6. Розп'яття (хоча деталі відрізняються).
7. Воскресіння (хоча деталі відрізняються).

Діяння

Тема: Історія перших християн і церкви.

Аудиторія:

План Книги

- I Передмова - 1:1-5
- II Перші події - 1:6-26
- III Народження церкви в Єрусалимі - 2:1-5:42
- IV Початок гонінь - 6:1-9:31
- V Поширення християнства серед язичників - 9:31-12:25
- VI Перша місіонерська подорож - 13:1-15:41
- VII Друга місіонерська подорож - 16:1-18:23
- VIII Третя місіонерська подорож - 18:24-20:6
- IX Подорож у Єрусалим - 20:7-21:17
- X Павло в Єрусалимі - 21:18- 23:35
- XI Павло й правителі в Кесарії - 24:1-26:32
- XII Подорож у Рим - 27:1-28:31.

Діяння й третє євангеліє

Хоча давній церковний розподіл зараховує Книгу Діянь не до «Євангелія», а до «Апостола», вона є прямим продовженням третього євангелія, написана тим же автором і також адресована Феофілу - ймовірно, новонаверненому християнинові, що займав помітне становище в суспільстві. У євангелії автор переказує те, що чув і читав, у Діяннях, - що чув і бачив. Євангеліє оповідає про життя й справи Христа, Діяння - про справи Святого Духа, які видні на кожному кроці. Слово «Дух», або «Святий Дух», зустрічається в Діяннях частіше, ніж у будь-якій іншій книзі Нового Завіту. Діяння по праву можна назвати Євангелієм Святого Духа.

Одностайне свідчення давньої церкви приписує обидві книги перу одного автора. Це підтверджується й внутрішніми свідченнями: єдністю стилю, наступністю оповідання й однаковим розвитком сюжету. У цих двох книгах зустрічається біля п'ятдесяти слів, яких немає більше ніде в Новому Завіті.

Мета й зміст книги

Діяння, так само як і третє євангеліє, - це радісна, підбадьорююча книга; вона дихає місіонерською запопадливістю й надією; вона розповідає про нові й нові досягнення, про нові й нові перемоги, і навіть гоніння й мучеництво перетворює в привід для радості й подяки. Це історія першої церкви. Вона починається в Єрусалимі й закінчується в Римі. У наступній главі, напевне, було б про жакливі гоніння Нерона й героїчні смерті Павла й Петра. Але тоді ця книга стала б трагедією, однак вона закінчується на такій же радісній ноті, з якої почалася.

Ця книга розповідає про зародження й поширення християнства від колиски іудаїзму до столиці язичницького світу. Це історія становлення церкви серед євреїв зусиллями Петра й серед язичників зусиллями Павла. Її тема закладена в обітницю, яку воскреслий Христос дав Своїм учням (Дії 1:8) «Ви приймете силу, коли на вас зійде Дух Святий (Дії 2). І будете Мені свідками в Єрусалимі (Дії 3-7) і у всій Іудеї й Самарії (Дії 8 - 12) і навіть до краю землі (Дії 13 - 28). Книга

Діянь розповідає про те, як церква поширювалася від євреїв до язичників через служіння Петра, потім Стефана, потім Пилипа в Самарії, потім знову Петра під час навернення Корнилія й, нарешті, через служіння Павла і його супутників. Книга Діяння називається вознесінням Христа, тобто Його сходження на престол і заснування Його Царства через сходження Духа, а закінчується радісною проповіддю апостолів язичникам у столиці всього відомого тоді світу. Головною метою книги є об'єктивний опис поширення церкви, тому суб'єктивні й біографічні моменти мають другорядний характер. До виходу на сцену Петра, героя єврейсько - християнської частини книги, і Павла, героя другої, або язичницько - християнської частини, всі інші апостоли - за винятком Іоанна, пресвітера Якова, Стефана й Якова, брата Господнього - відступають на другий план і згадуються лише один раз. Діяння - це попросту уривок з автобіографії Петра й Павла, пов'язаний із виникненням християнства й початком історії церкви.

Джерела

Лука, вірний учень і супутник Павла, винятково підходив для ролі літописця ранньої церкви. Працюючи над першою частиною книги, він користувався не тільки усним переказом, але й палестинськими документами, - так само, як і при роботі над євангелієм. Звідси і єврейські нотки в перших розділах Діянь; інші глави Лука пише такою ж чистою грецькою мовою, якою написаний класичний пролог до його євангелія. Більшість подій, описаних у другій частині, відбулися в нього на очах. Тому він часто пише від першої особи множини, скромно включаючи в число діючих осіб і себе. Займенник «ми» з'являється у вірші Діян (16:10), коли Павло відправляється із Троади в Македонію (51 р. по.РХ); зникає, коли він іде з Пилипом у Коринф (Діян 17:1); потім знову з'являється (Діян 20:5-6), коли через сім років апостол знову повертається в Македонію (58 г) і вже не зникає до самого кінця книги (63 г). Імовірно, Лука залишився на кілька років у Филипах і займався місіонерською

працею, поки не повернувся Павло. З огляду на перерви, Лука був супутником Павла протягом не менш, як дванадцяти років. Під час останнього ув'язнення Павла, незадовго до його мученицької смерті, Лука знову був поруч із апостолам, залишаючись самим вірним і відданим його товаришем (2 Тім 4:10).

Діяння і євангелія

Книга Діянь - це сполучна ланка між євангеліями й посланнями. Вона опирається на ключові події в житті Христа, на яких побудована церква. Факт воскресіння, свідками якого були апостоли, наповнює книгу атмосферою радості й торжества. Бог воскресив Ісуса з мертвих і оголосив Його Месією, Подавцем життя й Спасителем Ізраїлю - така суть проповідей Петра, що ще зовсім недавно відрікся від свого Господа. Він сміливо свідчить цю істину перед народом під час П'ятидесятниці, перед синагогою і перед Корнілієм. Павло, проповідуючи в Антіохії Писидійській, у Солуні, в ареопазі перед філософами й у Кесарії перед Фестом і Агриппою, точно так само підкреслює важливість воскресіння, без якого його власне навернення ніколи б не відбулося.

Діяння й послання

Книга Діянь доносить до нас зовнішню історію апостольської церкви; послання розповідають нам про її внутрішнє життя. Вони доповнюють і підкріплюють одне одного завдяки численним збігам у всіх істотних моментах.

Навернення Павла

Діян 9:22:26; ці описи відрізняються лише в незначних подробицях.

Гоніння на Павла в Дамаску і його втеча

Діян 9:23; 25 Іудеї погодилися вбити його. Учні ж уночі, взявши його, спустили по стіні в кошику.

Подорожі Павла в Єрусалим

Діян 9:26-27 «Савл прибув у Єрусалим і намагався пристати до учнів; Варнава ж, взявши його, прийшов до Апостолів і розповів»

Діян 15:2 «поклали Павлу й Варнаві й деяким іншим з них відправитися у цій справі до апостолів і пресвітерів у Єрусалим»

Павло залишається в Афінах один

Діян 17:6 «Чекаючи їх в Афінах, Павло»

Павло займається своїм ремеслом

Діян 18:3 «тому що ремеслом їх було вироблення наметів».

Дві подорожі Павла в Коринф

Діян 18:1; 20:2

1 Кор 2:1; 4:1; 16:5

Праця Аполоса в Коринфі

Діян 18:27 - 28;

1 Кор 1:12; 3:6

Павло стає євреєм для євреїв

Діян 16:3; 18:18; 21:23-26.

1 Кор 9:20

Водохрещення Криспа й Гая

Діян 18:8

1 Кор 1:14 -17

Пожертвування для братів, що бідують

Діян 18:23.

1 Кор 16:1

Остання подорож Павла в Єрусалим

Діян 20:6; 24:17

Рим 15:25 – 26

Бажання Павла відвідати Рим

Деян 19:21

Рим 1:13; 15:23

Павло як посланник у кайданах

Діян 28:16 - 20

Еф 6:19 - 20

Діяння й світська історія

Книга Діяннь приводить християнство в єдність із навколишнім світом і містить безліч згадувань географічних пунктів, подій і діючих осіб світської історії. Всі вони - за єдиним винятком згадки про Февда - повністю узгоджуються з історією тієї епохи, як її викладає Йосип Флавій та язичницькі автори, і підтверджують справедливість претензій Луки на звання знаючого, чесного й надійного історика.

Ми перерахуємо головні факти світської історії

1. Повстання Февди, Діян 5:35, згадується в промові Гамаліїла, що пролунала приблизно в 33 р. після Р.Х. Тут є очевидне протиріччя зі словами Йосипа Флавія, що стверджував, що повстання відбулося в 44 р., коли Клавдій був імператором, а Куспій Фад - прокуратором, тобто через десять - дванадцять років після промови Гамаліїла.

2. Повстання Іуди Галилеянина, згадане в тій же промові, Діян 5:37, що відбулося в час перепису Квіринія. Йосип Флавій підтверджує цей факт. Повстання цього Іуди залишалося найбільш рішучою спробою скинути римське ярмо аж до Великої війни.

3. Кандакія, цариця Ефіопії, Діян 8:27. Страбон згадує про царицю міста Мерое в Ефіопії, що йменувалася так само. Можливо, як і слово «фараона», це ім'я було династичним титулом.

4. Голод під час правління Клавдія, Діян 11:28. Правління цього імператора (41 - 54) було затьмарене окремими спалахами голоду, один з яких, за свідченням Йосипа Флавія, наніс велику втрату Іудеї й Сирії й викликав більші хвилювання в Єрусалимі при прокураторі Куспії Фаді, в 45 р.

5. Смерть царя Агрипи 1(онука Ірода Великого), Діян 12:20 цар помер від огидної хвороби на сьомому році після царювання.

1. Дні Церкви в Єрусалимі до початку свідчення (1 глава)

1.1. Розуміння Діань Апостолів.

Книга Діань Апостолів - це книга дій. У ній є:

- Чудеса, пробудження, навернення й воскресіння!
- Мученики, втечі з в'язниці, розлютовані юрби й суди перед царями;
- Аварії корабля, пророцтва, побиття й демонічні конфлікти.

Це книга про 75 різних людей:

- Апостолів, благовісників і служителів;
- Первосвящеників, царів і правителів;
- Рабів, тюремщиків і ув'язнених.

Це книга про ріст Церкви:

- Діяння починаються із Церкви настільки маленької, що вона містилася в одній світлиці;
- Діяння закінчуються Церквою, що поширилася до центра Римської імперії;

- Діяння описують спочатку в основному іудейську Церкву з однією мовою й культурою;
- Діяння закінчуються інтернаціональною Церквою, що складається з багатьох народностей, мов і культур!

Крім того, Діяння - це книга про Святого Духа:

- Він продовжує Свою роботу через Церкву, що створив Ісус;
- Він дає апостолам і служителям силу для надприродного служіння;
- Він хоче наповнити кожного віруючого силою для свідчення про Ісуса.

1.2. Причини написання Діянъ Апостолів.

У Діяннях описана історія Церкви в перші 30 років її існування. Лука не розповів нам усього, що він знав. Він описав лише окремі події. Чому Дух Святий спонукав його описати тільки окремі епізоди? Ми можемо виділити 5 причин:

- 1) Діяння - це місток між Євангеліями й посланнями Павла;

Лука написав Діяння після того, як Павло написав більшість своїх послань (залишалися ненаписаними 1 й 2 Тимофію й послання до Тита).

- 2) Діяння описують ріст Церкви приблизно в чотирьох напрямках:

- 1) Церква росла кількісно. У день П'ятидесятниці Церква містилася у світлиці. Але через короткий час через її служіння були врятовані тисячі євреїв. У Діяннях (6:7) говориться, що *«слово Боже росло, і число учнів множилося в Єрусалимі; і зі священників багато хто скорилися вірі»*.

- 2) Церква росла географічно. Вона була заснована в Єрусалимі. Гоніння розсіяли безліч віруючих: *«У ті дні відбулося велике гоніння на Церкву в Єрусалимі, і всі, крім Апостолів, розсіялися по різних місцях Іудеї й Самарії»* (8:1).

- 3) Церква росла інтернаціонально. Рання Церква - це єврейська Церква. Апостолам і першим християнам, що ввірували з іудеїв, самим потрібно було переборювати расові забобони, законництво. Перші слухачі проповіді Петра прибули з 15 місць Малої Азії і Європи. У Діян. 6:1 видно, що Церква складалася

із двох єврейських груп: одна група говорила єврейською, інша (еллінисти) - грецькою. В 8-й главі Пилип проповідує Самарянам, а пізніше - ефіопу.

В 10-й главі - апостол Петро мав видіння про римського сотника Корнилія, що змінило ставлення братів до язичників - тепер і язичники можуть мати спасіння! В 13-й главі ми бачимо Павла, що проповідує язичникам. Церква росла, містячи в собі людей усіх народів, мов і культур!

4) Церква росла в навчанні Ісуса Христа (тобто богословськи). Проїшов якийсь час, перш ніж самим іудеям, що увірували, стало зрозуміло співвідношення закону й благодаті. До 15-й глави ми бачимо, як постало питання: «А чи потрібно язичникам обрізуватися й дотримувати закону Мойсея»? (Діян. 15:5). Відповідь Петра: «Ні!» (15:11).

3) Діяння представляють християнську віру й захищають Церкву:

- Лука так представляє сутність християнської віри, щоб запросити людей прийняти Ісуса своїм Господом і йти за Ним;
- Дух Святий вів Луку таким чином, щоб дати відповіді на питання як євреїв (Діян. 4:8-12), так й язичників (Діяння 25:8-11);
- Діяння показують, що віруючі поважають владу. Книга відповідає на питання правителів щодо християнства й доводить, що християнство - мирна релігія;

4) Діяння служать керівництвом для віри й справ віри. Книга дає нам чітке розуміння про те, у що Церква повинна вірити й що вона повинна робити в цьому світі.

5) Діяння вказують нам, що Святий Дух є силою для свідкування про Ісуса. Найголовніша мета Луки - підкреслити служіння Духа Святого через тих, що вірують. Ще у своєму Євангелії Лука наголосив на тому, що Ісус сповнився силою Духа Святого й був помазаний на служіння (Лука. 4:1,14,19). Лука записав пророкування Ісуса про те, що Дух Святий зійде й на тих, хто просить (Лука. 11:13;24:49). А вже в Діяннях згадує ім'я Духа Святого 55 разів! Святий Дух повинен бути джерелом усього, що ми робимо для Христа.

1.3. Аналіз структури Діянь Апостолів.

Ми коротко розглянули авторство, дату написання й мету Діянь. Тепер давайте вивчимо кілька варіантів побудови плану Книги Діянь.

А. Діяння (1:8) як план, що відображає структуру книги

«Але ви приймете силу, коли зійде на вас Дух Святий, і будете Мені свідками в Єрусалимі й у всієї Іудеї й Самарії й навіть до краю землі» (Діян. 1:8). Табл. 1 показує як можна розділити Діяння на 3 частини:

Частина	Місце благовістя	Глави Діянь
1	Єрусалим	1-7
2	Іудея й Самарія	8-12
3	Вся земля	13-28

У першій частині Діянь Церква перебувала в Єрусалимі (Діян. 1-7). У день Пятидесятниці увірували, хрестилися й приєдналися до Церкви 3000 чоловік. Апостоли силою Святого Духа робили чудеса й зціляли хворих, виганяли бісів в ім'я Ісуса Христа. Багато євреїв приймали Ісуса як свого Господа й Спасителя - Слово Боже стрімко поширювалося (Діян. 2:47). Також багато священиків навернулися й скорилися вірі (Діян. 6:7).

У другій частині Діянь розповідається про Іудею й Самарію (Діян. 8-12). Через гоніння Бог дозволив Церкві вирости. Іудеї в Єрусалимі побили камінням Стефана, але поховання його тіла було подібно сіянню насіння, що згодом виросло у великі жнива. Віруючі з Єрусалима розсіялися по всієї Іудеї й Самарії. І куди б вони не йшли, вони всюди свідчили про Ісуса (Діян. 8-12).

Третя частина Книги Діянь оповідає про служіння Павла (Діян. 13-18). У цих главах ми бачимо, як апостол свідчив «навіть до краю землі». Таким чином, Діяння оповідають про те, як поширювалася Блага Звістка. Дух Святий дав

віруючим здатність свідчити про Ісуса як іудеям, так і язичникам від Єрусалима й до Рима.

Діяння (1:8) показують три стадії поширення свідчення.

Перша стадія - початок свідчення про Ісуса в Єрусалимі (Діян. 1-7).

На другій стадії свідчення поширилося в областях Іудеї й Самарії по всій Палестині (Діян. 8-12).

І на третій стадії свідчення поширилося по всій Римській імперії, включаючи й сам Рим (Діян. 13-28)

Діяння 1: У перших одинадцятьох віршах ми знаходимо сім істин, які підсумовують усю книгу Діань:

1). Діяльність Господа триває (вірші 1-2): Він почав і буде продовжувати для того, щоб досягти Свої мети й для благословення Свого народу.

2). Його воскресіння доведене (ст.3). Воно надає безліч непогрішних доказів - у той час, коли Він приходив до учнів і йшов від них протягом сорока днів.

3). Його учні утішені (вірші 4-5): Їм було дане веління не йти з Єрусалима, а дочекатися виконання обіцянки Отця (приходу Духа Святого).

4). Його царство визнане (вірші 6-7): Коли в Нього запитали: чи не в цей час, Господи, відновляєш Ти царство Ізраїлю? Він же сказав їм: не ваша справа знати часи або строки, які Отець поклав у Своїй владі. Ісус не дорікнув учням, які очікували виконання старозавітних обітниць, за їхнє питання, тому що тоді Йому б довелося дорікнути й всіх пророків. Час же виконання був невідомим. Досить знати те, що Бог проголосив прихід царства, ми ж повинні чувати до Його приходу.

5). Його свідки наставлені (ст.8): Свідки були наставлені щодо характеру свідчення, предмета свідчення і їхнього місця служіння. Характер їхнього свідчення можна знайти в простих словах і бутті. Тепер, починаючи з цього моменту й далі, обов'язок усього їхнього життя буде полягати в тому, щоб вони

несли благу звістку іншим. Предметом їхнього свідчення є Сам Господь Ісус Христос. Вони не несли свідчення про церкву, або релігію, вони несли свідчення про особистість: і будете МЕНІ свідками (ст.8). Місце їхнього свідчення повинне було бути в Єрусалимі, Іудеї, Самарії й навіть до краю землі (ст.8). Таким чином, церква є місіонерським суспільством. Ті, хто стає членами істинної церкви, є немовлятами в місіонерській родині. Ісус Христос - Великий місіонер, і Він використовує Своє тіло, церкву для виконання Своєї роботи.

6). Здійснилося Його піднесення (ст.9): Глава церкви воскрес, був прославлений і посаджений праворуч Отця. Наскільки сильна була впевненість тих, які були обрані таким великим Владикою!

7). Його повернення були обіцяне (вірші 10-11): Коли закінчиться століття євангелія, тоді прийде Господь на землю для того, щоб здійснити Свої вічні цілі.

Тема: день П'ятидесятниці (Діян. 2:1-21)

Дух Святий зійшов! Здійснилося те, про що пророкував Йоїль. Пророцтво Йоїля покриває досить тривалий проміжок часу. Останні дні почалися з моменту пришествя Христа й закінчуються в момент Його другого пришествя (Діян. 2:17). Йоїль говорив, що Бог виллє від Свого Духа. Йоїль пророкував про те, що епоха Церкви буде епохою надприродних подій. У часи Старого Завіту чудеса й знамення були рідкісні, але характеристикою століття Духа останніх днів буде достаток надприродних подій.

Бог обіцяв, що коли Він буде виливати Своє благословення, у Нього не буде мазунчиків або якоїсь обраної групи.

Зверніть увагу на п'ять груп людей

По-перше, Бог сказав, що Він не буде віддавати перевагу одному народу над іншим. Він сказав, що виллє Духа Свого на всяку плоть, або на всіх людей (Діян. 2:17).

По-друге, Бог обіцяв, що Він не буде віддавати перевагу чоловікам над жінками. Він сказав, що виллє Духа на синів і дочок (Діян. 2:18). Обидві статі будуть пророкувати. Згадаєте, що серед ста двадцяти учнів перебували й жінки, які теж заговорили іншими мовами.

По-третє, Бог сказав, що він не буде віддавати перевагу старим над молодими. Він сказав, що юнаки будуть бачити духовні видіння й старці будуть бачити духовні сни (Діян. 2:17). Хрещення Духом належить усім вікам. Багато дітей сповнялися Духом у ранні роки свого життя. Також і багато людей похилого віку було хрещено Духом.

По-четверте, Бог обіцяв, що Він не буде віддавати перевагу багатим над бідними. Він обіцяв вилити Свій Дух навіть на рабів і рабинь (Діян. 2:18). Колись Ізраїль був рабським народом, який Бог вивів з Єгипту. Тепер Ізраїль перебував під гнітом Римської імперії. Але завдяки П'ятидесятниці як багаті, так і бідні стали рабами Божими. Ісус привів усіх нас на Голгофу. У день П'ятидесятниці Він повністю опановує віруючими.

Апостоли й учні Христа стали називати себе рабами й служителями Ісуса (Як. 1:1; Іуд. 1). Як Його раби, ми не належимо самі собі. Ми повинні повністю віддатися служінню нашому Господу й Учителеві, Ісусові Христу.

По-п'яте, Бог обіцяв не віддавати перевагу першим над останніми. Він благословляє тих, хто першим почув Благую Звістку, точно так само як і тих, хто почув її пізніше. У Діяннях (2:19, 20) говориться про знамення, які відбудуться в останні дні, але Діяння (2:21) запевняють нас, що всякий, хто закличе ім'я Господнє, врятується. В останні роки перед другим приходом Ісуса ситуація на землі погіршиться. Через множення беззаконня в багатьох охолоне любов (Мтф. 24:12). Останні дні будуть жахливими днями (2-і Тим. 3:1-5), але навіть у найважчі часи Бог допоможе всім, хто кличе Його. Усякий, хто покличе ім'я Господнє, врятується (Діян. 2:21)! У Діяннях (2:38) говориться, що не існує тимчасового обмеження на прийняття дару Святого Духа. Цей дар належить як батькам, так і їхнім дітям, а також усім поколінням і народам.

Петро говорить народу чотири істини про Ісуса:

По-перше, Бог поставив Ісуса, підтвердивши Своє призначення силами, чудесами й знаменнями (Діян. 2:22). Ці три слова використовуються в Біблії для опису надприродних подій.

По-друге, Бог допустив розп'яття Ісуса в Єрусалимі невіруючими іудеями (Діян. 2:23). Бог запланував смерть Ісуса, але це не применшує провини тих, хто Його розп'янув. Проте ми повинні звернути увагу на те, що не всі євреї винні в розп'ятті Ісуса. Біблія не покладає цей тягар провини на всіх іудеїв узагалі. Прочитайте, наприклад, Діяння (13:27-29). Розмовляючи з іудеями, Павло говорить, що "вони" (жителі Єрусалима), а не "ви", убили Ісуса. Тільки невіруючі іудеї, що жили в Єрусалимі, були винні в убивстві Месії.

По-третє, Бог воскресив Ісуса з мертвих (Діян. 2:24-32). Петро цитує псалом 15:8-11, де Давид пророкує про воскресіння Месії. Давид помер і був покладений у труні в Єрусалимі, тому люди розуміли, що Давид пророкував не про самого себе. Святий Дух використав це пояснення як приклад, щоб переконати багатьох.

По-четверте, Бог прославив Ісуса й дав Йому вилити Духа (Діян. 2:33-36). Зверніть увагу на Трійцю в Діяннях (2:33). Отець підніс Сина й посадив по праву руку від Себе. Це символ найбільшої влади й честі. (У Христі ми також сидимо по праву руку від Бога, Ефес. 2:6.) Потім Отець дав обітницю Духа Синові (див. Іоан. 16:7). В остаточному підсумку, Син виливає Духа на нас. Отець дав обітницю, але саме Ісус хрестить нас у Дусі (Іоан. 1:33).

У Діяннях ми знаходимо п'ять уривків, де говориться про хрещення в Дусі як про дар:

- Ісус сказав Своїм учням очікувати *"обіцяного від Отця"* (Діян. 1:4).
- Петро сказав іудеям, що вони приймуть *"дар Святого Духа"* після того, як вони покаються й приймуть водне хрещення (Діян. 2:38).
- Петро докоряв Симону, що був чаклуном і хотів купити здатність

передавати дар Святого Духа іншим. Петро вчив його, що дар Божий не можна купити або продати (Діян. 8:18-24). Цей дар безкоштовний! Усякий, хто хоче одержати дар хрещення Духом, може його одержати. (Помітьте при цьому, що віруючі в Самарії не прийняли дар Духа, доки не прийняли водне хрещення).

- Петро був упевнений, що *"дар Святого Духа вилився й на язичників, тому що чули, як ті говорили мовами й величали Бога"* (Діян. 10:45, 46).

- Петро згадав, що Іоанн хрестив у воді, але Ісус хрестить Святим Духом.

"Бог дав їм [язичникам] такий же дар, як і нам [іудеям]" (Діян. 11:17).

Деякі іудеї сприйняли це як образу, коли Іоанн Хреститель сказав, що їм потрібно хреститися. Вони сказали, що вже є дітьми Авраама (Мтф. 3:9). Але Іоанн хрестив не для того, щоб зробити їх євреями. Він робив це з тієї причини, що в них була потреба в житті. Віруючі сьогодні теж часто сприймають це як образу, коли їм говорять, що їм потрібно хреститися Духом. Вони говорять, що вони вже є християнами. Але хрещення Духом потрібно не для того, щоб зробити людей християнами. Воно потрібно тим, хто вже є християнином. Апостоли вже були послідовниками Христа, проте і вони мали потребу в дарі Святого Духа (Діян. 1:4). Самаряни були хрещені у воді, але *після* цього вони були хрещені в Дусі (Діян. 8:15, 16). Павло проповідував Ісуса дванадцяти учням в Ефесі. Вони вже були хрещені у воді. *Після* цього Павло помолився за них, і вони сповнилися Духом і почали говорити мовами (Діян. 19:1-7).

Три Пріоритети ранньої Церкви

1. Перший пріоритет ранньої Церкви - апостольське навчання.

"І вони постійно перебували в навчанні Апостолів, у спілкуванні й переломленні хліба й у молитвах" (Діян. 2:42).

Церкви можуть приділяти багато уваги таким речам як прославляння, благовістя, спілкування й допомога іншим. Все це добре, але помітьте, що навчання апостолів Лука згадує першим серед пріоритетів Церкви (Діян. 2:42-47). Ніщо в церкві не повинне ставити біблійне навчання на друге місце.

2. Спілкування – вагомий критерій для духовної підтримки церкви, без братнього спілкування християнин буде відчувати внутрішній вакуум.

У них було спільне завдання. Вони збиралися разом не для того, щоб просто приємно провести час - це було спілкування з певною метою (див. табл. 4.3, пункт 10). Віруючі спілкувалися, працюючи разом і перебуваючи в навчанні Церкви. Спілкування ніколи не є самоціллю. Приємно спілкуватися тим людям, які мають спільну віру й роблять спільну справу.

3. Третім пріоритетом ранньої Церкви була молитва.

Постійно в Діяннях ми знаходимо віруючих, які моляться. У таблиці 4.5 наведено кілька ситуацій, коли віруючі молилися:

Коли молилися перші віруючі?	Діяння
Вони молилися, очікуючи сповнення	1:14
Вони молилися, коли вибирали апостола	1:24
Молитва була їхнім способом життя	2:42
Вони молилися на шляху до молитовних	3:1
Вони молилися, коли були гнані й гноблені	4:24-31
Вони молилися за тих, хто буде доглядати за	6:6
Вони молилися перед смертю	7:59
Вони молилися за новонавернених, щоб	8:15;
Вони молилися перед їжею	10:9
Вони молилися, перебуваючи у в'язниці	12:5;
Вони молилися за своїх місіонерів	13:3
Вони молилися, коли обирали служителів	14:23
Вони молилися, прощаючись зі своїми	20:36
Вони молилися за зцілення хворих	28:8

Пріоритети ранньої Церкви привели, як мінімум, до трьох результатів:

- 1. Бог робив чудеса й знамення руками апостолів** (Діян. 2:43; 3:12,13). Пізніше Він робив чудеса й знамення через багатьох інших (Марко. 16:20; Діян. 6:8; 8:6; Як. 5:14-16; 1-і Кор. 12:7-11). Ці чудеса не були лише зовнішніми проявами. Вони переслідували, принаймні, три мети.

Перша — це підтвердити Слово, навчання апостолів.

Друга — виявити любов і милість нужденним.

Третя — чудеса допомогли зміцнити п'ятидесятницьких віруючих у Слові й силі Божій (див. 1-і Кор. 2:4,).

Чудо або знамення може бути фізичним або духовним.

- Бог виявив чудо, зціливши кульгавого біля Червоних воріт (Діян. 3:1-10). Однак набагато більшим чудом є зцілення людини від образи, сексуальних гріхів, невір'я, алкоголю чи наркотиків.

- Ісус виявив чудо, зціливши сліпонародженого (Іоан. 9). Але чудом було також і те, що Савл із Тарса вперше побачив світло. Також і Симон-волхв пережив чудо, уперше побачивши істину Євангелія.

Деякі обманно вчать, що чудеса й знамення не для сьогоднішніх днів. Але ті, хто вірить у навчання апостолів, сьогодні є свідками фізичних і духовних чудес.

2.Другим результатом була повага. Рання Церква користувалася повагою й приязню серед народу (Діян. 2:47). Це потрібно розуміти як узагальнення, тобто в цілому люди в Єрусалимі поважали перших віруючих. У Церкви усе ще були вороги в синагозі, але більшість людей ставилися до Церкви позитивно. Грішники раділи, коли бачили зцілення. Вони раділи, коли бачили змінене життя грішників, коли сум на обличчях змінювався радістю. Вони раділи, бачачи спілкування й взаємодопомогу. Як Церква сьогодні може одержати добре ставлення народу? Ми матимемо приязнь багатьох, якщо підемо за прикладом ранньої Церкви. Які пріоритети були в перших віруючих? Вони перебували в навчанні апостолів. Вони спілкувалися на роботі й дома. Вони ділилися один з одним. Вони постійно молилися. Давайте будемо вчитися в них, а потім, так само як Ісус і рання Церква, ми будемо зростати *"у любові до Бога й до людей"* (Лука. 2:52).

3. Третім результатом був ріст Церкви. Деякі докладають багато зусиль для того, щоб Церква зростала. Але чинити так - значить ставити віз попереду коня. Ми повинні зосередитися на тих же цінностях і пріоритетах, що й рання Церква. Тоді ріст Церкви буде природним результатом. Гарний плід є природним результатом розвитку гарного плодового дерева. Ріст, звичайно, є природним плодом здорової церкви.

Рання Церква росла кількісно. *"Господь же щодня додавав спасених до Церкви"* (Діян. 2:47). Давайте розглянемо три моменти в Діяннях (2:47).

По-перше, Господь є Той, Хто додає спасених до Церкви. Іноді люди стають членами помісних церков ще *до того*, як вони народжуються згори. Багато хто з тих, хто записаний у церковній книзі, не записані в книзі життя в Господа, і це дуже сумно. Дуже важливо розуміти, що тільки Господь може додавати людей до Своєї Церкви. Він спасає й Він же творить Свою Церкву. Кожен віруючий повинен бути впевнений, що Господь додав його або її до Своєї Церкви. Ми можемо запрошувати людей на збори, але тільки Господь може додати їх до Церкви.

По-друге, Лука не говорить, скільки чоловік прийняли рішення йти за Христом. Він не говорить, скільки чоловік підняли свої руки або заповнили картку. Лука вважає спасеними тільки тих, хто дійсно став частиною Церкви! Біблія вчить нас, що тільки ті, хто дійсно врятований, стають частиною помісної церкви.

Віктор стверджував, що за рік він привів до Господа 54 особи. Марія запитала в нього: "А скільки з них продовжують відвідувати церкву?". "Тільки троє", - відповів Віктор. "Тоді тільки троє з них по-справжньому врятовані", - сказала Марія.

По-третє, Господь додає людину до Церкви, коли він або вона рятуються. Рятуються від чого? Рятуються від гріха! Порятунок - це біблійне слово. Деякі вчать, що людина не може бути врятованою зараз, але Лука говорить про те, що порятунок відбувається в сьогоденні. Коли Ісус рятує людину від гріха, Він додає

її до Церкви. Тільки Бог знає імена тих, хто народжений згори. Бог рахує тих, хто прийняв Ісуса своїм Господом і Спасителем. Він записує імена віруючих у книгу й додає їх до Церкви. Ця книга називається Книгою життя (Об. 3:5; 20:12; 21:27).

Служіння Петра й Іоанна (Діян. 3:1-4:31)

Вступ

Деякі вважають, що з віруючими не повинно відбуватися нічого поганого. Але Бог використає наші випробування, щоб зробити нас більш досконалыми.

- Гітара починає звучати тільки тоді, коли хтось ударяє по її струнах.
- Сік тільки тоді починає текти з винограду, коли хтось здавлює його.
- Борошно тільки тоді виходить із зерна, коли його мелють.
- Тепло тільки тоді виходить від дров, коли їх запалюють.
- Тільки тоді віруючі здатні на краще, коли вони страждають¹.

Третій розділ Діян починається з історії про зцілення кульгавого біля Червоних воріт. Народ здивований! Біля двох тисяч чоловік відгукнулися на заклик Петра й одержали порятунк. Але от починають дути вітри гонін. Петро й Іоанн арештовані. Вони стали перед синадріоном. Почалися гоніння, які змінять їхнє життя.

Вступ

Лука вже розповів нам, що апостоли робили безліч чудес і знамен (Діян. 2:43), і зараз він наводить один приклад. Він оповідає про Петра й Іоанна, що зцілили кульгавого біля Червоних воріт. Це єдине чудо в Діяннях (1-7), яке Лука описує детально. Він вибрав це чудо з певної причини. Воно подібне до петлі на дверях, за допомогою якої увага віруючих звертається від Єрусалима до Рима. Яким чином? Після цього чуда починаються гоніння. Саме тому зцілення кульгавого біля Червоних воріт є особливим чудом. Цьому зціленню присвячена більша частина Діань (3-4). Давайте тепер розглянемо істини, які ми вивчимо у зв'язку із цим чудом.

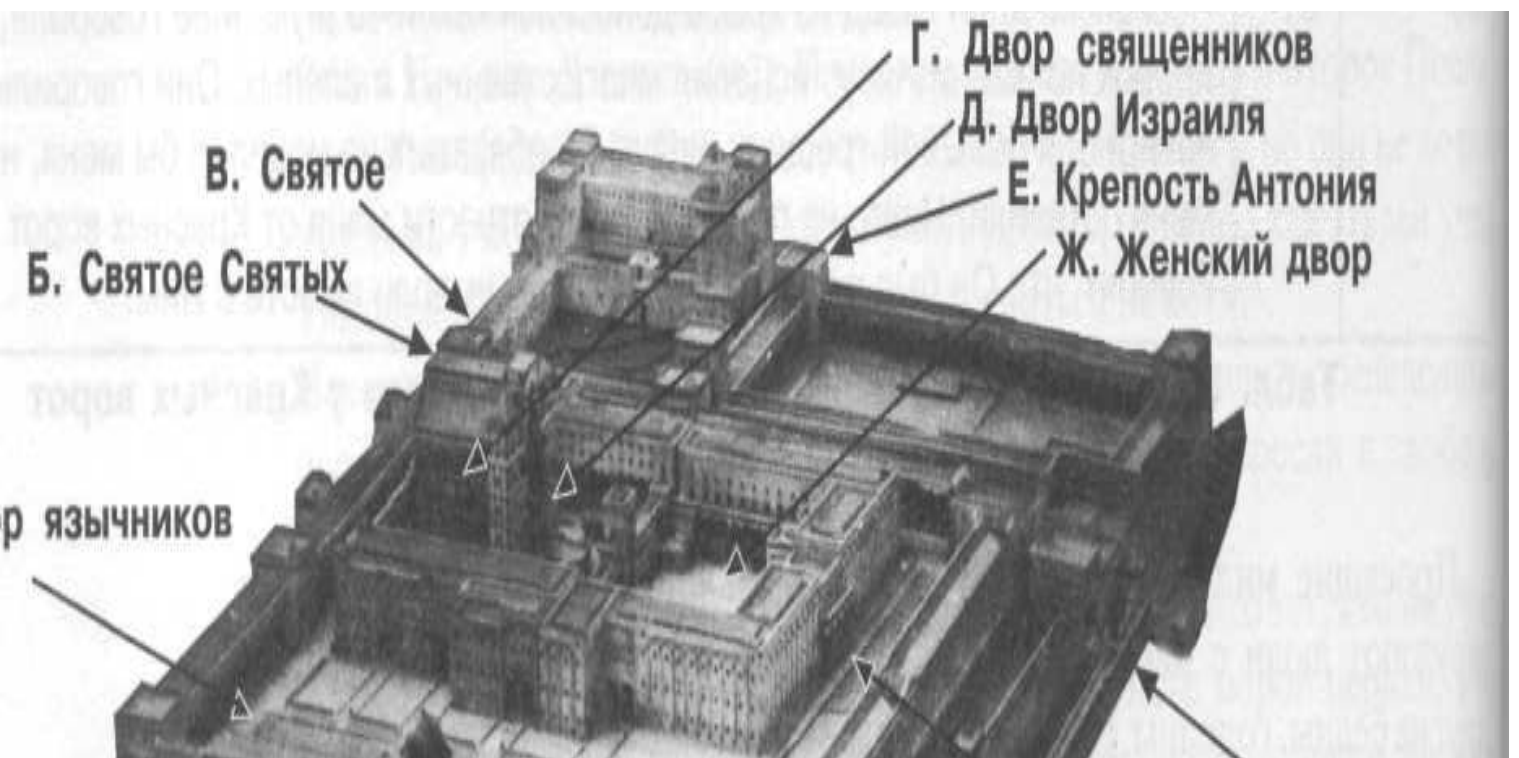
1. Вірування людей дозрівають поступово.
2. Бог закликає нас звертати увагу на нужденних.
3. Кожний із нас може щось дати тим, хто в нестачі.
4. Бог допомагає тоді, коли ми беремо нужденну людину за руку.

"Але Петро сказав: срібла й золота немає в мене; а що маю, то даю тобі: в ім'я Ісуса Христа Назорея встань і ходи. І взявши його за праву руку, підняв; і раптом зміцнилися його ступні й коліна..." (Діян. 3:6, 7).

Бог часто робить через незначні речі більше, ніж ми очікуємо.

Кульгавий був більш, ніж просто щасливий!

"І підхопившись став, і почав ходити, і ввійшов з ними в храм, ходячи й скачучи й хвалячи Бога. І весь народ бачив його, що ходить і хвалить Бога, і довідалися, що це був той, котрий сидів біля Червоних дверей храму для милостині, і сповнилися жаху й здивування від того, що сталося з ним" (Діян. 3:8-10).

Служіння апостолів (Діян. 4:32 - 5:42)

Церква росте через єдність і чистоту (Діян. 4:32-5:11).

Вступ:

"У безлічі ж тих, що увірували, було одне серце й одна душа; і ніхто нічого з маєтку свого не називав своїм, але все в них було спільне" (Діян. 4:32).

А. Церква росте через єдність (Діян. 4:32-37)

По-перше, вони готові були зневажити незначними розбіжностями. Вони мали згоду в головному. Іноді віруючі діляться через незначні деталі. Одна церква розділилася через колір стін. Два диякони посварилися через назву церкви. Один учитель пішов із біблійної школи, тому що хотів проводити заняття в більшій кімнаті. Дві сестри сперечалися, яка із церков краща. Апостоли боролися за кращі місця (Мтф. 20:20-28). У Павла й Варнави виникли розбіжності через те, чи варто брати із собою Іоанна Марка (Діян. 15:36-40). Всі віруючі різні, вони рідко

приходять до згоди з другорядних питань. Але якщо ми сповнені Духом, ми можемо прийти до згоди в головному.

По-друге, вони розглядали фінансові як частину духовного. Ісус сказав, що де скарб людини, там і її серце (Мтф. 6:21). Чи є людина духовною? Ви не можете це визначити по тому, як голосно вона ляскає. Це й неможливо визначити по тому, як високо він або вона стрибає. Це неможливо визначити по тому, як людина співає. Але багато чого можна довідатися через те, як людина витрачає гроші. Духовна людина платить десятину. Духовна людина дає пожертву, щоб допомогти нужденній. Коли віруючі сповнені Духом, вони допомагають один одному.

По-третє, ті, що вірують, ділилися з власної волі. Ніхто нікого не змушував ділитися. У сектах від їхніх членів часто вимагають продати своє майно. У часи комунізму все належало уряду, а народу не належало нічого. У соціалізмі є тільки один рівень. Людина не має більше або менше, ніж інші. Але рання Церква не була сектою, комунізмом або соціалізмом.

- Їх ніхто не змушував давати. Земля Ананієва належала йому. Після того, як він її продав, гроші належали йому (Діян. 5:4). Він мав волю віддати всі, дати частину або не дати нічого.
- В одних було більше, ніж в інших. Одні залишали собі більше, ніж інші. Деякі духовні віруючі минулого свої будинки віддавали для проведення молитовних зборів і спілкування (Діян. 2:46; 12:12).

Б. Церква росте через чистоту (Діян. 5:1-11)

По-перше, Бог є Той, Хто буде судити всі гріхи. У ключові моменти історії Бог використав Свій суд, щоб нагадати нам, що Він є наш Суддя. Він судив Надава й Авиуда, коли була завершена будівля шкіни зборів (Лев. 10:1, 2). Він судив Ахана, коли ізраїльтяни ввійшли в землю обіцяну (Іс. Нав. 7).

По-друге, історія Ананія й Сапфіри нагадує нам про те, що Бог піклується про збереження істини. Ісус сказав, що Він є істина (Іоан. 14:6). Дух Святий також названий Духом істини (Іоан. 16:13).

По-третє, діти Божі ходять у світлі, а діти сатани ходять у темі. Це видно з того, що обряд поховання в той час відрізнявся від сучасного. Ананія був похований у короткий строк, а вдову навіть не поставили про це до відома! Сапфіра прийшла десь трьома годинами пізніше. Вона й гадки не мала, що її чоловік умер і похований. Сатана завжди тримає своїх слуг у темі.

В. Церква росте через чудеса й знамення (Діян 5:12:16)

Надприродні події були ключовою умовою росту Церкви в Діяннях.

Діяння	Надприродна подія	Результат
1:3-8	Ісус воскрес із мертвих і являвся своїм учням протягом сорока днів.	Вони повірили в те, що Він живий.
1:9-11	Ісус піднісся на небеса. Ангели перестерігали учнів.	Учні залишилися в Єрусалимі для того, щоб бути хрещеними Духом Святим.
2:1-4; 2:41	Сто двадцять учнів сповнилися Святим Духом і почали говорити іншими мовами.	Після того, як Петро пояснив чудо П'ятидесятниці, увірували й хрестилися близько трьох тисяч чоловік.
3:1-4:4	Зцілення кульгавого біля Червоних воріт. Петро пояснив, що відбулося.	Число віруючих чоловіків зросло до п'яти тисяч.
5:1-11	Бог вражає Ананію й Сапфіру смертю за те, що вони збрехали Святому Духу.	Великий страх напав на Церкву й на всіх, хто чув це.
5:12-18	Апостоли зробили безліч чудес і знамень серед людей.	Усе більше й більше чоловіків і жінок приходило до Господа. Заздрість релігійних лідерів спонукала їх посадити апостолів у в'язницю.

5:17-20; 5:27, 40-42	Ангел відчинив двері темниці й велів вийти й говорити Благу Звістку в храмі.	Апостолів допитали, побили й заборонили говорити в ім'я Ісуса. Вони, проте, продовжували вчити.
6:8, 10, 15; 8:1,4	Стефан робив великі чудеса й знамення. Він говорив у великій мудрості Духа. Коли його побивали каменями, він сяяв подібно ангелові .	Початок великого гоніння на Церкву в Єрусалимі. Всі, крім апостолів, розсіялися. Вони проповідували Слово скрізь, куди б не йшли.

Г. Церква росте через гоніння (Дії 5:17-42)

Введення

Гоніння в Діях (1-28) подібні до ріки, що тече з Єрусалиму в Рим. В останньому підрозділі ми розглянули надприродні події в Діях. У цьому підрозділі ми розглянемо гоніння в Діях (1-28).

Невіруючі завжди гнали віруючих (1-е Ів. 3:12, 13). Каїн убив Авеля (Бут. 4:8). Ізмаїл гнав Ісака (Бут. 21:9; Гал. 4:29). Невіруючі юдеї гнали пророків (Мтф. 5:12). У Діях невіруючі юдеї були основним джерелом гонінь.

А. Ми не зможемо уникнути гонінь, якщо хочемо бути більш духовними, ніж інші.

Ісуса гнали. Апостолів гнали. «Та й усі, хто хоче жити побожно у Христі Ісусі, будуть переслідувані» (2Тим. 3:12). Гоніння подібні до спокус - вони стукаються в усі двері.

Дії	Джерело	Причина гонінь	Опис гонінь	Результат гонінь

1:3 - 2:23-41	Невіруючі юдейські лідери	Ісус називав Себе Сином Божим і Месією. Багато хто ввірували в Нього	Його прибили до хреста	Він умер, але воскрес на третій день, піднісся на небеса й послав обітованого Святого Духа. Мільйони слідуєть за Ним
4:1-31	Садукєї	Апостоли зцілили кульгавого й проповідували про воскресіння з мертвих через Ісуса	Петра й Івана посадили до в'язниці. Синедріон пригрозив їм	Учні молилися про сміливість. Всі наповнилися Святим Духом
5:17-41	Юдейські первосвященники і садукєї	Деякі юдейські лідери стали заздрити успіху апостолів	Синедріон заарештував апостолів, а пізніше побив їх	Ангел звільнив їх. Вони зраділи, що удостоїлися постраждати за ім'я Ісуса
6:9-8:1,4	Невіруючі юдеї й синедріон	Силою Духа Стефан робив великі чудеса й говорив з мудрістю про Ісуса	Його привели перед синедріон, підставили лжесвідків і побили його камінням	У Єрусалимі почалося велике гоніння. Всі, крім апостолів, розсіялися, проповідуючи скрізь, куди б вони не йшли

У цих розділах (1-7) знаходяться чотири окремі пропозиції Царя і Його царства. Кожному передувало знамення царства, виконання якого проголошували пророки, коли прийде Цар:

1. Перша пропозиція (2:5-47): Знаменням були незнайомі мови. Це було знаменням царства згідно Йоїла 2. Петро пояснив це і потім було запропоноване царство. У результаті, кілька людей увірувало, але вся нація, як єдине ціле, залишалася безмовною.

2. Друга пропозиція (3:1-5:11): Знаменням було зцілення розслабленого. Це було іншим знаменням царства згідно Ісаї 57. Апостоли пояснили чудо і його ціль, і було запропоноване царство. У результаті, народ загрожує тим, хто зробив цю пропозицію, фізичною розправою.

3. Третя пропозиція (5:12-6:7): Знаменням було зцілення хворого. Це було знаменням царства згідно Ісаї 33. Юдеям було дане пояснення, і було запропоноване їм царство. У результаті, ті, хто запропонував царя, були вкинуті до в'язниці (5:18) і побиті (5:40).

4. Четверта пропозиція (6:8 - 8:3): Знаменням були великі чудеса серед юдеїв. Це є знаменням царства згідно Повторення закону 29, і детально описується в 6:8. Були дані пояснення й пропозиція у ввічливій формі Стефана. У результаті, той, хто дав цю пропозицію, був убитий.

Зверніть свою увагу на зростаючу ворожість реакції:

Мовчання (2:40).

Погроза (4:21).

В'язниця (5:18).

Бичування (5:40).

Убивство (7:59).

Служіння Пилипа самарянам (Дії. 8:1-25)

Згадайте саму головну мету Луки — показати, як Євангеліє поширилося від Єрусалиму до Риму за допомогою сили Святого Духа. Дії (1-7) оповідають нам про те, як Євангеліє поширилося в Єрусалимі, тобто там, де Ісус повелів апостолам почати своє служіння. Згадайте, що Дії (1:8) добре відображають структуру всієї книги: *"Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії, та аж до останнього краю землі."* (Дії. 1:8).

1. Бог використає обставини для поширення Свого Царства.	Дії 8:1-4
2. Кожен віруючий є свідком Христа.	Дії 8:1, 4
3. Слово — це насіння.	Дії 8:4
4. Женці жнуть там, де хтось уже колись посіяв*.	Ів. 4:34-38; Дії 8:5; 8:40; 9:32-42
5. Віруючі спочатку повинні свідчити в Єрусалимі, тобто у своїй рідній культурі.	Дії 1:8; Дії 1-8
6. Євангеліє призначене для всього світу.	Дії 1:8; 8:4
7. Бог піклується як про цілий народ, так і про окрему людину.	Дії 8:5, 6, 26-29
8. Чудеса й знамення допомагають людям прийняти Євангеліє.	Дії 8:6, 13
9. Бог надолужує тим, хто шукає Його.	Дії 8:26-40
10. Новонавернені повинні хреститися у воді й у Дусі.	Дії 8:12, 13, 38
11. Бог веде сповнених Духом віруючих для свідчення про Нього.	Дії 8:4, 8, 29
12. Ті, хто приймає Ісуса Христа, знаходять велику радість.	Дії 8:8, 39

Дванадцять принципів благовістя

Автобіографія Апостола Павла

Життя моє від юності моєї, яке спочатку проводив я серед народу мого в Єрусалимі, знають всі юдеї.

Знають *також* про мене здавна (коли захочуть свідчити), що я жив по навчанню фарисейському, найсуворішому в нашому віросповіданні (Дії 26,4, 5).

Я юдеєнин, що народився в Кілікії, у Тарсі, вихований у цьому місті при ногах Гамаліїла, ретельно наставлений в батьківському законі (Дії 22, 3).

Якщо хто думає на плоть сподіватися, то тим більше я: обрізаний у восьмий день, від роду Ізраїлева, коліна Веніямина, євреї від Євреїв, за законом фарисей, за ревністю гонитель Церкви Божої, за правдою законний непорочний (Фил. 3, 4-6).

Я думав, що мені повинно сильно діяти проти імені Ісуса Назорея; і я робив це в Єрусалимі.

Одержавши від первосвящеників владу, я багатьох Святих вкидав до в'язниць, і коли вбивали їх, я подавав на те голос.

І по всіх синагогах багаторазово мучив їх і примушував хулити *Ісуса* й, у надмірній люті на них, переслідував їх навіть й у чужих містах (Дії 26, 9-11).

Незважаючи на це я помилуваний тому, що так чинив через незнання, не будучи у вірі.

Помилуваний *для того*, щоб Ісус Христос у мені першому показав все довготерпіння в приклад тим, які будуть вірувати в Нього до життя вічної (1 Тім. 1, 13, 16).

Ідучи в Дамаск із владою й дорученням від первосвящеників, серед дня, на дорозі я побачив світло з неба, що перевершує сонячне сяйво, що осяяло мене й тих хто зі мною йшов.

Всі ми впали на землю, і я чув голос до мене, що говорив єврейською мовою: Савле, Савле! Чому ти Мене переслідуєш? Трудно тобі бити ногою колючку.

Я сказав: хто Ти, Господи? Він сказав: Я Ісус, Якого ти женеш.

Але встань і стань на ноги твої: тому що Я для того з'явився тобі, щоб поставити тебе служителем і свідком тому, що ти бачив і що Я відкрию тобі, Рятуючи тебе від народу Юдейського і від язичників, до яких нині посилаю тебе, Відкрити їм очі, щоб вони навернулися від темряви до світла і з-під влади сатани до Бога, і вірою в Мене одержали прощення гріхів і частку спадщини з освяченими.

Тому я не противився небесному видінню;

Але спочатку, жителям Дамаска і Єрусалиму, *потім* по всій землі Юдейській і в язичників проповідував, щоб покалися й навернулися до Бога і робили справи, гідні покаяння (Дії 26, 12-20).

Потім, через три роки, ходив я в Єрусалим бачитися з Петром і пробув у нього п'ятнадцять днів.

Іншого ж *нікого* з Апостолів я не бачив, крім Якова, брата Господня. Після цього ходив я в країни Сирійські й Кілікійські.

Потім, через чотирнадцять років, я знову ходив у Єрусалим з Варнавою, взявши із собою і Тита.

А ходив по об'явленню. Там особливо знатнішим запропонував я благовістя, яке я проповідував язичникам, з *обережності*, чи не дармо я змагався чи змагаюся. Але й знамениті нічого не поклали на мене більше.

Напроти того, бачачи, що мені довірене Євангеліє для необрізаних, як Петру для обрізаних, (Тому що той, хто сприяв Петру в Апостольстві до обрізаних, сприяв і мені до язичників);

І, довідавшись про даровану мені благодать, Яків, і Кифа, й Іван, що стовпами вважаються, *на знак згоди* подали руку мені й Варнаві, щоб нам *йти* до язичників, а їм до обрізаних;

Тільки, щоб ми пам'ятали про вбогих, що й намагався я виконати в точності (Галат.1, 18, 19, 21; розд. 2, 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10).

Я бо найменший з апостолів, що негідний зватись апостолом, бо я переслідував був Божу Церкву. Та благодаттю Божою я те, що є, і благодать Його, що в мені, не даремна була, але я працював більше всіх їх, правда не я, але Божа благодать, що зо мною вона. (1Кор.15:9,10)

Я набагато більше був у працях, більше в ранах, більше у в'язницях і багаторазово при смерті.

Від юдеїв п'ять разів я прийняв по сорок ударів без одного;

Тричі киями бито мене, один раз мене каменували, тричі розбивсь корабель, ніч і день я пробув у глибочині морській;

У мандрівках я часто бував, бував у небезпеках на річках, у небезпеках розбійничих, у небезпеках свого народу, у небезпеках поган, у небезпеках по містах, у небезпеках на пустині, у небезпеках на морі, у небезпеках між братами фальшивими;

У виснажуванні та в праці, часто в недосипанні, у голоді й спразі, часто в пості, у холоді та в наготі.

Окрім зовнішнього, налягають на мене денні повинності й журба про всі Церкви.

Хто слабує, а я не слабую? Хто спокушується, а я не палюся?

Коли треба хвалитись, то немічю я похвалюся.

Я знаю чоловіка в Христі, що він чотирнадцять років тому чи в тілі, не знаю, чи без тіла, не знаю, знає Бог був узятий до третього неба.

І чоловіка я знаю такого, чи в тілі, чи без тіла, не знаю, знає Бог,

Що до раю був узятий, і чув він слова невимовні, що не можна людині їх висловити.

Отаким похвалюся, а собою хвалитись не буду, хіба тільки своїми немочами.

Бо коли я захочу хвалитись, то безумний не буду, бо правду казатиму; але стримуюсь я, щоб про мене хто більш не подумав, ніж бачить у мені або чує від мене.

А щоб я через пребагато об'явлень не величався, то дано мені в тіло колючку, посланця сатани, щоб бив в обличчя мене, щоб я не величався.

Про нього три рази благав я Господа, щоб він відступився від мене.

І сказав Він мені: Досить тобі Моєї благодаті, бо сила Моя здійснюється в немочі. Отож, краще я буду хвалитись своїми немочами, щоб сила Христова вселилася в мене.

Тому люблю мені перебувати в недугах, у прикростях, у бідах, у переслідуваннях, в утисках через Христа. Коли бо я слабкий, тоді я сильний (2 Кор. 11, 23-30; 12, 2-10).

Але те, що для мене було за надбання, те ради Христа я за втрату вважав.

Тож усе я вважаю за втрату ради переважного пізнання Христа Ісуса, мого Господа, що я ради Нього відмовився всього, і вважаю все за сміття, щоб придбати Христа,

Щоб знайти в Нім не з власною праведністю, яка від Закону, але з тією, що з віри в Христа, праведністю від Бога за вірою (Фил.3:7-9)

Я змагався добрим змагом, свій біг закінчив, віру зберіг.

Наостанку мені призначається вінок праведності, якого мені того дня дасть Господь, Суддя праведний; і не тільки мені, але й усім, хто прихід Його полюбив.(2Тим.4:7,8)

Будьте наслідувачами мене, як і я Христа! (1Кор.11:1) Прошу я вас, браття, будьте, як я, бо й я такий самий, як ви. Нічим ви мене не покривдили! (Гал.4:12)

Бачення Петра (Дії. 10, 9-16)

Опівдні Петро піднявся на дах для молитви. Будинки були маленькими і переповненими людьми. Бажаючи усамітнитися, часто піднімалися на плоский дах. І тут Петру відкрилося ведіння: велике простирало, що опускалося з неба. Воно з'явилося його погляду із тваринами і голос повелів йому заколотити і з'їсти. Знову ж в юдеїв були суворі закони, що стосуються їжі, записані в Лев. 11. Юдеї могли їсти тільки м'ясо жуйних тварин з роздвоєними копитами. Всі інші тварини

були нечистими й заборонені для їжі. Видіння вразило Петра і він заперечив, що ніколи не їв нечистого. Голос же вказав йому, щоб він не називав нечистим те, що очищено було Богом. Все це було тричі, щоб не залишалося місця для сумніву або помилки. Колись Петро називав би язичника нечистим, тепер же Бог підготував його до приходу Своїх посланців, і Він змусив Петра залишити традиції.

Зустріч Петра з Корнилієм (Дії 10, 17-33)

Цей уривок повний самих дивних подій. Згадаємо, що юдеї вважали, що всі інші народи позбавлені милосердя Божого. Правовірний юдей ніколи не став би спілкуватися з язичником, або навіть із юдеєм, що не дотримує закону. Як же надходить Петро? Коли посланці Корнилія, по юдейських звичаях, не пішли далі воріт, Петро запросив їх у будинок і почастував (стих 23). Коли ж Петро прибув у Кесарію, Корнилій зустрів його у дверей будинку, сумніваючись у тім, чи переступить Петро його поріг, але Петро увійшов у будинок (вірш 27). Бар'єр, що відокремлює юдеїв від язичників, дивним чином починає руйнуватися.

Це типовий вплив Христа. Один місіонер згадує, як він один раз під час богослужіння робив хліболомлення в одній церкві в Африці. Поруч із ним, як старійшина, сидів вождь племені нгони на ім'я Відважне Серце. Старий вождь ще пам'ятав ті дні, коли молоді воїни його племені поверталися додому, залишаючи за собою випалену землю й спустошені міста, із запеченої на списках кров'ю ворогів і з їхніми дружинами як із здобутком. А на які племена робили вони в ті дні спустошливі набіги? На племена сенга й тумбука. А тепер нгони, сенга й тумбука сиділи поруч, забувши в любові Христа свою ворожнечу. Відмітною рисою раннього християнства було руйнування бар'єрів, що розділяли людей; і нині християнство продовжує ламати бар'єри, що розділяють людей.

У цьому уривку зміст мови Петра до Корнилія, викладена сама сутність першої проповіді про Ісуса язичникам.

1. Ісус був посланий Богом і Ним був помазаний Духом Святим і Силою згори. Тому Ісус є дарунок Божий людям. Ми часто робимо помилку, думаючи про гнів Божий, Якого потрібно умиротворити тим, що робив лагідний Ісус.

Але проповідники первохристиянської Церкви ніколи не проповідували такого Бога. Для них і явлення Христа пояснюється виключно любов'ю Божою.

2. Ісус з'явився, чинячи добро і здійснюючи. Він жагуче бажав викорінити на землі горе і страждання.

3. Він був розп'ятий. Тим, хто може читати між рядків, відчувається виражений у його словах жах розп'яття. От до чого може довести людей гріх.

4. Він воскрес. Сила, якою був помазаний Ісус, не могла бути переможена. Вона ж могла перебороти найжахливіше з того, що можуть зробити люди, і, зрештою, вона перемогла і смерть.

5. Християнський проповідник і вчитель є свідком воскресіння Христового. Для нього Ісус не легендарний герой. Він перебуває з Ним і зустрічається з Ним особисто.

6. Все це дає людям прощення гріхів і нові відносини з Богом. З Ісусом зійшла для людства зоря миру з Богом, що повинна була бути споконвіків, але яку зруйнував гріх.

Прийняття в церкву християн з язичників (Дії 10, 44-48)

1. Як і інші новонавернені, які згадуються у Діях, Корнилій і його родичі були хрещені тут і негайно ж. У Книзі Дій немає і мови про те, щоб хрещення робила якась особлива група людей. Дуже важливо, що ці новонавернені вступали в християнську Церкву. Потрібно пам'ятати, що й сьогодні при хрещенні не священнослужитель, а церква від імені Ісуса Христа приймає на себе відповідальність за хрещених.

2. Велике значення має сама остання фраза уривка, що ми розбираємо. Вони просили Петра пробути в них кілька днів. Чому? Безсумнівно, для того, щоб він

трохи поглибив їхнє пізнання. Коли ми приймаємо в нашу церкву нових членів, то це не є завершення процесу, а тільки його початок.

У Діях, Павло бачив чотири видіння, які визначають структуру Божої турботи про християнське життя:

1. Для його навернення (9:3-4).
2. Для його роботи (16:9).
3. Для його зміцнення (18:9).
4. Для збереження його (27:23-24).

Місіонерська стратегія апостола Павла

1. Павло ніколи не проповідував Євангеліє там, де це було зроблено до нього (Рим 15:20).

2. Він ішов у стратегічні міста й починав там церкви. Він навчав слову тих хто ввірував. Організуючи місцеві церкви він ставив старійшин (Дії 14:21 - 23).

3. Новонавернені повинні були принести Євангеліє своїм родичам, а також найближчим поселенням.

4. Павло завжди починав з місцевої синагоги, а тільки потім проповідував за її межами.

5. Іноді Павло підтримував себе сам (виготовлення наметів було його ремеслом), тому що він не бажав бути каменем спотикання (1Кор 9:12).

Короткий огляд життя св. Апостола Павла

Павло, по походженню єврей від коліна Веніямина (Філ.3, 5); Римський громадянин, по праву народження в Тарсі Кілікійському (Дії 22, 3, 25-28); за законом, або по особливому трактуванню – фарисей (Фил.3, 5), до чого приготований вихованням у Єрусалимі в славного законовчителя Гамаліїла (Дії

5, 34); мистецтвом – *скинієтворець* (виготовляв намети) (Дії 18, 3); по передбаченню – вибрана посудина (Дії 9, 15); за духовним служінням – проповідник, *апостол і вчитель язичників* (1 Тім.2, 7); за смиренням – *найменший з апостолів* (1 Кор.15, 9); за працею – найбільший з усіх їх (1 Кор.15, 10). Незабаром після вознесіння Господнього Павло зробився відомий як гонитель Церкви Христової. Під час побиття камінням Стефана, він, як учасник, стеріг одяг тих, хто побивали (Дії 7, 58; 8, 3). У тім же дусі йдучи в Дамаск, Павло був засліплений світлом і навернений гласом Христовим з неба; а в самому Дамаску прийняв від Ананії прозріння й хрещення і зробився сповідником (Дії 9, 1-22).

З цього часу був в Аравії (Гал.1, 15-17); після чого знову в Дамаску, де випробував першу небезпеку від юдеїв і князя язичеського (Дії 9, 23-25; 2 Кор. 11, 32).

Після цього випадку прийшов у Єрусалим, увійшов у спілкування з Петром і Яковом, братом Господнім; але й тут, роздратувавши проповіддю гелленів, відійшов у Кесарію, а потім у Тарс (Дії 9, 26-30; Гал. 1, 18-21).

Коли заснувалася Церква Антіохійська, Павло запрошений був Варнавою для її ствердження. З причини голоду, обоє вони були послані від церкви в Єрусалим з милостинею (Дії 11, 25-30).

Після цього, після врочистого заклику від Св. Духа, Павло з Варнавою з Антіохії почав *першу Апостольську подорож*, (47 – 49 р. після Н.Х) у якій відвідали:

Селевкію, Кіпр, Селевкію. Порт, розташований двадцять п'ять кілометрів на захід від Антіохії і у сім кілометрів на північ від гирла ріки Оронт, де Павло, засліпив волхва Варісуса, на вернув до віри Проконсула Сергія Павла;

Антіохія Пісідійська, де язичники прийняли проповідь, а юдеї спорудили гоніння на проповідників. Цю Антіохію, розташовану в ста шістдесяти кілометрах на північ від Пергії, біля границі Фрігії з Пісідією, зазвичай називали Антіохією Пісідійською, щоб відрізнити її від іншої Антіохії, Сірійської.

Іконія, звідки міжусобиці жителів перепроводили їх далі; В Іконії. Древнє фрігійське місто, яке греки зробили містом-державою (полісом). Пізніше, у часи Августа, він став адміністративним центром Галатії - провінції Римської імперії.

Лістра, де Павло, зціливши кривого від народження, прийнятий був язичниками за Меркурія, а від юдеїв побитий камінням; нарешті,

Дервія з околицями. Лістра й Дервія. Хоча ці два міста, нарівні з Іконією, ставилися до Галатійської провінції Римської імперії, вони входили в округ за назвою Лікаонія. Однак пізніше (в 37-72 р. по Р.Х.) Іконія відійшла до Фрігії.

Подорож скінчилася зворотнім відвідуванням новостворених Церков (Дії, розд. 13 й 14).

Розбрат про волю християн від обрядового закону і, з цієї причини, об'явлення, що було Павлу, знову привели його з Антіохії в Єрусалим. Апостоли затвердили його навчання Собором і визнали його *Боговибраним Апостолом язичників* (Дії 15, 1-33; Галл. 2, 1 - 10).

Єрусалимський собор (49 р. після Н.Х 15 р.)

1. Християнські законники мали вплив на багатьох, навчаючи що якщо язичник, увірувавши в Месію, не обрізується, і не стане жити за єврейськими звичаями, то він не може бути спасеним (15:1). Павло і Варнава повстали проти такого псевдовчення. Вони були послані в Єрусалим для того, щоб розв'язати це важливе питання.

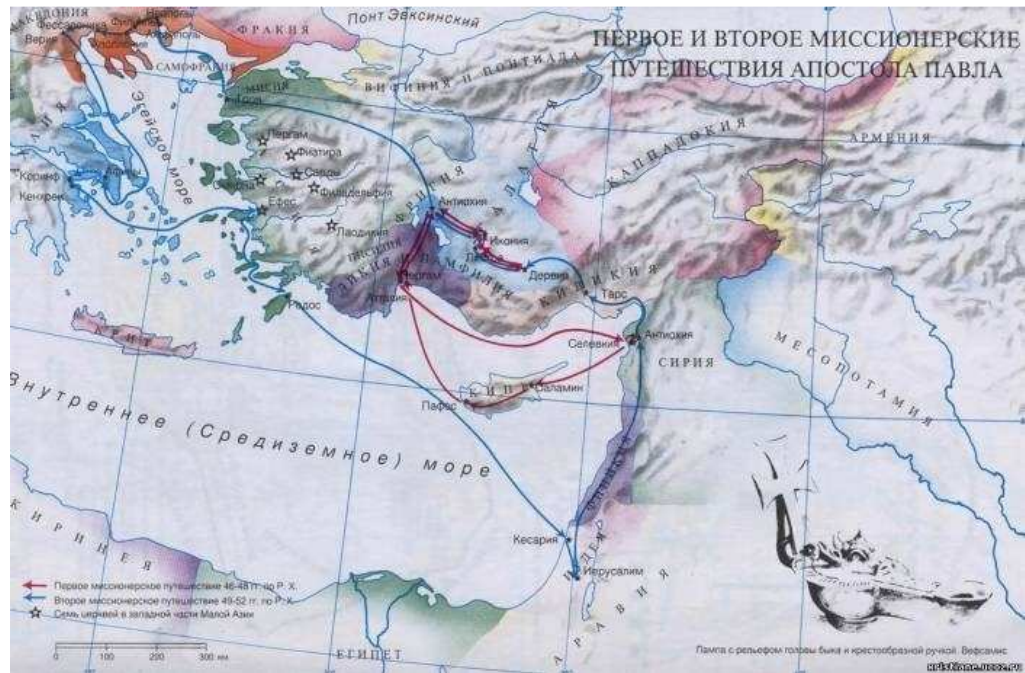
2. На соборі були присутні апостоли і пресвітери. Йшли гарячі дискусії, але, зрештою було визначено, що язичники так само як юдеї рятуються по благодаті (15:11), однак увірувавши з язичників повинні були дотримуватися деяких правил. Вони повинні були відкидати ідолопоклонство, блуд, вживання в їжу кров'яного м'яса і задушеної тварини (15:20).

3. Єрусалимський собор є самим головним собором в історії християнства, тому що саме на ньому було офіційно прийняте навчання про виправдання благодаттю і про волю від закону Мойсея.

Після деякого часу почалася друга Апостольська подорож Павла, під час якої, крім раніше створених Церков, були відвідані (50 - 51 р після Н.Х):

- Фрігія, Це - південна частина великої Галатійської провінції. До неї входили Фрігія, Антіохія Пісідійська і її округ.
- Галатія,
- Тісія,
- Троада, звідки Апостол через ведіння був покликаний у Македонію:
- Неаполь,

- Филипи, де він за вигнання *духа допитливого* (віщунського), разом із своїм супутником Силою, був побитий і вкинутий до в'язниці, але тільки для того, щоб чудом молитви привести до Бога в'язничного вартового; у Филипах. Пилип II, цар Македонії (батько Олександра Македонського) заснував тут велику грецьку колонію, назвавши її - Филипи. Римляни захопили її у 167 р. до Н.Х. і приєднали до Македонської провінції своєї імперії.
- Амфіполь,
- Аполлонія.
- Солунь, або Фессалоніки, де хоча деякі з юдеїв і багато хто з язичників увірували, але юдеї, що не покорилися, оголосили проповідників заколотниками;
- Берія, де вони прийняті жителями з усією ретельністю, але переслідувані від Фессалонікських юдеїв;
- Афіни, де Павло проповідував у самому Ареопазі і, між іншим, придбав Діонісія Ареопагіта.
- Коринф, де Павло, засмучений противленням юдеїв, але й обнадієний в успіху видінням, проповідував півтора року і де він вступив у нове служіння - священного письменника, написавши послання до Солунян (1Сол.3, 6; Дії18, 5).
- Кенхрей,
- Ефес.
- Подорож ця скінчилась відвідуванням Церкви в Кесарії, святкуванням свята в Єрусалимі і деякому відпочинку в Антіохії (Дії 15, 36; 18, 22).

- Під час третьої, від Антіохії, *Апостольсько-мученичеській подорожі*, (52 – 57 р після Н.Х) Павло відвідав:
- Галатія,
- Фрігія,
- Ефес, де Павло викладає хрещення і Св. Духа учням Івановим, учить і чудодіє більше двох років і поширює славу Євангелія по всій Азії проконсульській, і де сміливе вживання імені Ісуса Христа юдейськими заклиначами приводить у каяття багатьох чарівників, а користолюбство Димитрія сріблоковача робить безглуздий заколот проти християн;
- Македонія й Еллада, навіть до Ілліріка (Римл.15, 19), і повернення;
- Троада, де Павло воскрешає Евтиха, що впав з вікна;
- Ассон,
- Митилин,
- Хіос,
- Самоз,
- Милет, де Апостол як би назавжди прощається з пастирями Ефеської Церкви;

- Кіс, Родос, Патара, Тир, де Павло одержує першу звістку про кайдани, що очікують його в Єрусалимі;
- Птолемаїда,
- Кесарія, де передвістя про кайдани з більшою ясністю повторюється пророком Агавом, однак не коливає Павла;
- Єрусалим, де Павло, колись *в особі протиставишого Петру* за юдейські обряди (Гал.2, 11-14), сам примушений робити їх і однак піддається наклепу юдеїв і небезпеці життя, як ворог закону й осквернитель храму; але, незважаючи на те, в узах свідчить про Ісуса і, Його з'явленням, прикликається до подібного свідчення в Рим. А на цьому новому шляху Павла бачать: Кесарія, куди був перепроваджений для збереження від єрусалимлян, які закликали себе вмертвити його, кілька разів висловлює він свою безвинність і свою віру обласним правителям, Феліксу і Фесту, і царю Агріпі, але складає на них враження майже тільки одним *нареченням Кесаря* (апеляцією до Кесаря);
- Сидон,
- Кіпр,
- Міра Лікійська,
- Меліт, де він і, по його пророкуванню й раді, всі його супутники знайшли порятунок з потопленого корабля і де перебування його ознаменоване нешкідливим укусом від єхидни і зціленням недужих;
- Сіракузи,
- Рігія,
- Потіюли, нарешті
- Рим, де Павло вже зустрічається християнами, втім, два роки проповідує за домашньою від уряду сторожі, у надії повної волі (Фил. 1, 25, 26), і вносить Євангеліє в самий будинок Кесаря (Фил. 4, 22; Дії 18, 23; -розд. 28).

Від Рима можна вважати початок *четвертої Апостольської подорожі Павла, темного* в його Історії. За переданням Климента (у посл. до Коринф.) , він був у цей час на Заході, тому що і вірно мав намір бути в Іспанії (Рим. 15, 24). За ознаками, що мають місце в його посланнях, здогадуються, що він відвідав знову деякі східні Церкви (Филим.22; 2 Тим.4, 13, 20) і заснував нову в Криті (Тит.1, 5). Повернувшись в Рим до суду, усіма залишений, але укріплений з'явленням Господа (2 Тим. 4, 16-18). У цей час пишучи до Тимофія, він пророкував близькість своєї кончини (2 Тим. 4, 6), що послідувала від меча, у гоніння Нерона, не раніше 64-го року після Н. Х.

СОБОРНІ ПОСЛАННЯ

Сім коротких послань (Якова - Юди) характеризуються різновидом титулів, залежно від теологічної прихильності того, хто визначає для них назви. Багато коментаторів називають їх Посланнями християн євреїв, тому що рання церква в

основному складалася з новонавернених юдеїв. Вони вчать тому, що ці послання були написані для тих віруючих.

Але існує дві найбільших проблем:

По-перше, такий погляд направляє третю частину Нового Завіту (ці сім послань, від Матвія, до Євреїв) до нації, від якої Бог почав відвертатися до язичників для справи спасіння (див. коментарі по Діях).

По-друге, тут править відкриття, що в Христі немає ні юдея, ні язичника. Якщо расові відмінності не застосовуються до духовних матерій, ніхто не може стверджувати, що певні книги Біблії відносяться тільки до однієї людської нації.

Інші називають їх Посланнями Юдеїв у вигнанні. Вони сперечаються (і постійно!), тому що Павло був апостолом для язичників, що означає, що будь-яка інша частина Нового Завіту, що не написана Павлом, відноситься до юдеїв. Так, як ці послання написані після подій у Діях 7-9, ті, хто дотримуються такої думки, намагаються відносити це тільки до часів великої скорботи.

Але в такій точці зору є п'ять проблем:

1. Уважне читання Дій показує, що Петро служить язичникам, а Павло проводить більшу частину свого часу з юдеями. Взятє за основу твердження Павла, що він був апостолом для язичників і, в той же час ігнорувати факт його служіння, це те ж саме, що і не подати слово істини.

2. 144000 служителів Бога в часи великої скорботи будуть проповідувати Євангеліє царства всім націям, а не тільки винятково юдеям.

3. Зміст послань показує, що вони були згідні з навчанням Павла. Фактично говорячи, послання Павла, Якова, Петра, Юди й Івана відрізняються не більш, ніж Євангеліє від Матвія, Марка, Луки й Івана. Чотири Євангелія несуть у собі ту саму тему, але різні цілі. Те ж саме й з посланнями Павла й інших.

4. Ці ж самі люди приписують послання до Євреїв Павлу, але в той же самий час відкидають послання явного єврейського характеру, тому що вони не належать перу Павла. Неможливо і те і інше.

5. Якщо Дух Святий дав би ці сім книг для диспенсації Нещастя Якова (у чому я сумніваюся), ми б очікували згадування про це в самому тексті. Читання старозавітних пророків, Матвія 24 й 25, і т.д., не залишає й тіні сумніву, який час тут вкладений у рамки. Однак у цих посланнях немає прямого згадування періоду скорботи.

Ми вибрали назву «Соборні Послання». Павло записав ДОКТРИНИ, якими керується новозавітна церква, і урізноманітнив умовляння для християнського життя. У Соборних Посланнях записані ВМОВЛЯННЯ ДЛЯ ЖИТТЯ християнина в міру того, які доктрини перебувають у корені того або іншого вмовляння:

Яків згадує віру як доктрину, але написав це для того, щоб змусити деяких людей доводити свою віру.

Іван відмічає навчання про спасіння за допомогою віри в Господа Ісуса Христа, але його тема полягала в тім, що щире сповідання Христа повинне бути показане життям.

Петро говорив про народження згори, але вимагав, щоб ми жили як заново народжені.

Юда мав намір написати про порятунок для всіх, але був змушений викрити тих, хто цього порятунку не мав.

Соборні Послання більш різкі, ніж послання Павла. Вони стають реалістичними для читача. Ці маленькі книги вимагають, щоб ми покалися у всіх удаваннях і марності й показали щире християнство:

Павло написав, що Ісус заплатив за все, і спасіння повністю є даром від Бога. Жодна людська справа не може нічого додати до спасіння або відняти від спасіння, що було дано безоплатно тим, хто ввірував.

Яків сказав, що якщо ми одержали це спасіння, то наше життя покаже це.

Іван сказав, що якщо ми одержали це спасіння, то наші справи покажуть це.

Петро сказав, що якщо ми одержали це спасіння, то ми зможемо пройти через страждання.

Юда сказав, що якщо ми не демонструємо це спасіння, то виходить, що ми обмануті й обманюємо інших.

Яків

Соборне послання

Основна тема - Віра, виявлена в справі.

Аудиторія - назва соборне відбувається через відсутність конкретного адресата. Тому складно сказати про ситуації написання, це у свою чергу породжує безліч теорій.

План Книги

Дати послідовний план книги складно тому що немає чіткої лінії міркувань (структура як у книзі Притч), тому будуть дані розділи книги в їхньому порядку.

- I Вітання - 1:1
- II Випробування і як їх приймати - 1:2-4
- III Мудрість, як її одержати - 1:5-8
- IV Багатство і як до нього ставиться - 1:9-11
- V Різниця між спокусою від випробуванням - 1:12-15
- VI Добрі справи - 1:16-18
- VII Слухання й виконання - 1:19-27
- VIII Проти небезсторонності - 2:1-13
- IX Проти марної віри - 2:14-26
- X Якості необхідні вчителям - 3:1-18
- XI Небезпеки - 4:1-17
- XII Застереження багатим пригноблювачам - 5:1-6
- XIII Розрада гнобленим - 5:7-11
- XIV Проти клятв - 5:12
- XV Сила молитви - 5:13-18
- XVI Допомога що відступили - 5:19-20.

Тема: Основним бажанням автора є бажання дати практичне керівництво (поради) на кожен день християнського життя або просте керівництво для життєвих ситуацій.

Ціль: Не знаючи точного адресата важко визначити мету. Але розглянуті проблеми вказують, що ця група мала певні труднощі й тому автор прагнув дати практичне наставлення.

Зміст:

Соборні Послання починаються з послання Якова, що містить 108 віршів. У Посланнях Павла говориться про те, що праведний вірою живий буде. Послання Якова є книгою про віру, де життя, наповнене вірою пояснюється.

На противагу багатьом думкам, ця книга не вчить порятунку по справах. Швидше за все, воно викриває дурну думку про те, що результатом порятунку необов'язково повинні бути добрі справи.

Книга Якова вчить тому, що якщо в людини є віра, те це буде очевидним. Ми можемо сказати, що ми врятовані, відчувати, що ми врятовані, переконати інших, що ми врятовані, знайти такого служителя, що сказав би нам, що ми врятовані - АЛЕ якщо немає доказів у нашому житті, то тоді ми НЕ врятовані. У цьому й складається навчання послання Якова.

Перший розділ послання Якова пояснює справжню природу спокуси, справжнє джерело мудрості, і дари, і природу справжнього віросповідання.

Можна скласти наступний план:

Випробування віри (вірші 1-4).

Демонстрація віри (вірші 5-8).

Пріоритет віри (вірші 9-12).

Спокуса у вірі (вірші 13-17).

Доказ віри (вірші 18-27).

Привід до написання послання

Приводом до написання послання святого Якова були, імовірно, ті скорботи, які переносили християни-євреї, що жили в розсіянні, як від своїх невіруючих у Христа побратимів, так, особливо, і від язичників. Випробування ці були настільки великі, що багато хто, не знаходячи в собі досить сил до їхнього перенесення і не вміючи їх співвіднести із благами, що очікувалися від Месії, для єврейського народу, стали падати духом і коливатися у вірі в Христа-Спасителя.

Серед зовнішніх нещасть деякі неправильно дивилися на джерело цих нещасть, дозволяючи собі ремство на Самого Бога. Але, разом з тим думаючи все ще бачити своє спасіння у походженні від Авраама, вони неправильно дивилися на молитву, недооцінювали значення добрих справ, із зарозумілості охоче ставали вчителями інших. При цьому багаті християни-євреї звеличувалися над бідними,

внаслідок чого була велика пристрасть до світських благ, а братня любов серед християн байдужіла.

Все це й спонукало святого Якова дати їм необхідне моральне лікування у вигляді послання.

Існують два благословення в цій главі:

1. Благословенна та людина, що переносить спокусу (ст. 12).
2. Виконавець справи, блаженний буде у своїй дії (ст. 25).

Існують три відмінні риси тих, що сповідують спасіння, але не є виконавцями слова:

1. Вони обманюють самі себе й щиро вірять, що чинять правильно (ст.22).
2. Вони звикли до свого поведіння, перебуваючи у своєму жалюгідному духовному стані, і задоволені ним (ст.24).
3. Вони самовдоволені і не змінюють своїх шляхів, навіть коли бачать своє справжнє положення (ст.25).

Яків учить тому, що той, хто насправді вірить у слово, буде робити добрі справи.

Відмітьте поведінку віруючих у слово:

1. Виконавці слова (ст.22).
2. Виконавець слова (ст.23).
3. Виконавець справи (ст.25).

Розділ 2 є найчастіше джерелом протиріч, але тільки для тих, хто не читає його в повному контексті.

У віршах 1-13

1. Справжня віра демонструє, що ставитися потрібно до всіх однаково, не дивлячись на їхню долю в житті.

2. Помилкова віра, що приймає зовнішні фактори для відносин, починає засуджувати й поважає одну людину більше, ніж іншу.

Вірші 14-26 – Ці вірші не є планом спасіння. Людина не робить добрі справи для того, щоб одержати вічне життя. Швидше за все, уривок - це те місце, де людина випробовує себе, чи перебуває вона у чи вірі ні.

Цей уривок є попередженням для тих, хто сповідає спасіння не маючи його:
Аргумент: Якщо хто ГОВОРИТЬ, що він має віру (ст.14).

Ілюстрація: чи Демонструє він любов Божу стосовно інших (вірші 15-16)?

Висновок: Така віра мертва (ст.17).

Аргумент: СКАЖЕ хто-небудь (ст.18).

Ілюстрація: Простої згоди з фактами недостатньо (ст. 19).

Висновок: Така віра мертва (ст. 20).

Біси вірують! Кожний, хто говорив у Новому Завіті, визнавав привселюдно, що Ісус Христос говорить істину про Себе. Але їхнє знання і сповідання не було рисою рятівної віри.

Автор потім дає нам характеристику справжньої, рятівної віри. Авраам був виправданий (залічена йому праведність), коли він повірив Богові, і Божа праведність залічена йому. Про це також говориться в уривку про спасіння до Римлянам 4:1-5. Авраам прийняв цю праведність у Бутті 15:6.

1. Як ми можемо бути впевнені в тім, що Авраам вірив Богові? Тому що у Бутті 22 він показав свою віру, коли приносив у жертву Ісака (справи)!

2. Авраам був виправданий у Бутті 15, коли ввірував. Його виправдання було ДОВЕДЕНО справами. Це не було простим сповіданням, це було одержанням рятівної віри, що РОБИТЬ добрі справи в його житті.

Багато хто намагаються перебільшити відмінності між Павлом й Яковом, звертаючи увагу на часті посилення Павла на віру і на значення справ в Якова. Проте Павло говорить про «багатих справами» (1 Тимофія 6:18) у той час, як Яків говорить про «багатих вірою» (2:5).

У розділі 3 ми бачимо, що щира віра контролює язик - помилкова віра контролювати його не може. Існують чотири шляхи для язика, щоб привести людину до лиха:

1. Навчання (ст.1).
2. Образа (ст.2).
3. Управління і контроль (вірші 3-4).
4. Гордість (ст.5).

Вірші 9-12 нагадують, що подвійність не властива природі. Однак, урятована людина відрізняється - у нього дві конфліктуючі природи.

Глава нагадує, що язик потрібно використати за призначенням. Хтось може вчити слову Божому, але застосовувати це тільки до плотських речей. Слово можна сказати таким чином, що воно не буде наставляти слухачів у духовних матеріях. Ангели світла проповідують для того, щоб стимулювати почуття (ст.15).

Людина може вчити слову як виконавець завдання, як учасник, як пан, що бажає нав'язати на своїх слухачів важкий тягар. Це також обман (ст.16).

Вплив слів учителя на пряму відноситься до того, як він відображає характер Ісуса Христа у своїй мові (вірші 17-18).

Четвертий розділ відсутність віри (вірші 1-5) стає результатом:

- Розбрату і ворожнечі (ст.1).
- Незадоволення (ст.2).
- Пожадливістей (ст.3).
- Дружби зі світом (ст.4).
- Заздрості (ст.5).

Результатом підпорядкування віри (вірші 6-10) стає:

- Одержання благодаті (ст.6).
- Відсіч дияволів (ст.7).
- Наближення до Бога (ст.8).

Скрушеність серця (ст.9).

Смирення (ст.10).

Відновлення (ст.10).

Протиріччя віри (вірші 11-12) видно за допомогою:

Лихослів'я (ст.11).

Невірного осуду (ст.11).

Непристойна зарозумілість (ст.12).

Підстава віри можна побачити за допомогою:

Уникнення припущень (вірші 13-14).

Довіри й слухняності (вірші 15-17).

У п'ятому розділі віра замінена на довіру багатству (вірші 1-6):

Нещастя багатих (ст.1).

Гниття й руйнування багатства (ст.2).

Іржа й отрута багатства (ст.3).

Крики неоплачених женців (ст.4).

День заклання багатого (ст.5).

Утиск праведника (ст.6).

Довготерпіння віри показане на трьох прикладах:

1. Приклад хлібороба (ст.7).

2. Приклад пророків (ст.7).

3. Приклад Йова (ст.11).

Існують три безсумнівних події:

1. Повернення Господа (ст.7-8).

2. Його суди вірні (ст.9).

3. Його благословення в кінці (вірші 10-11).

Щиру віру видно шляхом використання язика за призначенням:

Не клянїться (ст.12).

Молїться (вірші 13, 17-18).

Спївайте (ст.13).

Призивайте (ст.14).

Сповїдуйте (ст.16).

Навертайте (вірші 19-20).

Примїтний той факт, що Якїв так часто посилається на слова Господа Ісуса Христа або ж розмірковує про їх. Слова Рятївника використовуються чотирнадцять разів:

1.	1:4	від Матвія 5:48
2.	1:5	від Матвія 7:7
3.	1:6	від Марка 11:23
4.	1:22	від Матвія 7:24
5.	1:25	від Івана 13:17
6.	2:5	від Луки 6:20
7.	2:13	від Матвія 6:14-15
8.	3:12	від Матвія 7:16-20
9.	4:8-9	від Луки 6:24-25
10.	4:10	від Матвія 23:12
11.	4:11-12	від Матвія 7:1
12.	5:1	від Луки 6:24
13.	5:9	від Матвія 24:33
14.	5:12	від Матвія 5:34-37

Крім всіх цих посилок на слова Господа, дуже цікаво помітити те, що Яків згадує Бога сімнадцять разів, а Ісуса тільки два рази.

Соборні Послання

1 Петра

Аудиторія - це були християни в розсіянні Понт, Галатія, Каппадокія, Асія й Віфанія. Можливо, розсіювання було через переслідування, про що й говорить послання.

План Книги

- I Вітання - 1:1-2
- II Природа християнського порятунку - 1:3-2:10
- III Християнські відносини - 2:11-3:12
- IV Християнське страждання й служіння - 3:13-4:19
- V Християнська дисципліна - 5:1-11
- VI Висновок - 5:12-14

Тема: Петро говорить, як переносити страждання, до чого вони ведуть (яка їхня користь). Приводить у приклад Христа, і що Він приніс, указуючи, що сам також має цю надію, до якої призиває читачів. Циркуляційний лист.

Ціль: Петро пише певним людям, які перебувають у розсіянні, говорить, що треба жити в надії отриманої від Христа, дає практичні поради.

ПЕРШЕ ПОСЛАННЯ ПЕТРА

Перше послання, написане Петром, є відлунням всієї теми Соборних Послань. Це заклик до того, щоб випробувати сповідання віри. Випробування в цьому випадку є способом реагування на страждання. У п'ятьох коротких главах, 105 віршах, ця книга говорить про страждання сімнадцять разів.

Місце й час написання послання

Місцем, звідки святий Петро написав своє перше послання, указується Вавилон (5:13). Римо-католики, що стверджують, що святий Апостол Петро 25 років був Єпископом м. Рима, хочуть бачити в цьому "Вавилоні" алегоричне найменування Рима. Навряд чи доречна така алегорія в прощальному вітанні. Природніше бачити в цьому дійсну назва міста. Немає потреби припускати, що це був Вавилон Ефратський, про відвідування якого святим Петром у нас немає звісток. У Єгипті було невелике містечко на березі Нілу, заснований переселенцями з Вавилону, які назвали його теж Вавилоном. В історії християнської Церкви відома церква Вавилонська в Єгипті (Чіт. Мін. червень. 4. Житіє ін. Зосима). Святий Петро був у Єгипті, поставив там в Олександрії святого Марка єпископом, а тому цілком природно, що він міг писати відтіля і при цьому передавати привіт від святого Марка.

Коли написане це послання, з точністю визначити не можна. Припущення про час його написання ґрунтуються на тому, що при святому Петрові перебували тоді Силуан і Марко, від імені яких Апостол шле вітання в Малу Азію (1 Петро. 5:12). Ці особи супроводжували Апостола Павла і були добре відомі малоазійським християнам. Залишити його вони могли, ймовірно, лише після того, як апостол Павло був узятий до в'язниці й відправлений у Рим на суд кесаря (Дії 26-27 розд.). Природно було і Петру, саме після взяття Павла до в'язниці, подбати про його паству. А так як перше послання написане незадовго до другого, котре безсумнівно було написано перед мученицькою кончиною святого Петра, що наступила в 67 р., дата написання першого послання визначається між 62 й 64 роками після Н.Хр.

Введення дане в 1:1-5. Це послання спрямоване тим, хто:

Виконував Євангеліє.

Був відділений від гріха Духом Святим.

Був обмитий кров'ю Ісуса Христа.

Був зачатий Христом.

Помістив свою надію воскресіння на Нього.

Для них зберігається спадщина на небесах.

Оберігаються Божою силою, а не їхніми власними справами.

1 Пет 1:6-9

«Тіштесь з того, засмучені трохи тепер, якщо треба, всілякими випробовуваннями, щоб досвідчення вашої віри було дорогоцінніше за золото, яке гине, хоч і огнем випробовується, на похвалу, і честь, і славу при з'явленні Ісуса Христа. Ви Його любите, не бачивши, і віруєте в Нього, хоч тепер не бачите, а вірувавши, радієте невимовною й славною радістю, бо досягаєте мети віри вашої спасіння душам.»

Ключове слово даного уривку – віра.

Петро тричі вживає це слово в даних віршах:

1. ті хто отримують, хоча і не бачили Ісуса, вірять у Нього;
2. і ця віра повинна бути істинною, справжньою;
3. вірою вони знаходять порятунк.

ТРИ ВЕЛИКИХ АСПЕКТИ ХРИСТІЯНСЬКОГО ЖИТТЯ

(1 Пет. 1,1.2)

1. Християни обрані по передбаченню Бога Отця.

2. Християни обрані при освяченні від Духа. Мартін Лютер говорив: "Я думаю, що за своїм розумом і своєю силою я не можу вірити в Ісуса Христа, мого

Господа або прийти до Нього". Святий Дух має надзвичайно важливе значення для християн у всіх аспектах і на кожному кроці їхнього життя.

3. Християни обрані до *слухняності й кроплення кров'ю Ісуса Христа*. У Старому Завіті три рази говориться про окроплення кров'ю, цілком можливо, що Петро думав у той момент про всіх їх, і всі ці три випадки можуть допомогти нам зрозуміти думку, викладену в цих словах.

а). Прокаженого для зцілення належало окропити кров'ю жертвеного птаха (*Лев. 14,1-7*). Окроплення кров'ю, таким чином, символізувало *очищення*. Жертвою Христа християнин очищений від гріха.

б). Окроплення кров'ю було частиною обряду відділення Аарона і священиків (*Вих. 29,20.21; Лев. 8,30*). І, тому, воно було знаком відділення для служіння Богові, не тільки в Храмі, але й у світі взагалі.

в). Велика картина окроплення пов'язана з відношенням завіту між Ізраїлем і Богом. У завіті Бог, по-власному всемілюючому бажанню зробив Ізраїлю пропозицію стати Його народом, а Він буде їхнім Богом.

ПІД ЗАХИСТОМ У ЧАСІ І В БЕЗПЕЦІ У ВІЧНОСТІ

(1 Пет. 1,3-5 (продовження))

1. На шляху через цей мир до вічності ми обгороджені (у російській Біблії: *соблюдаемы*) силою Божою через нашу віру. Петро вживає тут слово з військового лексикону *фрурейн*, що виходить, для охорони нашого життя Бог поставив гарнізони і Він стоїть вартовим в усі дні нашого життя. Людина, у якої є віра, ніколи не сумнівається в тім, що Бог стоїть в тіні на стражі й охороняє її. Ні, Бог не вберігає нас від тривоги, сумів і проблем життя; Він просто дає нам здатність перемагати їх і йти вперед.

2. Остаточний порятунок відкриється нам в останні часи. У Новому Завіті часто говориться про останній день (дні) і про останній час. В основі цієї концепції лежить уява юдеїв про два століття - про століття нинішнє, в якому панують зло і порок, і про століття прийдешнє, що буде золотим століттям

Божим. Між цими двома століттями юдеї поміщали день Господній, коли мир буде зруйнований і відтворений заново і відбудеться суд. От оцей проміжний час і називався останнім часом або останніми днями, коли нашому світу наступить кінець.

СЕКРЕТ ВИТРИВАЛОСТІ

(1 Пет. 1,6.7)

1. Вони можуть винести все це тому, що вони можуть дивитися вперед і чекати: там, наприкінці, їх чекає прекрасна доля, чудесна спадщина - життя з Богом.

2. Християни можуть винести все тому, що вони знають: кожне ув'язнення, кожна спокуса - це, власне, випробування. Щоб очистити золото, його треба спершу випробувати у вогні. Спокуси й життєві труднощі, через які проходить людина, випробовують його віру і з них його віра може вийти більш сильною, ніж колись. Атлет, що не залишає своїх вправ, не слабшає від цього, але зміцнюється у своїй силі. Спокуси й життєві негоди повинні додати нам сили, а не позбавити нас її.

3. Вони можуть витримати усе ще й тому, що після всього, коли прийде Ісус Христос, вони знайдуть хвалу, славу й пошану. Часто ми робимо великі дії не заради грошей або вигоди, а лише для того, щоб побачити світло в очах людини або почути його слово похвали, тому що це значить більше, ніж все інше у світі. Християнин знає, що якщо він винесе все, він почує наприкінці шляху слова похвали Самого Господа.

НЕВИДИМИЙ, АЛЕ НЕ НЕВІДОМИЙ

(1 Пет. 1,8.9)

1. Перша стадія - надія й бажання; стадія тих, хто століттями мріяв про пришестя Царя. Як сказав Сам Ісус Своїм учням: "Багато пророків і царів бажали

бачити, що ви бачите, і не бачили" (*Луки. 10,24*). Це була епоха жагучих бажань і очікувань, які так ніколи і не здійснилися.

2. Друга стадія - стадія тих, які бачили й знали Ісуса Христа в плоті. От оце і має на увазі тут Петро. Про це ж він думав, коли говорив Корнилію: "Ми свідки всього, що сказав Він у країні Юдейській і у Єрусалимі" (*Дії 10,39*). Це були ті люди, які ходили з Ним і на свідченні яких засноване наше знання про Його життя.

3. У кожному народі й за всіх часів були люди, що бачили Ісуса оком віри. Ісус сказав Хомі: "Ти повірив, тому що побачив Мене: блаженні ті, хто не бачив і увірували" (*Ів. 20,29*). Так бачити Ісуса можна тільки тому, що Він не просто людина, що жила й умерла й існує нині лише як герой і діюча особа з відомої книги. Він Людина, що жила й умерла і перебуває повік. Хтось сказав, що жоден учень ніколи не *згадував* Ісуса. Інакше кажучи, Ісус не просто пам'ять - він живе і Його завжди можна зустріти.

4. І, нарешті, блаженне бачення. Іван був переконаний у тім, що ми побачимо Ісуса таким, як Він є (*1 Ів. 3,2*). "Тепер, - писав Павло, - ми бачимо як би скрізь тьмяне скло, як у загадці, тоді ж віч-на-віч" (*1 Кор. 13,12*). Якщо витерпимо до кінця, настане день, коли ми побачимо на власні очі і побачимо Його віч-на-віч і пізнаємо так, як Він знає нас.

ПРОРОКУВАННЯ СЛАВИ

(1 Пет. 1,10-12)

1. Петро відзначає у зв'язку з цим два важливих пункти. По-перше, пророки досліджували й вивчали все, що стосувалося майбутнього спасіння. По-друге, про Христа їм пророкував Дух Христа.

2. Із цього уривку видно, що пророки говорили нам про страждання Христа і про Його славу. Уривки Святого Писання, як *Пс. 21* й *Іс. 52,13 - 53,12* досягли свого апогею і завершення в стражданнях Христа. Передбачене й передвіщене в

Пс. 2; 15,8-11; 109 досягло свого завершення в славі й перемозі Христа. Не треба думати, що пророки передбачали пришествя Ісуса-людини; ні, вони передбачали, що один раз прийде Той, у Якому здійсняться їхні мрії й видіння.

3. Із цього уривка ми довідаємося, для кого говорили пророки, кому повинна була служити їхня проповідь. Вони принесли людям звістку про славне спасіння, яке послане їм Богом. Це було спасіння, якого вони самі ніколи не вкусили. Іноді Бог дає бачення, але говорить, "Не зараз". Бог взяв Мойсея на гору Фасгі, показав йому землю обітовану й сказав: "Я дав тобі побачити її очами твоїми, але в неї ти не ввійдеш" (*Повт. зак. 34,1-4*).

БЛАГОВІСТЯ ПРОПОВІДНИКІВ

(1 Пет. 1,10-12 (продовження))

1. Тут сказано, що проповідування - це благовістя про спасіння. У різні часи люди можуть робити в проповідуванні різні акценти й виділяти різні аспекти, але в основі проповідування лежить проголошення благої звістки, проголошення Євангелія. Може бути, іноді проповідникові й доводиться застерігати, грозити й засуджувати; можливо, йому доводиться нагадувати людям про суд Божий і про Його гнів, але в основі його проповіді лежить проголошення порятунку.

2. Тут сказано також, що проповідування послане з небес. Блага звістка виходить не від самого проповідника, це не його власна блага звістка, вона дана йому. Він приносить людям не свою власну думку або навіть упередження, він приносить їм істину, як її передав йому Святий Дух. Він повинен, як і пророки, шукати й досліджувати, він повинен учитися, й він повинен чекати, коли його оцінить і направить Дух Святий.

3. У цьому уривку ще сказано, що самі Ангели небесні бажають проникнути в таємницю благої звістки, що несуть людям проповідники. У проповіді не повинно бути загальних місць; не повинно бути чисто життєвих і звичайних

проповідей - вони повинні будити інтерес і хвилювати душу: порятунок Божий - разюча річ.

НЕОБХІДНА МУЖНІСТЬ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ВІРИ

(1 Пет. 1,13)

1. *Підпережіть стегна розуму вашого.* Петро навмисне вибрав такий яскравий зворот. На сході чоловіки носили довгий спадаючий одяг, що заважав при швидкому русі або більших фізичних зусиллях, а навколо поясу - широкий ремінь і, якщо потрібно було зробити велике фізичне зусилля, вони підтикали підлоги своїх одягів під цей пояс, щоб одержати волю руху. У російській мові цьому виразу відповідає «засукать рукава». Петро говорить своїм читачам і слухачам, щоб вони були готові до більших розумових зусиль: вони не повинні задовольнятися нетвердою і неперевіреною вірою, вони повинні взятися і продумати всі проблеми. Може бути їм доведеться навіть відкинути дещо як непотрібне, можливо вони будуть робити помилки, але в остаточному підсумку в них будуть свої переконання й своя віра, які вже ніхто й ніщо не зможе забрати в них.

2. *Пильнуйте* [у Баркли: "будьте тверезими"]. У грецькому, як і в російському, слово *тверезий* може мати два значення: *той хто стримується від пияцтва*, у буквальному значенні слова, і *розсудливий, розважливий*. Люди повинні бути стійкими проти п'яних напоїв, і проти отруйних ідей; вони повинні про усе судити здраво і справедливо. Християнин легко може раптом захопитися тим або цим, або піддатися останньому елементу моди. І Петро закликає християн зберігати у важливих питаннях твердість і непохитність віруючої людини.

3. *Майте досконалу надію на благодать, що приноситься вам в з'явленні Ісуса Христа.* Найбільша особливість християнина полягає саме в тім, що він живе надією, і тому, що в нього є надія, він здатний переносити в житті спокуси і негоди, що йому випадають. Людина, переконана в розумності того, що відбувається, може витримати боротьбу, життєві битви й тривалу фізичну

напругу. Для християнина саме прекрасне і найкраще попереду. Він випробовує подяку за минуле, із твердістю переносить труднощі сьогодення і зовсім упевнений у тім, що краще - попереду, у Христі.

ЖИТТЯ БЕЗ ХРИСТА І ЖИТТЯ З ХРИСТОМ

(1 Пет. 1,14-25)

1. Ісус Христос - Спаситель і Господь

1. Ісус Христос - Спаситель, через Якого люди звільнилися з кайданів гріха й смерті; Він - непорочний і чистий агнець (*1 Пет. 1,19*).

2. Ісусу Христу була призначена ця роль у передвічних планах Божих. Ще до створення світу був Він призначений для виконання того, що Він зробив (*1 Пет. 1,20*).

3. Петро мислить у послідовності, загальної для всіх авторів Нового Завіту. Ісус Христос не просто Агнець, відданий на заклання; Він - Воскреслий, Він - Переможець Якому Бог дав славу.

2. Життя без Христа

1. Це життя в *невіданні* (*1,14*). В язичеському світі завжди панувало уявлення про непізнаваність Бога; люди, у найкращому разі могли навіпомацки шукати Його таємницю.

2. Це життя в *пожадливостях* (*1,14*).

3. Це *марне, порожнє життя* Весь жах її полягає в тім, що в неї немає ніякої кінцевої мети.

3. Життя, заповнене Христом

1. Це життя в *покорі і святості* (*1 Пет. 1,14-16*).

2. Це життя у *страху* (у Барклі: благоговіння) (*1 Пет. 1,17-21*). Благоговіння - це почуття, що випробовує людина, що постійно усвідомлює, що вона живе в присутності Бога.

3. Життя, заповнене Христом - це життя в *братній любові*

(1 Пет. 1,22).

Риси народженого згори перераховуються в деталях в 2:1-10. Коли людина істинно приймає спасіння Боже, то буде:

Впевнений поворот від гріхів минулого життя (ст. 1).

Постійний голод до слова Божого (ст. 2).

Життя присвячене Ісусу Христу (вірші 3-4).

Такому немовляті будуть дані:

Місце в Божому будинку (ст. 5).

Помазання на новозавітне священство (ст. 5).

Місце в Божій родині (спадщина) (ст.9).

Нове громадянство (вірші 9-10).

Крім страждання, ключовим словом в 1 Петра це «дорогоцінний»:

Випробування нашої віри драго цінніше від золота (1:7).

Дорогоцінна Кров Ісуса Христа (1:9).

Дорогоцінний живий камінь (2:4).

Дорогоцінний наріжний камінь (2:6).

Для віруючого коштовний Христос (2:7).

Петро посилається на Господа Ісуса Христа як на камінь п'ять разів у цьому посланні:

1. Приступаючи до Нього, каменя живого (2:4).

2. Камінь наріжний (2:6).

3. Камінь, що відкинули будівельники (2:7).

4. Камінь спотикання (2:7).

5. Камінь спокуси (2:7).

Існують деякі уривки слова, які повторюються знову й знову в моїй проповіді або консультаціях. Один із яких - 2:21-23: Тому що ви до того покликані, тому що і Христос постраждав за нас, залишивши нам приклад, щоб ми йшли слідами Його. Він не зробив ніякого гріха, і не було лестоців у вустах Його. Коли був лихословлений, Він не лихословив взаємно; страждаючи, не погрожував, але віддавав те Судді Праведному.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЧОЛОВІКА

(1 Пет. 3,7)

Які ж обов'язки чоловіка?

1. Він повинен бути *розсудливим*; він повинен бути тактовним і уважним до почуттів своєї дружини.

2. Він повинен бути *уважним*. Він повинен пам'ятати, що жінки - це слабка стать і що обходитися з ними потрібно ніжно.

3. Він повинен пам'ятати, що у жінки *рівні з ним духовні права*. Вона - співспадкоємиця благодаті життя.

4. Якщо чоловік не буде виконувати ці свої зобов'язання, між його молитвою й Богом постане стіна.

ХАРАКТЕРНІ РИСИ ХРИСТИЯНСЬКОГО ЖИТТЯ (1)

(1 Пет. 3,8-12)

1. На перше місце він ставить *єдність християн*.

2. На друге місце Петро ставить *співчуття*

3. На третє місце Петро ставить *братолюбство*.

4. На четверте місце Петро ставить *милосердя*.

5. На п'яте місце Петро ставить *покору (смирення)*

6. І, наостанок, як вищу крапку, Петро ставить *всепрощення*.

СПАСИТЕЛЬНІ ЗВЕРШЕННЯ

(1 Пет. 3,17-4,6)

1. Петро заявляє, що звершення Христа *унікальні* і що їх не потрібно повторювати.

2. Петро заявляє, що це була *жертва за гріх*.

4. Петро заявляє, що Христос здійснив це, *щоб привести нас до Бога*.

5. Петро бачить у звершенні Ісуса Христа *абсолютну перемогу*

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ХРИСТИЯНИНА

(1 Пет. 4,1-5)

Петро говорить: "Бо хто тілом постраждав, той перестав грішити". Що він, власне, під цим має на увазі? Є три варіанти.

1. В юдейському світогляді є тверда установка, що страждання саме по собі велике очищення. В "Апокаліпсисі Баруха" автор, оповідаючи про переживання народу Ізраїлю, говорить: "Тому були вони покарані, щоб вони були очищені від пороку" (13,10).

2. Інші вважають, що Петро опирається при цьому на досвід, надбаний християнами в їхніх стражданнях за віру.

3. Є ще третє тлумачення, очевидно, саме правильне. Петро тільки що говорив про хрещення. Ну, а сама яскрава новозавітна картина дана нам у Рим. 6. Павло говорить там, що у хрещенні християнин одержує таке відчуття, ніби він був похований разом з Ісусом у смерті і воскрес з Ним до нового життя. Ми думаємо, що саме про це думає тут Петро.

4:7 Втім близький усьому кінець. Отже будьте розсудливі й пильнуйте в молитвах.

У цих віршах Петро говорить про неминучий кінець усього.

Ці уривки представляють проблему, якщо розуміти їх у буквальному значенні. Є різні погляди на це питання.

1. Можливо, новозавітні автори помилялися. Вони очікували Друге Пришестя Христа і кінець світу протягом життя свого покоління, а цього не відбулося.
2. У новозавітному мисленні є сильна течія, що вважає, що кінець уже настав. Якщо прийняти цю точку зору, то це означає що в Ісусі Христі історія одержала своє завершення.
3. Можливо, слово «близький» варто тлумачити у світлі історії, що являє собою процес майже неувяної тривалості.

Основні есхатологічні моменти в посланнях Петра

1. Очікування християн у Другому Пришесті Христа.

- Християн очікує спадщина на небесах.
- Спадщина зберігається силою Божою.
- Спадщина буде отримана завдяки вірі
- Учасники Христових страждань у Його пришествя зрадіють і восторжествують (звільнення віруючих).
- Очікування нагороди для служителів.
- Християни - співучасники слави Другого Пришестя Христа.
- Очікування нового неба і нової землі.
- Обітниця нового неба і нової землі для християн
- Спасіння відкриється в останній час

2. Друге Пришестя несе суд.

- Очікування суду живих і мертвих.
- Початок суду з будинку Божого
- Неминучість суду для грішників.
- Суд для грішників уже готовий.
- Погибель визначена.
- Приклади суду Божого з історії - доказ майбутнього суду.
- Очікування близького кінця (передчуття).
-

3. Попередження про останній час.

- З'являться з насмішками глузії, що псують істину про Друге Пришестя.
- З'являться вчителі неправдиві.
- Обітниця Другого Приходу буде піддаватися глузуванням і сумнівам.

4. Другий Прихід затримується через:

- Різного розуміння часу в Бога і у людей.

- Довготерпіння і бажання Бога спасіння для всіх.

5. Руйнування фізичного Всесвіту в Пришестя.

- Земля згорить.
- Небеса зруйнуються.

ХРИСТИЯНСЬКА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

(1 Пет. 4,9.10)

1. У першу чергу Петро закликає людей бути гостинними. Рання Церква попросту не могла б існувати без гостинності її членів.

2. Християни повинні служити один одному даним їм даром. І це одна з улюблених у Новому Завіті ідей, розвинена Павлом у *Рим. 12,3-8* й *1 Кор. 12*.

НЕМИНУЧІСТЬ ГОНІНЬ

(1 Пет. 4,12.13)

1. Петро дивиться на гоніння як на щось неминуче.

2. Петро бачить у гоніннях випробування.

3. У цьому є і піднесений аспект. Гоніння - це співучасть у стражданнях Ісуса Христа.

4. Гоніння - це шлях до слави. Хрест - дорога до слави. Ісус Христос не залишився в боргу в людей, і Його радість і Його вінець очікують того, хто непохитно залишається вірний Йому.

Три основні риси щирого пастирства вказує тут св. Петро:

1. Пасіть Боже стадо, яке у вас, наглядаючи за ним не примусово, але з охотою і по-Божому" - тобто пастир повинен бути сповнений любов'ю до своєї

великої справи, повинен відчувати до неї покликання згори, щоб не бути найманцем, а щирим пастирем, що любить своїх духовних овець (5:2);

2. "Не для брудної наживи, але ревно" - це друга риса доброго пастирства, що називається безкорисливістю. Це не означає, що пастир нічим не повинен користуватися від своїх підопічних (див. 1 Кор. 9:7, 13-14), а лише те, що він не повинен пасторствувати заради прибутку й особистої вигоди, не повинен вимагати гроші за свою працю;

3. "Не пануйте над спадком Божим, але будьте для стада за взір" - пастир не може не мати духовної влади над своїми вівцями, але ця влада не повинна носити характеру деспотизму і сваволі, що виникає із самолюбства і гордині. Справжній пастир повинен виявляти собою добрий приклад своїй череді - тоді він легко, без примусу, придбає необхідний авторитет і духовну владу над ними (5:3). За таке добре пасторство Апостол обіцяє "нев'янучий вінець" від Архипастира - Христа (5:4).

2 ПЕТРА

Аудиторія - "таким що прийняли з нами рівно дорогоцінну віру", чи є це звернення до усіх скрізь або це до читачів першого листа 3:1? Вирішення цього питання залежатиме точки зору.

План Книги

- I Вітання - 1:1-2
- II Істинне знання - 1:3-21
- III Помилкове знання - 2:1-22
- IV Застереження - 3:1-18

Тема: основне, що автор хоче показати це володіння істинним знанням від Бога і проведення життя очікуючи повернення Ісуса. Це послання протистоїть псевдовчителям, які стверджували, що Христос не прийде і моральність не має значення для християн.

Мета: заклик християн до духовного зростання з тим, щоб вони могли протистояти всякій спокусі віровідступництва, сподіваючись на друге пришествя.

ДРУГЕ ПОСЛАННЯ ПЕТРА

Існує істотна різниця в тоні і цілях між двома посланнями Петра. Перше послання він написав, як апостол і використовував своє становище, яке було дано Богом для того, щоб додати достовірність заклику приймати страждання з благословенням. У другому посланні Симон Петро у двох ролях. Він і слуга і апостол. Ця манера введення дуже важлива.

У другому посланні Петра об'єктом розповіді є не страждання праведника, а псевдовчення і псевдовчителі, які могли б зруйнувати Божий народ. Тому він відноситься до вірян, нагадуючи собі і своїм читачам, що у нього були дві ролі. Він піклувався про своє братерство, тому що він розумів, як легко відвести вірянина. Він теж одного разу помилився і був викритий своїм братом Павлом (до Галатів 2:11-14).

Петро також говорить, що на додаток до того, що він є апостолом, він прожив життя в служінні Богові. Таким чином, він викриття в цьому посланні мають бути враховані і напучення прийняті, тому що вони вчилися у того, хто учив застосовувати те, що він проповідував.

Існують інші відмітні контрасти між двома посланнями Петра :

1-Петра використовує титул Спасителя, що страждає, "Христа" і підкреслює Його страждання.

2-Петра використовує титул прийдешнього Правителя, "Господа" і вказує на ту славу, за якою треба слідувати.

1-Петра - це книга розради, підбадьорення людей Господа, щоб у них була надія і сміливість за часів важких випробувань.

2-Петра - це книга застереження, благання до народу Господа, щоб вони знали з чим боротися не слід.

У 61 вірші 2-Петра ключова думка - це пізнання:

Пізнання Бога (1:2).

Пізнання Того, Хто покликав нас (1:3).

Додайте пізнання доброчесності (1:5).

Пізнання Господа (1:8).

Хоча ви це знаєте (1:12).

Знаючи, що скоро я повинен (1:14).

Ми сповістили вам (1:16).

Знаючи, передусім (1:20).

Через пізнання Господа (2:20).

Передусім, знайте (3:3).

Будучи попередженні (3:17).

Зростаєте в благодаті і пізнанні (3:18).

Ключовий вірш - це 3:17: Отже ви, кохані, будучи попередженні про це, бережіться, щоб вам не захопитися обманом беззаконників і не відпасти від свого твердження. Ми дізнаємося з цього, що пізнання допоможе нам не здійснювати помилок тільки у тому випадку, якщо ми старанно втілюємо це в життя.

Вступ (1:1-2) показує, що це послання належить віряниніві періоду церкви, і не може бути застосоване до іншої диспенсації. Ті, до кого звертається Петро, були врятовані завдяки тією ж віри, якою він тримався.

Перший крок до пізнання - це зрозуміти, що вчення прогресивне. Ми не дізнаємося усе за один раз, навіть в духовному царстві. Ми повинні додати одну набуту чесноту до іншої до тих пір, поки ми не станемо зрілими християнами.

Зверніть увагу з цих віршів, плоди людини залежить від її прагнення бути схожою на Христа.

Напучення (1:10-15):

Не дайте вірянинові впасти.

Підкріпіть вірянина істиною.

Дайте йому спадщину в прийдешньому царстві.

Про них було написано, для того, щоб про них пам'ятали після відходу апостолів.

ВЕЛИЧ ІСУСА ХРИСТА ДЛЯ ЛЮДЕЙ

(2 Пет. 1,3-7)

1. Він - *Христос сили*. У Нім божественна сила, яка не може бути зломлена або нейтралізована

2. Він - *Христос щедрості*. Він дарував нам усе необхідне для справжнього життя і для справжнього благочестя

3. Він - *Христос великих і дорогоцінних обіцянок*. Це означає, що в Нім збуваються ці великі і дорогоцінні обіцяння.

4. Він - *Христос, через Якого ми врятувалися від морального розтління, пануючого у цьому світі*.

5. Він - *Христос, що зробив нас причасниками Божеського єства*. І тут Петро знову вживає вираз, добре знайомий язичницьким мислителям : вони багато говорили про сопричасності божественної сутності.

СХІДЦІ ДОБРОЧЕСНОСТІ

1. Він починається з віри (пістіс), усе починається з цього і сходить до цього.

2. Вера повинна вилитися в те, що в росіянинові і англійському перекладах Біблії названо доброчесністю, а ми назвали б мужністю.

3. Мужність повинна переростати в розважливість (у грецькому - гносіс).

ЛЖЕПРОРОКИ

(2 Пет. 2,1)

1. Лжепророки були більше зацікавлені в завоюванні популярності, ніж в тому, щоб шукати істину. І тому вони говорили людям те, що люди хотіли почути. Вони говорили: "Мир! Мир! а миру немає" (Ієр. 6,14).

2. Лжепророки шукали особистої вигоди. Як сказав Михей: "Священики його учать за плату і пророків його провіщають за гроші" (Міх. 3,11).

3. Лжепророки вели розбещений спосіб життя. Пророк Ісаї пише: "Священик і пророк спотикаються від міцних напоїв; переможені вином" (Іс. 28,7).

ГРІХИ ЛЖЕПРОРОКІВ І Ісус Христос КІНЕЦЬ

(2 Пет. 2,1)

1. Вони підступно розповсюджують згубну єресь. Єресь - по-грецьки хайресіс, походить від дієслова хайрейсфай, що означає вибирати і це було спершу абсолютно пристойне слово: воно просто означало лінію поведінки і віри, вибрану для себе людиною.

2. Вони відкидали Господа, що спокутував їх. Думка про те, що Христос спокутував людей, проходить через увесь Новий Заповіт; вона сходиться до слів Самого Ісуса, що Він прийшов для того, щоб віддати душу Свою для спокутування багатьох (Марк 10,45).

3. У підсумку ж цих порочних людей чекає погибель. Вони підступно насаджували єресь, але ця єресь кінець кінцем згубить їх. Немає вірнішого шляху до остаточного засудження, ніж учити інших людей грішити.

ПЛОДИ БРЕХНІ

(2 Пет. 2,2.3)

1. Ми бачимо, що причиною псевдовчення є любостяжання. По-грецьки - це плеонексія. Плеон - означає багато, а ексія походить від дієслова ехейн, який означає мати. Плеонексія означає бажати більше, хотіти володіти великим, але з певним відтінком.

2. Ми бачимо метод, яким користуються псевдовчителі, : це брехливі слова. Якщо брехню представляти в неприкритій формі, її легко спростувати, але вона набуває загрозового характеру, якщо її замаскувати під правду.

3. Ми бачимо, що це псевдовчення робить двояку дію. З одного боку воно штовхає людей на розпусту, на відверту аморальність. Грецьке слово аселгея характеризує людину, що втратила всякий сором і ігнорує суд людський і суд Божий.

4. Ми бачимо який кінець чекає таке псевдовчення - це погибель.

ЗАГИБЕЛЬ ПОРОЧНИХ І ПОРЯТУНОК ПРАВЕДНИХ

(2 Пет. 2,4-11)

1. Гріх Ангелів

2. Люди потопу і порятунок Ноя

3. Руйнування Содому і Гоморри і порятунок Лота

1. Лот жив в самій гущі гріха і один вид цього гріха постійно пригноблював його

2. Лот жив в самій гущі зла і гріха, і, проте, він залишився без вади.

3. Коли обставини стали б зовсім скрутними, Лот був готовий радикально змінити своє оточення, залишити усе це назавжди, хоча і проти свого бажання.

ПОРТРЕТ ПОРОЧНОЇ ЛЮДИНИ

(2 Пет. 2,4-11)

1. В житті такої людини домінує бажання.

2. Порочна людина - це *зухвала людина*. У грецькому це *толметес*, від дієслова *толман*, *сміти*. Є два роди сміливості : є благородна сміливість - ознака справжньої мужності, але є і згубна сміливість - безсоромно робити те, що є публічною зневагою правил пристойності і норм.

3. Порочна людина - це *свавільна людина*. Власне, свавільний, це не зовсім відповідний переклад; грецьке *аутхадес*, похідне від *аутос*, - сам і *хідон* – *той що приносить задоволення, приємний, характеризує людину, що думає тільки про те, як принести собі задоволення*. У цьому слові завжди є присутня вказівка на упертостість. Людина, що характеризується як *аутхадес* уперто, самовпевнено і навіть грубо наполягає на своєму.

4. *Ця людина зневажливо відноситься і до ангелів*. Ми вже бачили, як він посилається на юдейські передання, які залишаються незрозумілими для нас. Але це визначення має ширше значення. Аморальна людина хоче жити тільки у одному світі: духовний світ для нього просто не існує і він ніколи не чує голосу з того світу. Ця людина абсолютно земна, вона забула, що існують небеса, вона сліпа і глуха до усього, що доходить до неї з того світу. 12-14

МИЛОСЕРДЯ І ДОВГОТЕРПІННЯ БОЖЕ

(2 Пет. 3,8.9)

1. Час Бог відміряє не так, як людина. Як це виразив псаломспівець: "Перед очима Твоїми тисяча років, як день вчорашній, коли він пройшов, і як варта в ночі" (Пс, 89,5).

2. З цього уривка ми можемо бачити, що на якийсь час завжди потрібно дивитися як на велику можливість.

3. І, нарешті, тут знайшла віддзеркалення істина, яка так часто лежить в основі новозавітного образу думок. Бог, говорить Петро, не бажає щоб хто-небудь загинув

ПЕРЕКРУЧУВАННЯ ПИСАННЯ

(2 Пет. 3,15.16)

Петро вказує тут на те, що Павло проповідує те ж вчення, що і він сам. Може бути він згадує Павла на підтвердження того, що для наближення Другого Пришествя Господа необхідно вести благочестиве і святе життя, але ймовірніше, що він згадує Павла заради підтвердження того факту, що Бог утримується від безпосереднього втручання не тому, що Він неупереджений, а для того, щоб дати людям можливість розкаятися і прийняти Ісуса Христа. Павло говорить про тих, хто нехтує багатствами добрості, лагідності і довготерпінні Божого, забуваючи, що доброта Божа веде їх до покаяння (Рим. 2,4). Павло неодноразово підкреслює терпіння і довготерпінню Боже (Рим. 3,25; 9,22). Петро і Павло були єдині в тому, що ніхто не може посилатися, у виправдання свого грішного життя, на те, що Бог утримується від безпосереднього втручання в історію; люди повинні скористатися цим для того, щоб розкаятися і змінитися. Згадка в цьому уривку Павла і легка критика в його адресу роблять цей уривок одним з найінтенсивніших в усьому Новому Заповіті. Саме цей уривок переконав Кальвіна в тому, що не сам Петро написав Друге послання Петра, бо, говорив Кальвін, Петро ніколи не став би так говорити про Павла.

Що ми дізнаємося з цього:

1. Звідси ми дізнаємося, що у той час послання Павла були відомі і використовувалися в усій Церкві. Про них говориться так, що стає абсолютно зрозуміло, що вони були зібрані і опубліковані, що їх можна було отримати і що їх широко читали. Ми цілком упевнені в тому, що послання Павла були близько 90 р. зібрані і опубліковані в Ефесі, і, абсолютно очевидно, Друге послання Петра не могло бути написане до того, і, тому, не могло бути написано Петром, який загинув мученицькою смертю в середині 66 рр. першого століття.

2. З цього ми дізнаємося, що на послання Павла стали дивитися як на Писання. Люди, що заблукали, перекручували їх як і решту Писання. Це знову ж таки підтверджує міркування про те, що Друге послання Петра з'явилося вже в епоху цілком розвиненої Церкви, бо для того, щоб послання Павла були поставлені нарівні з Писанням Старого Завіту повинна була пройти життя не одного покоління.

3. З цього уривка важко сказати точно, яке ж відношення автора до самого Павла. Автор пише: "по даній йому премудрості", а ці слова можна розуміти і як похвалу, і як застереження! Річ у тому, що Павла настигла доля усіх видатних людей : у нього були і критики. Його настигла доля тих, хто безстрашно дивиться правді в очі і безстрашно говорить її. Інші вважали його великою, але небезпечною людиною.

4. У Павлових посланнях зустрічаються важкі для розуміння місця, які неосвічені люди можуть на шкоду собі спотворити. Тяжко зрозуміле, в грецькому це слово *дусноетос*, яким характеризували вислови оракулів. Вислови грецьких оракулів завжди носили двозначний характер. Є такий класичний приклад: один цар зібравшись піти війною проти своїх ворогів, запитав ради у дельфійського оракула, і отримав таку відповідь: "Якщо ти підеш в похід, ти зруйнуєш велике царство". Цар представив це пророцтво як пророцтво того, що він зруйнує царство свого ворога, але сталося так, що сам він був повністю розбитий і в результаті загинуло його царство. Ось один з типових прикладів двозначного *дусноетос* пророцтва древніх оракулів. І ось цим саме словом Петро характеризує послання Павла. У них є місця, які так само важко представити, як і двозначні вислови оракулів.

Але, говорить Петро, в посланнях Павла є не лише щось «тяжко зрозуміле», в них є такі місця, які неuki можуть спотворити і накликати на себе загибель. Відразу ж спадають на думку три проблеми: Павлова ідея про благодать була спотворена і обернена на виправдання і навіть в привід для гріха (Рим. 6);

Павлова ідея про християнську свободу була обернена у виправдання догодження плоті (Гал. 5,13);

5. Павлова ідея віри була обернена в аргумент на користь того, що християнські справи не мають ніякого значення (Як. 2,14-26).

МІЦНА ОСНОВА І БЕЗПЕРЕРВНЕ ЗРОСТАННЯ

(2 Пет. 3,17.18)

На закінчення Петро викладає деякі аспекти християнського життя.

1. Християнин - це людина, що отримала застереження, тобто він не може посылатися на незнання; він знає праведний шлях і він знає, яка нагорода чекає його попереду, він не може розраховувати на те, що шлях буде легким, тому що йому було сказано, що християнство - це хрест, і його попередили про те, що завжди знайдуться люди, готові нападати на віру і перекручувати її.

2. У християнина є основа для життя. Він повинен «вросли у віру» і спиратися на неї.

3. Християнин - це людина, життя якої удосконалюється.

1 Івана

Аудиторія - оскільки немає вказівки на адресат або ім'я вважається, що можливо воно було загального значення для прочитання в церквах, як повчання проти язичницького впливу.

План Книги

- I Доказ правдивості благовістя - 1:1-4
- II Пояснення принципів спілкування - 1:5-2:29
- III Діти Божі - 3:1-24
- IV Дух істини - 4:1-6
- V Про любов - 4:7-21
- VI Секрети всепереможної віри - 5:1-5

VII Боже свідощтво про благовістя - 5:6-12

VIII Духовна упевненість - 5:13-20

IX Застереження від поклоніння ідолам - 5:21

Тема: Автор хотів утвердити тих, хто увірував в їх вірі. Три ідеї: чи живуть псевдовчителі відкритим і чесним християнським життям 1:5-10; чи люблять істинно 4:7-12; чи вірять в Христа як Бога і людину 4:2-3.

Мета: автор говорить, що його мета 1:3, 4. У посланні видно, що він вважає кращою зброєю проти псевдовчення знання істини.

ПЕРШЕ ПОСЛАННЯ ІВАНА

Авторство книг?

1. Школа Івана. Учні Івана вигадали ці документи від його імені.

Немає історичного доказу про існування такої школи

Проблема канонічності (адже Євангелія мають бути написані апостолом).

2. Є варіант, що книга Одкровення написана іншим автором або навпаки.

Сила аргументу :

- стилі листів відрізняються
- Папій стверджує, що існувало два Івана (пресвітер і апостол)

3. Іван сам написав усі три книги

Авторство послання Івана

внутрішнє свідощтво

- людина пише з владою
- має право розрізнити вчення і псевдовчення

зовнішнє свідощтво

- Папій
- Іріней "Проти єресі", "Проти гностиків"
- Тертуліан "Проти Маркіона"

- Стромат одержувачі
- написано віруючим людям
- відсутність вітань і імен (значить, послано більшості)
- усвідомлення псевдовчення
- в посланні Полікарпа є цитата 4:3 із списку. Він жив в малій Азії.
- 1 Тим. 6:20 Павло писав Ефесянам, можливо, про гностиків
- Іріней писав про Івана в Церковній історії Євсевій 3:23

Датування

є посилення на послання від батьків церкви 2 століття читачі зрілі люди і давно знають Господа №:11, 2:24 і 7 гностицизм став сильним рухом 2го століття. Тому дата приблизно на кінець 1го століття.

Тому якщо ми хочемо знати, ми повинні читати:

Розділ 1:1-3

1. Автор стверджує, що він дає істинне Євангеліє людям.
2. Пишу, щоб ви не грішили.
3. Пишу, тому що прощенні вам гріхи заради імені Його.
4. Пишу тому що ви вірите.
5. Щоб дати упевненість людям.

2:26

5:13

Написав вірянам, яким заважало якесь псевдовчення.

Автор хвилюється, що це вчення може привести їх до гріха. Він пише: ми маємо справжню істину від Бога. А якщо ви приймаєте те, що ми говоримо, ви можете мати упевненість в тому, що ви врятовані.

Питання. У чому полягало це псевдовчення?

1. Природа Ісуса.

2. Природа спасіння.

Ієріней 2:21 (проти єретиків)

-Ісус - хороша людина

Христос - Божий Дух, який злинув на нього. Автор говорить: Ісус - Син Божий 2:22, 4:15, 5:5.

Виключення 5:20

Павло і Іван пише про Ісуса як Христа, що прийшов в тілі.

5:1 - прямо говориться, що Ісус є Христос

5:6 Іван стверджує, що спасіння виражається в нашому житті, в наших вчинках.

Рішення Івана

Іван малює картину ідеального християнства

- істина (віра)

- любов

- радість

14 разів віра, 13 разів істина, любов 67 разів, праведність 16 разів, гріх 32 рази

Істина (віра) визначає для нас те, що справжній християнин повинен робити, любов визначає для нас те, що справжній християнин робить, а праведність визначає для нас те, від чого ми повинні утримуватися.

Це послання можна розділити на 14 частин.

1 Ів. 1-3, 4:8 і 16, 1:5

Є духовне зростання в нашому житті

Результат: є два слова «знати»

Гіноско 25

Ойдос – 15

Іван хоче, щоб ми щось знали, щоб ми мали упевненість. Слово «перебувати» - 24 разів говорить про упевненість. Упевненість в порятунку пов'язана з істиною, любов'ю, праведністю 5:13, 3:14, 3:10. Дух Святий 3:24, 4:13, 5:10 дає нам знання, що ми діти Божі.

Головна мета - дати упевненість

З приводу 2 і 3 Івана вони розглядають проблему:

Між істиною і любов'ю (2 Іван) та істиною і праведністю (3 Іван) можуть траплятися конфлікти.

Богословські істини

- божественність
- людяність
- свідочтво
- проповідь
- наслідки

3 вірш - розрізняє Бога Сина і Бога Отця прийменник «д», можливо, вжито як синонім «з».

Два розуміння Логос:

- для того, щоб показати, що Ісус - це Логос (основа усього по концепції греків)
- Ісус - це вираження Божого єства (оскільки слово - це вираження якогось поняття або реалії)

Богослов'я

- 1. Гріх в церкві**
- 2. Гріх в собі**

3. Гріх у світі

1. Порада з приводу гріха в церкві

Критикувати, засуджувати, замість того, щоб надавати допомогу. Шукати відновлення.

Почуття безпеки. Мати почуття значущості. Щодня ми намагаємося заповнити ці потреби. Шукаємо визнання, слави і можливості гордитися собою. Прославляємо себе за рахунок приниження іншого.

Якщо людина грішить, підійди до нього. Передусім, можна молитися і не потрібно до нього підходити і його викривати. Якщо молитва не допоможе, необхідно до нього підійти.

2. Порада із приводу «гріх по відношенню до себе».

"Всяка неправда є гріх, всякий народжений від Бога не грішить".

Йдеться про гріх конкретно в нашому житті, а це набагато серйозніше.

Тлумачення того, що означає "народжена людина від Бога не грішить":

1. Коли Іван написав цей лист, були єретики, які вважали, що ми можемо жити так, як ми цього хочемо. Це треба розуміти не дослівно, тобто принцип нашого життя - це не грішити.

2. Мається на увазі саму досконалість. Людина отримує відродження за допомогою Духу Святого і після цього моменту він не грішить, він здійснений і після цього моменту він може отримати хрещення Духом Святим.

Є 2 погляди з приводу хрещення Духом Святим

- спочатку відродження, а потім хрещення Духом Святим;
- хрещення і освячення в процесі.

3. Віряни повинні уникати гріха.

4. Наша нова природа в Христу не грішить, тільки стара природа грішить.

Жарт: людина порушила правила і говорить, що це не він, не дух, а його плоть. Йому у відповідь. Добре давайте відпустимо ваш дух, а вас посадимо у в'язницю.

5. Міра - народжена людина не грішить до такої міри, як він поступає зі своєю старою природою. Сама людина не грішить.

6. Народжений від Бога може грішити, але не постійно, не завжди. Теперішній час. Є тривала дія, якщо є заперечення перед дієсловом по-грецьки - я не роблю цього або не робив цього взагалі.

7. Ідеал. Мета або ідеал. До чого прагнути. Народжений не грішить, але здійснюється поступово в нашому житті.

Темою цього послання є спілкування і автор влучно пише, кажучи те, що ми повинні знати. Існують п'ять причин для написання 1-Йоанна:

1. Для того, щоб ми мали спілкування: Наше спілкування з Батьком і з Його Сином Ісусом Христом : про те, що ми бачили і чули, сповіщаємо вам, щоб і ви мали спілкування з нами: а наше спілкування - з Батьком і Сином Його, Ісусом Христом (1:3).

2. Щоб наша радість була досконалою: І це пишемо вам, щоб радість ваша була досконала (1:4).

3. Щоб ми не грішили: Діти мої! це пишу вам, щоб ви не грішили; а якби хто погрішив, то ми маємо заступника перед Отцем, Ісуса Христа, праведника (2:1).

4. Щоб ми остерігалися спокусників: Це я написав вам про тих, що спокушають вас (2:26).

5. Щоб ми знали, що маємо життя вічне: Це написав я вам, віруючим в ім'я Сина Божого, щоб ви знали, що ви, віруючи в Сина Божого, маєте життя вічне (5:13).

Існують шість способів самооцінки в перших двох главах цього послання. Кожен починається з "якщо ми говоримо" або "хто говорить".

1. Треба не лише просто сповідувати те, що ви живете у світлі (1:6).
2. Треба бути чесним, кажучи про істинну природу гріха (1:8).
3. Треба визнати факт про зіпсоване минуле гріхом (1:10).
4. Треба довести стосунки з Богом як з Батьком за допомогою слухняності Його заповідям (2:4).
5. Треба намагатися бути подібним до Христа щодня нашому житті (2:6).
6. Треба щиро любити братів (2:9).

Стає абсолютно зрозумілим, що просте сповідання віри або правильні відповіді ще не є доказом спасіння. Коли людина приймає вічне життя, то тоді ці якості будуть продемонстровані.

Розділ 3 ці послання - це розділ "ми знаємо":

- Ми знаємо, що ми станемо подібними до Христа, коли Він прийде (3:2).
Ми знаємо, що Він з'явився для того, щоб забрати наші гріхи (3:5).
Ми знаємо, що ми перейшли від смерті в життя (3:14).
Ми знаємо те, що вбивця вічного життя не наслідуює (3:15).
Ми знаємо, що Він мешкає в нас (3:24).

НЕЧУВАНА ЄРЕСЬ

(1 Івана. 4,2.3)

1. Від Бога той Дух, що сповідує, що Ісус - Христос, Месія. У розумінні Івана заперечувати це - означає заперечувати три речі:

- а) що Ісус - центр людської історії, Той, для Якого уся попередня історія була підготовкою;
- б) що Він - виконання заповітів Божих. Упродовж усієї своєї історії Юдеї твердо трималися обіцянні Божих. Заперечувати, що Ісус - обітований Месія - означає заперечувати істинність цих обіцянні;

в) Це означає заперечувати Його царственість. Ісус прийшов не лише для того, щоб пожертвувати Собою, але і щоб царювати, і заперечувати Його Месіанство - означає заперечувати Його виняткову царственість.

2. Від Бога той Дух, що сповідує Ісуса Христа, що прийшов у тілі. А саме цього не могли допустити і прийняти гностики.

а) Це означає заперечувати, що Ісус взагалі може бути прикладом для нас, адже, якщо Він не був людиною в прямому значенні слова, що жив в тих же умовах, що і будь-яка людина, Він не може показати людям як потрібно жити.

б) Це означає заперечувати, що Він може бути Первосвящеником, що відкриває нам шлях до Бога. Справжній Первосвященик має бути, - за думкою автора Послання до Євреїв, - як і ми, досвідчений в усьому, окрім гріха, і повинен знати нашу неміч і спокуси (Євр. 4,14.15).

в) Це означає заперечувати, що Ісус взагалі може бути нашим Спасителем. Щоб врятувати людей, Він повинен ототожнити Себе з людьми, яких Він прийшов врятувати.

г) Це означає заперечувати порятунок тіла. Християнське вчення абсолютно ясно вказує, що порятунок - це порятунок усієї людини - і його тіла, і його душі. Заперечувати втілення - означає заперечувати, що тіло взагалі коли-небудь може стати храмом Святого Духу.

д) Однак найсерйознішим і найнебезпечнішим наслідком цього є заперечення можливості єднання між Богом і людиною. Якщо дух абсолютно благий, а тіло - абсолютно порочне, то Бог і людина не можуть зустрітися, до тих пір, поки людина залишається людиною. Вони можуть зустрітися, коли людина скине тлінне тіло і стане безтілесним духом. Але найбільша істина втілення полягає саме в тому, що справжня єдність між Богом і людиною може мати місце тут і зараз.

ЛЮДСЬКА І БОЖЕСТВЕННА ЛЮБОВ

(1 Івана 4, 7-21)

1. Любов - від Бога (4,7). Уся любов виходить від Бога, Який Сам є любов.
2. Любов двояко пов'язана з Богом. Лише пізнавши Бога, можна навчитися любити, і лише той, хто любить, може пізнати Бога (4,7.8). Любов виходить від Бога і любов веде до Бога.
3. Бог пізнається любов'ю (4,12). Бога ми не можемо бачити, тому що Він є Дух, але можемо бачити те, що Він робить.
4. Любов Божа відкрилася нам в Ісусові Христі (4,9). У Ісусові ми бачимо два аспекти любові Божої.
 - а) Це любов беззастережна. Бог в любові Своїй міг Свого єдиного Сина принести в жертву, з якою не може порівнятися нічого.
 - б) Це любов абсолютно незаслужена. Немає нічого дивного в тому, що любимо Бога, якщо згадаємо усі Його дари нам, навіть до Ісуса Христа; дивно, що Він любить таке бідне і неслухняне створення, як ми.
5. Людська любов - це відповідь на любов Божу (4,19). Ми любимо тому, що Бог полюбив нас. Його любов спонукає в нас бажання любити Його так, як Він раніше полюбив нас, і наших побратимів, як Він любить їх.
6. У любові немає страху; коли приходить любов - страх йде (4,17.18). Страх - це почуття того, хто чекає покарання.
7. Любов Божа нерозривно пов'язана з любов'ю людини (4,7.11.20.21).

СИН БОЖИЙ І СПАСИТЕЛЬ ЛЮДЕЙ

(1 Івана 4, 7-21)

1. Він приніс життя.
2. Ісус відновив стосунки людини з Богом
3. Ісус - Спаситель світу (4,14).
4. Ісус - Син Божий (4,15).

ЛЮБОВ В СІМ'Ї БОЖІЙ

(1 Иоан. 5,1.2)

1. Увесь світогляд Івана спирався на велику ідею про нерозривність любові до Бога і любові до людини.

2. Але Іван пам'ятав і природний закон людського життя : сімейна любов є нерозривна частина людської істоти.

НЕОБХІДНА СЛУХНЯНІСТЬ

(1 Івана 5,3.4а)

1. Бог ніколи не накладає на людину заповідь, не давши йому також і сили виконати її.

2. Але в цих рядках потрібно відмітити ще одну велику істину. Нашою відповіддю Богові має бути любов, а для любові немає важких обов'язків і непереборних завдань.

ПОТРІЙНЕ СВДОЦТВО

(1 Івана 5,6-8)

1. З Нового Заповіту ясно видно, що при хрещенні Дух зійшов на Ісуса абсолютно особливим чином (Мат. 3,16.17; Марк. 1,9-11; Лук. 3,21.22; Івана 1,32-34; Дії 10,38).

2. У Новому Заповіті також ясно сказано, що в той час, як Іван Хреститель хрестив водою, Ісус прийшов хрестити Духом (Мат. 3,11; Марк 1,8; Лук. 3,16; Дії

1,5; 2,33). Ісус прийшов, щоб принести людям Святого Духа в невідомій до того повноті та силі.

3. Історія ранньої Церкви показує, що це була змістовна ідея. Це почалося в П'ятидесятницю (Дії 2,4), і неодноразово повторювалося в історії і житті Церкви (Дії 8,17; 10,44). В Ісуса був Дух і Він міг дати Дух людям; тривале свідчення Духа в Церкві було і залишається безперечним свідченням пристності сили Ісуса Христа.

НЕСПРОСТОВНЕ СВІДОЦТВО

(1 Івана 5,9.10)

По-перше, старозавітне визначення належного свідчення. У законі було ясно сказано: "Недостатньо одного свідка проти кого-небудь в якій-небудь провині і в якому-небудь злочині і в якому-небудь гріху, яким він погрішить; при словах двох свідків, або при словах трьох свідків, відбудеться справа" (Повторення закону 19,15; порівн. 17,6). Свідчення трьох досить для посвідчення факту. Наскільки переконливіше повинне вважатися свідчення трьох Божественних: Духу, води і крові.

По-друге, сама ідея свідчення є невід'ємною частиною світогляду Івана. У Євангелії від Івана приведені різні свідчення, що вказують на Ісуса Христа. Іван Хреститель свідчить про Ісуса (Івана 1,15.32-34; 5,33). Вчинки Ісуса свідчать про Нього (Івана 5,36). Писання свідчать про Нього (Івана 5,39). Батько, що послав Його, свідчить про Нього (Івана 5,30-32.37; 8,18). Дух Святий свідчитиме про Нього. "Коли ж прийде Утішитель.. Дух істини.. свідчитиме про Мене" (Івана 15,26).

ОСНОВА МОЛИТВИ І ЇЇ ПРИНЦИП

(1 Івана 5,14.15)

1. В основі молитви лежить простий факт, що Бог чує наші молитви. Для слова «відвагу» Іван вживає дуже цікаве грецьке слово парресія. Спочатку воно

означало свободу слова, свобода говорити сміливо, як це було в демократичних Афінах.

2. Головний принцип молитви зводиться до наступного: відповідь на неї ми отримаємо лише у тому випадку, якщо вона відповідає волі Божій. Іван у своїх посланнях тричі викладає умови, яким обов'язково повинна відповідати молитва.

а) Слухняність - обов'язкова умова для молитви. Ми отримаємо, чого б не попросимо, тому що дотримуємо заповіді Його (1 Івана 3,22).

б) Перебування в Христу - обов'язкова умова молитви. "Якщо прибудете в Мені і слова Мої у вас позостануться, то, чого не побажаєте, просіть, і буде вам" (Івана 15,7). Чим ближче до Христа ми живемо, тим правильніше ми молитимемося, тим більше повніше і вичерпну відповідь ми отримаємо.

в) Благати Бога в ім'я Ісуса Христа - обов'язкова умова молитви. "Якщо чого попросите в ім'я Моє, Я те зроблю" (Івана 14,14). Кінець кінцем, перш ніж звернутися зі своїм проханням, ми повинні перевірити, чи відповідає це Його волі якщо скажемо: "Дай мені це заради Тебе і в ім'я Твоє".

МОЛИТВА ЗА БРАТА (1 Івана 5,16.17), ЩО ПОГРІШИВ

1. Ми абсолютно природно молимося за хворих, і також природно повинні ми молитися за тих, хто йде від Бога.

2. Але потрібно пам'ятати, що наше завдання ще не вичерпане тим, що ми помолилися за таку людину.

3. Ми говоримо про те, що лежить в основі молитви і які її головні принципи, але тут ми бачимо і межі наших молитов. Якщо ми молимося за хвору людину, а вона не виконує вказівок лікаря і поводить себе безрозсудно, наша молитва не матиме результату. Бог може спонукати людину, наполягати, просити, застерігати, Він може запропонувати зробити що-небудь, але Бог не може

порушити дану нам Ним Самим свободу вибору. Безрозсудні люди часто самі зводять нанівець дію нашої молитви і милосердя Божого.

ГРІХ ДО СМЕРТІ

(1 Івана 5,16.17)

а) В Новому Заповіті отримала віддзеркалення ідея про те, що за гріхи, здійснені після хрещення, прощення не буде.

б) Дещо пізніше в ранній Церкві набула широкого поширення ідея, що відступництво - непростимий гріх.

в) Виходячи з цього послання Івана можна затверджувати, що самий гріх до смерті - заперечувати, що Ісус дійсно прийшов в тілі, бо таке заперечення виходить від антихриста (1 Івана 4,3). Якщо гріх до смерті взагалі можна назвати який-небудь конкретний гріх, то це має бути саме цей. Однак ми схильні вважати, що за цими словами ховається щось більше.

ПОСТІЙНА НЕБЕЗПЕКА

(1 Івана 5,21)

1. У грецькому слово ідол означає - нереальний.
2. Ідоли - це усе в нашому житті, чому люди дозволяють зайняти місце, яке повинне належати Богові.

2 ІВАН

Аудиторія - обрана Пані - швидше за все церква або конкретна жінка. Може бути це Ассирійська церква.

План Книги

- I Вітання - 1-3
- II Перебування в істині - 4-6
- III Лжевчителі - 7-11
- IV Висновок - 12-13

Тема: протистояння псевдовченню, про яке говориться в "першому" посланні, підкреслює значення любові.

Мета: вірш 7 говорить про тих же псевдовчителів, що і перше послання, тобто докетах. Небезпека цього вчення збільшувалася ходячи від церкви, до церкви користуючись гостинністю. Іван закликає бути пильним і не сполучатися з такими.

ДРУГЕ ПОСЛАННЯ ІВАНА

Це найкоротше послання в Біблії складається з 13 віршів. Тільки у третьому посланні Івана містить меншу кількість слів, чим в цьому посланні. Проте це послання є сильним затвердженням істини, яку можна застосувати на практиці. Це послання адресоване сім'ї врятованих людей (вірш1), які володіли істиною (вірш2), і чий порятунок був вічним (вірш26). Тут ми знову бачимо, як і в усіх інших Соборних Посланнях, згода з доктринами Павла новозавітного порятунку.

Ці святі жили в слухняності істині Божої (вірш4) і намагалися жити згідно великої заповіді нашого Господа (вірш5). Вірш 6 є прекрасним підсумком усього біблейського вчення про закон і благодать. Із самого початку усі Божі заповіді були наповнені любов'ю. Якщо жити в любові, то це означає жити в слухняності заповідям Господа.

ПРОБЛЕМА, ЩО ВИНИКАЄ У ЗВ'ЯЗКУ З ДРУГИМ ПОСЛАННЯМ

1. Можливо, але малоімовірно, що Єклекте - власна назва, а куріа звичайне люб'язне звертання. Куріос - чоловічий рід - має багато значень. Зазвичай воно має значення пан, у тому числі в звертанні; воно може означати хазяїн рабів і власник майна (маєтків); на більш високому рівні воно має значення владика (пан) і часто вживається як титул Ісуса. У листах слово куріос має особливе значення. Воно, по суті, рівнозначно російському «дорогий».

2. Можна вважати, що Куріа - власна назва, тому що є такі випадки. Тоді візьмемо еклекті в його звичайному новозавітному значенні, і послання буде адресовано *обрана Куріа*. Проти цього заперечують трьома моментами.

а) Малоімовірно, щоб якусь одну людину любили всі ті, хто пізнав істину (вірш 1).

б) У вірші 4 Іван говорить, що він дуже зрадив, знайшовши, що деякі з дітей її ходять в істині; а значить інші не ходили в істині. А з цього слід припустити, що кількість їх була більше, ніж сім'я однієї жінки.

в) Вирішальний аргумент полягає в тому, що в посланні Іван звертається до цієї еклекте куріа іноді в однині (вірш 4.5.13), а іноді в множині (вірш 6.8.10.12). Малоімовірно, щоб так зверталися до однієї людини.

3. Таким чином, залишається зробити висновок, що *обрана пані* - це церква.

ОБРАНА ПАНІ

(2 Івана 1-3)

1. Воно може просто мати значення стара людина, яка, завдяки своєму віку і життєвому досвіду, заслуговує на любов і повагу.

2. У Новому Заповіті старійшини-пресвітери - посадовці місцевої церковної організації. Це були самі перші церковні посадові особи, і Павло під час

місіонерських подорожей висвячував, як тільки це ставало можливо, пресвітерів (Дії 14,21-23).

3. Найімовірніше, що це послання було написане в Ефесі, в римській провінції Азії. У церкві там слово старійшини-пресвітери мало специфічне значення: так називали прямих учнів апостолів.

ЛЮБОВ І ІСТИНА

(2 Івана 1-3)

1. Християнська істина учить нас, як потрібно любити.
2. Християнська істина учить нас, чому потрібно любити.

ХВОРОБА І ЛІКИ

(2 Івана 4-6)

Деякі речі в церкві, якій пише Іван, радують його, а деякі викликають турботи.

1. Його радує, що деякі її представники ходять в істині, але вже сама ця заява спонукає думати
2. Що деякі не ходять в істині.

Іншими словами, в церкві стався розподіл, тому що люди в ній пішли різними шляхами. На усі печалі у Івана одні ліки - любов.

3. Це не нові ліки, і це не нова заповідь; це слова Самого Ісуса.

ЗАГРОЖУЮЧА НЕБЕЗПЕКА

(2 Івана 7-9)

У російській Біблії перша фраза переведена так: що всякий переступає (вчення Христове). У грецькому це дієслово проагон і означає йти далі, а також йти занадто далеко. Псевдовчителі стверджували, що вони прогресивні, передові мислителі, люди відкритого і зухвалоного розуму. Іван сам був одним з найзухваліших новозавітних мислителів, але він стверджує, що як би далеко не

пішла людина у своїх міркуваннях, вона повинна перебувати у вченні Ісуса Христа, або ж вона втратить зв'язок з Богом. І в цьому є велика істина. Іван не засуджує передове, прогресивне мислення взагалі; він лише стверджує, що пробним каменем всякого мислення має бути Ісус Христос, і усе, що не узгоджується з Ним, не може бути істиною.

НІЯКИХ КОМПРОМІСІВ

(2 Івана 10-13)

Тут чітко видно, яку небезпеку Іван бачив в цих псевдовчителях.

1. Їх не можна пускати в дім.

2. Їм не можна виявляти гостинність, і це був найкращий спосіб припинити їх діяльність.

3. Більше того, говорить Іван, їх не слід навіть вітати на вулиці, бо це можна було розцінити як знак співчуття.

4. Світу слід ясно показати, що Церква не проявляє терпимості до тих, хто своїм вченням руйнує віру.

З ІВАН

Аудиторія - одержувач Гай, служитель однієї з Ассійських церков.

План Книги

I Вітання - 1

II Рекомендації (схвалення) Гайя - 2-8

III Критика Діотрефа - 9-10

IV Рекомендації Димитрія - 11-12

Тема: три послання тісно пов'язані. Іван підбадьорює Гайя і застерігає Діотрефа.

Мета: Іван радий за Гайя і пише, щоб повідомити його про свої справи і про Діотрефа.

ТРЕТЄ ПОСЛАННЯ ІВАНА

Третє послання, що належить перу Івана, - це найкоротша книга в Новому Заповіті. Вона складається з 14 віршів. Цим посланням нехтують найбільше, окрім другого послання до Коринтян. До того, як ми розмірковуватимемо глибше про тему цього послання, то побачимо як його зміст підтримує наші твердження щодо Соборних Послань. У трьох випадках автор посилається на церкву, яка призводить до висновку про можливість цього послання вважатися посланням "скорботи".

Ключове слово в цьому короткому посланні - це "істина". Воно з'являється шість разів в чотирнадцяти віршах (вірші 1, 3, 4, 8, 12).

Між трьома посланнями Івана є зв'язок:

У 1-Іоанна ми читаємо про загальне життя дітей Божих.

У 2-Іоанна ми читаємо про сімейне життя дітей Божих.

У 3-Іоанна ми читаємо про життя церкви дітей Божих.

У всіх трьох посланнях життя вірянина піддається атакам:

У 1-Іоанна вірянинові погрожує небезпека від помилкового сповідання віри.

У 2-Іоанна вірянинові погрожує небезпека від псевдовчення.

У 3-Іоанна вірянинові погрожує небезпека від спілкування з супротивниками писання.

Читаючи уважно це послання ми помічаємо зловісні слова: "у них" і "нас" (вірш9). Це страшна тривога, яка сигналізує про небезпеку в спілкуванні дітей Божих. Немає розколу в тілі Христовому, але там де люди не підкорялися Господові, вони створюватимуть розподіл між собою. Чотири людини згадуються в цьому посланні:

1. Іван, ніжний брат :

Він любить (вірші 1, 2, 5, 11).

Він молиться (вірш2).

Він радісний (вірші 3-4).

Він знаходиться в спілкуванні з Божими працівниками (вірші 5-8).

Він проти будь-якої форми гордості (вірш10).

Він - радник святих (вірш11).

Іван є прикладом для християн. Він показав приклад, якому треба слідувати. Ця людина також визнана за свою допомогу місіонерами. Нехай же Бог дасть нам таких керівників в наших місцевих зборах!

2. Гай, активний брат :

Його любили апостоли (вірш1).

Він був слухняний у своєму житті (вірші 3-4).

Він був вірним працівником (вірш5).

У церкві його знали завдяки його дарам (вірш6).

Він був помічником місіонерів (вірші 6-8).

У Гая ми впізнаємо активного вірянина, який показує приклад того спілкування, яке має бути прийняте між святими як стандарт для їх життя. Жодна церква не зможе вижити без таких людей як цей.

3. Діотреф, гордовитий брат:

У нього є егоїстичне бажання правити над Божими людьми (вірш9). У нього ганебна неповага по відношенню до керівників церкви, Богом, що помазав, на це служіння (вірш9). Його діяння грішні (вірш10).

4. Димитрій, схвалений брат :

Про нього добрі свідчення від людей і Бога (вірш12).

Він - схвалений місіонер (вірш12).

Димитрій - це християнин гідний похвали, чия плідність має бути оцінена.

Уроки цієї маленької книги дуже важливі. Найважливіші із них:

1. Християнство - це любов у стосунках (вірші 4-6).
2. Християнство - це спілкування, яке охороняється (вірші 10-11).
3. Християнство - це привілейоване управління (вірші 6-8).

Мій улюблений вірш в цьому посланні - це: Для мене немає більшої радості, як чути, що діти мої ходять в істині (вірш4).

ЮДИ

Аудиторія - більш менш точно можна сказати, що ці люди - єврейсько-християнська община в язичницькому середовищі.

План Книги

I	Вітання - 1-2
II	Причина написання - 3-4
III	Нагадування з минулого - 5-7
IV	Нечестивці - 8-19
V	Повчання віруючим - 20-23
VI	Доксологія - 24-25

Тема: зміцнити християн в протистоянні псевдовченням, багато посилянь на Старий завіт і апокрифічну книгу.

Мета: Іуда говорить, що це умовляння, але книга більше практична і дає поради, як боротися з псевдовченнями, що робити з тими, що попалися.

ПОСЛАННЯ ЮДИ

Огляд коментарів до Соборних Послань у вступі показує, як перші слова послання Юди підтверджують точку зору, що ці послання не суперечать посланням Павла. Загальне спасіння, про яке говориться в третьому вірші, має своє біблійське пояснення в другому розділі послання до Ефесян. Серцем доктрини Павла є порятунок юдея і язичника за допомогою однієї жертви і поєднання обох в єдине тіло. Замість того, щоб повторити це твердження, Юда пише свої думки для того, щоб викрити тих, хто претендує на ці благословення, але самі не були відроджені.

Послання Юди - це книга про чесну суперечку. Оскаржувати тут означає змагатися, обговорювати, дискутувати. Якщо нам треба дізнатися про суперечки, то це можна знайти в двадцяти п'яти віршах послання Юди.

Об'єктами цього нападу є певні люди, про яких говориться в четвертому вірші. Це саме ті люди, про яких тут йде мова, і це видно з наступного:

З цими (вірш8).

А ці (вірш10).

Йдуть (вірш11).

Такі (вірш12).

Їх (вірш16).

Ці люди (вірш19).

Двадцять чотири негативних рис цих людей у віршах 4-19:

1. Бо вкрались деякі люди (вірш4).

2. Нечестиві (вірш4).
3. що обертають благодать Бога нашого в [привід до] розпусти (вірш4).
4. що відкидають єдиного Владику Бога і Господа нашого Ісуса Христа (вірш4).
5. Оскверняють плоть (вірш8).
6. Відкидають начальства (вірш8).
7. Лихословлять високу владу (вірш8).
8. Ці лихословлять те, чого не знають (вірш10).
9. Розтлівають себе (вірш10).
10. Йдуть шляхом Каїновим (вірш11).
11. Вдаються до зваблювання мздою (вірш11).
12. В завзятості гинуть (вірш11).
13. Такі бувають спокусою на ваших вечерях любові; бенкетуючи з вами (вірш12).
14. Це безводні хмари, що носяться вітром (вірш12).
15. Осінніх дерев, безплідних, двічі померлих, викинутих (вірш12).
16. Лютих морських хвиль (вірш13).
17. Зірки блукаючі (вірш13).
18. Вони ремствують (вірш16).
19. Нічим не задоволені (вірш16).
20. Що вчиняють по своїй похоті(вірш16).
21. Вуста їх вимовляють надуті слова (вірш16).
22. Це люди, що відділяють себе(вірш19).
23. Душевні (вірш19).
24. Що не мають духу (вірш19).

**П'ять фраз використовуються у віршах 12-13 для того, щоб зобразити
безбожника:**

1. Бенкетуючи з вами: Це симптоми зараження проказою (Левіт 13), які зображують внутрішній гріх, поширюючись, він заражає усю людину повністю. Старозавітні жертвопринесення мали бути без вади. Господь був бездоганний і

був відданий в жертву за нас. Він представить свою наречену Батьку непорочною. Ці люди описуються як вади або плями, які безстрашно приходять на свята церкви (1 Коринтянам 10-11). Ці вади говорять про гріх в церкві. Відсутність страху робить цих людей ще небезпечнішими.

2. Це безводні хмари: Згідно з Притчами 25:14, вони гордяться помилковими дарами. Вони носимі будь-яким вітром вчення, але не дають освіжної вологи спраглим святим. Ці хмари описують спосіб, за допомогою якого плотською людиною замінює істинну духовну силу.

3. Осінні дерева, безплідні, : Зверніть увагу той занепад, який описується в писанні,:

Осінні дерева, що не помазані Богом (Івана 15:16).

Безплідні, просто релігія смоковниці (Матвія 21:19).

Двічі померлі (Матвія 23:15).

Відкинуті (Матвія 15:13).

Ці дерева говорять про безплідну віру, яка швидше проклинає ніж рятує.

4. Лютих морських хвилі: Вони не можуть стояти на місці, із-за своєї злої природи і нарікання проти слів Господа (Ісайя 57:20). Ці хвилі говорять про тих людей, чиї мотивації в житті керуються низькими бажаннями і тенденціями. Кінцевий результат такого шумного життя буде ганьба.

5. Зірки блукаючі: Є ті ангели, які залишили своє місце, яке Бог створив для них (Одкровення 1:20; 12:4). Ці «зірки» говорять про присутність сатанинського впливу в церквах; майбутнє цих людей - це морок пітьми на віки.

Книга міняє напрям розповіді в останніх шести віршах. Висновок пов'язаний з "А ви", тобто віряни в осоружність безбожникам. Ті, хто насправді знає Бога, навчені:

Напучувати себе у вірі (вірш20).

Молитися Духом Святим (вірш20).

Зберігати себе в любові Божій (вірш21).

Чекайте милості від Господа (вірш21).

Рятуйте інших (вірш22-23).

Віддайте Богові усю славу (вірш24-25).

НЕЧЕСТИВИ, НЕЧЕСТИВИ, НЕЧЕСТИВИ, НЕЧЕСТИВИ!

Найгірше, що автор може про них сказати - це те, що вони проти Бога. Юда не відчуває, що говорить це достатньо різко, тому він повторює це чотири рази в цьому одному вірші.

ПОСЛАННЯ ДО РИМЛЯН

Вступ до книги.

Цей лист є одним з кращих зразків древньої літератури, написаної в епістолярній формі.

Серед листів Павла воно стоїть на першому місці не тому, що було самим раннім, але тому, що саме велике (за розміром), величне (за глибиною теологічної думки), багате (за змістом).

Його вплив на церкву величезний. Це послання сформувало вчення Августина Блаженного, Кальвіна, Лютера, Дж.Веслі (Дімітру Карнілеску – суч.пер.рум.мову і Карл Барт)

(Розказати коротку історію навернення Августина і Лютера).

Цей лист є головним серед листів Павла, у якому закладений фундамент Євангельського віровчення. Вчення про “оправдання вірою” розкриті у цьому посланні найбільш глибоко і систематично. Незважаючи на це, лист до Римлян не є підручником з систематичного богослів'я – це все таки є лист.

Автор листа є Павло

Це визнавали і стародавні єретики і сучасні (XIX) критики-радикали.

Існує цілий ряд внутрішніх доказів авторства Павла:

- 1) згадка його імені на початку
- 2) походження (з племені Веніаміна) – 11:1 (пор. з Фил.3:5)
- 3) Привітання Акилі і Прискилі (16:3); (пор. з Дії 18:2,3,18,19)
- 4) Теологічна узгодженість листа з листами до Галатів, Ефесян, Титу.
- 5) 9-11 – його патріотизм єврейський
- 6) блискавичне знання історії Ізраїлю (11р.) і цитати з Ісаї та Йова в кінці цього розділу.

Аудиторія і час та місце написання

1. Римська церква була протонародною церквою:
 - а) не була заснована апостолами;
 - б) були представники з Риму в День П'ятидесятниці;
 - в) деяких римських християн Павло знав особисто, зустрічав в інших місцях – Акила - Прискіла, Андронік – Юній (родичі), Руф, син Симона з Кірінеї.
2. Римська церква була відомою для всього світу (Рим.1:8). Вони були зрілими християнами.
3. Етнічно переважно язичницькою (неєврейською). Павло вимушений нагадувати той факт, що християнство має єврейське коріння.
4. Була гонимою (через нерозуміння: їм приписували канібалізм, аморальність і антипатріотизм).
5. Була переможною.

Написане в 56/57 р. з Коринту, під час III місіонерської подорожі.

Тема: 1:16-17. Праведність Бога і людська.

Спогади Мартина Лютера Скотт. Ст.11-12.

Цілі написання:

- 1) Бажання відвідати Рим і сповістити (підготувати) їх до цього.
- 2) Пояснити більш детально сутність Євангелії.
- 3) Можливо не така очевидна і пріоритетна, але ймовірна: налагодити відносини між євреями і поганями (римлянами) в християнській церкві і погасити напруження (якщо воно було).

Загальні висновки

1. Послання до Римлян – це велике теологічне послання.
2. Це – послання для кожної людини.
3. Це – останній заповіт для Церкви. Хоч Павло і мав бажання відвідати Рим, але не був певний, тому написав їм це, пам'ятаючи стратегічну роль Римської церкви.
4. Це – найголовніша істина благовістя.
5. Це – всесвітній план Бога для Ізраїля і для язичників.

У цій книзі більш зрозуміло, ніж в будь-якій іншій показаний славний Божий план для ізраїльського народу і роль церкви в цьому, 9-11 розділи.

План книги

Вступ і тема 1:1-17

а) 1:1-15

б) 1:16-17

I. Теологічний (теоретичний) розділ 1-8 рр.

1. Гнів Бога (Людство під прокляттям) 1:18-3:20:

а) Осудження розбещеного язичницького суспільства 1:18-32

б) Критики-моралісти (самоправедні – і язичники, і євреї) осуджені 2:1-16

в) Самовпевнені євреї, що надіються на Закон, осуджені 2:17-3-8

г) Все людство грішне 3:9-20

2. Благодать Бога 3:21-8:39

а) Оправдання 3:21-5:11

- пояснення 3:21-31

- приклади 4:1-25

- результати 5:1-11

б) Освячення 5:12-8:17

- основа – зміна спадковості (перехідний пункт між оправданням і освяченням) 5:12-21

- секрет освячення – знати (розуміти) хто ми є 6:1-14

- кульмінація (особливо 6:19) 6:15-23

додаткові положення

- освячення і Закон 7:1-25

- освячення і Дух Святий 8:1-17

в) Прославлення 8:18-39

II. Вставка: План Бога – відносини (Божі) з Ізраїлем

1. Справедливість відкинення Ізраїлю 9:1-29
2. Причина відкинення 9:30-10:21
3. Результат і завершення відкинення 11:1-36

III. Практичний розділ – воля Бога 12:1-15:13

1. Життя християнина, як жертва жива 12:1-8
2. Життя в любові 12:9-21
3. Життя в покорі владі 13:1-7
4. Життя в світлі повернення Христа 13:8-14
5. Життя в підтримці (опіці) немічних 14:1-15:13

Заклучна частина і привітання 15:14-16:27

а) 15:14-33

б) 16:1-27

Вступ 1:1-15

1:1. Павло – раб. _____ - раб, а не наймит

Той, хто не має особистої свободи і належить цілковито іншому.

Колись жорстокий переслідувач першої церкви добровільно став рабом Ісуса Христа.

1:2. “Яку наперед обіцяв” – Євангеліє не було чимось новим. Бог давно через пророків обіцяв це, що вони засвідчили.

1:3-4. Подвійна природа Ісуса Христа:

а) Його людська природа

б) Його Божественність

1:5-7. Служіння Павла, на яке поставив його Бог, поширювалося на всі народи – в тому числі і римлян.

Традиційне привітання Павла:

Благодать – незаслужена ласка Божа. Мир – внутрішній спокій, добробут.

1:8-12. Павло виражає бажання зустрітися з римськими віруючими. Він сподівався на зустріч, щоб зміцнити їх, а також самому зміцнитися у спілкуванні з ними.

1:13-15. Ділитися своїми планами з ними.

а) Гелени – цивілізовані

б) Варвари – нецивілізовані.

Тема **1:16-17**

Цими двома віршами виражається ***основний зміст послання***. “Євангелія – сила Бога” – тільки через неї Вістка про Боже прощення через Ісуса Христа на хресті для впавшого світу – була для Павла сенсом його життя. Таке посвячення дорого обійшлося Павлу – він багато постраждав за Христа. 2 Кор.11:23-29 – він детально описує у що йому обійшлося благовістя для здеморалізованого світу.

Остання фраза – “перше юдеєві, а потім гелленові” – охоплює все людство. Євангеліє Христа відкриває праведність Божу. Цей вираз 7 разів зустрічається в Посланні (3:5, 21, 22, 23, 26; 10:3).

Праведність – це відповідність людини до Божественних вимог. І ця праведність насправді не є її, тобто людини, - вона є Божою, людським надбанням вона стає лише тоді, коли людина приймає її вірою. “З віри в віру” – “починається від віри і прямує до віри”, - іншими словами – обумовлена вірою і прийнята вірою.

Таку праведність можна розглянути двобічно:

1. Моральний стан людини (сама в собі) - віра.

2. Свобода від вини в очах Бога (згідно її наслідків) - оправдання.

Далі йде цитата Ав.2:4. Цього пророка називають прадідом Реформації:

Рим.1:17 Праведний

Гал.3:11 житиме

Євр.10:38 вірою (наголос на різних словах)

Як висновок: ця праведність не може бути досягнута людиною; вона і не призначена, щоб сама людина її досягнула. Закон був даний, щоб виявити гріх і вказати грішнику на Спасителя.

А праведність – це Божа власна праведність.

Якби Бог не зайшов до людини, то наше положення було б безнадійним, бо самій по собі людині неможливо досягнути Бога.

1:18-3:20. *Людство під прокляттям – гнів Божий на них.*

1:18-32. Павло починає з осудження найгіршої, найбільш впавшої частини людства. У цьому уривку зображені ті, хто живе, будучи в безнадійному, деградованому стані. Іншими словами – безнадійний стан впалого язичницького світу.

Але ця картина, намальована Павлом, стосувалася не лише його часів – Римська імперія I ст.

У наш час, як ніколи, людство здеморалізоване і опущене. Будь-де, по цілому світі, в т.ч. і в “християнській західній цивілізації”.

За своєю природою, натурою, людство є об’єктом праведного гніву Божого. Бог є Святий і Досконалий, тому не може мати нічого спільного з гріхом.

Бог ніколи не гнівається безпричинно. Павло приводить три причини гніву Божого:

1. За те, що правду (істину) гамують неправдою (18)
2. За зневажливе відношення до Божественного відкриття (19-20)
3. За спотворення (перекручення) Богошанування (21-23)

Павло показує своїм читачам, що певні пізнання відносно Бога – доступні всім. Це (Павло вказує на) *загальне відкриття*. Один з його різновидів – відкриття через природу.

Вечність в их серцях. Дан Річардсон (приклад).

Перша фраза 21 вірша відноситься до першопочаткового знання про Бога, яке було дане людству через Адама і Єву. До певної міри післяпотопний світ можна звести і до знання Ноя.

Але коли людьми відкидається Бог, справжнє джерело мудрості, тоді вони перестають бути мудрими, а навпаки, - стають безумними Пс.13:1. Безумство

людини в першу чергу проявляється через ідолопоклонство, надаючи своїм богам образ людей чи тварин.

Небажання знати правдивого Бога штовхає людину донизу, по похилій, у неї з'являються нечестиві думки, потім – моральна нечутливість, пізніше – релігійне безумство (ідолопоклонство).

1:24-32. Наслідки гніву Божого.

По суті – наслідками Божого гніву було пожинання природних плодів свого відступництва – нечестиві думки, моральна нечутливість і спотворення уяви про Бога. Але Павло 3 рази (24, 26, 28 вірші) підкреслює, що Бог теж відвернувся від таких людей (видав їх), надавши їм можливість все більше погрузитися у безодню гріха, котрий викликає гнів і тягне за собою смерть.

1. Видав їх на нечистоту (24-25)
2. Видав їх на сексуальні перекручення (спотворення) (26-27)
3. Видав їх на перевернутий розум (28-32)

Одним із проявів людського зіпсуття є сексуальна розпуста.

Подружні зради, “обмін жінками” у деяких суспільствах, аборти, порнографія, груповий секс, гомосексуалізм і лесбійанство – все це є ознаками здеморалізованого, розбещеного суспільства.

Фізична близькість у шлюбі – це святий дар для людей від Бога, але людям властиве намагання сексуальної різноманітності, - а це є “нечистість” і “опоганення”, яким люди піддають свої тіла. Це – ознаки повної деградації греко-римського суспільства в час приходу Христа на землю, і виникнення церкви, яка врятувала світ від повного розтління.

Це ознаки розтління нашого часу перед Другим приходом Христа.

Духовна і розумова порожнеча, що виникла внаслідок відкинення Бога, заповнюється гріховними проявами: - неправдою;

- блудом;
- лукавством;

- користолюбством;
- злобою.

29-31. Букет пороків людини. Він визначає звичний спосіб життя для тих, хто йде на поводу цих своїх пороків. Ці люди продовжують чинити ці свої “пороки” (гріхи), виражаючи непокору Богові і усугубляють (обтяжують) своє положення тим, що:

- 1) знають, що це неправильно (мають розуміння добра і зла)
Розказати ілюстрацію з фільму “Дитя миру”.
- 2) Заохочують інших діяти подібним чином.

2:1-16. Критики-моралісти, самоправедні – теж попадають під осуд.

Грецькі філософи, особливо, стоїки, та й інші – вчили правильно, і осуджували подібні пороки. Але їх проблема була в тому, - що те, в чому осуджували інших, - були винні самі 2:1.

Фарисеї серед євреїв теж діяли подібним чином.

Слова Христа: “Те, що вони вам кажуть робіть, але за ділами їх не йдіть”.

Але навіть і серед цих категорій людей були високоморальні люди. Вони себе оправдували.

Але Павло притримувався іншої думки – немає людини, яка б не грішила. Різниця тільки в частоті, характері і ступені гріха.

В цьому уривку Павло говорить про Божий суд над грішним людством, в т.ч. тими, хто вважають себе праведними. Він приводить 4 принципи / критерії, за якими Бог буде звершувати Свій суд над людством:

1. Істина (**2,3 вірші**).

Кожна людина природно сліпа щодо своїх гріхів і свого стану. Але є Істина (Ів.14:6). Бог буде судити світ, і кожну людину зокрема, згідно істини.

Бог судить людей згідно їх справжнього характеру. Він має справу з дійсністю, а не з зовнішньою релігійністю. Бог Сам є свідком, суддею і прокурором.

2. Вчинки (**6 вірш**).

Бог судитиме кожного, згідно його вчинків. Варто тут підкреслити, що апостол тут говорить про *суд*, а не про *спасіння*. Спасіння не від діл (учинків), а по благодаті (Еф.2:7,8; Тит.3:5).

Але суд – заслуга по ділах.

7-10 вірші – два класи людей: 7,10 – добрі; 8,9 – злі.

3. Не дивиться Бог на особу (**11 вірш**).

Зовнішній вигляд, багатство, становище (положення), культура, походження, освіта, речі – це все справляє враження на людей, але не на Бога.

Навіть євреї тут не мають переваги над усіма іншими через своє етнічне походження.

4. Благовістя Павла (**16 вірш**).

Перед цим Павло говорив про сумління (совість). Вона може бути індикатором істини та неправди, доброго і поганого, але вона – недосконала. Може бути, навіть, “спалена” совість. Основуватися на совісті – суб’єктивно, але Ісус Христос, Якого проповідував Павло, буде всім Суддею. Павло ставив слухачів перед вибором.

І на основі цього вибору – вони будуть або осуджені, або оправдані.

2:17-20; 3:1-8. Самовпевнені євреї, що надіються на Закон – теж осуджені.

2:17-20. Ізраїльтяни хвалилися своїми привілеями і перевагою над поганями:

1. Спиралися на Закон.
2. Хвалилися Богом.
3. Знали Його волю.
4. Розуміли, що краще.
5. Були навчені від Закону.
6. Були впевнені, що вони:
 - а) провідники сліпих;
 - б) світло для тих, хто в темряві;

- в) виховники нерозумним;
- г) учителі дітям;
- г) мали зразок знання і правди в Законі.

2:21-24. Павло продовжує далі докоряти євреїв за їхнє лицемірство. Вони підпадають під осуд якнайсуворіше, бо вони дійсно мали переваги над іншими, але не скористалися ними.

2:25-29. Павло штурмує останню фортецю іудаїзму – обрізання. Цей обряд відрізняв євреїв від всіх інших народів і був ще з часів Авраама. Але Павло пояснює, що саме по собі обрізання не надає ніякої переваги євреям. Воно має цінність лише тоді, коли людина дотримує всієї повноти Закону. А коли євреї не дотримуються Закону, - він нічуть не кращий, - та, навіть, гірший, ніж язичник, що дотримує постанов Закону.

Павло показує тут, що справжнє обрізання, яке має цінність в Божих очах – це обрізання серця, яке відображається на поведінці.

Павло показує три протиріччя 25; 26-27; 28-29 між зовнішнім обрізанням (зовнішньою праведністю) і внутрішнім, яке є істинним і тягне за собою зміну серця і духовне відродження.

3:1-8. Відповіді на заперечення 2 розділу.

Вони виражені у формі, традиційній для євреїв – питання – відповідь:

1. Що має більшого юдей? (1 вірш)
2. Яка користь від обрізання? (1 вірш)
3. Що з того, що деякі не вірили? (3 вірш)
4. Чи їхнє невірство скасувало Божу вірність? (3 вірш)
5. Коли наша неправедність протиставляється Божій праведності, то що скажемо? (5 вірш)
6. Чи Бог несправедливий, коли виявляє свій гнів на нас? (5 вірш)

Особливо, коли ми читаємо Послання до Римлян, бачимо, що Павло (це характерна його риса і тут, і в Галатів) задає / формулює питання, які не можуть не виникнути у його читачів. І він сам на ці питання відповідає.

Відповідаючи на перші два запитання, Павло говорить, що перевага все таки є. Хоч євреї засуджені за своїми вчинками, але, як обраний Богом народ, вони мають суттєву перевагу. Для них під опіку і охорону було довірене Слово Боже, як дорогоцінний скарб. Їм були довірені пророцтва обітниць, навіть, саме збереження Святого Письма (*розказати, як євреї ретельно його оберігали при копіюванні*).

3:4. Відповідь на наступні два питання – починається з категоричного – *me genoito* (зникни думка). Бог у будь-яких обставинах – вірний. Пс.50:6.

6 вірш – теж починається категоричним - *me genoito*. Бог буде справедливо судити світ. Цікавим є той факт, що Павло відповідає трьома логічними запитаннями.

3:9-20. Цілий світ осуджений Богом.

Цей уривок подається, як підсумок, як висновок зі всього вищесказаного про гріховність людства і вияв справедливого гніву Божого на нього.

9 вірш – Павло включає і себе у це число тих, проти кого відкрита звинувачувальна справа перед Богом.

10-18 вірші – Старий Заповіт – цитати.

10-12 вірші – Пс.13:1-3 Бог, як Суддя звинувачує людство:

1. Немає ні одного праведника(10 вірш).

Адам і всі наступні покоління не були праведниками, ніхто не міг з'явитися перед Божу присутність, як праведний.

2. Немає, хто розумів би духовних речей (11 вірш). Люди втратили розум (1:21,22).

3. *Немає, хто шукав би Бога* (11 вірш). Замість того, щоб шукати Бога – люди поклонялися демонам і людині. Бог взяв ініціативу, щоб знайти шлях до впавшого людства.

4. *Усі повідступали – залишили шлях* (12 вірш). Це був добровільний людський вибір – відійти від Бога.

5. *Разом стали непотрібні* (12 вірш). Грецьке слово – непотрібний – означає торгівлю овочами і фруктами; коли плід гнилий, то його варто тільки викинути. “Гнилі фрукти”.

6. *Нема добродіня ні одного* (12 вірш). Ніхто не творить добра. Навіть, релігійні вчинки зіпсуті.

Екл.7:20.

13-18 вірші. Цитати, взяті з різних уривків:

13а – Пс.5:10

13б – Пс.139:4

14 – Пс.9:28

15-17 – Іс.59:7-8

18 – Пс.35:2

Суддя тут говорить і як Лікар, що встановлює діагноз смертельно хворому.

7. *Гріб відкритий – їхнє горло* (13 вірш). Як у хворої людини – з горла сморід, бо в середині – процес гниття, так і тут – моральний сморід.

8. *Язиком кажуть неправду* (13 вірш).

9. *Отрута зміїна на їхніх губах* (13 вірш). Уподібнення із цією твариною, яка при укусі смертельно отруєє через те, що під її губами є спеціальний мішечок з отрутою.

10. *Уста їхні повні прокляття й гіркоти* (14 вірш).

11. *Швидкі ноги, щоб кров проливати* (15 вірш). Дії людини не кращі за її мову. Життя знецінене. Вбивство – звичайна справа. Навіть сьогодні ми чуємо: “прибрати”, “ліквідувати”, “замочити”.

Далі Суддя приводить історичні аргументи:

12. *Руїни та злидні на їхніх дорогах* (16 вірш). Імперії будувалися на руїнах інших держав та імперій, кровопролиття, революції, злидні – це є в історії майже кожної нації.

Згадати історію становлення Совецької імперії, голодомор в Україні, бажання Сталіна виселити українців в Сибір, (політика переселення народів), а те, що відбувалося в бувшій Югославії, Чечні, Афганістані...

13. *Дороги миру вони не пізнали* (17 вірш). Продовження попередньої думки. Тільки Князь миру принесе справжній мир на Землю.

14. *Нема страху Божого перед очима їхніми* (18 вірш). З історичної перспективи.

19-20 вірші. Підсумовується все вищесказане

Кожен з людей особисто одного разу дасть відповідь перед Богом. І ні один не в змозі буде сказати, що жив праведним життям. Навіть ті, хто жили по Закону (чи старалися). Бог дав Закон не як засіб досягнути людиною праведності, але щоб людина усвідомила свою гріховність і потребу в Спасителі. Закон освятив совість людей і показав святий і досконалий Божий зразок – зразок, який власними зусиллями неможливо досягнути.

Павло підводить читача до висновку, що всі: євреї і язичники, благочестиві і нечестиві, віруючі і невіруючі – *ніхто не може досягнути Божого досконалого зразка праведності*.

3:21-8:39 Благодать Бога.

3:21-5:11 - оправдання;

3:21-31 - пояснення оправдання.

Всі люди, незалежно від національності і положення, віровчення і культури, євреї і язичники, аморальні і добродії (доброчинці), релігійні і атеїсти – всі без винятку – грішні, винні, не мають вибачення і не мають відповіді (пояснень) перед Богом.

Це жахливе положення уривку 1:18-3:20.

Там немає ніякого проблеску світла, ні краплини надії, ніяких шансів на спасіння.

3:21. А тепер – радісно вигукує Павло – втручається Сам Бог. Це слово (тепер) має потрійне значення:

- логічне (як засіб продовження полеміки);
- хронологічне (вказує на теперішній час);
- есхатологічне (як ознака початку нової ери).

Тепер, незалежно від Закону (без Закону) праведність Божа з'явилась.

Це нове відкриття, в центрі якого - Христос і Його хрест, хоча про це свідчать Закон і Пророки. Цей вірш є протиставленням попереднім віршам, де підсумовується стан грішної людини. Це перехід від безнадійного стану людства (нема праведного ні одного) до обітничі благодаті через Ісуса Христа.

3:22. Божа праведність пропонується всім – всі її потребують, бо (процитувати).

3:23. Цей вірш є звинувачувальним актом проти людства.

3:24 – у стислому вигляді суть Євангелії.

3:21-25 – ключовий текст до Римлян.

Оправдання – це офіційне проголошення праведності, котра стає надбанням віруючих в спасіння Христом, тому що по милості Своїй Бог вміняє людям по вірі Христову праведність.

Оправдувати – це юридичний термін, що означає “проголошувати невинним”.

У даних віршах (22, 24) – три умови спасіння: 22 – віра; 24 –оправдання по благодаті;

24 – відкуплення.

Через відкуплення - спасіння набувається.

Через оправдання по благодаті – спасіння пропонується.

Через віру – спасіння приймається.

Перші дві умови не залежать від людини, а від Бога, остання, третя – наша.

Привести приклад з подарунком – набуття, подарувати, прийняти.

Відкуплення – в перекладі з грецької “зробити вільним через заплату”.

Привести приклади рабовласницького ринку і Ос.1-3.

Результати відкуплення:

1. Заплачена ціна
2. Відвага перед Богом
3. Перемога над дияволом
4. Ми – Його власність.

Оправдання по благодаті

Благодать – це безкоштовне запропонування дару.

Чим не є оправдання:

1. Не є зменшення гріховності. Не означає жити святішим життям, менше грішити.
2. Не є прощення в людському розумі.
3. Не є помилування.

Це є: 1. Божий акт.

2. Ліквідує вину (знищення кримінального запису).
3. Проголошує правим (праведним).

5 М.25:1 Оправдати правого:

- 1) суддя не може зробити людину праведною;
- 2) судді не потрібно прощати правого (не має чого);
- 3) суддя мусить проголосити правого правим, а винного – винним.

Віра – це 1. особиста залежність від Бога;

2. відкритість, щоб приймати.

3:25. Примирення – досл. “відкуплююча жертва”.

“Знайти розположення через жертву”, “умилостивити”, “зробити бажаним у присутності”.

У цьому вірші Павло говорить про прояв Божої праведності у прощенні гріхів народу Божому у Старозаповітні часи.

Кожен знав, що життя тварин було значно нижчим, ніж життя людини. Неможливо, щоб кров тварин могла знімати (покривати) людські гріхи. Але тепер Син Божий (Його смерть) повністю задовільнила всі вимоги Закону. Хрест Христа зміг стати містком через прірву між Святим Богом та грішним людством.

3:26. Щоб виявити Свою праведність.

Вирішення дилеми, яка стояла перед Богом:

- як задовільнити властиву (притаманну) Йому абсолютну справедливість і необхідність, що випливає з цього – покарати грішне людство;
- і одночасно, - виявити людям Свою милість, любов, милосердя і знову повернути до Себе цих бунтівних, відпалих істот.

Вирішення дилеми було знайдене – у жертівній смерті Ісуса Христа.

27-31 вірші. Павло знову повертається до улюбленої манери задавати питання. У цьому уривку – 5 запитань.

1. То де ж те, чим ти хвалишся? – запитання гордим євреям. Сам Павло був таким – гордим і пишався собою.

Фил.3:4-6.

Відповідь – не існує (виключена похвальба)

2. Яким законом?

3. Діл?

Ці два питання слідує одне за одним.

Божий метод праведності не залежить від Закону і не залежить від діл (учинків).

28 вірш показує, що оправдання через Христа. Ми залежимо від Нього. З нашого боку немає ніяких заслуг.

Можна сказати, що Павло закриває рот юдеям, які спасаються, як і погани. У євреїв немає ніякої переваги над поганами. Він завдає удару по пихатості та упередженості юдеїв.

4. Хіба Бог тільки євреїв, а язичників – ні?

Відповідь – очевидна: для всіх. І сама це ідея звучала ще в Старозаповітні часи, починаючи з обітниці Авраама. (1М.12:1-3)

5. Чи знищується Закон вірою?

Для євреїв Закон – найдорогоцінніше. Вони підозрювали, що віра скасовує Закон (під цим словом євреї розуміли Тору, або весь ТаНаК). Павло писав, що віра зміцнювала Закон.

4:1-25. Приклад Авраама

1-8. Авраам був оправданий вірою, а не ділами.

9-12. Авраам був оправданий вірою, а не релігійним обрядом обрізання.

12-17. Авраам був оправданий вірою, а не через Закон Мойсея.

18-25. Авраам був оправданий, тому що повірив у обітницю, яку дав йому Бог. (Дати кагортні завдання).

Біблійний приклад Авраама і тема (на основі віршів) – розвинути її до викладки цієї теми, порівнюючи (застосовуючи до нашого часу, сучасне християнство).

Провести якісну екзегезу – знайти ключові слова, співставити з історією кн. Буття.

Знайти паралельні місця. Записати важливі пункти. Зробити доклад.

5:1-11. Результати оправдання по вірі.

Висновок до 4 розділу. Докази того, чому оправдання дається по вірі.

1. Постільки оправдання – це дар Божий, воно не може бути заслужене ділами. 1-8.
2. Постільки Авраам отримав оправдання раніше, ніж був обрізаний, - обрізання не має відношення до оправдання. 9-12.
3. Постільки Авраам був оправданий за декілька століть до того, як був даний Закон Мойсея, оправдання не дається на основі Закону (13-17).
4. Авраам отримав оправдання по вірі в Бога, а не як нагороду за діла, які він робив (18-25).

Оправдання є головною вісткою в цьому посланні, тому *5розділ є одним з ключових розділів цього послання.*

Оправдання – це законний вирок, який Бог проголошує один раз. Цей вирок виноситься в той момент, коли грішник усвідомлює свій гріх, приходить до Бога з повинною (з покаянням), покладає свою надію на Ісуса Христа.

Розділ починається словом – “отож”, з чого видно, що думка, основана на прикладі віри Авраама, - продовжується.

Так як ми, віруючі, оправдалися вірою, то перебуваємо тепер (на даний час) у мирі з Богом.

Це відбувається завдяки Ісусу Христу (Еф.2:14).

Мир з Богом є першим благословенням, наслідком оправдання.

Ось вони: 1. Мир з Богом

2. Доступ до Божої благодаті

3. Радість надії на славу, котра відкривається у Божій присутності.

4. Радість в стражданнях

5. Любов Бога, що злилася Духом Святим у наші серця.

Мартин Лютер “Хоч я і грішник, але я не впадаю у відчай, бо живе мій Відкупитель Ісус, і моя праведність живе. В Ньому у мене немає гріха, немає страху, немає докорів сумління, і немає страху осудження. Я дійсно грішник у

своєму нинішньому житті, але у мене є праведність Бога, котра вище цього життя, вона базується в Христі, моєму Господі – в Ньому я втішаюсь!”.

Простежується цікава послідовність: утиски – терпеливість – досвід – надія.

В даному уривку з’являється віра, надія, любов. Але любов – це результат прояву Божої любові до нас (5, 8 вірші).

8-10 вірші. Даний уривок є дещо контрастним, у якому показаний попередній стан грішника, спасеного і оправданого.

Три стадії спасіння ми можемо виділити:

- минуле (оправдання);
- теперішнє (освячення);
- майбутнє (слава).

5:12-8:17. Освячення.

5:12-21 – перехідний уривок між оправданням і освяченням.

В цьому уривку Павло протиставляє першу людину - Адама Другому Адаму – Ісусу Христу.

Повертаючись думками в рай, Павло вказує, що гріх увійшов у світ через Адама.

Адам був створений на образ і подобу Божу і тому був безгрішним. Бог остерігав Адама стосовно дерева пізнання добра і зла. Людина була створена, щоб жити вічно і насолоджуватися близьким і безперешкодним спілкуванням з Богом.

Але Адам не послухався Бога і через це прийшла смерть. Падіння людини привело до духовної і фізичної смерті, - відчуження від раю, ворожнечі між Богом і Його улюбленим творінням – людиною.

Три дієслова: 12 вірш – увійшов, прийшла, згрішили.

Дві теорії: 1) Представницька

2) Спадкова (насліддя Авраама)

Разом з Адамом згрішило все людство. Разом з гріхом першої людини прийшов розклад, розділення, смерть.

13 вірш - є досить цікавим.

2500 років – від Адама до Мойсея. Люди грішили, помирали. На протязі цього часу гріх до Закону міг і не зараховуватись, але плід гріха (смерть) панував весь цей час.

14 вірш. Закінчується посиленням на Адама, як на “образ майбутнього”, що вказувало на Ісуса Христа.

15-19 вірші – продовжується протиставлення Адама і Христа. Помервіль, ст.283.

20-21 вірші. Доктрина освячення, РУБІ, ст.8 (3 абзаци)

6:1-14. Секрет освячення – знати (розуміти) хто ми є.

Ми знаходимося у тій частині послання до Римлян, де мова йде про освячення – нове життя в Христі.

6-7 рр. Божий метод освячення і наша потреба в цьому.

8р. Дія Духа Святого у нашому житті – перемога над всілякими перешкодами.

Святість – це стан життя, відокремленого для Бога, що включає свободу від влади і впливу гріха.

Освячення (на відміну від оправдання) – це процес, в результаті якого людина стає святою.

Оправдання – миттєвий акт, відбувається в той момент, коли людина покладається на Бога вірою в подвиг Голгофи.

Освячення – це щоденний досвід посвячення себе Богу.

Попередній розділ закінчується словами – 5:20 – “де збільшився гріх, - там зарясніла (збільшилася так, щоб покрити) благодать”.

6:1-2. Розпочинається цей розділ запитаннями. Цілком логічно, що у читачів могли виникнути ці питання – раз гріх збільшився, а благодать – ще більше, то може так варто продовжувати?

Павло відповідає своїм категоричним - _____ - зовсім ні!

Він чітко дає нам зрозуміти, що благодать – це не повід до гріха!

Ми не повинні більше жити в гріху, бо ми вмерли для нього. Павло не закликає віруючих померти для гріха, а говорить (стверджує), що вони уже померли.

6:3-5. Смерть – відділення, а не припинення, згасання. Не припинення гріха, як такого, а “відокремлення від нього”, звільнення від його сили.

Павло пише про хрещення (цілковите занурення) в Христа, а саме:

1. Його смерть
2. Його поховання
3. Його воскресіння

Мова тут іде не просто про водне хрещення, швидше – символіка водного хрещення показує те, про що Павло говорить тут – це хрещення духовного переродження.

6:6-7. Наш давній чоловік, наше старе “Я” – хто це? Він – розп’ятий. Очевидно, це не тіло – на нашому тілі немає слідів розп’яття. Це не душа – постільки ми цього не переживали ні розумово, ні емоційно – немає спогадів про наше перебування на хресті. Це та частина нашого ества, яка була розділена з Богом і, успадкувала гріх від Адама, була опоганена гріхом спадковості, тобто наш старий, не відроджений, осквернений дух.

Тіло гріховне – давній чоловік.

Фізичне тіло – не є джерелом гріха, але гріховна природа володарює над тілом, тобто контролює його. Тіло – часто стає знаряддям гріха.

Тіло гріховне – це гріх, що представлений у вигляді тіла, яке буде знищене, скасоване, анульоване, щоб більше не знаходитися у рабстві гріха.

Давнє, не відроджене “Я” було розіп’яте з Христом, що гріх, що має владу над тілом, був позбавленим сили, щоб нам не бути більше рабами гріха.

Цей уривок пропонує формулу освячення:

Коли помер Христос – я помер з Ним;

Коли Він був похований – я був похований з Ним;

Коли Він воскрес – я теж воскрес;

Коли Він вознісся – я теж вознісся з Ним;

Ми посаджені на небесах у Христі.

Тому будемо твердо триматися нашого законного ототожнення з Христом.

Той, хто помер – той звільнивсь від гріха.

Минулий 1) ми були звільнені від провини за гріх – виправдання;

Теперішній 2) ми звільнені від сили гріха – освячення;

Майбутній 3) ми звільнимося від присутності гріха – прославлення.

6:8-11. Якщо ми з'єдналися з Христом у смерті, - то будемо з'єднані з Ним і у житті.

Він один раз помер за гріх і Своєю смертю Він повністю задовільнив всі претензії. Він живе для Бога у нерушимій єдності з Ним. Коли ми в союзі з Христом (разом помирили і воскреснемо) то нехай Він буде таким, як союз Ісуса з Богом (10⁶).

Раз ми померли для гріха і непідвладні його силі – цей факт потрібно усвідомити і жити згідно цього. У Христі ми маємо нове життя – тому ми вважаємо (усвідомлюємо факт)... продовжити 11 вірш.

6:15:23. Розповідь Павла досягає кульмінації. Він починає з подібного запитання, як у 6:1. Відповідь – категорична – “зовсім ні”!

Але тут Павло проводить нову думку. Якщо у 6:1,2 – він говорить, що немає сенсу, нерозумно жити у гріху, якщо ми вмерли для нього в Христі, то у 6:15 і далі – не варто продовжувати жити в гріху, бо раніше ми були його рабами, а тепер ми звільнилися від цього рабства. Якщо ми знову віддаємо себе в раби гріху – кінець наш - смерть. Коли ми віддаємо себе на послух Богові – плід наш – праведність.

19 вірш – центральний вірш цієї теми – освячення.

Коли ми вибираємо стати рабами праведності, тоді у нашому житті починається процес освячення. Рабство гріха – опоганює (сквернить) нас. Рабство

ж праведності – зцілює, відновлює, від надщербності, яку зробив гріх у минулому, робить нас чистим посудом для використання Богом.

23 вірш – закінчення думки.

7:1-25. Додаткове положення. Освячення і закон.

Доктрина освячення, РУБІ, ст.35 – повторити 4 пункти про Закон. А також, схема порівняння.

7:1-3. Цілком можливо, що у Римській церкві було немало євреїв. Привести приклад еміграції – асиміляції євреїв. Шепель, ст. 16-17.

Закон панує над євреєм, поки він живе. Але смерть розриває всі зв'язки. Порівняння з шлюбом. Шепель, ст.17-18 (2 ост. абзаци).

7:4. Так як смерть розриває шлюб, так і шлюб між Ізраїлем і законом розриває смерть одного з подружжя, а саме (прочитати) 7:4.

7:5-6. Д.осв. –РУБІ, ст. 36-37 (приклад)

7:7-13. Павло запитує, чи від Закону гріх? Відповідь категорична - _____.

Далі до кінця розділу Павло користується займенником першої особи однини – я! Ймовірно, що тут від ділиться особистим досвідом.

Хоч Закон добрий, від Бога, святий і т.п. (12, 14 вірші прочитати), але його негативна сторона - коли він виявляє гріх, наша гріхозна природа оживляється і намагається роботи саме те, що Закон забороняє.

7:14-24. Павло продовжує описувати внутрішню боротьбу людини.

Я – тілесний; тіло – сама, плоть – саркс.

18 вірш – особливо цікавий. Навіть після нашого навернення гріхозна природа залишається з віруючим до кінця його життя на землі. Тільки в небі ми звільнимся від гріха і віроломної гріховної природи.

Ілюстрація – Доктр.осв. ст.44 (Б)

25 вірш – закінчується тріумф, який продовжується.

8:1-17 – Освячення і Дух Святий

4 схеми – Доктр. Осв. РУБІ

1. Адам до гріхопадіння
2. Адам після гріхопадіння
3. Плотський християнин
4. Духовний християнин

Один богослов (Годет), цитуючи іншого (Спенсера), сказав: “Якби Писання було б перснем, а Послання до Римлян – дорогоцінним каменем, то 8 розділ – був би блиском цього дорогоцінного каменя”.

Лютер – “Восьмий розділ Послання до Римлян є шедевром Нового Заповіту”.

Роберт Лі: “ У цьому розділі ми маємо обіцяну землю, де тече молоко і мед, і цим усі можуть володіти”.

Існує контракт між 7 і 8 розділами.

7 розділ – людина намагається служити Богові “старістю букви” – законом; яке закінчується поразкою.

8 розділ – віруючий служить Богу, будучи оновлений духом, - і це дає перемогу.

Цей уривок можна назвати – “життя по Духу”.

Песимізм – 7 розділ – 24 вірш ставить два запитання.

- 1) Чи повинен віруючий перебувати у подавленому стані Духа все своє життя через те, що в ньому постійно дає про себе знати його гріховна природа?
- 2) Невже нема сили, яка здатна перемогти її?

Відповідь: 1) Ні; 2) Так, є.

У цьому розділі Павло показує, як діє у (через) віруючому Дух Святий, що проживає у ньому, Котрий є джерелом Божественної сили, освячує його і дає духовну перемогу у повсякденному житті. Починає Павло з того, що *немає жодного осуду тим, хто в Христі Ісусі*. У цих словах виражений перший привілей спасіння.

Другий привілей – 2 вірш – *Закон Духа життя в Христі визволив від закону гріха й смерті*. Букв. – зробив вільним.

3,4 вірші. Безсилля закону – він не міг змінити людину. Закон послаблювався тілом і не міг перемагати гріха. Тому Бог послав Ісуса у людському тілі (подобі гріховного тіла), щоб осудити гріх у тілі.

Донетизм – різновид гностицизму – заперечував наявність людського тіла в Ісуса. Павло стверджував протилежне.

Мета приходу Христа – засудити гріх у тілі, таким чином, щоб праведність, яку вимагає закон, виповнилася в нас.

Виправдання Закону – цей метод виправдання не схвалює гріха і не дозволяє гріха. Це єдиний спосіб, як людина може перемагати гріх. Виправдання не може бути відокремленим від освячення, а освячення є метою оправдання.

5-8 вірші. Павло протиставляє духовне життя життю по плоті (дати діаграми).

9-11 вірші. Якщо Дух Святий живе в людині, то вона буде водимою Духом. А той, в кому не живе Святий Дух – не належить Христу, бо Христу належать лише ті, в кому живе Дух Божий (Дух Христа).

1. Посланий Христом
2. Посланий в ім'я Христа
3. Звершує справу Христа
4. Прославляє Христа

12-17 вірші. В цьому уривку Павло закликає віруючих виконувати свій обов'язок – жити по Духу, приговоривши до смерті гріхи плоті.

Хоча Дух Святий відроджує віруючого під час навернення, Він працює над християнином у процесі освячення, - людина не може залишатися повністю пасивною.

Християни покликані трудитися разом зі Святим Духом, щоб преображатися в образ Христа.

Жити християнським життям – це вольове рішення і воно вимагає покори вимогам Бога.

Ті, кого по життю веде Дух Святий, проявляють себе, як сини Божі. У багатьох сім'ях діти успадковують спадок (майно) батьків і є спадкоємцями. Так само і в Божій сім'ї – будучи дітьми Небесного Отця, християни є Його спадкоємцями. Це означає, що вони отримують Господні благословення у теперішній час (Еф.1:3), а у майбутньому розділять з Ісусом Христом всі багатства Божого Царства.

Але бути співспадкоємцями Христу означає не тільки жити, надіючись на обіцяну нам славу Неба. Христу прийшлося багато перетерпіти тут на землі, і в кінці-кінців прийняти мученицьку смерть на хресті. Тому віруючі, як співспадкоємці Христа беруть участь у Його стражданнях (співучаствують).

8:18-19. Прославлення.

Павло розумів, що життя сповнене боротьби, - він сам багато терпів за Христа. Але у нього була внутрішня впевненість сказати без тіні сумніву: 18 вірш.

Павло міг дивитися у майбутнє, очікуючи того дня, коли він побачить Ісуса в небі; він міг дивитися вперед, чекаючи того часу, коли всі страждання цього віку і цього світу будуть давно забуті у вічному блаженстві.

Павло стверджує, що все творіння з нетерпінням чекає з'явлення дітей Божих, котре відбудеться, коли Господь повернеться і встановить 1000-літнє Царство на землі.

Все творіння було прокляте, коли Адам згрішив. Землетруси і повені ввійшли в світ. Людська жорстокість по відношенню до ближнього теж була наслідком гріха Адама. Але коли настане 1000-літнє Царство – творіння, яке розкладається і руйнується – буде відновлене.

Це здійсниться за два прийоми:

1. Обновлення у 1000-ліття
2. Нове небо і земля (Об.21:1)

Хвороби, війни, біди, стихійні лиха і, найважливіше, - гріх – будуть повністю знищені назавжди, коли Христос зійде на Свій трон.

23 вірш – говорить про відкуплення у майбутньому – відкуплення тіл.

1 Кор.15р. – воскресіння і зміна.

26 вірш. Дух Святий допомагає нам, коли ми не знаємо про що молитися, бо “Він заступається за нас невимовними зітханнями”. Ісус заступається за Своїх святих (Євр.7:25, Рим.8:24) і Дух заступається за святих.

28 вірш. Один із найулюбленіших віршів багатьох поколінь. Для істинного християнина дійсно немає великої різниці, які обставини у нього на дорозі. Все – під Божим контролем, навіть і тоді, коли все виглядає похмурим. *Бог використовує все для нашого блага.*

Коли це бачимо і розуміємо – ми покоїмось у Його любові і під Його опікою і турботою. Ми довіряємо Йому.

29-30 вірші – остаточна кінцева Божа ціль для віруючих.

Боже передбачення і передоприділення базується на Його всезнанні. Помервіль, ст. 220, схема.

31-39 вірші – тріумфальна, велична впевненість у незмінну Божу любов.

В цьому уривку Павло задає 7 питань – 31-35.

Осуджуючі голоси чути звідусюди. Нам рідко вдається уникнути звинувачень. Ворог – диявол (наклепник) – постійно оскаржує.

Але Бог: 1) за нас; 2) оправдує; 3) заступається.

37 вірш – підбадьорення, перемоги.

Уривок закінчується тріумфом, перемогою, радістю, торжеством – *ніщо, абсолютно ніщо – не може відлучити нас від любові Божої у Христі Ісусі, Господі нашім!*

У цьому наша перемога, у будь-яких обставинах ми переможемо через Того, Хто полюбив нас. Він ніколи не відмовиться від нас. Ніколи нас не покине.

Його любов до нас основана не на наших спробах благочестиво себе поводити, але на цілковитій праведності Його Сина Ісуса, Який поєднаний з нами в Дусі! Божя любов до Ісуса стала тепер любов'ю до нас. Алілуя!

9-11. Ізраїль – Божий план для цього народу.

Когортні завдання.

I. Патріотизм Павла 9:1-3

II. Перевага Ізраїлю перед усіма іншими 9:4-13

III. Боже передопреділення. Його характеристика. 9:15-24

IV. Антисемітизм християн. Божий погляд

12-16. Практична і заключна частини. (Див. план)

1 ТА 2 КОРИНТЯНАМ

Аудиторія - місто було перетином не лише торговельних шляхів Сходу і Заходу, але в нім сходилися також і морські шляхи. Місто було столицею Ахаї, багате і великий за розмірами. Можливо, поступався Афінам в культурі, мистецтві і філософії. Проте жителі були освідчені. Місто було уособленням аморальності і розпусти, хоча можливо не до гіршим за інші міста. Це робило його стратегічним для Євангелія.

План Книг

1-е Послання

- I Вітання і благословення - 1:1-9
- II Негаразди, що стали відомими Павлу - 1:10-6:20
- III Проблеми Коринфян - 7:1-15:58
- IV Висновок - 16:1-24

2-е Послання

- I Вітання і благословення - 1:1-11
- II Служіння Апостола - 1:12-7-16
- III Збір подаянь - 8:1-9:15
- IV Обґрунтування Павлом свого Апостольства - 10:1-13:10
- V Висновок - 13:11-14

Послання до Коринтянам

Урок №1. Вступ.

Старогрецька легенда про Сізіфа, який був царем міста Коринф, свідчить, що за нахабство і неповагу богам Зевс засудив його до вічної і даремної праці - він повинен був котити в гору величезний камінь. Але, як тільки він досягав вершини, камінь скочувався вниз до її підніжжя, і Сізіф повинен був усе починати з початку.

Альбер Камю, філософ жив в 20 столітті, бачить в цій легенді прообраз безцільного і абсурдного існування сучасного людства. Але, якби Камю не лише б прочитав послання до Коринтянам, але і прийняв їх серцем, то можливо поглянув би на ці речі інакше. Тому, що в цих посланнях можна знайти вихід з цього даремного і абсурдного. Я сподіваюся, що ми не думаємо, що наше існування даремне.

Коринтяни були так само горді, як і їх легендарний цар. Це явно відчувалося в їх образі думок і життя. Але ось, в I столітті нашої ери, місто відвідав люблячий і милостивий Бог в особі апостола Павла.

Він прибув сюди приблизно в 50 році, і майже відразу став проповідувати серед Юдеїв, що їх є месія, але більшість з них не послухала його слова. Велику частину тих, кого Павло обернув в християнство, становили язичники. Павло організував церкву і деякий час залишався в Коринфі навчати нових християн Слову Божому. Однак після його відходу в молодій церкві виникають серйозні проблеми.

Християни писали Павлу про ці проблеми. У відповідь на ці листи, Павло і написав свої послання, де записав їм поради, як вирішувати ці проблеми, що стосуються як богослов'я, так і практичного життя.

Завдяки труднощам, з якими зіткнулася церква Коринфа, ми маємо одне з найчіткіших навчань Біблії про окремі важливі доктрини. Крім того, ми тут знаходимо деякі вказівки, як боротися з деякими сьогоднішніми проблемами.

Щоб краще побачити суть цих проблем, зараз ми познайомимося із самим містом Коринф і церквою в нім.

1. Місце розташування і розміри міста

Про ранні роки існування міста Коринфа відомо небагато. Це древнє місто, яке справдана славилося культом догоджання плоті. Ще Гомер в "Іліаді" писав про багатство Коринфу. Старогрецький Філософ Платон в "Республіці" називав

повій "дівчатками Коринфу". Назва "Коринф" не раз обігралася в грецькій літературі, коли йшлося про аморальність і розпусту. Драматург Арістофан винайшов навіть нове слово "коринфіозомаї", для позначення позашлюбного зв'язку.

Інший древній письменник, Страбон говорить, що головним джерелом багатства і розпусти Коринфу слугував храм богині любові - Афродіти, з його тисячами повій. Існувала навіть приказка: "не кожному чоловікові можна їхати в Коринф".

Рим - 753 р. до н.е.

Римська імперія існувала приблизно з 265 р. до н.е.

Римська імперія до 146 року до нашої ери була сусідами з цивілізацією Карфагену. У 146 році Рим захопив Карфаген, оволодівши Іспанією, Північною Африкою. Македонія також стала провінцією Риму. У цьому ж році Ахайя стала провінцією Риму, після розорення Коринфа. Довгий час місто знаходилося в руїнах. Вціліли лише декілька колон в храмі Аполлона. Жителі були перебиті і продані в рабство.

Але відмінне місце розташування міста послужило причиною того, що місце це було порожнє не довго. У 46 році до н.е. Імператор Юлій Цезарь відновив Коринф, як Римську колонію. А в 27 р. до н.е. зробив її столицею провінції Ахайи.

Подорожі Павла :

1. 46-48;
2. 49-52;
3. 53-57;
4. 59-60.

Тобто в час місіонерських подорожей Павла, Коринф був одним з найважливіших міст величезної Римської імперії. У ті дні, Коринф був важливим торговельним центром і морським портом. Його населення складало приблизно 500 000 чоловік. Тобто це було шумне і багатолюдне місто. Ринки наповнював багатомовний натовп. І оскільки Коринф був ще і столицею провінції, він мав і важливе політичне значення.

Коринф розташований на перешийці вузької смужки землі, між двома водними просторами - Рим ліворуч, і Троада - важливий порт в Малій Азії. Моряки, вирушаючи в такі важливі порти, як Троада, прагнули уникати неспокійних вод у південних берегів Ахайи. І ось як їм це вдавалося. Вони пливли до Коринфу, потім волоком перетягували корабель через 6-ти кілометровий перешийок. Якщо корабель був великий, то товар розвантажували, переправляли і вантажили на інший корабель. Тобто в Коринфі постійно було багато людей з різних країн.

У наступні віки, Коринф постраждав від воєн і землетрусів. Старе місто було зруйноване і покинуте. У декількох кілометрах від нього виросло нове місто Коринф. Зараз в ньому проживає близько 9000 чоловік. А через перешийок прокладений судноплавний канал. Місто втратило своє значення як порт.

2.Торгівля і етнічний склад

Крім того, що Коринф був важливим портом, через нього проходили також усі сухопутні торговельні маршрути з Афін на Південь півострова Ахайя. Іншими словами, місто було повне мандрівниками, які зупинялися тут, щоб щось купити або продати, підкріпитися, напитися або прийняти участь у святах, або відвідати один з храмів.

Окрім торгівлі тут були розвинені різні ремесла і сільське господарство. Гончарні вироби і бронза з Коринфа, експортувалася в різні країни середземномор'я. Місто було оточене пшеничними полями, маслиновими гаями і виноградниками.

Природно, що усе це притягало в Коринф людей різних рас і національностей. Деякі з них залишалися тут на декілька днів, інші на пару років, а треті назавжди.

Пам'ятаємо, що Коринф був Римською колонією, і частиною території, яка сьогодні належить Греції. Колись могутня Греція стала частиною Римської імперії, і вже не була незалежною державою. Але її мова і культура все ще мало значне поширення і вплив.

У Коринфі також жили Сирійці і Єгиптяни. У Дії 18:4 згадується синагога, значить, тут жили і євреї.

Коли купці вирушали в інші міста, вони відвозили з собою не лише товар, але і оповідання про життя там. І після утворення церкви, потік тих, що приїжджають зовсім не зменшився. Таким чином це теж впливало на поширення Євангелія. Ті, хто почув від християн в Коринфі Слово Боже, і істинно звертався у віру, всюди несли благу звістку порятунку.

Не слід недооцінювати і роль Єврейської синагоги в житті Коринфа. Окрім євреїв сюди приходили Прозелити і так звані "богобоязливі".

1. Прозеліт - не юдей по народженню, що прийняв іудаїзм і через обрізання що повністю ототожнив себе з Богом обраним народом.

2. Богобоязливі - це язичники, які захоплювалися євреями і їх релігією, спілкувалися з ними, молилися Богові, але не піддавалися обрізанню (Д.13:6; 10:2 - Корнилий; 16:14 - Лідія)

3. Моральні засади

Коринтяни любили задоволення і всіляко прагнули до них. Вони любили спорт. Захоплювалися силою і майстерністю. Добре підготовлені атлети змагалися в бігу, заїздах на колісницях, стрибках, метанні дротиків і інших змаганнях, які і сьогодні входять в програму олімпійських ігор.

Але не спорт був головною розвагою Коринфян. Само слово "Коринф", стало синонімом проституції, пияцтва і розпусти. Навіть релігія заохочувала

такий спосіб життя. У Південній частині Коринфа на пагорбі заввишки близько 600 метрів знаходився храм богині краси Афродіти, де тисячі рабів використовувалися як релігійні повії. Свята на честь богів являли собою картини нестриманості, пияцтва і розпусти.

Аморальність суспільства може чинити вплив і проникати в церкву. Деякі новонавернені не поспішають залишати свої егоїстичні, гріховні звички. Оточені постійною спокусою, вони можуть скотитися назад до гріха.

І ми бачимо, що такі проблеми були в церкві Коринфа. Навіть на "вечері любові" християни по колишньому проявляють схильність до егоїзму. Хтось об'їдався, а хтось йшов голодним. Деякі багаті християни не хотіли допомагати бідним. Люди сварилися, пиячили, поводитися аморально і брали участь в ідолопоклонниці.

І це Християни? Так. І церкви необхідно було вирішувати ці проблеми.

Урок № 2.

Церква в Коринфі

1. Павло - засновник церкви.

(Прочитати Дії 18:1-18)

Павло прибув в Коринф з Афін в 50 році. Це була його друга місіонерська подорож. Цього разу він один. Він зупинився в будинку Акіли і Пріскіли, які, ймовірно, були наверненими з юдеїв. Павло відразу почав відвідувати синагогу. Там він вступає в дискусії про СЗ пророцтвах, доводячи, що Ісус Христос - обітований Месія (18:4-5). Після прибуття Сили і Тимофія, Павло залишає своє ремесло, що б свідчити "що Ісус є Христос". І в цей час, він робить усе, щоб привести до Христа своїх одноплемінників, євреїв. Але його рішучі дії породило не менш рішучі протидії. Більшість Юдеїв люто відкидали Павла і його слова (18:6).і тоді Павло вирішив проповідувати Євангеліє серед язичників, і це дуже швидко принесло свої результати (18:7-8).

Проте, велика кількість тих, що повірили в результаті євангелізації не означає утворення церкви. Нам це відомо. Апостол ще не досяг своєї мети в Коринфі. Більше того, з Д.18:9-10 можна зробити висновок, що Павло занепав духом. І Господь надихнув його в баченні, після чого Павло продовжив своє служіння. Він пробув в Коринфі 1,5 року.

Ймовірно, Павло вибрав Коринф, тому, що усвідомлював, що жителі цього міста потребують проповіді Євангелія. Але все-таки головна причина його вибору - це водійство Духа Святого (Д. 16:6).

2. Члени церкви Коринфу

Нам вже відомо, що населення міста було дуже різноманітне - Юдеї і язичники, скромні трудівники і багаті землевласники, і торговці, і раби, і вільні. Звичайно, усі вони були представлені в знову освіченій церкві. Імена багатьох членів цієї церкви згадані в книгах НЗ.

Рим. 16:23 знайомить нас з декількома християнами Коринфу. Послання до Римлян було написане в Коринфі, тому ми можемо сказати, що Гай, Ераст і Кварт - це члени цієї церкви. Інші християни з Коринфа: Крисп - Д.18:8, Хлоя - 1Кор.1:11 і Стефан - 1Кор*1-16, 16:15-17.

3. Супротивники Павла в Коринфі

Якби нам вдалося це з'ясувати, то ми б побачили фон, на якому розвивалися взаємини між Павлом і церквою Коринфа.

1. Є думка, що це були представники іудейського християнства. Ця думка ґрунтується на тому, що в посланнях видно сліди розподілу між християнами з євреїв, і християнами з язичників. Але ця думка мало обґрунтована.

2. (1Кор. 4:28-21; 12:3) Юдейсько-християнські гностики. Ця думка запропонована Шмітальсоном. Він знаходить віддзеркалення ідей гносісу в багатьох НЗ церквах, вважаючи, що гносіс існував і до Павла, і до християнства взагалі. Але це припущення змішує поняття про гнозис з розвиненим гностицизмом. Вільсон вважає, що схожість термінів і ідей в НЗ книгах з розвиненим гностицизмом, не є доказом гностицизму в 1-м столітті. Він знаходить відмінності, між поняттям гносісу і гностицизму. Тому, не може бути мови про радикальний гностицизм. З іншого боку, в цьому посланні можна знайти ідеї гностик, які використовували супротивники Павла. Вілкенс та ін. вважають, що деякі вирази, які використовує Павло в цих посланнях проникли з гностицизму.

3. Думка, що головною проблемою, з якою Павло зіткнувся в цій церкві, - це неправильний підхід до есхатології. Коринтяни мабуть визнавали так звану

"здійснену есхатологію". Тобто вважали, що "паруссія" вже настала. І це призводило до неправильного розуміння воскресіння.

4. Якщо не можна точно встановити джерело опозиції Павла, безперечним залишається той факт, що він мав справу з християнами, тенденції яких могли привести до неправильного розуміння християнства в цілому. Серед них можна відмітити таких як:

А. Лібертіні (гедоністи) - неправильне розуміння христ. Свободи.

Б. Аскети - з їх жорстким підходом до христ. Поведінки.

В. Екстатики - Дозволяючим своїм духовним переживанням доводити себе до життя безпутно.

Не усіх з них можна вважати супротивниками Павла, але апостол бачив, що їх поведінка може привести до спотворення його благовестия.

4. Взаємини Павла з Коринтянами

Важко прийти до єдиної думки відносно характеру особистих контактів апостола з Коринтянами, а так само скільки усього листів він їм написав (від 3 до 5), скільки разів він відвідав їх особисто (2-3). Найбільш поширена версія, що Павло написав 4 листи і тричі відвідав їх особисто.

1). Перше відвідування Коринфа

Уперше Павло відвідав Коринф навесні 50 року (II МП). Залишався там 1,5 року. Восени 52 він відправився в Ефес разом з Акілою і Пріскілою, де ті залишилися. Павло ж відправився в Єрусалим.

У Ефесі Акіла і Пріскіла зустрілися з Аполосом, який після належного повчання відправився в Коринф, щоб служити там (Д.18:18-28).

2). Перший лист в Коринф (загублений)

В той час, як Аполлос служив в Коринфі (Д.19:1), Павло повернувся в Ефес в 53 році, здійснюючи III Міс. Под. Він залишався там в протягом 2,5 роки,

перетворивши Ефес на центр євангелізаційної роботи, яку вів і в найближчих провінціях (Д.19). Лист, про який він згадує в 1Кор. 5:9, і яке коринтяни неправильно зрозуміли (1Кор. 5:9-11), тепер загублено. Ймовірно воно було написане на самому початку перебування Павла в Ефесі.

3). 2-й лист в Коринф, відомий як 1-е Кор.

Від "домашніх Хлоїних" Павлу стало відомо про нові проблеми в церкві Коринфа. Також він дізнався про те, що попередній лист неправильно витлумачили. Відповіддю на усе це і послужив другий лист, відомий нам, як 1Кор.

4). Друге відвідування Коринфу, яке було "прикрим", - 2Кор. 2:1.

Очевидно, що попереднім посланням не було досягнуте рішення усіх проблем Коринфа. Можливо, про це Павла повідомив Тимофій (1Кор. 4:17; 16:10), що повернувся з Коринфу. Тоді апостол вирішив піти в Коринф особисто удруге. Він вирушає морем, прямо з Ефесу. Цей візит, можливо, і був пов'язаний з прикрістю (2кор.2:1), видно з вини людини, про яку згадується в 2:5 і 7:12. А також, тому, що члени церкви не змогли належним чином підтримати Павла.

5). Третій лист Коринтянам (загублено).

Павло написав його, повернувшись з Ефесу (як і що не перше дійшло до нас), і відправив його через Тита. Це був строгий, різкий лист (7:8-9), і тому писав його апостол з глибокою печалью 2:3-4.

Після того, як майстра срібних виробів підняли заколот в Єфесі (Д.19:23-41), Павло навесні 56 року відправився в Македонію (Д.20:1). Він зупиняється в Троаді, де сподівається зустрітись з Титом 2 Кор.2:13, і детальніше дізнатися від нього про справи в церкві Коринфу. Але він його не дочекався і продовжив свій Шлях в Македонію. Там він зустрівся з Титом, і він йому розповів йому добрі звістки про загальний стан церкви Коринфу, і погані - про групу, яка обурює Коринфян проти Павла.

6). 4-е Послання (2Кор).

Знаходячись в Македонії, Павло пише 4-й лист, відомий нам як 2.Кор.

7). 3-є відвідування Коринфу.

Взимку 56-57 року, Павло повертається в Єрусалим через Македонію із зборами пожертвувань для бідуючих християн.

Ймовірно, це було волею Божою, що 2 загублені послання не увійшли до Біблейського канону. Головні теми послань Павла до Коринтянам можна охарактеризувати, як 1 Кор. - Християнська поведінка, і 2Кор. - Християнське служіння.

1-е послання до Коринтян

Урок № 3

Вступ

Пам'ятайте, що послання до Єфесян трактує проблеми вселенської церкви. Це ж послання більше продиктоване заклопотаністю апостола становищем помісної церкви.

Якщо хто-небудь з нас думає, що більше неприємностей, чим у нього в церкві не буває, то йому треба звернутися до послань Павла до Коринтянам. Вони дозволяють нам кинути погляд на внутрішнє життя однієї з перших церков першого століття і переконатися, що до істинної святості цієї церкви було далеко. У цьому те і полягала причина написання - досягнути, щоб отримане Коринтянами освячення, набуло практичного характеру. Швидше всього, світський дух впливав на цю церкву більше, ніж Дух Божий, незважаючи на очевидні дари, отримані Коринтянами від Духа. Павло прагне змінити це становище.

1. Привід.

Павло отримав інформацію від

А. Домашніх Хлоїних 1:11.

Б. Стефан, Фортунат, і Ахаик принесли пожертви та звістку

2. Зміст.

У Цьому посланні є видимими 3 головних лінії.

А. Розбрат 1:10 - 4:21. В перших 4-х розділах Апостол прагне залагодити внутрішні розбрати, і як в перспективі, так і на практиці досягнути єдності Коринфян.

Б. Конкретні питання 5-14 глав. Починаючи з 7 глави, Павло переходить до конкретних питань, які турбують Коринфян.

· блудодіяння 5-6.

- Судові тяжби між християнами 6:1-8.
- Шлюб, сімейне життя 7:1-40.
- Ідоложертвенні страви.
- Право жити від благовестування 9.
- Покриття голови під час поклоніння 11:1-16.
- Порядок під час вечері Господньої 11:17-34.
- Зловживання духовними дарами 12-14.

В. Доктрина про воскресіння. У 15 главі апостол знову піднімає і обґрунтовує цю доктрину. Можливо в неправильному її розумінні Павло бачив причину багатьох бід цієї церкви.

За усім, чому цей лист присвячений, постає питання самого існування Кор. Церкви, А так само і сили свідoctва про могутність Бога і Його Євангелія.

У обох посланнях міститися не лише практичні повчання, відносно поведінки і служіння, але так само і доктринальні істини.

3. Вступ 1Кор. 1:1-9.

Його можна розділити на дві частини: 1) вітання 1-3; 2) подяка 4-9.

А. ВІТАННЯ. Павло використовував звичайний порядок листа, який використовували греки,: Письменник (Павло) → Одержувач → Бажання.

Часто, у своїх посланнях під час вітання Павло готує ґрунт для наступної розмови на ті або інші теми. 1Кор. Не виключення. Павло не витрачав час даремно, і відразу позначив 3 проблеми:

- Своє покликання бути апостолом - люди сумнівалися в його владі (4:18-19).
- Покликання християн бути святими - у людей в цій церкві була проблема з цим 5-6 глав.
- Єдність усіх вірян - проблема розподілу в церкві 1-4 глави.

Рішення проблем.

Павло говорить: Я Павло, але я і апостол - я маю владу. І до того ж апостол Ісус Христос. Як я став таким? Павло представляє себе так високо, щоб

затвердити свій авторитет. Що означає авторитет? З такої заяви про себе читачі могли витягнути три розуміння: Або бреше, або прав, або божевільний.

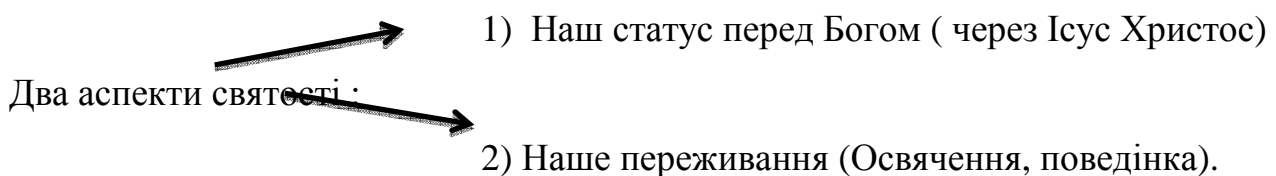
Люди в Коринфі знали Павла особисто, тому вони самі повинні були вибирати. Якщо він не брехун і не божевільний, то він говорить правду - він дійсно апостол, і гідний того, щоб до нього прислухатися. Тобто Павло затверджує свій авторитет в цій церкві.

Крім того, він говорить ще про Сосфене. Немає доказів, що це той Сосфен, про якого говориться в Д. 18:17. Але якщо це так, то він служить прикладом того, як і найгірші обставини, врешті-решт можуть бути обернені Богом на благо віруючого.

Можливо, що Сосфен виконував роль секретаря Павла, і записав 1 Кор. Під його диктування. Судячи з усього, Павло самотійно записав тільки останні 4 вірші - 16:21.

Швидше за все Сосфен, був шанованою людиною в церкві Коринфу. Тобто згадку Павлом його імені могло означати "якщо ви не приймаєте мене, прийміть Сосфена". Тобто Павло стверджує своїй авторитет через авторитет Сосфена.

* СВЯТІСТЬ. У другому вірші Павло 2 рази називає церкву "святий" - тобто він підкреслює значення святості в їх житті.

У цьому уривку він має на увазі перший аспект. Тобто ви знаходитесь в Христі, ви святі (юридично). "Освяченим" в грецькому варіанті використовується в перфекті (як в англ.) це означає, що щось сталося у минулому, але результат цього існує досі.

Павло підкреслює їх положення в Христі, але направляє їх погляд на поведінку (другий аспект), використовуючи слово "покликаним". Іншими словами наша поведінка повинна відображати наше становище

Klatos (клатос) має 2 значення 1) назвати

2) закликати

Отже, Бог називає нас світлом, але Він також і закликає нас бути святими у своїй поведінці.

* РОЗБРАТ. Отже, в 1-3 Павло дає визначення церкви. Це Божа церква - тобто одна. Це підкреслює єдність між церквами і вірянами - в цій єдності загальна, вселенська церква Божа. Також і церква в Коринфі - це помісна церква, але вона є частиною Божої церкви, тому, немає причин для розділу. І у кінці 2-го вірша: "З тими, що усіма закликають Ім'я Господа нашого Ісус Христос, у всякому місці". У чому полягає членство церкви? У нас є багато вимог для того, щоб стати членами церкви. Але, швидше за все, у Бога тільки одна вимога - Усі, хто закликає Ім'я Господа = вірянин!!! Ми знаходимо це в Дії 9:14; 22:16; Рим.10:12-13.

Отже ми поговорили про два розділи вступу : 1) письменник; 2) одержувач. І тепер 3) бажання (3 вірш). Це і не молитва, і не просто бажання - це благословення. У СЗ Мойсей і Аврам отримали право благословляти народ (Числ. 6). У НЗ - Лук. 10:5-6 - це право надане це право дане учням Ісус Христос і нам. Це благословення діє, якщо люди приймають це благословення.

Павло використовує свою знамениту форму вітання - благодать і мир. Він робить це в усіх своїх посланнях. Чому? Існують 3 варіанти відповіді :

- Благодать - це поширена форма вітання у греків. Carid - Caire "благодать" і "радість" - слова співзвучні.
- Мир (шалом) - типове єврейське вітання.
Таки чином Павло підкреслює, що і Юдеї і Язичники в тілі Христовому брати і сестри - діти Божі. Еф.3:.. "і язичники і Юдеї на одному рівні в церкві" - це особливе одкровення, яке було у Павла.
- Єврейське слово "шалом" можна перевести як щастя =мир = процвітання = захист. Таким чином Павло говорить, що Божа

благодать приводить до щастя, миру, процвітання і захисту. Іншими словами, мир - це наслідок Божої благодаті.

- Щоб вказати джерело благодаті і миру
Отець Бо Син - Павло часто говорить про це, оскільки у той час ще не було доктрини про трійцю. Це для нас сьогодні очевидно, тоді усе було не так.

Б. ПОДЯКА.4-9 - друга частина вступу. Представляється дещо дивним, дякувати Богові за церкву, що страждає стількома негараздами. Якби Павло спирався на власні сили, навряд чи б він досяг якого-небудь успіху, намагаючись змінити на кращий ту різношерсту групу людей, які складали церкву Коринфу. Але він знав, що в цій церкві діє Бог, і дякував Йому.

За що Він дякував Богові:

- за їх положення в Христі.
- Це психологічний прийом, заручитися благословенням людей, щоб потім вони могли прийняти і критику (У откр. Ісус Христос зробив теж саме Похвала критика). Ми можемо використовувати це як приклад.
- Це була звичайна практика Павла - шукати щось позитивне (кол.4:2) - це допомагає будувати правильне відношення до людей.
- Головна причина - Божа благодать. Сенс Благодаті в Біблії: це надприродна допомога від Бога.

Відноситься до:

А. Спасіння - Еф.2:8

Б. Духовних дарів - Єф. 4:7

В. Духовного зростання 2Пет. 2:18

Г. Нашої досконалості.

Тобто усе наше життя по благодаті від початку - від спасіння до досконалості. І цей уривок повністю присвячений благодаті. Павло тут говорить,

по-перше про джерела благодаті - від Бога, дар, в Христі. По-друге, Ефекті благодаті. Вона робить усе, але в цьому уривку:

А. Духовних даруваннях (5-7).

У російській мові одне слово - "дар" = "подарунок". У грецькій мові є декілька слів

- Харизма - це слово використовується, коли говориться про Д.Д.
- (Дарон) "dwron" - це матеріальний дар, предмет.
- (Дарейя) "dwrea" - Дар Духа Святого (різниця потім).

У цьому уривку використовувалося слово харизма. Тобто вони збагатилися духовними дарами і з 5 вірша: 1) Знанням, 2) Словом (Пророцтва, мови і так далі)

Грецьке суспільство особливо цінувало красномовство, мудрість і знання. Бог збагатив їх саме в цьому. Чому? 1 Кор. 12:14 - про ревності по духовних дарах. Тобто без бажання не буде Духовних дарів.

Грецьке суспільство бажало цих речей і цей вплив поширювався і на церкву. Тобто віряни мали величезне бажання мати ці дари і Бог їм давав. (Це приклад нам). Тут не стикування з чудовою книгою Людмили Плет "пробудження починається з мене". Бог не виливає Своїх дарів на церкву через одного поганого барана. Якби це було так, то взагалі ніяких би дарувань в оній церкві не було б. Через неправильне розуміння з'являються крайності - усіх повідлучали, і думали: "ну усе, тепер тільки урожай чекати - дари зараз просто посиплються". Досі чекаємо. Але головний дар - це любов! А ми, замість того, щоб допомогти - відсікаємо. В той час, як ще один ефект благодаті - це

Б. Благодать зберігає нас (зміцнює) 8 вірш.

Утвердив (Бэбайо) = babaiow = "робити твердим", також можна перевести як:

- Підтверджувати - тоді це разом з 6 і 7 віршем = "Свідectво Ісуса Христа у вас зробилося твердим, і утвердилося через духовні дари". Як би "довелося" - і доведеться до кінця.

- "зміцнити" тобто Бог дає сили.

Для якої ж мети Божа благодать зміцнює нас? Відповідь: - щоб бути не повинними 8. Тут теж думки розходяться: 1) "Бути не повинним" = Бог дає нам благодать, яка зміцнює нас в нашій святій поведінці. 2) Благодать робить нас не повинними через наш статус в Христі.

Не повинні = статус + поведінка.

Прийнятніше все-таки 2 - статус. Ісус Христос - наша праведність, і це не на основі добрих справ. Кол. 1:22-23 - Ми не повинні тому, що Христос помер за нас. І якщо ми втрачаємо віру, тоді ми втрачаємо і цей статус у Христі. Цей вірш добре ілюструє наш статус і умову, на якій ми маємо це положення.

В. 9 вірш - мета благодаті - це спілкування з Христом.

Слово "спілкування" в Біблії близько за змістом до 2-х слів:

- Взаємнопереживання – тобто загальні переживання. Якщо ми говоримо про спілкування один з одним, то це загальна радість, загальні біди. Ми, як емоційні істоти, можемо допомогти один одному і на рівні емоцій. Це зрозуміло. Але як це застосовно, якщо ми маємо спілкування з Богом? Знову таки - ми емоційні, і це не недолік. Існують крайнощі від щонайповнішого «стовбняка», до щонайповнішого «улета». Ми зараз говоримо не про ці крайнощі, а про нормальний контроль своїх емоцій. Це наше завдання, і ще наше завдання - не судити інших.
- Взаємодія - загальні справи. Якщо говорити про нас, зрозуміло, що спілкування це не лише загальний стіл, іноді - це загальне картопляне поле і тому подібне - це теж спілкування. І як це застосовувати в спілкуванні з Богом? Наше завдання - творити волю Божу разом з

Ним. Отже, Ісус Христос, його справа "живе" на землі через нас. Наша мета - жити з Ісусом Його життям, і щоб Він, Його справа жила через нас.

Урок №4.

Божа мудрість і Християнська поведінка 1Кор.1-2

Отже, ми бачимо, що моральні засади цього міста чинили негативний вплив на цю церкву. Зараз ми трохи поговоримо про інший вплив - Вплив культури. Греція славилася своїми філософами і гордилася ними. Само слово "філософія" = "любов до мудрості" (филио, софия).

Греки з благоговіння відносилися до мудрості і Коринтяни не були винтком. Вони, подібно до своїх одноплемінників любили поговорити про мудрість і про те, як її придбати. Вони любили проводити час, слухаючи філософів і беручи участь в дискусіях про походження всесвіту, про сенс і мету життя і тому подібне. Їх захоплювали майстерні оратори, що мають логіку, красномовство і уміння міркувати. Цілком природно, що кращого оратора, філософа, лідера визначали порівняно з іншими, і думки із цього приводу не рідко розходилися.

Також християни Коринфу відносилися і до своїх лідерів в церкві. Однією з проблем було неправильне відношення до мудрості. Вони не могли зробити вибір між духовними і мирськими цінностями. Тобо вони звеличували людську мудрість, але мало знали про мудрість духовну, не уміли цінувати її набагато більше значення. Вони оцінювали своїх лідерів за старими мирськими мірками, що призводило до розбрату в церкві. Павло пов'язує тему єдності церкви, з темою істиною мудрості, мудрості, що сходить від Бога (1Кор. 1:10-16).

I. Павло закликає чинити мудро 1:9-16

Служіння в церкві Коринфу могло б стати випробуванням для будь-якого пастора! Її члени часто сварилися, були недисципліновані і терпимо відносилися до гріха, були горді. Проте Павло почав своє послання не з суворої вимови або викриття, замість цього, він подякував Бога за те, що вони пізнали

Божу благодать і інші духовні благословення, потім, він з любов'ю почав закликати їх залишити суперечки і почати працювати спільно.

Стан церкви в Коринфі:

1. суперечки
2. немає дисципліни.
3. терпимість до гріха.
4. гордість.

Отже, яким чином Павло це робив? У чому полягає мудрість?

1. Віряни будьте єдині!

Павло прямо вказує їм на їх помилки, але він не наказує, а говорить "благаю вас". Він називає їх братами. Він говорить їм логічні речі. Він ставить риторичні питання. - питання, відповіді на які вже очевидні (їх використовують для того, щоб підкреслити думку, притягнути до неї особливу увагу, а не для того, щоб почути відповідь 1:13).

Деякі дослідники вважають, що в Коринфі існували 2 общини:

1) Павло - Аполлос; і 2) Петро - Христос. Перша складалася з язичників і з упередженням відносилася до Євреїв. У другу входили обернені з євреїв, які хотіли зберегти в церкві багато з іудейських традицій. Але останнім часом цю версію відсовують, і ґрунтуючись на 12 вірші приходять до висновку, що все-таки таких "партій" було 4.

Іншими словами, "ковдра" в церкві Коринфу тріщала по швах, як це було з повідомлення від "домашніх Хлоиних". Може бути цих партій було ще більше, і Павло згадав тільки декілька, щоб не загострювати і до того гостру ситуацію.

Закликаючи до єдності, Павло не звинувачує одну єдину групу. Також він не дякує і не вихваляє тих, хто називає себе "Павловими" або "Христовими". - він цілком ясно говорить, що вони всі разом повинні дякувати Христу.

Він підкреслює це, використовуючи Ім'я Христа в цих віршах:

1:10 - Благаю вас ім'ям Господа нашого Ісус Христос.

1:13 - Христос не розділився.

1:13 - Христос помер за нас.

1:13 - Ви хрестилися в ім'я Христа, а не в ім'я Павла, або Аполлоса, або Петра.

1:17 - Христос послав мене благовіщувати, як я і чиню.

Чому Коринфяне вибрали саме цих служителів?

Греки любили суперечити і дискусії, вони могли порівнювати проповіді Павла і Аполлос, який був дуже красномовним проповідником (Д.18:24-28). Навернені з євреїв напевно, вважали себе послідовниками Петра, одного з перших апостолів і головних лідерів першої церкви. На перший погляд може здатися, що група, що називає себе "Христовими", стояла на істинному шляху. Проте, на думку Павла, усі групи рівно винні в розділі. Здається, що вони вважали себе єдиним, хто досягнув вчення Христа. Якщо це так, то вони були в духовній гордині, і не були краще за інших.

- Красномовство і ентузіазм Аполлос.
- Павло - засновник Церкви.
- Петро був один з перших апостолів і засновник першої церкви.

2. Віряни, хваліте Бога!

Отже, Коринтяни помилялися, коли починали гордитися своїми церковними лідерами. Навіть ті, хто називали себе Христовими (До речі, є думка, що це були особливо лютуючі безбожники). Напевно, вони бачили в Христу великого Учителя, Гуманіста, Приклад, але не Сина Божого.

Але, наш порятунок знову таки заснований не на наслідуванні Його прикладу, а на Його смерті і воскресінні. Ніякий пастор, учитель або євангеліст не може дати нам порятунок.

Щоб допомогти позбавитися від захоплення земними лідерами, він вказує на те, що Бог обрав немічних і принижених світом 1:27-29. Він процитував Ієр.9:22-24. Смерть і розорення досягнуло мудре світу цього. Це показує, наскільки нікчемна людська слава. Отже, ми повинні цінувати, те, що Бога знаємо, і їм хвалитися!

Зверніть увагу, Бог не засуджує мудрість, силу або багатство. Але він дуже проти гордості.

II. Божа мудрість відкривається в Христі 1:17-22

Отже, Павло закликає хвалитися Богом. Тут ми говоритимемо про те, що він закликає хвалитися не лише Богом-батьком, але і Сином-Христом розіп'ятим! І це пропонується грекам, які прославляли фізичну силу і мудрість! Ці якості вони шукали в інших і хотіли придбати, а їм пропонується прославляти і хвалитися тим, Кого страчували як звичайного злочинця (Навіть для Євреїв, розп'яття - це велике прокляття - Втор. 21:23)

Що таке Мудрість? Мудрість - це глибоке розуміння і здорове судження, засноване на знаннях, це здатність приймати правильні рішення. Є ще воно визначення, Мудрість - це правильне використання знань, що мають в наявності. Іншими словами, якщо знань в наявності немає, то і мудрості не буде. З іншого боку, знання", що "маються в наявності, визначають, так би мовити, "сорт мудрості". Біблія нам дає 2 типи мудрості :

Людська	Божествена
Базована на обмежених знаннях	Базована на нескінченному знанні Всезнаючого Бога
Земна	Приходить згори

Джерело гордості	Джерело скромності
Джерело заздрості та амбіцій	Неупереджена
Породжує не облаштування	Мирна, слухняна та нелицемірна
Бісівська	Чиста
Джерело всього недоброго	Повна добрих справ

Людська мудрість Коринфу ґрунтувалася на філософських навчаннях і релігіях древньої Греції. Ми трохи поговоримо про філософії, які користувалися популярністю в Коринфі і Греції, :

Стоїцизм - широко поширене філософське вчення, утворене приблизно 300 років до н.е., Зеноном з Кітону. Він збирав своїх учнів в одному з портиків в Афінах "stoa poikele" За часів імперії, вчення стои перетворилося на свого роду релігію для народу.

У цій філософії з'єдналися самі різні навчання. Коротко про суть:

1. Бог = природа. Людина - це частина цієї богоприроди. Знаменитий стоїк Клеон сказав: "В нім (бозі-космосі) ми живемо, рухаємося і існуємо" - Д. 17:28

2. Сила = енергія. Вона матеріальна. Це щонайтонша матерія, вона розум світу, душа - "матриця" пронизує світ з усіх боків.

3. Уся матерія - це модифікація цієї божественної сили і розчиняється в ній.

4. Усе це відбувається абсолютно доцільно. АЛЕ!

5. стоїки вважали, що існує свобода волі. Тому, вони вимагали жити у згоді з природою. Тобто людський розум - це частина божественного розуму, потрібна гармонія.

6. Тому, усі гріхи і аморальні вчинки - це саморуйнування, що приводить до нещастя.

7. Щоб пізнати щастя необхідно мати правильні бажання, вчинки і справи. Для цього треба вступити в контакт з цією силою, яка вже знаходиться в тобі (Сенека, Марк Аврелій).

Епікурейство - засновано філософом на ім'я Епікур (342-271 до н.е.). заснував свою школу приблизно в 306 р. до н.е. Його вчення - це практичний посібник для життя (Етика). Для цього він використовував фізику і логіку. Суть:

1). Існує деякий простір, абсолютно порожній, якщо не рахувати щасливих богів, які там перебувають, їм абсолютно байдуже усе, що є. Увесь цей простір називається "Междумиріе".

2). В результаті зіткнення атомів, народилося нескінченне число різних світів, розкиданих по цьому простору хаотично. Атом - Це найдрібніша частка матерії, з якої складається усе суще (atomos = неподільне). Вони вічні, не зникають, не виникають і рухаються.

3). Так само виникли усі істоти і душа.

4). Щастя - це звільнення людини від страху, забобону, релігії. Він можливо при пізнанні Природи.

5). Суть щастя - це задоволення, але не чуттєве, а духовне - стійке, воно не залежить від зовнішніх перешкод.

6). всякого роду задоволення не погані. Будь-які прагнення, які існують завдяки розуму (розум - це дар богів, які не вимагають ніякої вдячності), повинні приводитися до згоди (симетрії) - задоволення. Завдяки цьому, людина досягає спокою, незворушності, в якому і полягає істинне благочестя.

7). До суспільства мудрець повинен відноситися доброзичливо, але стримано. Девіз Епікура - Живи Відокремлено!

Іншими словами, бог далекий від нас і не турбує людство. Тому, усе існує само по собі. Мета життя - бути щасливим на цій землі.

Платонізм - Заснований Платоном Афінським (27 травня 427 - 347 рр. до н.е.). З початку він був поетом, потім під впливом Сократа і Арістотеля став найвидатнішим філософом епохи античності. Він багато подорожував.

Найбільший вплив на філософію зробила його теорія "ідей". Коротко суть платонізму :

1). Існує два світи: світ ідей (ідеальний світ), і Матеріальний світ, створений злим богом Деміургом. Він творить світову душу - основна рушійна сила.

2). Людина - частина цієї душі. Його душа безсмертна, і вона "мабуть" (своїми очима) споглядала цей світ ідей.

3). Потім душа з'єднується з тілом, і живе вже у "тілесному світі" - світі понять.

4). Усе, що ми бачимо у цьому світі - це наше чуттєве сприйняття, думка не постійна, і не дає ніякого знання.

5). Матерія сама по собі не існує, вона стає дійсною тільки у тому випадку, якщо в ній є присутньою ідея (усе, що оточує дитину - це ніщо, до тих пір, поки це ніщо не наповниться сенсом, і він не зрозуміє для чого це). Поняття повинне мати об'єкт, до якого воно відноситься.

6). Тому, щоб отримати істинне знання, необхідно, щоб в наших мізках утворилися (Правильно!) ці поняття.

Тільки після цього, за допомогою цих понять ми пізнаємо надчуттєвий світ ідей.

Тобто мета життя - приєднатися до надчуттєвого світу ідей. Якщо ми керовані істинними ідеями, то ми обов'язково прийдемо до моральності.

Платон використовував так званий "образ печери" : людина в підземеллі, закутий спиною до виходу. Усе, що він бачить - тіні. Тіні для нього єдина реальність. Якщо його вивести на світло, то його очі почнуть сльозитися (Світ світла - злий, Світ тіней - хороший). Але поступово він звикне. І тоді, коли він повернувся в печеру, щоб звільнити інших від химер, то йому не повірять і уб'ють.

8. До істинного блаженства призводить доброчесність - мудрість, мужність, сміливість, розсудливість, і найголовніше - справедливість.

Усе доки звучить благопристойно, правда? Але!

9. основною рушійною силою до доброчесності, до світу ідей являється - ерос - стимул в прагненні до самовдосконалення та безсмертя.

Проблема з усіма філософіями, це формулювання "спасіння" - жодна з філософій не говорить про порятунок фізичного тіла. Мета життя - уникнути цього світу. Жити у якомусь світі ідей, залишити це фізичне тіло

До чого усе це я говорив? Усі мирські філософські знання призводять до мирської мудрості. Може вона іноді і моральна, але кінець її ми пам'ятаємо - Як. 3:13.

Всілякі філософські теорії призводили до багатьох проблем. У 2 розділі ми бачимо, що не розуміли навіть простого Божого плану порятунку, "юродство проповіді про хрест".

У нашому уривку (II БИ. Мудрий. Откр. Через смерть Ісус Христос 1:17 - 2:2) Павло 4 рази згадує хрест або розп'яття Ісус Христос, вкладаючи наступний зміст:

Божу мудрість відкривається через смерть Ісус Христос на хресті:

- Хрест - це основа його проповіді.
- Невіруючі не розуміють значення хреста
- Христос - це мудрість Бога, а хрест - це її вираження.

Павло говорить про Божу мудрість, що це абсолютно інше. Тут потрібно відзначити, що Бог дав усім людям необхідну долю мудрості - здатність міркувати, вважаючи на власному досвіді, пристосовуватися і оцінювати обставини, так само, Він дав свободу вибору. Однак ця мудрість обмежена. І щоб судити про істинну природу речей, необхідно доповнити її Божою мудрістю, Божому одкровенням.

Бог створив нас Своїми дітьми, і наше знання про Нього і Його, дозволяють нам мати Його мудрість, що робити м як робити

19 вірш: Павло підкріплює свою точку зору прикладом з історії Ізраїлю. Він має на увазі Іс. 29:14 і 4 Цар. 18:17-19:37, де Ізраїль укладає союз з Єгипетським фараоном, щоб узабезпечити себе від ассірійського царя, тоді, як врятувати їх міг тільки Бог.

Божа мудрість відкривається через проповідь про хрест.

Отже, в цьому уривку 4 місця про хрест, або про Ісуса Христа розп'ятого 1:17-18; 1:23; 2:1; 2:4-5. Головна думка тут: "проповідь Євангелія і людська мудрість несумісні".

Язичники не бачать і не розуміють значення смерті Ісуса Христа, тому і не бачать сенс в її проповіді. Павло не хотів робити свою проповідь привабливою за рахунок складних філософських висновків. Його рецепт простий: 1 Кор. 1:23.

Зміст проповіді - Христос розп'ятий!

Спосіб застосування - 1) не в премудрості слова 1:17, 2) але в явленні Духа і сили 2:4-5.

Що потрібне для проповіді: Шарм? Красномовство? Логіка? - Усе це треба, але не варто робити усі ставки на це. Наша головна ставка - Милість, і сила Божа.

III. Божа мудрість відкривається Святим Духом 2:3-16

Ми говорили про те, що складало суть проповіді Павла. Що? 1:18. Т. до. Коринтяни не були готові прийняти щось інше. Спочатку їм необхідно було почути Євангельську звістку про спасіння, щоб отримати оновлення

Духом. Таким чином:

1). Його задум приховано від плотської людини.

Павло посилається на Іс. 64:4 - ясно вказано, що своїми силами, розумом, і тому подібне не можливо пізнати Бога. Божий задум залишиться таємницею, поки нам їх не явить ДС.

2). Його задум відкривається Духом Святим 2:10.

Тут Павло починає говорити про ДС, про Його роботу і тому подібне

*Успіх Євангелізації залежить від Духа Святого, діючого в:

Самому Євангелісті

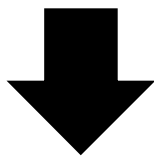
Розуміє Слово Божого

Застосовує силу Божию 2:4-5

Знає, що сказати 2:10-13

У грішнику

Бачить потребу Ін. 16:8

Позбавлення від гріхів

Бачить прояв Б. Дарів 2:12

Керівництво для нового життя

Отримує віру прийняти Єф. 2:8

Упевненість у спасінні

Народжується згори Ін.3:5-6

1 Кор. 2:6-7 сказано, що Божа мудрість вічна, не обмежена рамками певного століття або періоду історії. Те, що було мудре колись, зараз - не мудро. Але Божа мудрість, яку ДС відкриває, є завжди і своєчасно для будь-якого дня, року, століття і так далі

3). Повнота одкровення Його задуму

2:2 - тут небезпека в тлумаченні цього вірша "не знати нічого". Можна подумати, що Павло учив і проповідував тільки про розп'яття Ісус Христос і ні про що більше. Дійсно, що Коринтяни потребували Євангелія про спокутування через смерть Ісус Христос. Смерть Його - це основа. Але не можна говорити тільки про розп'яття. Треба говорити і про воскресіння, через яке ми виправдані, і про нове життя в Христу, про благодать, про наповнення ДС, про християнське служіння, про церкву і так далі

Покаяння - це тільки початок. Що ми маємо в Христу: прощення гріхів, порятунк від пекла, мир з Богом, усиновлення, нове життя і справи, нових друзів, мету в житті, вічне життя, перемогу над гріхом, ДС, що перебуває в нас, спілкування з Богом в молитві, зцілення плоті, відповіді на молитви-прохання.

Урок №5

Основи християнської поведінки 3-4 розділи

Павло роз'яснив, що сварки і розбрати в церкві зовсім не говорять про мудрість і не призводять ні до чого хорошому. Тут Павло говорить про те, що безрозсудно потурати духу розподілу. Віряни повинні об'єднуватися в церкві в Христу, а не ділитися із-за своєї прихильності до якого-небудь лідера. Усі повинні працювати подібно до селян, що б отримати хороший урожай. Чи подібно до будівельників, щоб творити церкву Божию згідно з Його планами.

Так само в 3 главі говориться про те, що тільки Бог дає завдання і нагороди у справах. І в усьому, що б ми не робили, результат залежить від Нього, Бога того, що вирощує.

І. Божі співробітники 1Кор. 3:1-15

Після розмови про ДС Павло знову повертається до теми про розбрат. Тепер аргументом проти розбрату служить твердження, що лідери - тільки служителі, слуги Бога. І кожен з них має свої завдання.

1. Служителі - землероби і будівельники 3:1-9.

Для того, щоб проілюструвати відношення між церквою, служителями і Богом, Павло малює прекрасні образи. Спочатку він говорить про землеробство: один насадив, інший - поливав. Але усе зростив Бог. Тому лідерів необхідно шанувати, працювати разом з ними і пам'ятати, що тільки Бог вирощує! Бог закликає працювати усіх, і чоловіків і жінок. І праця, це не лише проповідь. Усі служителі працюють тільки для одного, для творення Тіла Христова. І коли ми, у своїх церквах беремося за ту, або іншу програму, головне питання, яке повинне стояти перед нами, - чи буде те будувати нашу церкву? Чи працює це для її зростання?

2. Члени церкви - будівельники 3:9 - Ми співробітники = працювати спільно: а) один з одним; б) з Богом. Християнські служителі і рядові члени

церкви в рівній мірі члени тіла Христового. Не усі покликані бути пасторами, але робити щось можуть усі.

3. Основа і будівельний матеріал 3:10-15. Що основа? -

Павло як досвідчений будівельник "заклав" надійну основу (2:2 = Мф.7:24 - 25 "будинки на піску"). Що стосується "будівельних матеріалів". Павло приводить ще одну метафору. І є декілька версій тлумачення цього уривка 3:12 :

Наш будівельний матеріал - це наші справи. 13-14 віршів як би підтверджують цю думку.

Доктрина. Коли основа - правильна віра, то буд. матеріал - правильні доктрини.

Спонування, мотиви, наміри - ця думка базована на 4:5.

Віряни і невіруючі. У 1 Кор. 3:12, слово, яке вживається Павлом "сіно" = "колір на траві" = "хорве", це ж слово використовував Яків 1:10 описуючи не зовсім віруючого багатого.

II. Храм Божий 3:16-23

Отже, Павло в 3 главах представляє церкву як ниву, будівлю. Тепер він бере ще один образ - храм. І це не лише символ, але і найважливіший принцип, який відбиває одну з відмінностей між СЗ і НЗ.

1. Мешканець Храму - Бог.

Тут можна описати 6 храмів, про які говорить НЗ, :

-Храм Соломона 2 Пар. 7:11. Він існував з 1004 року до 588. Тобто цей храм проіснував 400 років. Він був побудований по образу скінії. Ще при царюванні сина Соломона він був розграбований єгипетським царем. Поступово його внутрішня слава пішла. Потім Новохудоносор його остаточно розгромив.

-Храм Зоровавеля. Кір Персидський цар дозволив євреям в 536 році повернутися на батьківщину і побудувати храм. При підтримці Персидського царя, Персидський правитель Юдеї Зоровавель і первосвященик Ісус почали будувати цей храм (Езд). Будівельники отримали підбадьорення від пророків Агея

і Захарії і вже при царі Дарії, храм був готовий 516 року. Він був меншої величній, ніж попередній. У святому Святих було порожньо. Народ сумує, але Агей утішав в 2:9, що прийде час і слава цього храму затьмарить славу попереднього. Але! Антіох Епифан в 167 році осквернив його. Почалася Макавейська війна . У кінці якої сирійців вигнали. Храм освятили, т.ч. почалося одне з головних свят Євреїв - ханука, оновлення храму(Ін 10:22). Проте, саме в це свято храм осягнули нові удари. Помпей, після 3-х місячної облоги узяв Єрусалим, і у дворі храму влаштував кровопролиття. Потім, Ірод зі своїми військами знову узяв його. А як же щодо пророцтва Агея? Воно виконалося в 3 храмі

-Храм Ірода. Іродові храм здався незначним, і він перебудовує його. Робота почалася за 20 років до Різдва Христового. Ін. 2:20 говорить, що робота велася 46 років, і була завершена при царі Агриппі, за 6 років до руйнування. При узятті Єрусалиму Титом, в 70 році його зруйнували, хоча сам Тит не хотів його зберегти, але солдати спалили. Зараз на його місці мечеть Омара.

-Духовний храм - Церква 1Пет. 2:4-6; Єф.2:21-22.

-Тіло всякого вірянина - Храм. СЗ храм був освячений як будинок Божий, де люди могли мати особливе спілкування з Ним, і спільного поклоніння. Але він був спаплюжений. Ісус Христос сказав, що його зробили вертепом розбійників. Храм, був релігійним центром Євреїв. Але НЗ називає обителлю Божої всяке місце, де є Його народ. Ісус Христос вказував на цю зміну Ін. 4:20-24. Таким чином з дня 50-ці, день народження християнської церкви, особлива роль належить вже не будові, а вірянам. Мешканець цього Храму - ДС, Бог.

-Храм прийдешнього царства Христа, побачений Єзекією 20:40-43.

Виникає питання: чи Усі віряни мають ДС? Рим. 8:9, 15; 1 Кор. 2:12; Ін. 4:13 - При наверненні до Христа в нас діє ДС. Але нам необхідно ще і наповнюватися ДС Єф. 5:18. і це не лише честь, але і відповідальність.

1 Кор. 3:16 - "Хіба ви не знаєте, що ".? - цей вираз зустрічається в цьому посланні 10 разів, за допомогою його Павло вводить безперечні заяви:

- 5:6 - Мала закваска квасить все тіло
- 6:2 - святі судитимуть світ.
- 6:3 - Ми судитимемо ангелів.
- 6:9 - неправедні царства Божого не наслідують.
- 6:15 - Тіла ваші суть члени Христови.
- 6:16 - що злягаються з блудницею - одне тіло з нею.
- 6:19 - Тіла ваші, суть члени Христови.
- 9:13 - ті, що Священнодіють живляться від святилища.
- 9:24 - що Біжать на іподромі біжать усі, але нагороду отримує один.

II. Слуги Божі 4:1-21

1. Вірний служитель

Тут Павло називає себе служителем Христовим, як в Рим. 1:1, Гал. 1:17. Слово, яке переведене на російський як "служитель" = "домашній слуга". Таким чином нам показаний контраст між високим званням Апостола і скромним положення слуги. "Гуперетес" = "служитель" = спочатку цим словом називали раба, що служить веслярем на кораблі. У 3:5 "діаконої" = служитель, домашній слуга. Від служителя потрібно - 2 - щоб він був вірним. "Вірний" = оікономус = використовується по відношенню до керівника, домоправителя, який віддавав накази іншим рабам, і піклувався про майно свого хазяїна, і був підзвітний йому.

Павло підкреслює, що він і Аполос були служителями Господа, і судити їх міг тільки їх Пан, але ніяк не Коринтяни. У цьому суть 4:3-7.

Чи можемо ми оцінювати життя християнина? (Написано "випробовувати духів" 1 Ін 4:1, Усе випробовувати 5:21) Ні! Ми не можемо оцінювати значущість певної праці. Мотиви! Рим.14:4 - Хто ми, щоб судити чужого раба?

2. Служитель, що страждає 4:7-13. Павло малює жахливі страждання перших апостолів. Підкреслює, що те положення, яке вони отримали, - це дар від Бога, тому це не причина для гордості. І приводить опис страждань.

У 9 вірші згадується звичай, відомий Коринтянам: Коли римський генерал здобував перемогу, після повернення в Рим, його армія гордо йшла по вулицях міста, за ними йшов натовп полонеників в ланцюгах (слово "позорище" = видовище). Ось цей натовп полонеників був розвагою, видовищем для роззяв. Полонені були приречені на загибель - бої з дикими тваринами. Такими були служителі в очах світу. А коринтяни в цей час прагнуть бути сильними, мудрими і шановними.

Тобто завжди знайдуться ті, хто посміється над нашими проповідями, над нашим життям. Але не варто міняти силу Божию і мудрість Божию на що б те не було мирське. "Добре сміється той, хто сміється останнім".

3. Служитель як приклад 4:14-16. У 14 вірші, Павло раптом міняє тон, і говорить "Улюблені діти мої". Тільки що він їх засуджував, і раптом несподівано заявляє: "Наслідуйте мене". Яке право мав Павло так говорити? На якій основі? Що він мав у вид?

- Він засновник церкви, він їх духовний батько. У них могло бути багато учителів, але один батько.
- Він не приписував собі заслуг, а говорив "Я народив вас в Христовому благовістнуванні" - без Євангелія Ісус Христос нічого б не сталося.
- Він закликав наслідувати, але не шанувати в збиток іншим служителям.
- Його життя відповідало тому, що він говорив, тому він мав на увазі не принцип "роби те, що я сказав", а закликав "слідуй моїм шляхом наслідування Христа, чи Відповідають твої слова твоїм справам".

Урок № 6

Зловживання християнської свободи 5-6 гл.

Ми говорили, що церква - Божа нива, будова, що віруючих - частина цієї будови - храм Божий. Говорили про непідходящі будівельні матеріали - сіно та солому. А зараз якраз поговоримо про те, як в цій церкві деякі будували з цього сіна і соломи. Деякі члени цієї церкви зловживали християнською свободою, жили в гріху, а церква відносилася до цього терпимо. Отже, Павло закликає Церкву до якихось дій, заходів.

1. Християнська свобода і дисципліна в церкві

Неправильне відношення до християнської свободи виражається в двох крайностях: з одного боку - законництво, теорія, згідно якої порятунок можна досягти винятково добрими справами і точним виконанням заповідей.

З іншого боку – Антиномізм ("номос" = звичай, порядок) - псевдовчення про те, що Євангеліє витісняє норми моралі як непотрібні і необов'язкові, оскільки тільки віра має значення для порятунку. Деякі навіть вважають, що чим більше вони грішать, тим більше Христос буде прославлений. Таким чином світ побачить благодать в їх порятунку і пробаченні Рим. 6:1-2.

Зрозуміло, що обидві ці позиції однаково неправильні. У той час, в різних церквах переважала одна з цих позицій. Так в Галатах, Павло порушує питання про закон. У цьому ж посланні він має справу з антиномізмом. І сьогодні обидві ці крайності нам знайомі. Для того, щоб регулювати ці крайності в будь-якому суспільстві завжди існували норми поведінки, або дисципліна (лат. "навчання, виховання"). Найчастіше - це неписані закони, за порушення яких слідує неписані покарання. Воно слідує обов'язково (чи це ігнорування, або піклування і тому подібне)

Чи потрібна дисципліна в церкві? Спершу розберемося, що це таке?

Дисципліна - це:

1. Виховання розуму і характеру, передусім.
2. Звичка до порядку і слухняність.
3. Обов'язкове для усіх членів групи підпорядкування певному порядку.

Покарання, з метою виправлення. Таким чином дисциплінувати - це привчати до порядку. До речі, дисциплінування зовсім не припускає існування групи "богобоязливих детективів", зайнятих відшукуванням злочинців. Істинне дисциплінування, можливо тільки в любові і розумінні.

П'ятий розділ несподівано починається із заяви про гріх в церкві, і про відношення церкви до цього гріха. Мати "дружину батька" заборонялося не лише у СЗ. Лев. 18:8, Втор. 22:22, але і Римським державним правом. таким чином Павло нічого не говорить про необхідність карати цю жінку, ми можемо зробити висновок, що вона не була християнкою. 2 вірш говорить, що вони загордилися. Чим же вони гордилися? Навряд чи наявністю гріха, швидше своєю помилковою терпимістю, "доброзичливим відношенням" до усіх людей у своїй церкві. Пам'ятайте, Павло сказавши їм ще у в 1:2, що ви "покликані святі" - це означає святість життя в славу Божию. І якщо християнин насправді любить свою церкву, він не стоятиме збоку, тому, що стояння збоку = послаблення свідництва про Бога, або навіть щонайповніше його знищення.

У наш час існують культи, які заявляють, що християнство - це нова можливість вибирати собі спосіб життя. Наприклад "Сім'я Божа" - новий псевдохристиянський культ. Вони використовують проституцію, для фінансування і залучення нових членів. До такого, звичайно в Коринфі ще не дійшли, але із-за терпимості до гріха вже намічалось щось подібне. Тому, Павло пропонує заходи дисциплінарної відповідальності в церкві.

Павло тут запропонував цікавий підхід. Він ніби говорить, що не я дисципліную вас, а усі ми разом, як одне, що дисципліну підтримує сама Церква.

У 1 - 5 віршах, ми бачимо правильний підхід до дисциплінування. Це виражається в:

·Гріх в церкві - блудодіяння.

- Правильне відношення - жаль (плакати).
- Обов'язок церкви - покарати.
- Реакція церкви - відлучити того, хто згрішив.
- Мета цих дій - врятувати брата, що грішить та запобігти поширенню гріха.

Важливо! Церковна дисципліна не завжди вимагає цього. І відлучення не має бути повним і остаточним. Окрім цього, необхідно ще перед ухваленням такого рішення підійти до того, що грішить, і спробувати особисто допомогти йому виправитися - це принцип IX - Мф. 18:15-20.

Деякі розглядають дисципліну, як засіб покарання - це призводить до непокори. Чи потрібні взагалі покарання?

* врятувати грішника і * захистити церкву від його впливу 5:9-11. - Павло застерігає віруючих від спілкування з аморальними людьми. Ми стикаємося з ними, але ми повинні виховувати в собі негативне відношення до гріха. Він порівнює це із закваскою, яку необхідно видалити доки вона не заквасила усе тісто.

Що означає віддати сатані? (= Тім 1:11) - В обох випадках це означає найстрогіше церковне стягнення - відлучення членів церкви від церковної общини. У обох випадках, мета його - привести до покаяння. Це дуже серйозна міра.

"Віддати сатані" - Вивести його за межі сфери Духа (християнської общини як храму Божого, і повернути в сферу сатани - світ, де сатана ще має свій вплив).

"На виснагу плоті" : олётрон = винищування, руйнування. У інших місцях Писання це слово саме так і переведене 1Кор.10:10.; плоть = сар =тіло, плоть, гріховна природа. Таким чином цей вираз можна перевести як "руйнування гріховної природи". Поза сумнівом, що Павло тут не мав на увазі фізичну смерть, або навіть хвороби, хоча іноді, саме скорбота приводить людину до покаяння, і тоді ось ця гріховна природа руйнується.

Євр.12:4-15 Тут говориться про Боже покарання, і його мета не біль або руйнування, а відновлення людини - це найважливіший принцип для нас.

5. Християнська свобода і тяжби в церкві. 6:1-7

Церква Корінфа втрачала свій авторитет в місті. Люди знали не лише про аморальність в церкві, але і про судові тяжби, в яких брали участь члени церкви. Греки, зокрема Афіняни, взагалі захоплювалися судами. У наш час США набуває аналогічну репутацію (постійне зростання цивільних позовів зробило найпрестижнішою професію адвоката і юриста).

Павло бачить в цій ситуації 3 трагічних обставини:

1. Віруючих служили поганим прикладом для тих, що заблукали

Навіть невіруючі євреї розбирали свої справи у своїх власних судах при синагогах. Обговорювати свої проблеми перед обличчям невіруючих - це означає послабляти свідоцтво церкви.

2. Церква терпіла невдачу в спробі досягти усієї повноти життя в Христі

Святим належало судити світ, і навіть пропавших ангелів. Тим більше вони мали бути в змозі вирішити свої життєві проблеми тут на землі. "Хіба не знаєте, що". Ймовірно вони були знайомі з таким вченням Павла, оскільки він говорить про це як про давно відомий факт. Коринтяни гордились своїми духовними дарами, чому ж ви їх не вживаєте?

3. Члени церкви, що подали до суду позов на один одного, вже програли свою справу.

Фраза в 7 вірші "І те вже дуже принизливо" кращий переклад "це вже повна поразка" Павло напевно мав на увазі вчення ІХ - Мф. 5:39-42. Краще втратити гроші і власність, чим втратити брата, а разом з ним і своє свідоцтво. Звичайно, один з них виграє суд, але на ділі це буде поразка. Виграє тільки диявол.

6. Християнська свобода і мораль 6:9-10

Список грішників схожий з тим, який він приводив в 5:10-11. Гріхи такого роду особливо поширені у великих містах, по усій Римській імперії. Гомосексуалізм і чоловіча проституція - це характерно для греко-римської цивілізації. Так Платон, в одному зі своїх творів ("Симпозіум") оспівує одностатеву любов. Нерон якраз в цей час одружився на хлопчику на ім'я Спарус. Незвичність цього "весілля" полягало в тому, що він хотів зробити це офіційно, якщо врахувати, що 14 з 15 перших Римських імператорів були гомосексуалістами.

Слово "лихварі" - жадність, любостягання.

"Хижак" - обманщик і шахрай. І 6:11 - і такими були деякі з вас, але омилися, але освятилися. Яким би страшним і огидним не був гріх, увірувавши, ми стаємо дитиною Божою, чистою та святою! Навіщо кидатися в цю пучину гріха знову. Давайте краще берегти свій спадок!

6:12 = 10:23 - це ключовий вірш в темі "християнська свобода". Цілком можливо, що фраза "Усе мені дозволено", була звичайною для грецького середовища, оскільки вони наслідували філософію гедонізму - 1Кор. 15:32 - "станемо їсти пити. бо завтра помremo". І на противагу цієї філософії Павло приводить 2 міркування:

1. Чи корисно мені це?

2. Чи не стане це мною володіти?

Свобода вибору

СВІТ ХРИСТІЯНСТВО

Чи корисно це мені

Усе мені ч дозволено

Чи не стане це мною володіти

6:13 - Передусім Павло застосував цей принцип до їжі, оскільки для послідовників багатьох культів, відмова від певної їжі була потрібна як необхідність для порятунку. У християнстві інакше! Грішник рятується не у справах, не по стриманості, а вірою в ІХ. Він вільний! АЛЕ - свобода припускає:

- Відсутність моралі.
- У Христі ми вільні вибирати добро і відмовлятися від зла.
- Право робити все, що завгодно, не є істинною свободою.

Ця думка розвивається і далі, коли Павло торкається наступної, хворобливої для Коринтян теми. Те, що стосується розуміння свободи від СЗ закону, відносно сексуальних стосунків. Свої думки Павло оформляє за допомогою питань і відповідей у викривальному тоні.

Урок № 7

Розпуста і шлюб 6-7 глав

І Задоволення сексуальних потреб

"Їжа для черева, а черво для їжі", говорить 6:13-14 - це ще одна теза тих, хто хотів виправдати свою аморальну поведінку. Їх аргумент: їжа потрібна для підтримки життя. Як тільки шлунки порожні, вони про це дають знать, і їм необхідно заповнити. Статевий потяг - це не лише задоволення, говорили вони, але і необхідність. І якщо тіло сигналізує про потребу в сексі, її потрібно задовольняти. Яким чином ?

а.Розпуста - не Божий шлях 13 вірш. Павло говорить, що пищу і черво Бог знищить, у них немає інших цілей, як бути один для одного. У тіла ж є інше призначення. Слово "тіло" = гр. "сома", у даному контексті воно означає щось більше, ніж фізичну оболонку. Тут йдеться про людину в цілому, що складається з плоті (матеріальний початок) і духу (нематеріальний початок). Тіло теж якимсь чином має відношення до майбутнього життя 6:14. Павло дає декілька причин уникати розпусти (18)

Декілька причин уникати розпусти:

1. Наш союз з Христом 14-17.

* Цей союз духовний 17. Чи може людина поводитися аморально не засмучуючи при цьому ІХ.

* Фізичний аспект - включає Воскресіння тіла.

* 15 - Наші тіла члени ІХ, тому ми не можемо зробити їх членами блудниці.

2. Ми піклуємося про себе (венер. хвороби, проблеми з совістю)

3. Ми храм Божий 19. Про це ми трохи поговорили, Бог особливо проявляв себе в храмі за часів СЗ. У НЗ - Він особливо діє в нас, віруючих, в церкві.

б. Божий шлях - шлюб. Задоволення сексуальних потреб в шлюбі 7:1-24. = Мф. 19:1-13, Еф. 5:15-33.

Уся 7 глава присвячена стосункам в шлюбі. 7:1 - "про що ви писали до мене." - це вказує на намір Павла відповідати на конкретні питання коринтян.

1-24 - звернення до одружених і заміжніх. 25-40 - до неодружених.

"Добре людині не торкатися жінки" - ймовірно, це цитата з листа коринтян до Павла. Павло визнає, що безшлюбність має свої переваги, але не говорить проти шлюбу. Мета Павла дати правильне уявлення про роль тіла.

Філософія гностицизму, звеличувала знання і стверджувало, що тіло - зло, важливий тільки дух.

Корінь проблеми - тіло ворог.

У відповідь аскетам, Павло говорить, що так, добре не торкатися жінки, але зовсім з інших причин 32.

- Це питання не духовності, а практичності - гоніння, утримування сім'ї, це не пов'язано із заборонаю сексу в сім'ї. Виходячи з 1 Кор. 7:1-7, інтимна близькість між подружжям:

1. Природна - не гріх, і не святотатство.

2. Засіб проти розпусти.

3. Задоволення потреб подружжя з повагою і по взаємній згоді.

Очевидно, існують люди, які мають цей дар безшлюбності (це ті, хто не мають спокуси в цій області, думки і тому подібне)

Існують різні думки, відносно сімейного стану Павла. Але, швидше за все, що він був одружений:

1. Єврейська система виховання суперечить безшлюбності. Павло був благочестивий юдей.

2. Д.26:10 - Павло - член синадріону, членами якого могли бути тільки одружені люди.

Коли Павло писав це послання, у нього не було дружини 9:5 - або вона померла, або залишила його послові його навернення у християнство. Тобто

Павло ніби і не проти шлюбу, але якось не особливо і за. Річ у тому, що це рішення кожної людини, і взаємна згода двох.

Які ж аргументи Павло приводить на користь шлюбу? 7 розділ

1. Краще, ніж розпалюватися 7:9.
2. Шлюб - не гріх 7:36.
3. Задоволення бажання одружуватися 7:39

Що говорить про це Біблія?

1. Шлюб - це освячений Богом зв'язок
2. На благо людини Буття 2:8-24.
3. Для збереження роду людського Буття. 9:7
4. На благо дітей Повторення закону. 6:1-9
5. Шлюб слід шанувати Євр. 14:4
6. Природне бажання 1 Тим. 5:11, 13-15.

Аргументи на користь безшлюбності:

1. "справжня потреба" 7:26 - існуюча проблема, криза, біда.
2. Скорбота за плоттю 7:28 - Проблеми сімейного життя.
3. Більше можливості для служіння 7:32-35
4. Боже дарування або покликання до безшлюбності 7:7
5. не бажання одружуватися 7:39
6. Чоловік може виявитися не християнином 7:39
7. Відсутність можливостей для сприятливого шлюбу.

II. Розлучення. (1 - задоволення секс. потреб).

для віруючих відповідь однозначна - не можна.

10 - "не я повеліваю - Господь". Тобто це заповідь, а порушення заповіді - гріх.

"якщо" - означає все-таки можна? Це питання не правила, швидше - винятку. І якщо дійшло до цього винятку, то другий раз одружуватися не можна.

2 Виняток для розлучення:

1. Мф.5:31-32 - Сам Ісус - у разі перелюбу.

мойхео - слово, яке означає перелюбство, невірність в шлюбі.

порнея - розпуста - виразніше, і означає стосунки поза шлюбом.

* ІХ мав на увазі перелюб (воно використане в цих місцях і в септуагінті).

* Не розпуста до шлюбу, про який дізнається одна із сторін. ІХ не говорив про такий випадок, у такому разі треба пробачити і примиритися.

2. 1 Кор.7:15. Павло дає ще оду причину для розлучення - коли одна із сторін невіруюча - "не пов'язаний".

* він не повинен утримувати - примушувати залишитися.

* він може дозволити розлучення.

Чи можна одружуватися повторно?

39 і 15 вірш використовується вираження "не пов'язаний". Якщо це одне і те ж вираження, то логічно - можна. Але річ у тому, що це так вийшло тільки в російській Біблії. 15 - пов'язаний = поневолити, 39 - зв'язувати, як 2 - одна плоть. Тому, ці вірші не можна зіставити. Тобто немає конкретного дозволу на повторний шлюб.

13-14 - Якщо невіруюча сторона не збирається розводитися, то не потрібно.

Чоловік освячується. Діти святі - призводить до думки, що діти у віруючих врятовані. 2 Аргументи:

1. віруючі батьки привели дитину до хрещення

2. як увесь Ізраїльський народ входив в заповіт з Богом, так і діти віруючих батьків входять в цей заповіт.

Але! у Бога немає онуків!

Слово "святі" не означає врятовані. Слово тут - "освячується" = Святі. Слід розуміти - "перебувають під хорошим впливом, і у них є хороша можливість для покаяння"

Це відноситься і до дітей і до чоловіків.

Поради неодруженим:

1. Розгляньте нинішні обставини 7:26. Чи готові ви прийняти існуючі обставини?
 2. Чесно оцініть свою відповідальність 7:32-35 . кл. слово = "підкується".
 3. Кожна ситуація унікальна 7:36-38
 4. Пам'ятаєте! Шлюб - це на все життя 7:39-40
- Звучить банально?! але банальність - це те, що усі знають і виконують.

Урок №8

Свобода, ідоли і Їжа. Свобода і самодисципліна 8-10

Павло відповів на питання про шлюб, і починає відповідати на інше питання, очевидно так само задане коринтянами в листі. Чи "можуть християни вживати м'ясо жертв, принесених ідолам"?

Люди завжди цікавилися духовним світом. Так з'явилася ідолопоклонництво (ще до Аврама). Ідолам приносили жертви, частина який спалювали, а частину з'їдали, або продавали на ринку, або в храмі. Тому, питання про його використання гостро стояло в церкві Коринфу. Схоже, подібне питання обговорювалося Павлом і в інших посланнях (Рим).

В наші дні, сам по собі це питання неактуальне. Але до нас застосовано ширше поняття свободи християнина. Ми стикаємося з питаннями, з якими Павло ніколи не стикався. Чи можна ходити в театр? Мати телевізор? До якої міри можна займатися політикою. У цих 8-10 главах, Павло проголошує 4 основні принципи, якими можуть керуватися віруючі, приймаючи те, або інше рішення в сумнівних сферах християнського життя.

Чотири принципи рівноваги в християнському житті:

1. Знання повинне урівноважуватися любов'ю 8 розділ.
2. Влада повинна урівноважуватися дисципліною 9 розділ.
3. Досвід - обережністю 10:1-22.
4. Свобода - відповідальністю 10:22-33.

1. Знання повинне урівноважуватися любов'ю

У стародавньому світі були 2 джерела придбання м'яса - звичайний ринок, і місцеві храми, де завжди було м'ясо жертвних тварин. При цьому ціна на таке м'ясо була набагато нижча.

Переконані християни розуміли, що ідоли не оскверняли їжі, тому, вони економили гроші і вільно купували м'ясо в храмах. І якщо їх невіруючі друзі запрошували в будинок і пригощали ідоложертвенним м'ясом - це не викликало у них ніякої реакції. Проте менш духовних християн усе це вражало. Багато хто був врятований саме від язичницького ідолопоклонства, тому така поведінка була їм не зрозумілою і болючою. таким чином в церкві виник потенційний розбрат. Керівники просили у Павла ради.

Павло звертає увагу на такі чинники

а. Знання. Свобода в знанні про ідоли. Коринтяни були збагачені різного роду знаннями, і були горді у своїх досягненнях. Вони знали, що ідол - це ніщо. Присутність ідола в храмі - це не доказ існування бога. Тобто з'явився логічний висновок - неіснуючий бог не може осквернити їжу, яку приносять йому на вівтар.

Але чому ж деякі християни так сильно засмучувалися із цього приводу? Річ у тому, що не всі проблеми вирішуються логікою. Коли маленька дитина боїться темряви, то йому марно йому доводити безпідставність страху, використовувачи аристотелівську логіку, тим більше, якщо ви це будите робити з позиції переваги. Знання може бути як знаряддям будівництва, так і знаряддям руйнування. Усе залежить від того, як ви будите їх застосовувати.

Стоячи на позиції "всезнайка", ми тільки показуємо своє нецтво - 8:2 - людина, яка знає істину занадто добре, усвідомлює - як багато він ще не знає! Знати вчення і знати Бога - це дві різні речі. Має бути баланс. Що ж урівноважує знання. Що може збалансувати наші знання?

б. Любов. Свобода, обмежена любов'ю. Любов і знання мають бути завжди разом. "Знання без любові - жорстокість. Любов без знання - лицемірство". Знання - це влада, і використовувати цю владу треба з любов'ю. Хоча і любов повинна контролюватися знанням (Фил. 1:9-11).

Павло турбується, що б ті, хто зміцнів духовно допомогли духовно слабким рости і позбавлятися від їх слабостей і забобонів.

Деякі думають, що вірний християнин - це той, хто живе за правилами і приписами. Їх дратує, коли інші користуються своєю свободою в Христу. Саме духовно не зрілі намагаються сховатися під покровом закону, і бояться користуватися своєю свободою. Це сильно утрудняє служіння.

Саме тут і виникає потреба в любові. "Любов - творить", висуває інших на 1-е місце. І коли духовні знання використовуються з любов'ю, сильний може допомогти слабкому піти.

"Знання повинні поєднуватися з любов'ю, інакше у святих замість великих сердець будуть великі голови". І ще: "Деякі християни ростуть, а деякі товстіють". Отже, знання мають бути урівноважені любов'ю, і тоді ми будимо використовувати нашу свободу правильно 8:8-10 третє про що Павло говорить тут:

в. Совість. - Це внутрішній суд, де судяться наші дії, і де вони або підбадьорюються, або засуджуються (32 рази в НЗ). Совість - це не закон, але те, що свідчить про моральний закон Бога.

Але, важливо! Совість залежить від знання. Чим більше духовних знань ми отримали, тим сильніше стає наша совість.

Чому совість буває слабкою?

1. Нещодавно пізнали Бога, тому у них ще не було досить духовних знань. За такими людьми просто потрібний підхід, як за немовлятами.
2. Не хочуть рости 1 Кор. 3:1-4, Евр. 5:11-14.
3. Бояться свободи.

Для Духовно зрілих важливо враховувати це і уміти з любов'ю зглянутися (якщо не умієш - означає сам ще немовля) Головна причина - допомогти стояти. Отже, ми вільні в Христу. Але важливо, щоб духовні знання урівноважувалися любов'ю.

2. Влада повинна урівноважуватися дисципліною 9 розділ

Тут Павло дає правила надання матеріальної допомоги. Це, як би перериває його міркування про тему "ідоложертвенного м'яса". Але, насправді ніякого розриву тут немає. Це ілюстрація тих принципів, які викладені в 8 і 10 розділах. Павло посилається на себе, як на приклад зрілого користування свободою. Його свобода дозволяла йому отримувати грошову підтримку, але він добровільно відмовився від неї, щоб досягти вищої мети.

Греки зневажали працю. Євреї звеличували - "той, хто не учить сина працювати, учить його красти". Отже, Павло дає християнську інтерпретацію ідеї особистих прав. Він приводить двоякий захист своєї теорії про грошові справи для служителів:

А. Він відстоює своє право отримати допомогу. На підтримку цього твердження він наводить аргумент:

* Своє апостольство. Апостол - посланий з дорученням - відноситься в першу чергу до дванадцяти і до Павла.

(прочитати оду любові)

Якщо подивитися на усі якості любові і порівняти проблеми, ми побачимо, що усі проблеми в цій церкві якраз через відсутність постійності любові.

katargew (катаргео) - залишатися в бездіяльності.

У синодному перекладі це слово трапляється в 8 = припиняться; 10 = скасуватися. Т. е. ми можемо зрозуміти, читаючи наш варіант, що зовсім усе зникне і не буде взагалі нічого, навіть знання ніякого.

Але Павло навряд чи це мав на увазі. Він хотів підкреслити постійність любові в порівнянні з усім іншим.

Що це може означати по відношенню до "знань".

- зміниться кількість нашого знання (зараз ми можемо, і маємо тільки обмежену кількість знання). Ми не станемо "як Боги", але будимо знати більше.
- Зміниться сама система отримання знання, і його передачі. Зараз ми отримуємо знання через органи чуття. Але в розумі, у кожного є свої переконання, погляди, думки. Тому, кожен сприймає інформацію по-своєму. Хтось, іноді навіть спотворює її.

Часто, одкровення, які ми отримуємо від Бога, це не зовсім те, що передав нам Бог, оскільки ми "пропускаємо" інформацію через себе. На небесах сама система отримання інформації буде досконалою.

Проблема: якщо ми не можемо досконало отримувати те, що говорить Бог, як нам відноситися до Біблейських одкровень, які донесли до нас теж через не досконалих людей.

-ІХ приймав Писання як Слово Божого.

IV. Повчання - мета Духовних дарів 14:1-25

А. Слова. diwkw - (диоко) - це одне з улюблених дієслів Павла, у нас він переведений по різному: тут - "досягайте", Рим.12:14 - "ревнуйте", 1 Фес.5:15 - "шукайте", Філ. 3:12, 14 - "прагнете", 2Тим. 2:22 - "триматися", 1Тим.6:11 - "досягати" успіху, Евр.12:14 "намагатися мати".

Основне значення цього слова = 1) йти за чимось; 2) гнати - негативний аспект. Це слово використовував Лука, коли описував, як Павло гнав церкву. Спочатку він гнав людей з церкви, тепер він жене людей в церкву.

"Пояснювати" - 14:5, 14:27 = представити. Саме так воно переведене в інших уривках, і саме такий переклад прийнятніший в даному контексті. Тобто це слово якраз вказує на дар тлумачення.

11 вірш barbaroV - варвари, у нас переведено як "чужоземець". Первинне значення - люди, які не уміють говорити по-грецьки.

23-24 і в 16 одне і те ж слово *idiwthV* (Ідіотес) значення = людина, у якої немає спеціальності, тобто простак. Це може бути або невіруюча людина. Тобто це може бути невіруюча людина, або не знайома з духовними дарами.

Б. Павло приводить в приклад два духовні дари, мови і пророцтва.

Чому? Причини:

- ймовірно, люди в цій церкві особливо захоплювалися цими дарами, що вело до певних проблем.

- Цей приклад використаний для того, щоб показати, що усі дари призначені для повчання більшості. Мови напучують вас особисто, пророцтва – інших. Церква, особливо в Коринфі, захоплювалися мовами. Ймовірно, це виглядало як щось приголомшливе, грандіозне. Павло ж говорив про те, що головне не як привабливо виглядає дар, а наскільки він корисний для церкви, для інших.

1Кор.14:20 - Він говорить про людей, що мають неправильну думку, як про немовлят. Тобто духовне зростання - це прагнення більше допомагати іншим, напучувати, вирішувати проблеми. А дитинство - це егоїзм.

У цій главі ми бачимо 7 тверджень з приводу дару мов:

1. 14:2 - напрям дару - до Бога. Кожного разу, коли говориться про дар мов, і про його роль, про нього говориться як про молитву, а не як звернення до людей, або як про щось, що треба виставляти на показ.

2. 14:4 - Ефект дару - людина напучує себе.

3. 14:5 Пріоритет - пророцтво краще - напучувати себе це добре, але напучувати церкву - краще.

4. 14:6 Користь. Немає ніякої користі, якщо його використовувати як шоу. Т. е. якщо ми не розуміємо того, хто намагається нам щось сказати, то користі немає абсолютно ніякої. 7 ст. і 10 ст. слово=звуки.

П'ятнадцята розділяє надзвичайно важливим в догматичному відношенні трактатом про воскресіння мертвих.

1. Апостол доводить істину воскресіння Господа Ісуса Христа з мертвих, посилаючись на факт з'явлення Воскреслого Христа Петру.

2. Дванадцяти Апостолам.

3. 500 братам.

4. Апостолу Якову, усім іншим учням Христовим

5. І, нарешті, самому Апостолові Павлу (ст. 1-8). З істинності

Воскресіння Христового святий Павло зробить висновок згодом про неминучість загального воскресіння усіх в зумовлений Богом час, бо Своїм воскресінням Христос поклав початок і нашому воскресінню, як "первісток з померлих".

У шістнадцятій главі: Апостол дає повчання відносно збору пожертвувань для Єрусалимських християн, потім обіцяє сам прийти в Коринф з Ефесу через Македонію, просить доброзичливо прийняти Тимофія, знову спонукає не спати, мужньо і твердо стояти у вірі, передає вітання від Асійських церков, від Акіли і Прискілли і усіх братів, а тим, хто не любить Господа Ісуса Христа, виголошує "анафему, маран-афа", що означає: "та буде відлучений До пришествя Господа". Ось, де обґрунтування тієї "анафеми:

Урок №9

II Послання до Коринтян

Вступ

... Небагато яких книг становлять таку складність для коментаторів як Послання до Коринтян, зокрема друге. Але тим, хто бореться за це - відкривається глибока пасторська любов, яка може порівнятися тільки з Божою любов'ю. Саме таку любов Павло мав до цього «свого стада», примхливих Коринтян.

Обставини написання.

Мета і характер Послання.

Тема і зміст.

Єдність (цілісність) послання.

Урок №10

Служіння розради

1. Суть розради і її джерело.
2. Розрада, яку ми потребуємо.

А. В стражданні і небезпеці. 1:8-11

Бог для Павла був надійною опорою і в стосунках з Коринтянами, і в його особистому, нелегкому житті. Щось з ним сталося в Асії.

9 вірш. Павло навіть не сподівався залишитися в живих (почував себе в серці своєму засудженим до смерті). Звичайно, шлях Павла і раніше не був усипаний трояндами, але деякі вважають, що саме цей випадок змінив погляд апостола на власне життя. До цього він виражав надію, що буде в числі тих, хто "зміниться", буде живим до моменту другого пришествя ІХ (1Кор.15:51-52 = 1Фес.4:15-17), але після цього випадку він зосередив свою увагу на факті воскресіння (Філ.3:10).

Немає ніякого сумніву, що Павло завжди вірив, що Бог здатний позбавити його від смерті в будь-яких обставинах. І Бог буде це робити до тих пір, поки Павло не пройде призначеного йому шляху (4:8-14; 2Тим.4:7), і не виконає дорученої йому справи.

Павло вірив, що свого часу Господь воскресить його з мертвих, і сподівався на молитви святих, і молитви Коринтян у тому числі 1:11. Молитви - це засіб виконання волі Божої у світі людей.

(далі, з 1:12-7:16 мова йде про апостольське служіння. Зараз ми говоримо про розраду)

Б. В звинуваченнях і нерозумінні 1:12

Найгірше, коли ми починаємо приписувати помилкові мотиви вчинкам людини. Якщо ми до когось критично налаштовані, ми починаємо бачити злий

намір в усьому, що він робить. Павло виявився жертвою в подібній ситуації. І його досвід корисний нам, тому, що усі ми не застраховані від подібного.

Якісь вороги критикували кожен вчинок, намагаючись зайняти його місце в любові і прихильності церкви. Ми говорили, що однією з головних цілей написання цього послання було відповісти на чутки, що порочать Павла. Відкритий бій своїм супротивникам Павло дає у кінці цього послання

В. В складних взаєминах

Розрада, в яку ми потребуємо і в яку даємо 1:8, - 2:17

1. У стражданні і небезпеці 1:8-11

Бог для Павла був надійною опорою, і у відношенні з коринтянами, і в його особистому нелегкому житті. Те що з ним сталося в Асії, що було вище його сил, очевидно коринтяни дізналися про це (від Тита), але на думку не спадало наскільки це було серйозно для Павла. І Павло не приховував свого почуття безпорадності і відчаю, навпаки – говорить підкреслено, щоб продемонструвати наскільки і він сам і вони безсилі. І на скільки важлива молитва – отже, розрада часто виливається через людей і діє в результаті молитви.

Але нам не відомо, що це була за скорбота. В 19 ст. коментатори вважали, що під Асією тут треба розуміти Ефес, і зв'язують це переживання з 1 Кор. 15:32, можливо ... майстра Димитрія 1. 19:23-41 (Артеміда).

Проте, ми не бачимо, що Павлу був нанесено якусь особливу шкоду.

У минулому столітті (20) коментатори схильні думати, що йдеться про якісь події на території сучасної Туреччини. Говорять, наприклад, про побиття Павла Юдеями в Лікаонській долині 2 Кор. 11:24, коли вони його трохи не убили. Можливо, апостол мав на увазі якусь хворобу, - усе це лише припущення, але це навіть краще, адже ми можемо ці слова Павла застосовувати в будь-якій ситуації, яка нам здається безвихідною.

9: Павло навіть не сподівався залишитися в живих (почував себе у своєму серці засудженими до смерті). Звичайно, шлях Павла і раніше не був усипаний

трояндами, але він вважав, що буде в числі тих, хто "змінитися" - буде живим момент другого пришествя Ісуса Христа (1 Кор. 15:51-52 = 1 Фес. 4:15-17), але після цього він зосереджує свою увагу на воскресінні 1Фес. 3: 10 .

Але! Без сумніву, що Павло завжди вірив, що Бог сильний, позбавити його від смерті в будь-яких обставинах. І він буде це робити до тих пір, поки Павло не пройде призначеного йому шляху (4:8-14, 2 Тім. 4:7) - і не виконає дорученої йому справи.

Він вірив, що свого часу Господь воскресить його з мертвих, і підніметься через молитви святих(молитви - це засіб виконання волі Божої у світі людей).

Далі з 1:12 - 7:16 - йдеться про апостольське упокорення - зараз ми говоримо про розраду.

2. У звинуваченнях і нерозумінні 1:12-24

Найгірше, коли ми починаємо приписувати помилкові мотиви вчинкам людини. Якщо ми до когось критично налаштовані, ми починаємо бачити злий намір в усьому, що він робить. Павло виявився жертвою в подібній ситуації. І його досвід корисний нам, тому, що усі ми не застраховані від подібного.

Якісь вороги критикували кожен вчинок, намагаючись зайняти його місце в любові і прихильності церкви. Ми говорили, що однією з головних цілей написання цього послання було відповісти на чутки, що порочать Павла. Відкритий бій своїм супротивникам Павло дає у кінці цього послання, однак політичний тон відчувається вже з перших глав.

12 вірш - він говорить про свої спонукання (мотиви) - прямо – з сміливістю говорить, що в праві "хвалитися" свідоцтвом своєї совісті (4:2; 5:11), підкріпленим знанням Слова Божого, його поведінка не заслуговувала на осуд (тим більше від Коринтян, 1Кор. 4:3-4).

Три речі Паві говорить про свою поведінку:

а). Вона була щиросердною і простою, в значенні цілеспрямованою (2Кор. 11:3), слухняною, вірною Христу, вірною його меті.

б). Поведінка його диктувалася богоугодною щирістю (2:17). Павло діяв.

в). Не у згоді з плотською мудрістю (людською), яка завжди веде до самодогоджання, але його поведінка визначалася благодаттю Божою, тобто. Він керувався любов'ю до інших і бажанням принести їм вище благо.

13 - 14 вірші - в англ. ясніше - "Ми не пишемо вам нічого, що б ви не могли прочитати або зрозуміти. І я сподіваюся, що як ви вже зрозуміли нас частково, так зрозумієте і до кінця і можете хвалитися нами, як і ми, вами - в день Господа Ісуса Христа.

Як і поведінка, так і листи Павла були простими (цілеспрямованими) і щирими, продиктовані Божою благодаттю, а не людською мудрістю. І в його листах до Коринтян теж немає ніякого прихованого наміру або мотивів. Як сам апостол був прямим і чесним, так і його послання. Він відчував, що Коринтяни це вже частково зрозуміли і сподівався, що коли-небудь зрозуміють до кінця. Усім серцем приймуть те, що він говорить і пише їм.

Він був упевнений в щирості їх навернення (1Кор. 9:1-2). І відчував, що врешті-решт вони самі виступлять в його виправдання і навіть будуть похвалою йому (грець. - бурхливо радіти) в день Господа нашого Ісуса Христа.

15 - 16 віршів - ось у душі такої довіри він і збирався до них прийти з Ефесу. Але щось там перешкодило його попереднім планам і його супротивники в Коринфі - **17 вірш**- заявили, що ці коливання - ознака ненадійності Павла в усьому, що він робить і що говорить. (4стр.)

Павло і заперечував. - свої плани він міняв, керуючись не плоттю (не своїми інтересами), і йому не властиво говорити то "так", то "ні", переслідуючи свої цілі, але в даний момент його більше хвилюють звинувачення в тому, що його проповідь сумнівна і не заслуговує на довіру.

18 - 20 вірші - проповідь його була про Ісуса Христа, в Кому підтверджувалися усі обіцяння, дані Богом для людей, - (Авраму і Давиду - Рим.

1:3; 11:5; Гал. 3:16). У Нім був до кінця виконаний закон (Рим. 10:4) - деякі супротивники заперечували цю новину (3 розділ); правильною відповіддю на цю звістку має бути - ТАК і АМІНЬ.

21 - 22 вірші- "зберіг" - Він поставив на нас печатку як на свою власність (ангел).

Тим, хто відповідає на проповідь Євангелія "Амін", Сам Бог: **(1) Стверджує**, тобто дає відчуття упевненості і безпеки в Христі. **(2) Помазує**, щоб він міг подібно до Ісуса Христа прославити його своїм життям (Христос - Помазаник). **(3) Відзначає** - як Святий Дух, подібно до печаті, стверджує, що християни ототожнюються з Христом (друк на документі говорить про того, кому він належить і про те, що цей хазяїн має відповідальність за цей документ). **(4) Дає Дух Святий в заставу**- підтвердження того, що робота, яку Бог почав в цій людині, - Він доведе до кінця. У грецькому арабона = первинний грошовий внесок, який зобов'язав того, що його зробив його до подальших платежів (2Кор. 5:5; Еф. 1:4 - Рим. 8:23).

23 - 24 вірші - Павло вже починав з 15 вірша пояснювати причини того, що він змінив свої плани (19-22 - він відступає від теми "про надійність слова"), тобто ця зміна викликала проблеми - "Бога закликаю у свідки на душу мою" - т. е. він життям своєю присягається в правдивості тих пояснень, які наводить нижче.

Свій візит він відтермінував заради Коринтян, бажаючи уникнути тих дисциплінарних заходів, які йому довелося б застосувати в разі, якби він прийшов. Своєю апостольською владою він користувався неохоче.

Диктаторські прийоми породжують лише догодження, але не слухняність, яка виникає з істинної віри, яку насаджував Павло.

"Сприяти" = грець. "ми з вами співробітники" (1Кор. 3:9). Отже - "ми спільно працюємо для радості вашої, для вашої духовної перемоги". - Іншими словами Павло працював не на шкоду Коринтянам, і не заради того, щоб насолодитися владою над ними.

3. У складних взаєминах 2:1-11

У цьому уривку у нас два приклади таких складних стосунків : (1) - 1-4 оповідає про сумний візит, в якому ці складні стосунки відбилися на(2) - 5:11 - про брата, який погрішив і був покараний Христом.

Отже, скорбота і страждання для служителів - не новина. І від своєї долі Павло не намагався відхилитися. Проте і не був він не розумною людиною. Він не шукав страждань, якщо міг виконати свою справу без них. - Наслідуючи цей принцип, він змінив свої плани - не прийшов в Коринф.

Тим більший він вже мав досвід "прикрих" візитів, і знав, що подібні заняття не приносять ніякої користі. - Щоб уникнути повторної прикrostі, він і відклав цей візит. - Замість того він пише лист (це теж було ризиковано через їх схильності тлумачити його листи по - своєму). У цих 4-х віршах ми бачимо заклик до примирення, звернений до віруючих Коринтян. Йому напевно було б набагато простіше зовсім залишити цю церкву. Для нього вистачало клопотів. Але він їх занадто любив, щоб дозволити їм жити в гріху. - Ось ця любов, умовляння і упевненість в них і допомогла їм розкаятися.

Це місце досить цікаве, загадка, річ у тому, що ми не знаємо хто погрішив і кому тепер Павло пропонує розраду і пробачення.

...Багато, хто з сучасних дослідників Біблії думає, що йдеться про людину з 1Кор.5:1-5, винну в кровозміщенні. - Але навіть якщо це не вона, в усякому разі Павло пише про нього як про християнина, який погрішив не лише проти Павла особисто, а і перед усією церквою.

Може це був один з лжеапостолов з 2Кор 11:13 ? Може бути - це була стороння людина, яка прийшла в Коринф і приєднався до церкви, але не змогла оцінити належно працю Павла.

Очевидно, що він його образив, поставив під сумнів його авторитет, і таким чином завоював серця деяких віруючих. За рішенням більшості він був покараний («епітелію» - осуд), що принесло йому прикрість.

- Який досвід ми можемо витягнути з цієї події. - Він був братом в Христу, який зробив гріх, - його гріх був великий. Він завдав образи усій церкві. Покарання дало бажаний ефект, і тепер прийшов час відновити з ним стосунки - Павло закликає пробачити і утішити. Іншими словами, та людина щиро розкалася - і в цьому справжня мета покарання - в церкві і в сім'ї - викликати покаєння, а не змусити страждати людини, яка образила Апостола. Тут ми бачимо, що Павло діяв так, як учив, - про любов в 1Кор. 13 розділ.

Під час вирішення проблеми:

- Визначте суть проблеми. Якщо це образило особисто вас, необхідно зважити свій мотив - бажання помститися, або зберегти мир і дисципліну в церкві.
- Повідомите про проблему з любов'ю - ваша мета не збити людину з ніг, а подати йому руку допомоги. Християнський обов'язок полягає не в тому, щоб вбити в людину покірність, а надихнути його і добрим прикладом.
- Якщо необхідно - застосуєте покарання.
- Пробачення.
- Розрада - запевнення в любові.
- Повне відновлення стосунків.

... Павло наполягав, що покарання не повинне викликати у людини відчай, або зробити її безсердечною. Напевно поводження з людиною, часто дає йому останній поштовх в обійми диявола. Надмірна суворість може взагалі відштовхнути від Христа. І навпаки - виправлення із співчуттям може повернути людину до істини.

М. Лютер: "одне - мати різку і карати дитя; але окрім різки май при собі яблуко, щоб дати його синові, коли він поступає розсудливо".

... Мартін Лютер довго не любив молитву "Отче Наш" - тому, що його власний батько був занадто строгий, і при слові "батько" - перед його очима впливала картини жаху.

Якщо пробачення і відновлення стосунків не відбувається, сатана може принести людині смуток, відчай і озлоблення - тоді від цього покарання тільки в шкоду.

4. У розчаруванні 2:12 - 17

Отже, Павло планував зустрітися з Титом в Троаді і дізнатися від нього про стан справ в Коринфі. Але Тита він там не зустрів і тепер до переживань за Коринф, додалося ще і переживання за долю Тита. Він знав, що Тит міг нести з собою частину пожегтвувань і міг потрапити в руки бандитів. - Отже, він не мав спокою і йде в Грецію.

2:14 - тут нитка "оповідання" уривається і продовження історії тільки в 7:5. - Проте - цей відступ виправдав увагу читачів, Павло звертає погляд від поразки, на переможного Христа, за яким він йде. Тут потрібно відмітити невідповідність російського тексту оригіналу. 2:14 "Але дяка Богові, який постійно веде нас в тріумфальній процесії Христа, і пахощі пізнання про Нього поширюють через нас всюди". Тобто **14 вірші**: тріумфальної процесії влаштовувалися на честь полководця, що повернувся з перемогою. Також на цій процесії розпалювали "пахощі", слово ЭУОДИА - пахощі - у С. 3. воно використовувалося там, де говориться про спалювання жертв Богові.

Життя Павла і була таким жертвним приношенням, "благоугодним" Богу. - Вона була як би продовженням життя Ісуса Христа на землі, в якості раба Божого.

Суть Євангелія в тому, що через смерть Ісуса Христа люди можуть отримати вічне життя. - І для тих, хто відкидав це - проповідь Павла - запах смертоносний і навпаки.

17 вірш - видно, в дні Павла не було нестачі в лжепророках. Згідно з Павлом, багато хто з них активно діяв. - Тут знову невідповідність російського тексту з грецькому.

За словами Павла саме вони торгували Словом Божим (КАПЕЛЕУОНТЕС = продавати, торгувати в раз.- Це слово в Н. З. зустрічається тільки тут і має смисловий відтінок, "з вигодою торгувати фальшивим товаром" = звідси, можливо, і російський переклад "ушкоджувати Слово Боже"). Тобто лжеапостолів видавали як зміст їх проповіді, так і їх мотиви. - Може Павло згадав випадок з Іс. 1:22.

Іншими словами лжеапостоли служили собі, а не Богові.

Урок 11

Наше служіння - це служіння Світла і Слова 2:16 - 4:18

Тут Павло образно описує це.

1. Життя у Світлі і Слові, 1 місце, яке Ісус Христос сказав своїм учням, : "Ви - світло світу". - Отже, Павло в тому посланні невпинно виправдовує своє служіння, - Йому треба довести, що він живе, як ІХ говорив, у світлі і в слові. В якості аргументу проти Павла говорили про відсутність рекомендаційних листів , це була широко поширена практика в 1 столітті. Павло і сам іноді наслідував цю практику, рекомендуючи своїх співробітників (Рим. 16:1-2; 2Кор. 8:22-24).

Павло надає такі листи своїм критикам.

А) Живі листи Христа. 4 вірш - самі Коринтяни. Отже, Павло посилався на Божу рекомендацію. Інший аргумент - відсутність компетентності.

Б) Упевненість Павла не у людській, але у Божій основі, - Він був упевнений і в Коринтянах, тому що Сам Дух Святий працював в їх серцях.

Та обставина, що Павло робить особливий наголос на Н. З., може говорити, що існували псевдовчителі С. З. І як короткозоро і небезпечно покладатися на рекомендаційні листи, ще небезпечніше досягти праведності без Божої допомоги. - Хто спирався на "букви" - терпіли поразку. Хоч то і не суперечить практиці рекомендаційних листів , якщо вона розумна!

Заповіти Світла і Слави 3:6 - 4:6

Захищаючи служіння Павла, поміркуємо і над іншими важливими темами. Так, наприклад, в 6 вірші, він підкреслює, що ми є служителями Нового Заповіту. Грець. КАІНОС= новий, інший, кращий. Павло протиставляє Новий і Старий заповіти, благодать і закон.

Чому буква (закон Мойсея) вбиває?

--Закон передбачав смертний вирок за прояв непокори. Результат 21:12:17, 22:18-20 - йшлося про реальну фізичну смерть.

--За непокору Богові, загрожувала духовна смерть. У законі були обумовлені обов'язки людей, але віруючі не мали сили для їх виконання. Відповідно до закону, люди мали дотримуватись цих правил, але не мали моральних сил виконати усе. Проте ми побачимо, що С.З. закон не такий вже поганий і відповідав своєму призначенню.

1.світло і слова (значення) С.З. закону.

2 Кор. 3:9-11 - Павло три рази називає закон славним, не дивлячись на уся його суворість. Відразу згадується блискавка, грім, і трубний звук, які були чутні, коли Мойсей йшов на Сіон, щоб зустрітись з Богом і отримати Закон (Вих. 19:16-19; 24:16).

а) Походження закону - написаний перстом Божим. Ми називаємо його Мойсеєвим законом, але насправді - це Божий закон, для Його народу у той час.

б) Його одкровення - про Бога - Святість і праведність і т. д.
-про гріх і його наслідки.

в) Його керівництво до праведного життя:

- в заповідях і заборонах
- в законах, відносно управління
- у священстві і способах поклоніння

г) Його обітниці:

- для окремих людей і для всього народу.
- фізичні
- матеріальні
- духовні

Знайомлячись із законом, людина може визнати свою гріховність і побачити необхідність в Спасителі, в Гал. 3:24 Павло дуже точно сформулював

призначення закону "Путівник до Христа". Закон не давав порятунку, але Бог милосердний і Він передбачив порятунок для людей того часу.

д) порятунок, що передбачений законом

- вказівка на Спасителя (Рятівника)
- милість через жертви
- Бог з тими, що каються
- порятунок по вірі в Бога.

Закон просвітив окремих людей і народ в цілому. Ті, хто наслідував у своєму житті закон, були у величезній мірі благословенні. 10 заповідей покладено в основу конституцій багатьох країн. Моральні і соціальні принципи 10 заповідей забезпечують прекрасне керівництво для створення хорошої системи управління і добрих людських взаємин.

е) Слабкі сторони закону :

- позбавляв надії, оскільки ніхто не міг його виконати
- позбавляв життя, в спробі дотримати закон людина не могла ні на що заслужити, окрім засудження, а засудження - смерть.
- не давав сили. Він ясно наказував що робити, але не давав ніякої сили зробити це.

Переваги Н. З.

А) він забезпечив стосунки любові. Він виник тільки тому, що "так полюбив Бог світ".

Б) він створив стосунки між Богом і людьми, між Батьком і дітьми. Людина перестала бути злочинцем, вона стала сином Божим, хоча іноді і не слухняним.

В) Бог змінив життя людини, змінивши її серце, а не шляхом накладення нового закону.

Г) він дав людині силу і владу. Він не лише говорить людині що робити, але також дає сили зробити це.

2. Слова Нового Заповіту (значення)

Н.З. - це обіцянка Бога зробити своїми дітьми усіх, хто прийме ІХ як Спасителя і Господа. Бажаючи підкреслити перевагу НЗ над СЗ, він звертається до Вих. 34: 29:35. його метою було показати, що СЗ славний вже, тому що походить від Бога. Але для його виконання пропонувалася людська ініціатива, тобто заповіт цей мав перехідний характер - був таким, що переходить, тобто потребував заміни на Новий. Служіння по букві мало бути замінене на служіння Духом, яке вічне. Це і є одне з найбільших достоїнств НЗ - його постійність. Ілюструючи свою думку, Павло протиставляє перехідне саяво слави на обличчі Мойсея (3:7) і зростаюче саяво цієї слави в християнах. Взагалі перевазі Євангелія над законом присвячено послання до Євреїв.

3. Віддзеркалення Господньої Слави 3:17 - 4:6

Отже, Слава Господня торкається віруючих і вони сповнюючись Його світлом- відображають Його благодать, любов і силу, таким чином, Його Дух живе в нас, щоб ми могли уподібнитися Христу. Саме з цієї причини Бог закликає і виправдовує нас (Рим. 8: 30). Слова "преображатися від Слави в Славу", - означають процес поступовий. Цей процес вже почався відколи ми пізнали Христа, і буде завершений , коли ІХ прийде другий раз. Рим. 8:29-30 - показує, що це завжди був Божий план.

4. Служіння благодаті і слави 4:1-18

Цей уривок говорить про такі сторони християнського життя :

- Благовестування
- Страждання
- Надія

5. Служіння благовістовування 4:1-6.

В цьому тексті Павло прямо або побічно говорить про типи людей.

А) він згадує про себе. Він рухомий 2-ма причинами: **(1)** – усвідомлення великого завдання, людина, що розуміє важливість своєї праці, може говорити дивовижне**(2)**– пам'ять про дар великої йому милості - так хочеться здійснити щось, заради тієї любові, яка врятувала нас самих.

Б) потім ми бачимо натяк Павла на своїх супротивників, заздрісників і наклепників. Плотські служителі.

Тут ми знову бачимо відгомони висунених проти Павла звинувачень, - "потайні, ганебні справи, хитрість, спотворення Євангелія». Завжди знайдуться такі "служителі правди - кривди". Навіть Павло пройшов через це.

В) Павло говорить про тих, що відмовилися прийняти Євангеліє. Він наполягає на тому, що він так проповідував Євангеліє, що будь-якій людині з будь-ким статусом доступно було почути заклик Христа і відповісти на нього. Але чомусь деякі не чують його. Чому ж? - "бог віку цього засліпив їх розум".

Читаючи Біблію, формується світогляд, що світ є владою п'їтьми і зла. У Ін. - сам Ісус Христос тричі говорить про "князя світу цього". Ін. 12:31; 14:30; 18:11. Сам Павло пише: "князеві, пануючому в повітрі" Еф. 2:2. Молитва "Отче Наш" - говорить про лукавого: позбав нас від лукавого. Безсторонні дослідники углядели в цьому деякий вплив, зроблений на авторів Нового Заповіту.

1). Зороастризмом (Персія) - розглядає весь світ як поле битви між Богом світла і богом п'їтьми (Ормуздом і Аріканом), а доля людини визначається тим, чию сторону в цій боротьбі вона займе. Коли Юдеї були завойовані Персами, вони зіткнулися з цією ідеєю, і вона вплинула на світогляд Юдеїв .

2). Основна ідея самого Юдаїзму - ідея про дві епохи - нинішній і прийдешній. Якраз в епоху християнства Юдеї вважали, що їх час непоправно поганий і приречений на повне знищення, коли зійде зоря прийдешньої епохи. Так доречно було б стверджувати, що їх століття знаходиться під владою бога цього світу і у ворожнечі з ?. у кінці 8 стр.

3). Слід пам'ятати, що ідея злої сили не стільки теологічна проблема, скільки факт життєвого досвіду. Якщо розглядати цю проблему в теологічному

плані, ми неминуче натикаємося на серйозні труднощі. - "Звідки з'явилася ця вража сила у світі, який створив Бог"? Але коли ми розглядаємо її просто як проблему життєвого досвіду - ми ж всі знаємо наскільки реальне зло у світі.

І у кожного напевно був такий досвід зустрічі з невидимим злом. Якою б важкою ідея про нечисту силу не була - з життєвого досвіду про це добре відомо. Хто не може прийняти благу звістку Євангелія Христового, хто вдався до цього початку світу цього, ті не можуть більше почути заклик Божий. Це не Бог залишив їх; вони самі своєю поведінкою закрили собі доступ до Нього.

1) Далі Павло говорить про Ісуса. Головна думка його полягає в тому, що в Ісусові Христу ми бачимо подібність образу Божого. Що "бачили Мене - говорить ІХ - бачили Отця" (Ін. 14:9). Коли Павло проповідував, він не говорив: "Поглядайте на Мене", - він закликав: "Поглядайте на Христа".

Нам слід проповідувати Євангеліє:

- щиро
- не спотворюючи слово
- жити , практикуючи його

2) страждання. 4:7-12 (18)

Людина не любить страждати. Чому Бог допускає, особливо в житті наповнених людей? Чому страждають Його діти? Звичайно ж для цього є у нього якісь причини. Чому страждають служителі? Навіть як Павло? Він проповідував про порятунок. Були видимі плоди його проповідей. Проте ті, хто йдуть з цією проповіддю - усього лише смертне створення. І тут напрошується порівняння з великим скарбом, який зберігається в глиняних посудинах. Павлу було властиве це відчуття власної нікчемності, - порівняно з величчю тих проповідей, які він ніс людям (Еф. 3:7-9). Свідомість цього контрасту дана, щоб ніхто не засумнівався в джерелі благовістя. Спасіння здійснюється Богом, а не людьми.

Павло вже в 1 Кор. 4:9 говорив про себе і інших апостолів "як про засуджених до смерті. Тут він удається до подібного висловлювання, щоб показати до якої міри в тяготах служіння виявляє себе. (1)- Людська безпорадність з одного боку, і здатність Бога давати безмежні сили - з іншою (8-9 віршів). Під цей контраст потрапляють як фізичні (1:8-9; 6:5-9), так і психічні тяготи (6:4, 8; 7:5-6). Свою думку Павло ілюструє, приводячи деякі контрасти та парадокси. (2)- в 10 вірші змальовує ще один драматичний контраст - неміч і приниження ІХ у Його земному служінні, з одного боку, і з силою, яку Він виявляє у Своєму небесному служінні.

Так в цьому посланні червоною ниткою простежується ще один принцип. Через людську неміч сила Божа виявляє себе особливо зримо і результативно (2 Кор. 12:9-10). І ці контрасти якраз і показують цей принцип.

3) Надія 13-18. Що ж дало Павлу перенести усі ці страждання? - Відповідь міститься в словах з Пс. 115:1, які він цитує. Перед цим, в 114 псалмі псаломспівець говорить про муки, що досягнули його, але він покликав Ім'я Господнє, і Той його врятував. Ну і Павло теж був упевнений, що Господь позбавить його від будь-якого лиха. І упевненість Павла ґрунтувалася на факті воскресіння Ісуса Христа, - першого з померлих і гарантія для усіх, хто в Нього вірує, що порятунок в Нім (1 Кор. 15:12-19) .- І не випадково Павло тут ще раз говорить про воскресіння.

Урок 12

Служіння примирення. 5-7

2 Кор. 1-4 розділи - ми говорили про Павла, що його поведінка може бути прикладом для ефективного служіння Нового Заповіту. Його слова до цього дня для нас продовжують бути служінням розради, світла і слави. Тут же ми починаємо говорити ще про один вид служіння - примирення.

З теологічної точки зору 2 Кор. 5:17-21 - один з найважливіших уривків з послань Павла. Тут і народження зверху, спокутування, пробачення, благовісткування і виправдання. Червоною ниткою проходить істина про примирення, заснована на спокутуванні Христа.

Що таке примирення? - вороги стають друзями. Людина стала ворогом Бога, і Сам Бог починає вести мирні переговори, і т. д.

1. Вчення про примирення. 2 Кор. 5; 1 Кор. 3:11-17; 15:35-58

Отже,- IX.- другий Адам, прийшов відновити те, що влаштував перший. Основна втрата в тому, що людина розладнала спілкування з Богом. За це смерть прийшла на землю. І одне із завдань відновити стосунки з Богом - кінцева перемога над смертю.

Майбутнє примирених 2 Кор. 5:1-10, 1 Кор. 3:11-17, 15:35-58.

Взагалі тут не зовсім вдало розділено на розділи, оскільки. 5:1-10, як би пояснюється в 4:17-18, послідовність думок автора така:

А) наше сьогоденне тіло - хатина.

Наше майбутнє тіло - небесне житло (1-4).

На перший погляд - день, коли Він покине своє тіло, буде для нього днем радості. Ми бачимо, що Греки і Рим, які зневажали тіло. "Тіло - гробниця". Гребель: "Я соромлюся того, що у мене є тіло". Епіктет заявив про себе: "Ти є бідна душа, обтяжена тілом". "Я - висока істота і народжений для більшого, ніж бути рабом свого тіла, на яке я дивлюся, лише як на окупи, одягнені на мою свободу. У такому огидному житті мешкає душа". Навіть у Юдейському світогляді: "Бо тлінне тіло обтяжує душу, і ця земна хатина пригнічує розум". Павло підходить до цього інакше - він не шукає звільнення від тіла, він не бачить

себе, поглиненим в божественному, не шукає свободи для духа від тіла, він чекає того дня, коли Бог дасть йому нове тіло, коли дасть йому кращу можливість в раю служити Богові.

Вічність - це не вічна бездіяльність - це одягнення душі в нове тіло, що завершує служіння Богові.

Б) Павло переконаний, що вже тут християнин може передчувати життя вічне, оскільки Д.С. в нас (5-9). Християнинові дано бути громадянином двох світів, тому він не зневажає світ земний, але бачить його в сяйві слави, яка є віддзеркалення більше дивної, майбутньої слави.

В) Думаючи про прийдешнє життя, Павло не забував, що нас чекає також і судний день (10). Одного разу ми теж чекатимемо рішення Божого суду. Отже, - наше життя надзвичайно важливе, оскільки воно визначить життя прийдешнє, - отримаємо ми вінець, або втратимо його. Час - це пробний камінь для вічності.

2. прагнення примирених 5:11-17

Хоча Павло знав, що вічне життя дається по вірі в ІХ. (Еф. 2:8 - 9) думка про те, що він коли-небудь має з'явитися перед Своїм Спасителем викликає у нього благоговійний страх і спонукає його до служіння.

А) Ціль служіння - спонукати людей примиритися з Богом (11).

Далі, захищаючи себе, Павло говорить, що іноді йому доводиться стикатися з опором.

Б) - засоби для досягнення цієї мети :

щирість (хвалитися серцем - 12ст.), - "хвалитися" = букв.- з урочистістю і радістю слухати. Оскільки деякі - з уважністю слухають "осіб", захоплюються якимось зовнішніми якостями служителів, а не внутрішніми рисами. І Павло закликав у свідки Бога і самих Коринтян, говорить, що вони краще слухали з уважністю "нас", - тих, хто говорить з **щирим серцем**.

Самовідданість - "виходимо з себе" - "вийти з себе" = в тому ж значенні, що і в Мф. 3:21. = що втратив розум. Знову - таки щирість Павла утверджує його

самовідданість, - він готовий був здаватися безумним, для досягнення мети - примирення людей з Богом. Чи могла людина при повному розумі добровільно вийти назустріч натовпу, який хотів його убити? У кого б вистачило розуму повертатися в місто, в якому його тільки що побили каменями? Тільки людина, що повністю присвятила себе Богові, могла б віднести до себе з такою зневагою, - і це був Павло.

Скромно, з мудрістю і любов'ю

В) - причина служіння (14-16.) - "Любов Христова в наших серцях". Чому Павло обрав такий шлях? Краще б завів собі дружину і жив спокійним розміреним життям. Але Павло прагнув наслідувати Ісуса Христа, пішов шляхом слухняності Богові, до смерті. Христова любов, завдяки якій Павло примирився з Богом, спонукала його йти цим хресним шляхом. Кожен віруючий повинен зробити для себе такий висновок. (А ми, як служителі, можемо допомогти людям дійти до цього висновку)- "щоб ті, що живуть вже не для себе жили"(15).

16 вірш - "знати по плоті" = оцінювати з мирської точки зору. Переживши навернення, Павло перестав оцінювати людей з світської точки зору, як це робили його послідовники. Тепер всі ми творіння нове, і життя у нас нове, і цілі нові, і засоби і досягнення цілей - нові.

3. Основа примирення 5:18-21

Основа - жертва ІХ, а ми примирившись, стаємо посланцями про ім'я Х. у цьому і полягає служіння примирення.

3. Практична сторона примирення

6:1-2 заклик Павла - довіряти Божій благодаті.

А) не довіряти проповіді. Лжеапостоли в Коринфі проповідували щось відмінне від Павлової проповіді, ймовірно вони відкидали, що праведність від Бога можна придбати тільки вірою. Прийняття такого «Євангелія» і зробило б їх віру недієздатною. Свої заперечення Павло проілюстрував через текст Іс. 49:8. Порятунком здійснює Бог, за своєю ініціативою, - "в час сприятливий" = "Під час моєї прихильності" - я почув тебе. І в день порятунку допоміг тобі - день порятунку тут треба розуміти як -в період благодаті.Тобто тільки благодаттю Божою ми виправдовуємося і примиряємося з Богом. А ті, хто намагаються виправдатися законом, увірували марно.

Б) в цих двох віршах ми можемо почути заклик співпрацівниками - нести звістку про примирення в цей час благодаті.

(2)- доля служителів 6:3-13; 7:2-4

Павло захищає своє служіння - і попутно йому довелося пояснити суть його благовістя (виправдання вірою - примирення). Тепер він знову говорить про своє покликання, і пов'язані з цим покликанням труднощі. Раніше він говорив, що ознаки справжніх служителів не слід шукати в «саморекламі» (самопроголошенні) служителів (10:18), і навіть не в їх релігійних достоїнствах (11:22), - а у внутрішньому свідоцтві Д.С. (Рим. 2:28-29). Тепер же він допускає, що справжнє служіння Богові має і деякі зовнішні ознаки (але Коринтяни не надають їм значення, а його противники навряд чи їх мають).

Отже, ми говоримо, що проповідь Павла, викликала проблему, багато хто вважав Павла безумним, але він тут підкреслює, що ми не намагалися бути спотиканням для будь-кого, а ті хто спотикається вони завжди знайдуться. Нам не слід орієнтуватися на них увесь час, важливіше проповідь про Христа. Описуючи прикмети і наслідки служіння, Павло пише:

А) Випробування, він їх перераховує 9 видів (3 по 3) - **(1)** труднощі загального характеру, три конкретні види мучеництва, труднощі, пов'язані із служінням.

Б) Потім він як би урівноважує ці «неприємності», перераховуючи 9 внутрішніх достоїнств (6-7ст) - "чистота" - практична праведність. - "благорозумність" - здатність співчувати іншим людям.

- "великодушність" ("МАКРОТІМІЯ"-букв."довготерпіння" - здатність терпіти образи і прикроці, і не мстити за себе. Доброта - це любов у дії.

"у Д.С". -

1. Таким приносячи плід Духу Святому (Гал. 5:22).

2. виконання Д. Св.

3. можливий переклад - "у дусі Святості" - присвяченої до кінця. "із зброєю правди" - образний вислів, який означає, що з праведністю можна перемогти.

В) потім він перераховує 9 пар парадоксів (8-10). "ми не відомі, але нас знають" = нас знає Бог (11:13; 7:2-4).

Г) найголовніша ознака істинних служителів - примирення, розширені серця, серце повне любові. І Павло просить взаємності, навіть на ім'я їх називає.

4. Пріоритети примирених 6:14 - 7:1

Ми з вами вже говорили, що, можливо, цей уривок - частина листа, про який говориться в 1 Кор. 3:9. Тут він здається недоречним. Його суворість не узгоджується з тією "веселістю", яка звучить в попередніх двох віршах про серце. ("Я писав вам не сполучатися з розпусниками")- можливо цей уривок і є те, що він писав. Якраз саме ця частина є шматком втраченого листа (може то помилка упорядника листів Павла) І дійсно за змістом цей уривок відповідає тому, що сказано в 1 Кор. 5:9. Якщо ж це не так, тоді цей уривок відповідає на питання: "Що ж перешкоджало Коринтянам відповісти Павлу щирою взаємністю"? Очевидно суперники Павла, теж досягнули відданості та прихильності Коринтян. І Павло ніби називає лжеапостолів цих, яких би вони не мали рекомендацій, невірними (в значенні невірних), і Коринтянам слід від них відокремитися. Апостол не закликає їх порвати усі контакти з невірними. Але "невірні" релігійники могли б відвести віруючих убік від того, що Павло називає простотою

в Христовою. І це його сильно турбувало. Ілюструючи свою думку, Павло ставить 5 риторичних питань, які відбивають цю непрохідну прірву, що розділяє. Царство Христа і царство сатани.

"Віліар" - це слово з СЗ = "особа, яка не вартує і гроша", в грецькому воно стало.= "беззаконник", а ще цим словом стали називати сатану, особу, яка не коштує гроша, і найбільшим з беззаконних.

Перш, ніж перейти до наступного уривка, слід зауважити, що усі цитати, які Павло тут цитує, не дослівні, і представляють з себе поєднання з різних уривків Писання. Лев. 26:12; Іс. 52:11; Ієз. 20:34; 37:27; 2 Цар.7:14 - причому усі цитати не дослівні, а представляють лише поєднання з цих уривків. Чому він не цитує точно? Можливо він робив це по пам'яті, йому був важливий саме сенс благої звістки, а не буква.

4. Примирення (прикінцеві зауваження) 7:4-16

Цей уривок є продовженням 2:13, де Павло говорив, що не знає, як йдуть справи в Коринтян, і Тита немає.

Тут він нарешті зустрів Тита, який обрадував його. Кризова ситуація вирішилася благополучно, довга суперечка закінчена і усе улагодилося.

Це місце дає нам уявлення про методи Павла взагалі і його погляди на роль застереження і докорів.

(1) - він був упевнений, що іноді строгі висловлювання потрібні.

(2) - проте він ніколи не зловживав ними.

(3) - єдина мета покарання - покаяння.

У цьому ж уривку ми бачимо як Павло говорить про радощі: радість примирення після довгої сварки, радість зустрічі з людиною, яка виправдала його довіру. На Тита було покладено важке і не зовсім приємне завдання, але він впорався. Він також радіє, що його прийняли як належить, радіє, що в усьому можна покластися на них.

Урок 13.

Служіння дару 8-9 гл.

Ці глави воістину дуже цінні, тим, що говорять про християнське пожертвування. Вони не охоплюють усього біблійського вчення про дар, але якнайповніше розкривають теологічні основи християнських жертв. Тут містяться принципи функціонування дарів, важливі для кожного християнина, оскільки дар для віруючих є таким же природним, як дихання або молитви. Народжене зверху дитя Боже, віддасть себе Богові з усіма своїми дарами.

Д.Б. направляє, благословляє жертвувати для Христа, для бідних. При цьому ми переконуємося в істині слів ІХ - "блаженніше давати, ніж приймати (Дії 20:35). Хоча ми жертвуємо не для того, щоб отримати щось натомість. Просто діє закон сіяння і жнив. Крім того ми пам'ятаємо, що таким чином ми збираємо собі скарб на небесах. Було б чудово чомусь навчитися з цих слів і застосовувати це у своєму житті.

1. Заклик до щедрості, або приклади щедрості (8:1-15)

Одній з найдорожчих серцю Павла ідей, була ідея про збір пожертвувань для церкви в Єрусалимі.

Вона була церквою-матір'ю, але збідніла (у зв'язку з голодом). Павло хотів, щоб громади язичницьких країн пам'ятали про це і допомогли церкві - матері. Отже, він нагадує про це Коринтянам і закликає їх до щедрості. І роблячи це, він наводить 5 аргументів:

А) він приводить в приклад інших (Македонія 1-5)

У зв'язку з цим голодом можливо самі Македонці були в скрутному становищі. Громада з Македонії дала більше, ніж будь-хто міг чекати. Вони були настільки бідні, що їм довелося благодіти Павла узяти цей дар. І їх дар був

"особливим", навіть не по кількості, але через те, що Македонці давали "понад сили", щоб допомогти іншим.

Цікаво, що перші приклади дару в НЗ пов'язані з допомогою бідним і добродійністю (Дії. 6:1), не для утримання чи будівництво будівлі церкви, і навіть не для місіонерства - це була допомога бідним.

У євреїв є свято ПУРім, воно не біблійський, і з ним було пов'язано правило, згідно з яким кожна людина, якою б вона не була бідною, повинна була знайти іншого, ще біднішу, ніж вона сама і зробити їй подарунок.

Отже, Македонці пережили Божі благословення, через свою щедрість Павло закликає пережити такий досвід і віруючих у Коринфі = Для цього він просить Тита організувати в Коринфі збір пожертвувань (він мав такий досвід Гал. 2:1).

Де говориться про дари? (1Кор. 12 гл. і Рим. 12:6-8). І здатність роздавати там, перераховується як дар. І так само як Коринтяни були багатими іншими дарами, Павло хотів, щоб і щедрістю вони теж могли похвалитися, тому що в дарах проявляється щирість нашої любові (це не я говорю, а вірш 8).

В) Він нагадує Коринтянам їх власні досягнення (10-11)

Вони були ініціаторами багато в чому, не слід їм відставати в цьому питанні. Якби люди дотримувалися своїх найблагородніших принципів і норм, і поступали б згідно з ними, наскільки б змінився світ (якби усі дотримували законів)

Г) Павло підкреслює, що благі наміри повинні (10-11) утілитися в благородні справи. Звичайно добре мати почуття співчуття, мати хороші бажання. Але коли усе це залишається лише в серці і не утілюється в конкретні справи - що із того користі?! "Трагедія життя полягає в тому, що у людей немає піднесених спонукань, але що вони не утілює їх в життя".

Д) Павло нагадує, що життя "смугасте" (13-15).

Ось так вже вона влаштована, що кожен зустріне і періоди благополуччя і нещастя. Часто людина усвідомлює, що життя підходить до нього з тими ж заходами, з якими він сам відміряв іншим. Життя по - своєму віддає щедрістю за щедрість, і скупістю за скупість.

"Рівномірність" - це був головний принцип, яким керувалися церкви в допомозі один одному. Павло не хотів, щоб одним з них було полегшення, іншим - тяжкість. Взаємність - це Божий принцип, який виразив Бог ще у СЗ у Вих. 16:16-18 - цю цитату Павло тут і цитує. Звичайно повністю розв'язати проблему нерівності може тільки 2 прихід ІХ. Його правління принесе всюди процвітання. Проте і нині можна дещо зробити. Якби віруючі регулярно приносили десятину, ми могли б внести величезний вклад в рішення соціальних проблем, оскільки у церкві є багато гуманітарних програм, вони могли б внести великі зміни в життя народів.

2. Мудре керівництво (практичні заходи і вказівки) 2 Кор. 8:16 - 9:5

А) пропонував фінансову звітність (8:16-24).

Павло знав, що у нього є вороги і критики, що хтось може звинуватити його, що він використовує пожертви для особистих потреб. Отже, він вживає заходи, щоб усунути навіть можливість таких звинувачень. Для цього він попросив допомоги у ще двох братів, щоб доставити гроші в Єрусалим. Нам не відомі їх імена.

Примітно для нас, що Павло, що писав як поет і мислячий як богослов, ми у разі потреби діяти акуратно, як бухгалтер. Він класний служитель!

Б) Заохочення дару 9:1-5

На тлі цього уривка ми бачимо ще одні непересічні якості людського характеру Павла. Для Коринтян він ставив в приклад Македонян, для Македонян - Коринтян, хоча трохи остерігався, щоб вони його не підвели. Він ніколи не засуджував одну церкву в очах іншої, а хвалив їх, оскільки він намагався про

інших говорити тільки хороше. Павло розраховував, що Коринтяни жертвуватимуть охоче, і з тим же ентузіазмом, з яким вони обіцяли допомогу.

Існують 4 види мотивів, з якими люди жертвують:

- Як обов'язок.
- Для самозадоволення.
- Через престиж , гордість, щоб прославитися.
- З любові.

Захисту Апостольської гідності

1. Духовна сила в боротьбі із злом (10:3, 4, 8-11; 13:2-4,10).
2. Ревна турбота про благо церков (11:1-6).
3. Знання Ісуса і Його євангельського плану (11:6).
4. Уміння терпіти негаразди і нікому не докучати (11:7-11).
5. Уміння не звеличуватися в церкві; не застосовувати фізичного насильства (11:20, 21).
6. Труднощі і страждання заради Христа (11:23-29).
7. Вознесіння на небо (12:1-6).
8. Смирення і віра в необхідність "тиснула в плоть" (12:7-9).
9. Сила в слабкості (12:10).

Завершальну частину усього послання ми знаходимо в останніх трьох віршах 13-ої глави, саме у віршах 11-13. Тут святий Апостол Павло бажає своїм дітям Коринфу радіти, удосконалюватися, бути у миріта одностайності, - чим і притягнуть вони до себе Бога любові і світу. Потім він закликає їх вітати один одного "цілуванням святим", тобто чистим і щирим, таким, що служить демонстрацією братської християнської любові, і передає звичайне вітання від християн ("святих"), в середовищі яких сам перебуває. Закінчується усе послання звичайним Апостольським молитовним вітанням, яке ми тепер завжди чуємо від

пресвітерів і єпископів, що здійснюють Божественну літургію, : "благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога і Отця, і спілкування Святого Духа з усіма вами. Амінь".

Послання до Римлян і до Галатів

ПОСЛАННЯ ДО ГАЛАТІВ

На протязі всієї історії церкви існувала боротьба між істиною і помилкою (єресю, заблудженням). Ця боротьба тривала з самого початку виникнення Церкви. Першими такими лжевчителями проти істини були – іудаїсти, з якими часто зіштовхувався Павло під час свого служіння. Ситуація у Галатії – це очевидно, один із таких перших яскраво виражених випадків. Пізніше, у II ст. з'явилася інша єресь у вигляді *гностицизму*, зародки якого були видні ще у часи діяльності Павла.

Послання до Галатів, хоч і складається всього з 6 розділів, є однією з найважливіших книг Нового Заповіту. Це було найперше послання Павла. Воно закладає *фундамент для захисту християнської свободи*. У ньому Павло чітко вказує на те, що людина спасається вірою в Господа Ісуса Христа.

Це послання є випробуваною часом відповіддю на спроби проникнення у Церкву законництва.

І хоча цей лист не так систематизований, як лист до Римлян, але він є *основою євангельського вчення*, викладеного у Римлянам.

Саме ці два листи мали великий вплив на Мартина Лютера з їх тезами “Праведний житиме вірою”. Ці два листи є наріжним каменем протестантської Реформації. Саме у них викладається *істина, про оправдання по милості Божій через віру у відкуплюючу смерть Христа на Голгофі*, тут розкривається євангельська правда про те, що людині нічого не потрібно добавляти до того, що уже звершив Бог.

Людська зіпсутість, що проявляється через світові релігії або відхилення у християнстві, намагається посягнути Бога (божества, вищий абсолют) через людські зусилля.

Павло в посланні до Галатів пропонує інший шлях.

ПЛАН ЛИСТА

Вступ 1:1-10

I. Біографічна частина 1:11-2:21 (Початок Євангелія)

1. Євангеліє Павла було прийняте ним через особисте і особливе відкриття 1:11-12

2. Воно було одобрено іншими апостолами 1:13-2:21

II. Богословська частина (невдача / поразка законництва) 3:1-4:31

1. Обітниця по вірі, а не по закону 3:1-14

2. Закон був даний, щоб привести нас до Христа 3:15-25

3. Синівство, а не рабство 3:26-4:7

4. Повернення у законництво – повернення в рабство 4:8-20

5. Приклади Старого Заповіту 4:21-31

III. Практична частина (Свобода у Христі) 5:1-6:10

1. Заклик до свободи 5:1-12

2. Ключ до успішного духовного життя – жити по Духу, а не за тілом 5:13-26

3. Заклик допомагати один одному 6:1-10

Заключна частина 6:11-18

1:11-2:21 Біографічний аргумент

Павло детально і аргументовано відповідає на виклик, кинутий йому як апостолу.

1. Він став апостолом раніше, ніж зустрівся з іншими апостолами.
2. Коли він зустрівся з ними, був прийнятий ними як рівний.
3. Він навіть вважав за необхідне докорити Петра, визнаного лідера всіх апостолів.

Павло мусить спочатку захистити себе, перед тим, як приступити до захисту Євангелії, тому він у цьому посланні робить таку велику біографічну вставку.

Лжепророки і лжевчителі, які руйнували віру в галатійських церквах, звинувачували Павла, що він не був справжнім апостолом і його вчення - фальшивка. Це *серйозний виклик нам*, сучасним християнам – *саме ним, Павлом, написано близько половини текстів Нового Заповіту*, котрі є Словом Божим для нас. Ми віримо йому і виконуємо.

1:11-12. У цих двох віршах Павло підкреслює 4 характерні особливості Євангелії, яку він проповідував:

1. Євангеліє походить не від людей. Воно не було створене, чи придумане людьми. Воно не було створене людським розумом, ідеями, надіями, релігіями, мріями, уявами, наукою тощо.
Це не була добра новина людини.
2. Павло не прийняв цю Євангелію від людей. Євангелію Павло не прийняв через слухання проповідей апостолів, або інших учнів (послідовників) Ісуса Христа. Навпаки, його серце було настільки озлоблене по відношенню до Ісуса Христа та Його послідовників (Дії 7:54-8:2; 9:1-2), що тільки чудо могло повернути його – він не сприймав того, що проповідувалося про Ісуса Христа
3. Павло не навчився її від людини. Він не успадкував християнство, як релігію. Християнської теології він не навчався ні в якому теологічному закладі. Ніяким іншим чином Павло не отримував знань про віру, яку пізніше поширював як місіонер.

4. Він прийняв її через відкриття Ісуса Христа 1 Кор.15:3.

Практичне значення цих віршів для нас:

Хоча ми не можемо розраховувати на отримання такого досвіду, як у Павла:

- 1) Його досвід зміцнює нашу віру в Слово Боже.
- 2) Так як і Павло, ми повинні знати Христа особисто (вчити цього людей).
- 3) Наші проповіді / вчення повинні бути випрошені (вимолені) у Бога, а не просто суха теорія без помазання.

1:13-14. Павло підтверджує те, що він говорив раніше, – він не міг навчитися Євангелії від людей через жорстокий фанатизм по відношенню до християн.

Багато часу Павло вивчав Закон Мойсея та раввинські традиції. Він ніби підкреслює, що знає юдейську релігію – іудаїзм набагато краще ніж іудаїсти, які руйнували віру галатів. Але двічі згадуючи іудаїзм в цьому уривку, Павло показує, що іудаїзм і християнство – це дві різні релігії (віровчення). Він був ревним прихильником єврейської релігії до свого навернення.

Але ніщо, крім Божественного відкриття, не змогло б переконати Павла в правдивості Євангелії, яку він пізніше проповідував галатам.

Його, апостола Закону, в апостола Христа міг змінити тільки Бог.

1:15-16. Бог втрутився в життя Павла. Вражаюча історія – Дії 9 розділ (прочитати).

Три речі Бог зробив для Павла:

1. Бог обрав його від народження для особливого (спеціального) служіння. Павло усвідомлює, що все його життя до навернення було підготовкою для майбутнього служіння, як проповідника Євангелія.

2. Бог покликав його Своєю благодаттю. Павло відповів на цей вражаючий заклик, який потряс його, і прийняв Ісуса Христа, як свого особистого Спасителя.
3. Бог відкрив йому Ісуса – зовнішньо (по дорозі до Дамаску) і внутрішньо (через повне відкриття Євангелії і хреста).

Схема у підручнику, ст. 87.

Кінцева ціль – Павло знав, що він вибраний для місії, для служіння.

1:17. Після зустрічі з воскреслим Христом Павло не зразу відправився шукати одобрення перших апостолів. Він не консультувався ні з ким по відношенню вчення. Дії 9:20 вказує, що Павло деякий час проповідував у Дамаску. Отже, для нього самого Євангеліє було уже достатньо сформульоване, щоб його проголошувати.

Але очевидно, що зразу після цього він пішов у Аравійську пустиню. Існують різні гіпотези, чому Павло пішов туди. Дехто вважає, що Павло пішов у Аравію як місіонер – з проповіддю Євангелії. Наприклад, Іван Златоуст описує “дикий і буремний народ, до якого Павло відправився з Доброю Новиною”.

Але найбільш вірогідним і правдоподібним є те, що Павлу потрібно було пройти через пустельне усамітнення, щоб провести час в тиші і наодинці з Богом. Йому потрібно було переосмислити своє життя, цінності, пороздумувати над Святим Письмом, по-новому переоцінити Старозаповітні пророцтва щодо Месії і обдумати план для подальших дій уже з позицій нової перспективи.

Вважається, що Павло був три роки в пустелі (не всі з цим погоджуються) і цей час був для нього рівнозначним з тим часом, який інші апостоли провели з Ісусом Христом (3 роки).

В такому розі Ісус міг бути з ним у той час (можливо).

Результатом перебування Павла в Аравії стала система християнського богослів'я, котру Павло виклав у Посланні до Римлян.

1:18-20. Павло повернувся в Дамаск, що було дуже сміливим вчинком, пам'ятаючи Дії 9.

Що він там робив і як довго залишався у тому місті, яке служіння вів – невідомо (про це не сказано).

Лише три роки пізніше (після свого навернення) Павло приходить до Єрусалиму.

У Єрусалимі він зустрівся з Апостолом Павлом і Яковом, братом Господнім, пресвітером Єрусалимської церкви. Інших він не зустрів, але і цього було достатньо. Ви пам'ятаєте історичне тло написання цього послання: юдаїсти намагаються дискредитувати Євангелію Павла, показати, що вона – фальшива і у нього немає нічого спільного з апостолами.

Павло показує, що відбулося в Єрусалимі, щоб заперечити їхні аргументи – вони проповідували одну Євангелію.

Разом з тим він говорить і про те, що він не вчився у апостолів, а прийняв від Господа Євангелію – вони мали обмін думками. За 15 днів Павло не міг ввібрати в себе істину Божу, хоча міг багато чого дізнатися від Петра, щодо його досвіду і т.д. Його візит в Єрусалим – через 3 роки і тільки (!) на 15 днів.

Не міг він отримати свою Євангелію від апостолів, але між ними була спільність.

Потім Павло повертається у рідний Тарс. Там він з мужністю зустрічається з минулим – там виріс, друзі дитинства і юності. Він повинен з ними зустрітися і засвідкувати.

Про нього дізналося багато християн. Сама інформація про надзвичайну зміну у житті Павла наповнювала серця їхні радістю і побуджувала прославляти Бога.

2 розділ. 2:1.

Багато суперечок виникає відносно візиту Павла в Єрусалим разом з Варнавою та Титом.

Книга Дії Святих Апостолів показує нам 5 відвідин Павлом Єрусалиму після навернення:

- 1) візит з Дамаску – Дії 9:26-30; Гал.1:18-20;
- 2) візит під час голоду – Дії 11:27-30;
- 3) відвідування Єрусалимського собору – Дії 15:1-30;
- 4) відвідування Єрусалиму в кінці 2-міс. подорожі - Дії 18:22;
- 5) після 3-ї місіонерської подорожі, коли був заарештований - Дії 21:15-23:25.

Богослови мають дискусію – візит 2:1 – або 2, 3 або між ними, про який не згадує Лука.

З усією очевидністю можна сказати, що цей візит був на 14 років пізніше, ніж попередній візит, згаданий в 1:18-20.

Я схиляюся до думки, незважаючи на деякі труднощі хронології, що Єрусалимський собор, який розглядав питання, дуже тісно пов'язаний з “галатійською проблемою”, обов'язково був би згаданий Павлом у цьому листі, тим більше авторитетним було б Павлове твердження відносно оправдання вірою без діл Закону, якби він зіслався на рішення цього собору і заключну промову Якова зокрема.

Хоча я допускаю, що якщо послання було написане після Єрусалимського собору, але Павло міг не згадувати собор по тій причині, щоб надати авторитетності вченню, богословській позиції, ідеї, а не просто авторитетам.

У будь-якому випадку Павло дає теологічну аргументацію доктрині оправдання вірою і у цьому посланні закладає основи, будує базу і практичний висновок є наступний – *істина не залежить від людських авторитетів*.

Тим – за національністю був очевидно греком, язичником. Протягом багатьох років він подорожував з Павлом, працював під його керівництвом. Очевидно був дипломатичним, тактовним, мудрим і мужнім християнином. Павло поручав йому делікатні справи в церквах

(2 Кор.7,8,12р.), де також була дуже складна праця. *Цікаво, що він не згадується Лукою у книзі Дії Святих Апостолів.*

2:2-3. Думка в контексті того, про що ми говорили раніше (у 1 розділі). Павло йде на контакт з апостолами, і робить це добровільно; більше того – він має

відкриття, і покоряючись цьому він протягує руку дружби апостолам, а не навпаки. Його не викликають у Єрусалим “на коврик” для розгляду його вчення, єресі, чи відхилення, але він іде на це сам.

І він стоїть на своїй позиції і готовий відстоювати її до кінця – навіть перед авторитетами, перед самими апостолами і старшими Єрусалимської церкви.

Тит, – як язичник, – необрізаний, і апостоли прийняли його як брата, ніхто його не змусив до обрізання.

Павло є ідейна людина і він готовий стояти за свої ідеї до кінця.

2:3-5. Павло згадує фальшивих братів – іудаїстів, які прийшли для того, щоб підгледіти “за свободою у апостолів”. У них був недобрий намір – підгледіти чи дійсно апостоли почувають себе вільними від Закону Мойсея і впливаючою з нього ідеологією законництва.

Вони намагалися внести деструктивізм. Це вони прийшли і руйнували пізніше справу, яку розпочав Павло у галатських церквах. Раніше вони намагалися заставити Тита обрізатися. Але Павло залишився непохитним. Справа євангельської істини була відстоєна.

Піддати обрізанню Тита означало обезцінити благовістя про спасіння тільки по вірі. Стояло питання сутності євангельської істини і тому Павло не уступає тут ні на сантиметр.

2:6-10. Закінчивши з тим, що стосувалося Тита, Павло завершує свою розповідь відносно бесіди своєї з апостолами.

Яків (брат Христа і автор послання Якова), Петро та Іван – були стовпами, лідерами Єрусалимської церкви.

Результатом зустрічі Павла з керівництвом Єрусалимської церкви було повне і радісне визнання лише однієї Євангелії, яка є однаковою як для Єрусалимської (єврейської) так і для Антиохійської (неєврейської) церкви.

Петро і Павло – мали кожен свою сферу служіння, і тому вони в конфлікт не вступали.

Практичний висновок для різних деномінацій, що існують сьогодні і для різних способів служіння в церкві – *співпраця задля спільної мети – спасіння душ*.

2:11-15. Інцидент між Петром і Павлом.

4 практичні висновки:

- 1) Ми бачимо як глибоко вкоренилися обрядові закони, обрізання та юдейська гордість навіть серед віруючих.
- 2) Навіть кращі з кращих (апостоли) залишаються людьми, переживають падіння, мають помилки.
- 3) Сатана, який ненавидить благовістя чистої благодаті, прикладає всі зусилля і використовує людей, щоб привести до розділення.
- 4) Як твердо ми повинні стояти на позиціях спасіння по благодаті через віру, навіть тоді, коли прийдеться протистати нашим лідерам чи найближчим друзям.

2:16-18. Фактично уже звідси починається плавний перехід до богословської аргументації.

16 вірш є один з найбільш головних у посланні.

Вперше (тричі) зустрічається слово “*оправдувати*”. Це – юридичний термін, взятий із судової практики, що означає “оголосити правим, виправдати”. Протилежним терміном є інше слово “засудити, оголосити винним”.

Яким чином грішна людина може бути оправдана Богом?

РУБІ “Прощення” ст. 11-14.

В цьому уривку Павло розкриває суть великого вчення про оправдання по вірі.

Добра новина є в тому, що люди приймаються Богом не на основі своїх добрих вчинків, але через простий крок довіри Христу.

Мартин Лютер: “Це істина Євангелії, основа всього християнського вчення. Тому дуже важливо, щоб ми її добре знали самі і вчили інших і постійно вбивали цю основу в голови людей”.

18 вірш. Не може бути застосованим в усіх ситуаціях, але в контексті вищесказаного – істина. Павло настільки впевнений в цьому, що не боїться своїх слів.

2:19-21. Закон – 4 причини, чому був даний Закон. РУБІ “Доктрина освячення” ст.35.

Заключні вірші показують досвід Павла, який пережив на собі силу благотворного впливу Євангелії:

- 1) Виявити і визначити гріх
- 2) Показати Божий стандарт праведності
- 3) Переконати нас в тому, що ми не можемо вгодити Богу своєю праведністю
- 4) Показати потребу в Спасителі.

Висновки:

- 1) Людина має велику потребу в оправданні, в тому, щоб Бог її прийняв.
- 2) Оправдання дається не ділами Закону, а вірою в Ісуса Христа.
- 3) Не довіряти Ісусу Христу, віддаючи перевагу / вірити в свої сили, в самого себе – це образа і благодаті Божої, і хреста Христового.
- 4) Довірятися Христу, таким чином об’єднатися з Ним – означає почати цілковито нове життя. Тільки тоді ми можемо сказати з Павлом 2:20.

3 розділ

Перші 14 віршів можна розділити на 4 частини, див план.

3:1-5. 4 запитання, які ставить галатам Павло:

1) Як ви прийняли Святого Духа ? (загальне).

1 вірш. Павло починає з різкого докору і виражає здивування їх легковірністю.

2 вірш – ключовий.

Павлові вказівки на прийняття ними Святого Духа відноситься до їхнього досвіду навернення, коли вони увірували в проповідуване їм Євангеліє.

2) Це питання стосувалося *освячення* віруючої людини, яка ходить в Христі. Іншими словами: чи ви стали святішими, коли повернулися до Закону?

3) Питання страждання. Галати багато натерпілися внаслідок “зміни віри” – і хіба це надаремно, хіба це була помилка?

4) На якій основі Бог звершував чуда серед вас?

Це питання передбачає відповідь – Бог чинив чуда серед них тому, що вони вірно слідували за Євангелією, а не через дотримання закону, якого більшість із них не знали.

3:6-9. Приклад віри Авраама.

Звернення до біблійної історії про Авраама було майстерним ударом Павла по іудаїстам. Вони вважали своїм вчителем Мойсея. Павло йде далі - Авраам! Він цитує 1М.15:6.

Павло каже галатам: подумайте добре, що відбулося (нагадати історію з Буття 15 розділ):

1) Бог дав Аврааму обітницю

2) Авраам повірив Богу

3) Віра зарахувалася Аврааму в праведність, тобто він був прийнятий Богом, як праведник.

Авраам не став праведником тому, що обрізався, чи виконував закон. Закон прийшов на декілька століть пізніше, а обрізання було наслідком – видимим знаком віри і праведності, знаком домовленості (заповіту), що Бог виконає обітницю, яку Він дав Аврааму.

7 вірш – *сильний вірш*. Він показує синівство Авраама. В цьому уривку ключове слово – *віра* і його *похідні* – вживається 5 разів.

3:10-12 - Прокляття Закону.

11 вірш – праведний житиме вірою.

3:13-14. Ісус взяв на Себе прокляття Закону, щоб ми отримали благословіння Авраама! Це благословіння ми отримали вірою.

Відкуплення - гр. – викуплення з рабства, від Закону, якого ніхто не міг виконати.

3:15-18. Закон не відміняє Божих обітниць, але здійснюється в насінні Авраама (одн.) – в Христі.

3:19-25. Закон приводить до Христа. Він був даний Ізраїлю через Мойсея, щоб обмежити гріх, але це не вирішило проблеми гріха. Навпаки, це заставило євреїв ще більше усвідомити свою гріховність. Тому, Закон мав тимчасову дію – виховник, педагог.

РУБІ “Галатам”, ст. 21 (4 особливості Закону).

Але Закон є Божий стандарт досконалості, який хоч і був нам не під силу – був під силу Ісусу Христу. Слава Йому!

Paidagogos – опікун, наставник, шкільний вчитель. Розказати про це, виходячи з ситуації того часу.

3:26-29. Захист доктрини оправдання Павлом досягає кульмінації – становище оправданого Богом грішника по благодаті протиставляється його становищу під законом:

- 1) Віруючі в Христа – Сини Божі.
- 2) Всі віруючі стають одні в Христі. Людські відмінності (28 вірш) втрачають значення.
- 3) Віруючі в Христа – Авраамове насіння.

4 розділ

4:1-7. Від рабів до синів.

Перші три вірші – розвивають, ілюструють думку 3:24 – культура того часу.

4 вірш. Показує Божу мудрість в тому, у який час прийшов Христос:

- 1) римський світ (цивілізація);
- 2) грецька культура (мова і філософія);
- 3) Євреї, мережа синагог у Середземномор'ї.

4:8-11. Особливе прохання не повертатися до законництва. Павло ніби м'якшає, бо він любив їх. Він переживає про даремність своєї праці.

4:12-16. Павло переповнюється емоціями. Він не пише абстрактний, сухий, догматичний трактат. Він мав справу з людьми, близькими йому. Його очі наповнені слізьми, він згадує прекрасні часи їхнього увірування.

Разом з тим, Павло стурбований втратою радості в цих церквах. Тому в цьому уривку – сильний емоційний фактор, який досягає кульмінації у

4:17-20. Його почуття до галатів, як батька до своїх неслухняних дітей, але все таки любов бере своє.

4:21-23. Зміна теми – Павло повертається до Біблійної історії з життя Авраама і цим ілюструє свою розповідь про Закон і благодать. Історична основа.

4:21-27. Символіка Агарі і Сарі – як Закон і благодать (алегоричний аргумент).

4:28-31. Практичний висновок:

- 1) Ті, що за тілом (законники) будуть переслідувати духовних
- 2) Небесний спадок належить духовним, а не тілесним (законникам).

Розділ 5

Практична частина

Ключовий вірш - 5:1. Він є підсумком всього вищесказаного.

Велика хартія християнської свободи – не піддатися рабству.

5:2-12 Закон є рабство

1. Повернення до Закону – несумісне з діями благодаті 5:2.
2. Повернення до Закону – робить людину боржником 5:3.
3. Повернення до Закону – веде до відпадиння від благодаті 5:4-6.
4. Повернення до Закону – заважає духовному росту 5:7-10.
5. Повернення до Закону – повертає в ніщо дію Христа 5:11-12.

5:13-15. Природа християнської свободи.

Відповідь на неправильне розуміння іудаїстів про життя по благодаті, які трактували це як вседозволеність.

5:16-26. Життя по Духу

1. Обіцянка перемоги над гріхом 5:16-18.
2. Що перешкоджає нам перемогти гріх 5:19-21.
3. Що дає силу для перемоги над гріхом 5:22-23.
4. Що забезпечує перемогу над гріхом 5:24-26.

6:1-10. Життя служіння

1. Відношення до того, хто згрішив 6:1.
2. Заклик виконувати Закон Христів 6:2-5.
3. Пересторога служителям 6:6-9.

Подивитися на 7-8 вірші з цієї перспективи.

4. Заклик робити добро 6:10.

6:11-18 Закінчення

Автограф Павла 6:11.

Характеристика супротивників Павла – іудаїстів 6:12-13.

Особисте свідощтво 6:14-16.

Благословіння 6:17-18

Тюремні: Ефесянам

Аудиторія - це циркулярний лист Асійської провінції, церква була заснована Павлом. Тобто церкви навколо Ефеса.

План Книги

- I Вітання - 1:1-2
- II Доксологія - 1:3-14
- III Благословення і молитва за читачів - 1:15-23
- IV Доктринальний розділ - 2:1-3:21
- V Практичний розділ - 4:1-6:17
- VI Ув'язнення - 6:18-24

Теми: основна тема - єдність в Христі всього суцього. Єдність усередині церкви, між християнами з юдеїв та язичників, і так далі.

Мета: якщо погодиться тим, що лист був циркуляційний, то він, швидше за все, було необхідним самому авторові. Павло знаходився у в'язниці і мав час роздумувати. Це він і записав, цей висновок заснований на тому, що немає розгляду конкретної проблеми, але дається здорова (позитивна) доктрина.

Термін "Тюремні послання"

1. Листи Павла Ефесянам, Колосянам, Филипійцям і Филімону загально відомі як тюремні послання або послання полонення, оскільки усі ці листи були написані, поки Павло був у в'язниці.

2. Новий Заповіт розповідає нам, що Павло був знайомий з в'язнями в Палестині (Кесарія), грецькому (Філіппи) і Римському (Рим) світах.
3. Деякі учені також вважають, що Павло провів деякий час у в'язниці в Ефесі, хоча немає конкретного доказу на підтвердження цієї теорії.

Достовірність послання Ефесянам

1. Послання Ефесянам було назване "вінцем філософії Павла і "Євангелієм церкви" через їх літературну якість і різноманітність теології.
2. До кінця XIX ст. небагато ставили під сумнів достовірність послання до Ефесян.
3. Традиційна точка зору на авторство Павла мала багато позитивних чинників для підтвердження теорії, що Павло - автор цього листа :

ПУНКТ ПРИЗНАЧЕННЯ ЛИСТА

1. Хто такі "ефесяни"? Швидше за все, Павло не знав читачів особисто, але вони знали про нього.
2. Ми знаємо напевно, що на початку II ст. було дуже багато домашніх церков в місті Ефесі і навколишній області.
3. Швидше за все, що ефесянами могли бути будь-які люди, живіть в долині, що оточує місто і тому можливо, що до кінця I ст. в Ефесі було сотні церков.
4. Існує багато цікавих теорій, що пояснюють пункт призначення листа Павла Ефесянам. Тут 5 головних теорій:
 - А. ЛИСТ МАВ БУТИ ВІДІСЛАНИЙ В ЛАОДИКІЮ (Кол. 4:1 б)
 - Б. ПОСЛАННЯ БУЛО ЦИРКУЛЯРНИМ ЛИСТОМ.
 - В. ЛИСТ БУВ ДУХОВНИМ СВІДОЦТВОМ/ЗАПОВІТОМ ПАВЛА

Г. ПОСЛАННЯ БУЛО ВСТУПОМ ДО ІНШИХ ЛИСТІВ ПАВЛА.

Д. ЛИСТ БУВ НАПИСАНИЙ ЯК ФІЛОСОФІЯ РЕЛІГІЇ ДЛЯ « ВСЕЛЕНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.»

5. Фактом є те, що "Ефесянам" було послане в Лаодикію і що лист Павла передавалось я по області, але не в цьому причина написання листа.

6.Третя теорія стверджує, що це було "духовне свідоцтво/заповіт Павла" вселенській церкві, але в тексті листа говориться, що він писав групі, званою «ефесни».

7. Четверта теорія, спочатку запропонована Джоном Ноксом, стверджує, що Ефесянам - це вступ до інших листів Павла - теорія з очевидними проблемами:

А. Передусім, Павло ніколи не стверджував, що це було метою листа

Б. Ефесянам ніколи не з'являється першим в списку, ні по рівню важливості, ні хронологічно.

8. Остання теорія стверджує, що Ефесянам було задумане, як філософія релігії для всього християнського світу, але проблеми відносно цього погляду - ті ж самі, що і у попереднього - Павло писав "Ефесянам".

9. Ми приходимо до висновку, що Павло писав Ефесянам і призначав цей лист для прочитання в церквах Ефеської області.

А. Листи Павла дійсно читали, передавалися і розглядалися як доречні і корисні для вселенської християнської церкви.

Б. Проте, це був результат сили і ефективності слова Божого і впливу писань Павла.

Природа і мета/призначення листа

1. Ефесянам - це буквально шедевр розгляду найбільшої і щонайширшої можливої теми - Божій вічній меті!

2. Мета цього листа Ефесянам - описати Божу вічну мету, що є Його план порятунку.

3. Головне бажання і молитва Павла - про те, щоб Ефесяне зрозуміли і пережили Божу вічну мету :

А. Божа вічна мета видима в Його плані порятунку (Еф. 1-3) і в практичному застосуванні порятунку для церкви і для вірянина (Еф. 4-6).

Б. Мету і тему Павла видно в усьому посланні по тому, як він використовує слова, що повторюються, і фрази :

1) «З» і «разом» (1:10; 2:6; 2:22)

2) «Одне» (2:14-15,16,18; 4:4-6)

3) «В Христі» (1:1, 3,6,12,15,20; 2:10, 13; 3:11, 4:21)

4. В той час, як люди в Лікійській долині отримали Ефесянам, у них вже були Євангеліє від Луки, Діяння і інші листи Павла і, поза сумнівом, вони знали ці писання дуже добре.

5. Як в будь-якому столітті, коли церква росте, потреба в продовженні основної освіти, і також потреба в єдності збільшується.

6. Багато вчених вважають, що Павло надсилав свій лист в основному новонаверненим (Еф. 1).

Час написання

1. Оскільки Павло знаходиться у в'язниці (3:1; 4:1) і оскільки Ефесянам близько пов'язано з листом до Колосян, ми можемо дійти висновку, що лист Ефесянам був написаний під час ув'язнення Павла в Римі.

2. Консервативні вчені датують Ефесянам і Колоссянам десь близько 60 р. н.е.

Місто Ефес

1. Ефес був найбільшим містом Азії і був комерційним, політичним і релігійним центром Західної Азії.

2. Люди були дуже релігійними і поклонялися Діані (також званою греками Артемідією) - богині родючості.

3. Храм Артеміди був завершений в 323г.до н.е. і був найзнаменитішою і красивішою будівлею у грецькому світі.

4. Люди вірили, що храм "впав з небес" (Д.А. 19:35), історики проголосили його одним з "7 чудес стародавнього світу".

5. Павло жив в Ефесі 3 роки і служив як апостол, євангеліст, пастор і учитель.

6. Деякі учені, такі як Стотт, вважають, що щоденний розпорядок Павла включав розповідь про Євангеліє, проповідування, вчення і дебати поблизу храму, на ринку і в театрі, де можна було розмістити 24 000 людей (Д.А. 19610).

7. Ефес був містом, де молодий Тимофій служив єпископом і де жив апостол до вигнання на острів Патмос..

8. Апостол Павло провів в Ефесі більше часу, чим в будь-якому іншому місті грецького світу.

Служіння Павла в Ефесі (Д.А. 18-20)

1. Перший раз Павло приїхав в Ефес з Лукою, Пріскіллой і Акілой, і іншими з його місіонерської групи (18:18-21).

2. Акіла і Пріскілла залишилися в Ефесі і зустріли обдарованого учителя з Александрії на ім'я Аполлос (18:24-28).

3. Павло повернувся в Ефес і вчив новонавернених про хрещення Духом Святим (19:1-7).

4. Деякі вважають, що найбільше служіння Павла було в Ефесі:

А. У вченні і дебатах (19:8-10).

Б. У зціленні та інших чудесах (19:11-12)

5. Під час служіння Павла Ефес пережив велике пробудження (19:13-20).

6. Перед тим, як Павло поїхав в Єрусалим, в Ефесі став великий бунт (19:21-30;20:1).

7. Третя поїздка Павла в Ефес була його останнім відвідуванням, щоб попрощатися із старійшинами і дати їм настанови (20:17-38).

8. Легко зрозуміти, чому Ефес був такий близький серцю Павла.

Благословення обрання в минулому (ст. 4)

1. "Всяке духовне благословення в Христі" відноситься до кожної стадії життя :
 - а. У минулому ми отримали благословення ОБРАННЯ раніше створення світу (ст. 4).
 - б. У СЬОГОДЕННІ у нас є УСИНОВЛЕННЯ в Христі (ст.7).
 - с. В майбутньому в нас є ОБ'ЄДНАННЯ, коли все буде під правлінням Христа(ст.10)
2. Коли в Біблії обговорюється предмет обрання, ми бачимо, що домінуючою темою є святість (Лев. 11:44, 45; Кол. 1:22; 1 пет.2:15, 16).
3. Мета обрання не в тому, щоб люди судили, хто врятований, хто ні, обрання швидше є закликом до святості.

Благословення усиновлення в сьогодні (ст.5, 6)

1. З любов'ю Він зумовив нас до усиновлення (Рим.8:28-30).
2. В той час, як обрання підкреслює Боже покликання в нашому житті бути святими, визначення підкреслює любов і благодать Божу.
3. Необхідно, щоб ми дали означення цих різних термінів :
 - А. Зумовлювати/призначати заздалегідь - це найбільший термін відносно загальної волі Божої для усіх людей, подій та речей.
 - Б. Обрання - це вибір деяких для вічного життя або "позитивна сторона визначення"
 - В. Визначення говорить про Божий вибір окремих людей для вічного життя.
4. Бог створив нас, у Своєму передбаченні, для більшої гідності, чим може дарувати нам створення - Він хотів, щоб ми були усиновлені.
5. Усе це робилося "по благоволінню волі Своєї, в похвалу слави благодаті Своєї, якою Він обдарував нас в Улюбленому", - і тут знову думки з Ефесян.
6. Божий вічний план порятунку, - згідно Його любові!

Мета Божого плану порятунку (ст. 7-23) Через спокутну працю Христа (ст.7, 8)

1. "У Нім ми маємо спокутування, через Його кров" (Рим.3:25).

а. Ідея спокутування означає "придбати за ціну", як ізраїльтяни врятовані з рабства

б. Також ми бачимо ідею бути звільненими.

с. В Новому Заповіті ми бачимо, що Ісус Христос приніс вибавлення "сплативши ціну", Своєю дорогоцінну кров (Мт.26:28; Д.А.20:28; 1Пет. 1:19) *apolutrosis*.

2. "Яку Він в надлишку дарував нам у всякій премудрості і розумінні" що набагато перевершує наше людське розуміння.

3. Павло говорить про багатство Божу шість разів в листі Ефесянам *ploutos* означає достаток/надлишок.

Багату спадщину спасіння (ст. 11-14) Ми бачимо три головні істини у віршах 11 і 12:

1. Божий народ - це Божа власність/володіння (Вт.32:8, 9; 1 Пет 2:9).

а. "В Нім ми також були обрані "по вибору"", щоб отримати спадщину усіх Божих благословень.

б. В одному перекладі говориться, що ми обрані як Його частина, що є реальним значенням тексту.

с. Павло намагається нам сказати, що **МИ НАЛЕЖИМО ГОСПОДУ!**

2. Божий народ залежить від волі Божою , а. "будучи призначені до того за визначенням, що Здійснює все по волевиявленню волі Своїй" відкриває план Божий для нашого життя:

1) Він зберіг (поставив знак) на нас заздалегідь, щоб ми брали участь в Його справі.

2) Бог "здійснює" або "проявляє/повідомляє енергію" усе/усьому згідно зі Своїм планом.

б. Ми - Його спадщина (Исх.19:5; Тит.2:13, 14).

с. Ми - Боже володіння по Волі Божій.

3. Божий народ живе для слави Божої

а. "Щоб ми, які раніше сподівалися на Христа", швидше за все, говорить про юдейську надію на Христа

б. "Могли послужити до похвали слави Його" описує причину, чому Бог обирає людей - просто тому, що це дає Йому славу і задоволення!

Павло підкреслює упевненість в нашому порятунку, описуючи потрібну роль Духу Святого в Божій божественній меті:

а. ДУХ СВЯТИЙ В БОЖОМУ ОБІЦЯННІ, ДАНОМУ НАМ

б. ДУХ СВЯТИЙ - ЦЕ БОЖИЙ ДРУК ВОЛОДІННЯ

с. ДУХ СВЯТИЙ - ЦЕ ГАРАНТІЯ БОГА АБО ЗАПОРУКА НАШОГО
ОСТАТОЧНОМУ ПОРЯТУНКУ

2. Головні характеристики молитов Павла:

1) ПОСТІЙНІСТЬ

2) ПОДЯКА

Духовний стан людства (2:1-3)

1. МИ БУЛИ МЕРТВІ (ст. 1)

а. Павло завершив главу, кажучи про абсолютну верховність Ісуса Христа над усім і усіма.

б. Зараз, за допомогою того, що повного протиставило, він описує духовний стан людської раси.

с. "І вас, мертвих по злочинах і гріхах вашим" апостол Павло описує людину, як що знаходиться в безнадійному стані:

1) Беззаконня (paraptoma, що означає "здійснювати порушення" або "схибити повз мету")

2) Гріхи (hammaritia, мається на увазі "кривдити" або "відпадати").

д. Апостол описує усіх людей як бунтарів і невдах перед Богом, і як відчужених від життя Божого.

2. МИ БУЛИ В РАБСТВІ (ст.2)

а. "У яких ви колись шахраюючи, по звичаю світу усього" описує нашу колишню дружбу і гріховним світом і наше дотримання, і систему цінностей світу.

б. ВИ ПОСТУПАЛИ/ХОДИЛИ (СЛІДУВАЛИ) походить від єврейського вираження, використовуваного для опису віруючого юдея, який ревно "наслідував" закон (грецьке слово *peripateo*).

с. КНЯЗЬ, ПАНУЮЧИЙ В повітрі говорить про сатану, який також діє. р. "дух, діючий нині в синах противлення" контрастує з могутніми "діями" Бога, про які говорив Павло в 1:11, 19.

д. У очах Бога наше духовне життя контролюється або діями Бога, або діями зла, тут немає нічийої території.

3. МИ БУЛИ ЗАСУДЖЕНІ

а. МИ УСІ.. КОЛИСЬ у минулому жили в гріху без Бога (Рим.3:23; 6:23)

б. Ми "задовольняли похоть нашої гріховної природи":

1) БАЖАННЯ говорять про "вибір" або "задоволення", посилаючись на фізичні бажання.

2) ДУМКИ говорять про міркування розуму

3) Колись усі ми були в рабстві 3 головних фактори : системи цього світу, диявола і наших плотських бажань.

с. МИ БУЛИ ПО ПРИРОДІ ДІТЬМИ ГНІВУ, ЯК І ІНШІ

1) Павло говорить про різницю між юдеєм і язичником, тут він усіх класифікуємо як що не "покоряються".

2) ОБ'ЄКТИ (ЧАДА) ГНІВУ НАСЛІДУЄ ВЧЕННЯ ПАВЛА ВІДНОСНО МОРАЛЬНОЇ ГРІХОВНОСТІ/ЗІПСОВАНОСТІ СТАНУ ЛЮДИНИ.

3) Наш єдиний вихід/ліки - зміна в природі (*phusei*) або те, що ми назвали б трансформацією/перетворенням.

4) Поганих новини в тому, що людство мертве і знаходиться в рабстві і засудженні, і тільки Бог може втрутитися, щоб змінити усе до кращого.

5) Хороших новин: Ісус був мертвий, але Бог воскресив і возніс Його. Ми також були мертві, але Бог воскресив і возніс нас з Ісусом Христом на небесах.

МИ БУЛИ ВРЯТОВАНІ ПО БЛАГОДАТІ БОЖІЙ, ЧЕРЕЗ ВІРУ (ст.8, 9) а.

"Благодаттю ви врятовані, через віру".

1. Павло повторює те, що сказав в ст.5, що виправдання - це справа Бога

2. Порятунком отримують через віру (Рим.3:22; Гал.2:16).

3. В християнському житті часто важко зрозуміти межі божественної суверенності і відповідальності людини, "- не від вас". Якщо виправдання приходить тільки від Бога, то тоді немає нічого, що ми могли б зробити, щоб додати до справи порятунку Христа (Рим. 11:6).

б. "Це Божий дар, не від справ, щоб ніхто не хвалився".

1) В Рим.3:27 Павло говорить, що нам "нічим хвалитися" (1 Кор. 1:31).

2) Наша людська відповідальність показує характер і дію Бога в нашому житті (як художник).

БОЖИЙ ВИТВІР МИСТЕЦТВА (роіема означає "витвір мистецтва").

1) Це слово відбиває ідею абсолютно нового творіння (єврейське bara), яку Павло виражає в інших листах (2 Кор.5:17; Эф.4:24; Гал.6:15).

2) Як Бог створив усе ні "з чого", так Він дає нам "нове життя" ні з чого.

Що "зробив з обох одне", зруйнувавши перешкоду, що розділяє стіну ворожості.

а) Павло говорить про перешкоду, що існувала між юдеєм і язичником.

б) РОЗДІЛЯЮЧА СТІНА - це нав'язана півтораметрова стіна, що існувала в Єрусалимі, двір язичників від внутрішнього двору в храмі.

За допомогою створення одного нового людства (ст. 15-18)

1) В 2:15 ми бачимо три дієслова, що описують, як Христос досяг цієї божественної мети:

(а) відмінив церемоніальний закон (Кол.2:16-21), не моральний закон Старого Завіту (Мт.5:17), який складе головні. фізичні і соціальні відмінності між іудеєм і язичником.

(б) Створивши одну нову людини з двох; Ісус створив "нову людську расу" (Гал.3:28).

(в) Влаштував мир дав доступ до Отця Духом Святим.

2) Ісус скасував церемоніальний закон (Кол.2:13-15) і осуд морального закону, оскільки обоє були такими, що розділяють:

(а) доступ (prosagoge означає "аудиторія" або "вступ").

(б) Павло описує наш доступ "до Отця" (3:12) Духом Святим (також вЕвр.4:16; 10:22).

3) Таким чином, Ісус скасував церемоніальний закон, зруйнував стіну ворожості і приніс примирення в наші взаємини з Богом і іншими людьми (Кол. 1:20),

"Затверджені/побудовані на підставі Апостолів і пророків"

1) Нове суспільство Бога побудовано на апостолах і пророках, маючи Самого Ісуса Христа головним наріжним каменем.

2) Пророки Старого Завіту і апостоли Нового Заповіту були обрані Богом, щоб говорити від Його імені і таким чином у нас є Біблія.

Самого Ісуса Христа наріжним каменем

1) Тут і в 1 Пет. 2:7 про Ісуса говориться як про ключовий камінь або замковий камінь, який був тією частиною, яка завершувала піраміду і скріплювала її.

2) Павло також учив про Ісуса як про ОСНОВУ для Коринтян (1 Кор.3:11), що говорить про масивний камінь, який утримував на місці храм в Єрусалимі.

Павло говорить про домобудівництво, дане йому Господом, що є одкровення таємниці порятунку а. Павло знав, що Бог довірив йому це одкровення.

б. У 1 Кор.4:1 Павло говорить, що ця таємниця є у проповідників Євангелія.
Єдність в основах (4:4-6)

1. "Сповідання віри" Павла підкреслює необхідність єдності в церкві (1 Кор.8:6; 12:4-6).

2. Одна область теології і практики, де має бути єдність в церкві, це основи віри.

а. Павло перераховує ці основи: "одна церква, один Господь, одна віра, одне хрещення і один Батько усіх, Який над усіма, і через усіх".

б. Августин проповідував те ж саме послання, що ми вивчаємо, відносно характеристик церкви : "В головному/основах, єдність, в другорядному. - взаємність, в усьому - любов".

3. Те ж саме послання Павло проповідував колосянам (Кол. 3:15).
Єдність в різноманітності (4:7-10)

1. "Кожному ж з нас була дана благодать у міру дару Христова" (ст. 7),

а. Кожен член повинен зіграти окрему роль і виконати особливе служіння для того, щоб тіло Христа функціонувало ефективно, при дії усіх частин.

б. Бог дав благодать кожній церкві та кожній окремій людині у вигляді різних дарів (Рим. 12:4-8; 1 Кор. 12:12).

2. ТОМУ І СКАЗАНО.

а. "Зійшовши на висоту, полонив полон і дав дари людям" (ст.8)

1) В Пс..67:18 говориться: "Ти зійшов на висоту, полонив полон, прийняв дари для/від людей".

2) Картина, яку ми бачимо з древніх джерел, таких як Старий Завіт, - це завойовник, що їде на чолі переможної процесії.

3) Павло говорить, що Ісус ДАВ ДАРИ ЛЮДЯМ замість того, щоб отримувати щось від людей.

би. "А "восшел" що означає, як не те, що Він і сходив раніше в пекельні місця землі"? (ст.9)

1) Павло говорить, що Христос сходив (помер) перш, ніж зійшов (звеличення).

2) Життя Ісуса на землі складалося з 2 стадії:

а) ЙОГО ПРИНИЖЕННЯ (втілення, життя, страждання і смерть).

б) ЙОГО ПІДВИЩЕННЯ (воскресіння і вознесло).

3) Ісус Сам використовував схожу термінологію, щоб описати Своє сходження ст. "Зійшовши, Він же є і зійшовши вище усіх небес, щоб наповнити усе"

1) грецьке слово *katotera* буквально означає "дно" або "так низько, як тільки можна опуститися".

2) в протилежність могилі Христос тепер знаходиться в іншому крайньому кінці спектру - "вище усіх небес" (Евр.4:14; 7:26).

3) в 1:23 Павло заявляє, що Ісус "наповнює усе".

р. Ісус - всесильний в усьому дає дари людям

1) Він дав обіцяння Духу Святого (Д.А.2:33, 38).

2) Він дав дари керівництва Своему Тілу - Церкві (*doma* - "настоящее").

Єдність через обдароване керівництво/ дари керівництва (4:11, 12)

1. АПОСТОЛИ (*apostolos* - "посланець" або "посланий")

а. Назва "апостол" уперше було застосовано до 12 учнів Ісуса, але також було дано іншим, включаючи Павла (Д.А.14:4, 14; Рим. 16:7, Кор. 15:7).

б. Апостол - це той, хто "посланий з метою", а саме, проповідувати Євангеліє в областях, де потрібні церкви (місіонер) ст.

Оскільки церква була побудована на апостолах і пророках можливо тому ці 2 "дари" згадуються першими

а. Пророки - ті, хто покликаний «говорити від імені Бога» (у Старому Завіті, священики говорили від народу Божого).

б. Служіння пророка **подвійне**:

1) **ВИСЛОВЛЕННЯ/ ПРОГОЛОШЕННЯ** - пророк **говорить** людям, що Бог думає про **дійсну** ситуацію, і що б Він **хотів**, щоб було зроблено із цього приводу.

2) **ПРОРОКУВАННЯ** – **передбачення** подій у майбутньому.

в. І в Старому й Новому Завітах, **аспект висловлення в пророцтві набагато більше, ніж аспект передбачення майбутнього.**

3. ЄВАНГЕЛИСТИ (**euangelistes** - «той, хто проповідує благу звістку»)

а. Біблія дуже мало **говорить** про служіння євангеліста (Д. А. 4:8; 21:8; 2Тім.4:5).

б. Ми можемо сказати, що апостоли, пророки, пастори й учителі **всі** до **певної міри** виконують роботу євангеліста.

4. ПАСТОРИ (**poimen** - "пастух" або "живильний") і ВЧИТЕЛІ (**didaskilos** - «**наставляючий**»)

а. Ці дарунки згадані в цьому уривку разом

б. **Аполлос** був прикладом людини з особливим даром учителювання (Д. А. 18:24-28; 1 **Кор.** 1:12; 3:4-6).

в. Багато теологів групують цей дарунок разом як пастор /**учитель**

г. **Посада** «пастор» - це синонім посад «старійшина» й «єпископ», і відрізняється від дару «**учителя**».

б. Дане звання (пастор /старійшина/ єпископ) ґрунтується на конкретному дарі або **області** відповідальності/повноважень:

1) **пастор** - **ОБОВ'ЯЗКУ** (забезпечувати, захищати, піклується, утішати)

2) **старійшина** - **КВАЛІФІКАЦІЯ** (зрілість, **повага**, мудрість)

3) **єпископ** - **ПОСАДА** (**влада**, спостереження)

5. Павло викладає причини, чому ці «дарунки» були дані в 4:12:

а. ПІДГОТУВАТИ БОЖИЙ НАРОД

?) «**виконати справу** служіння»

2) «для збудування тіла **Христового**»

б. Ці дари (апостол, пророк, євангеліст, пастор і учитель) дані Ісусом Христом Церкви, так щоб обдаровані лідери споряджали святих на справу служіння.

б. Як і все інше в церкві ці дари повинні функціонувати в єдності, взаємності й розмаїтості.

7. Ціль всіх духовних дарів - служіння.

«Ви навчилися ... відкинути **стару людину**, що зотліває у **звabливих похотях**» (ст. 2 2)

а. В 4:22-24 Павло використовує метафору стягнення й втілення, щоб описати нове життя в Христі.

б. Нам потрібно брати активну участь в «втіленні» у нову людину.

І ОДЯГНІТЬСЯ В НОВУ ЛЮДИНУ, СТВОРЕНУ ПО БОГУ, У ПРАВЕДНОСТІ Й СВЯТОСТІ ІСТИНИ (ст. 24)

а. Ми повинні «**одягнутися**» (**enduo** означає «одягати/покривати» або «одягатися») це дієслово в часі аорист, що означає **постійну й поступову дію** (2 Кор.3:18; 4:6; **Эф.**4:18).

б. На початку Бог створив **людини** по Своєму образу й подоби (Буття 1:26,27); ми повинні прагнути до **образу** Ісуса **Христа**.

Будучи наповнені Духом Святим (вірш. 18)

1) На противагу **тому**, щоб бути «наповненим» або п'яними, нам потрібно бути «наповненим» (**повністю** наповненим) Духом **Святим**.

2) У **грецькому** це - це **наказовий спосіб у пасивній формі** множині **теперішнього часу, що** означає, що ми постійно й неодноразово повинні бути наповнені Духом Святим (Дії 2:4; 4:31).

Діти Божі **наповнені** Духом поклоняються **й** підбадьорюють **інших**

(ст. 19,20)

а. Результат щоденного наповнення Духом Святим у **тім**, що ми будемо людьми хвали, що підбадьорюють один одного:

- 1) **ПСАЛМИ** (**psalmos** - «музика») -псалми Старого Завіту й пісні Нового Завіту
- 2) **ГІМНИ** (**hymnos** - «пісня»)- це була святкова лірика на класичній **грецькій**, що вихваляє героя або бога
- 3) **ДУХОВНІ ПІСНІ** - були подібні до гімнів, але були **менш** формальними, як ми бачимо в інших частинах Нового Завіту

б. Діти Божі **живуть** у єдності до взаємності (1 **Кор.** 14:26-33; **Фил.** 2:1-4) ,

Це найпотужніший аргумент на користь того, щоб бути святими **й того**, щоб **жити** в єдності, - тому що Церква й Христос - це одне! Це глибока істина! (**ст.32**).

ОДЯГНІТЬСЯ У ВСЕОЗБРОЄННЯ БОЖЕ

- 1) Слово **рctoplia** говорить про **повний набір Римської зброї**.
- 2) Однак Павло розповідає про могутню духовну зброю, що є для нас **у Бога**.

АЛЕ ПРОТИ ...

1. **НАЧАЛ** – **arche** означає «**шеф**/вождь» або «правитель»
2. **ВЛАДИ** – **exoiisia** - це політична **влада**, суддя
3. **СИЛ ТЕМРЯВИ ВІКУ ЦЬОГО** - **fcosmofcratores**, говорячи про «**світоправителів**»
4. **ПРОТИ ДУХІВ ЗЛОБИ ПІДНЕБЕСНИХ** (Кол. 2:15)
У нас **найпотужніша зброя** (ст. 13-18)

В **Еф.** 6:14-17 Павло **говорить** **військовими** термінами, які могли зрозуміти **всі ефесяни**:

1 ПОЯС ІСТИНИ ІЗ БРОНЕЮ ПРАВЕДНОСТІ - це процитовано з **Іс.** 11:5 й 59:17, **мовить** про християнську етику, **про** чесність і цілісність; істина «утримує **все** разом».

2. ВЗУВШИ НОГИ В ГОТОВНІСТЬ **ЗВІЩАТИ** СВІТУ **ЄВАНГЕЛІЄ** - запозичене з **Іс.** 52:7, означає «готовність проповідувати благу звістку **світу**».

3. ЩИТ ВІРИ був призначений для того, щоб ловити розпечені стріли або інші металеві знаряддя, у той час, коли ворог намагався **змусити** солдата опустити свій щит - для смертельної атаки списом.

4. ШОЛОМ ПОРЯТУНКУ також узятий з **Іс.** 59:17, тільки в Старому Завіті Господь надягає шолом; У Новому Завіті Павло **говорить** про **шолом** як про надію порятунку (1 Фес.5:8).

5. МЕЧ ДУХА, ЩО Є СЛОВО **БОЖЕ**

а) із усього всеозброєння - це **єдина наступальна зброя**; цей термін також запозичений в **Ісаї** (11:4).

б) у Новому Завіті в нас також є яскрава картина **сили** Слова **Божого** (2 Фес.2:8; **Євр.** 4:12; **Об'яв.** 19:15).

.

Тюремні: Филип'янам

Аудиторія - церква у **Филиппах**, була заснована в Дії.16:10. Ядро церкви **становили** язичники, а можливо, євреїв не було зовсім. Перша церква Європи.

План Книги

- I Вітання - 1:1-2
- II **Подяка** - 1:3-8
- III Молитва - 1:9-11
- IV Обставини, в **яких перебуває** Павло – 1:12-26
- V Наставляння - 1:27-2:18
- VI Тимофій та **Епафродит** - 2:19-30
- VII Застереження проти псевдовчень – 3:1-4:1
- VIII Подальші наставляння - 4:2-9
- IX **Подяка** за подаяння - 4:10-20
- X Заключне вітання - 4:21-23

Тема: центральна тема - радість. Хоча він у **в'язниці** і його **кінець** близький, він радується їхньому **росту**, діям й т.д. Також він висловлює подяку за подаяння.

Ціль: можливо, Павло користувався поверненням **Епафродита** для передачі листа. Скористався він цим, щоб поділитися **з** ними своєю радістю й подякувати за пожертвування.

ПОСЛАННЯ ДО ФИЛИП'ЯН

Вступ до послання

1. **Автор** – Павло себе називає в 1:1. Рання церква не піддавала сумніву авторство Павла. (Дати ми обговорювали).
2. **Адресати:** місто Филипи (перше місто в Європі, де проповідував Павло). Згадати Дії 16 р., обставини проповіді. Це місто-гарнізон (Римської

імперії). Воно було назване в честь Филипа II Македонського (батька Олександра Македонського).

3. **Причина написання:** На відміну від багатьох інших послань, цей лист не був написаний через якісь проблеми чи конфлікти в церкві. Навпаки, - основний настрій листа – *сердечна прив'язаність і вдячність Павла цій церкві*.

4. **Тема листа:** радість життя у Христі або Ісус – наша радість.

Ключовий текст: 4:4-7

Лист до Филип'ян - радісне послання, але у ньому усвідомлення швидкоплинності часу. Павло чекає вироку, і в цьому листі відчувається *оптимізм, що пробивається крізь песимістичні обставини*.

Филип'яни через Епафродита передали подаяння Павлу. Апостол дякує їм, а також хоче підтвердити, що їхній посланець успішно і вірно здійснив свою місію і тепер повертається до них.

Крім того, Павло хотів звернути їхню увагу на три основні проблеми, які він помітив у цій церкві:

- 1) Їхній смуток щодо його ув'язнення (1:12-26)
- 2) Невеликий конфлікт між двома жінками в церкві (4:2; 2:24)
- 3) Постійна загроза церквам (не цій конкретно, а всім) від лжевчителів іудаїстів, а також меркантильних проповідників (3 р. особливо 2-6; 18-19)

У зв'язку з цими зародками проблем, які Павло ніби випереджує у листі, ми отримали багате вчення Павла про:

- 1) Радість серед життєвих негараздів;
- 2) Християнське смирення і служіння (2:1-18)
- 3) Немеркнуча цінність пізнання Христа (3 р)

Характерні особливості:

- 1) Послання носить глибоко особистий характер, відображаючи близькі сердечні відновини Павла з филип'янськими віруючими
- 2) Це послання дуже «христоцентричне» - сконцентроване на Христі, що відображає близькі стосунки Павла з Христом
- 3) У цьому листі знаходиться одне з найглибших вчень про Христа в Біблії.
- 4) В усьому Новому Завіті це послання виокремлюється як «послання радості»
- 5) Відкриває особливо суворі норми християнського життя:
 - а) життя в смирінні (2:1-8)
 - б) щире і цілеспрямоване прямування до мети (3:13-14)
 - в) постійна радість в Господі (4:4)
 - г) свобода від тривоги і турбот (4:6)
 - г) спокій за різних обставин (4: 11)
 - д) можливість звершувати будь-які справи через підкріплючу благодать Христову (4:13)

План книги

Виходячи з теми про радість можна подати стислий план:

1. Радість служіння в благовісті (1р.)
2. Радість служіння в смирінні (2р.)
3. Радість служіння в Христі (3р.)
4. Радість служіння в світі (4р.)

1:1-2. Привітання

Павло називає себе і Тимофія (порівняти з посланнями Колосянам і Филимону – теж Тимофій)

У другому вірші традиційне для Павла вітання.

Зверніть увагу на подвійну систему служителів: єпископи і диякони (дати історичну довідку – Ігнатій).

1:3-8. Молитва подяки за співучасть у Євангелії.

Це був особливий лист натхнення і підбадьорення. Я уявляю, як филип'яни зраділи, коли прочитали, що Павло часто дякує Бога за них. Тим більше, що цей лист похвали на їхню адресу вони отримали від людини, що була за більш, ніж 1000 км від них, у тюрмі в Римі.

У 4 вірші Павло перший раз згадує про *радість*.

Завдання: порахувати, скільки разів Павло вживає це слово (з похідними дієсловами) у листі.

Відповідь: 16 разів (разом зі словами тішитися, потіха)

Радість – це невід'ємна частина нашого спасіння в Христі. Це внутрішній спокій і втіха (задоволення) в Бозі-Отці, Сині і Дусі Святому, в благословінні, яке приходить через наші відносини з Трійцею. Біблійне вчення про радість включає в себе наступне:

- 1) Радість пов'язана зі спасінням, яке Бог передбачив у Христі.
- 2) Радість походить від Бога, як дар Духа (Гал.5:22)
- 3) Вона залежить від наших відносин з Христом і зростає внаслідок духовного зросту християнина.
- 4) Радість зростає, коли Дух Святий дає глибоке відчуття присутності і близьості Бога у нашому житті.
- 5) Ісус навчав, що радість (її повнота) невіддільна від перебування в Слові, любові до інших, послуху Його заповідям, відокремленні від світу.
- 6) Радість не залежить від зовнішніх обставин і не може бути знищена болем, стражданнями, хворобою та іншими зовнішніми труднощами.

Порівняти радість і щастя (щастя залежить від зовнішніх обставин)

У 5 вірші Павло пояснює причину радості, про яку пише 4 вірш – він радіє їхній участі у благовісті з того дня, як він зустрів їх і аж до цього часу.

У 6 вірші Павло виражає впевненість, що Бог завершить ту справу, яку Він розпочав у Филипах.

Іншими словами – *Бог благополучно веде їх у Його майбутнє Царство*. Але зміст **6 вірша** з контексту попередніх віршів показує, що особлива впевненість Павла натхненна постійною активною участю филип'ян у справі благовістя.

7-8 вірші. Филип'яни є у серці Павла, вони його співучасники у благодаті. Він молиться про цю церкву особливою молитвою, яка записана у **9-11 віршах** – це молитва, щоб *любов*, яку вони мають, зростала у *духовному розумінні і пізнанні*.

Результатом цього буде те, що вони зможуть розпізнавати краще, будуть чисті, непорочні в день Христів, наповнені плодами праведності через Христа в славу і хвалу Божу.

1:12-30. Нова тема – *міркування Павла відносно його ув'язнення*

Павло намагається відвернути небезпеку спокуси филип'ян його стражданнями. Те, що він був у Римському ув'язненні, могло багатьох розчарувати, розбити.

Вони могли б подумати: якщо дійсно це вчення від Бога – то чому Бог допустив це, щоб такий діяльний, плідний проповідник, що так багато попрацював у поширенні Євангелії, був відкинутий, як негідний, розбитий посуд? Комуś це могло б послужити причиною відходу від Бога, щоб самому не підпасти під подібні скорботи і небезпеку.

Виходячи з власного досвіду, Павло хоче донести до церкви, що у Бога «аварій» не буває. Павло знаходиться під вартою, але Божа справа не постраждала, навпаки, діло просунулось ще далі.

Преторій – солдати з елітної імператорської гвардії, які, можливо, стерегли Павла. Вони змінювались, але до Павла вільно могли приходити відвідувачі, з якими він мав бесіди про Господа і сторожа про це мусила слухати. Всім було добре відомо, що Павло ув'язнений не за порушення закону, а за Христа.

Щоправда, говорячи про інших благовісників, Павло розділяє їх на дві категорії – 15-17 вірші.

Це не були іудаїсти, але люди з нечестивими мотивами (ті, хто це робили через заздрість або підступно)

У цьому розділі ми бачимо щиру відданість Павла Христу і Євангелії. Хоча він і ув'язнений, проте радіє успіху благовістя.

Звільнення для Павла – це не вихід з ув'язнення, а прославлення і звеличення Христа, навіть, якщо Павлу доведеться померти заради цього.

1:20-26. Відношення Павла до свого тіла:

- а) воно необхідне, щоб прославити Христа на землі;
- б) саме життя в тілі утримує його від перебування в небесах.

Павло запитує себе: життя чи смерть? Він розривається між першим і другим. Накінець, він вибирає останнє (**23 вірш**), але **24** – його смиренне прийняття іншого (він називає себе рабом в 1 вірші, і як раб приймає волю свого Пана).

1:27-30. Погляд Павла на Филип'янську церкву

Уривок натякає, що Филип'янська церква – гнана, переслідувана, але Павло закликає їх: мужньо стояти за Євангелію перед лицем своїх противників.

2:1-4. Показує, як церква має виглядати зсередини. Головна думка уривку – *єдність в покорі*.

Покора:

- 1) Усвідомлення нами своїх слабких місць і схильність приписувати Богу (і іншим теж) заслуги за успіхи, які ми маємо.
- 2) Підставою для покори є усвідомлення того, що ми є нещасним творінням, зіпсутим гріхом без Христа. Нам нема чим хвалитися, хіба тільки Господом.
- 3) Бог противиться гордим, але смиренным (упокореним) дає Благодать (Іс.57:15; Мих.6:8; Як.4:6; 1Петр.5:5)
- 4) Як християни ми повинні жити смиренно по відношенню до інших, вважаючи їх вищими і значнішими, ніж є ми (Рим.12:3)
- 5) Протилежність покорі – гордість – це перебільшене почуття власної важливості, і завищена самооцінка. Часто це виглядає нерозумно.

На жаль, людська природа тяжіє до гордості, а не до смирення.

2:5-11. Приклад смиренного Христа

Цей уривок поза всяким сумнівом є надзвичайно важливим розділом вчення про Христа.

Деякі уривки Священного Писання ніби показують те, що Христос є нижчий, ніж Отець. Інші, навпаки, твердять, що Він – Бог.

Павло дає відповідь на це складне питання у даному уривку. Христос ніколи не переставав бути Богом, але прийняв на Себе образ (природу) раба. Інколи Він говорить про Себе як про Того, хто є менший, ніж Отець, тому що Він став таким за природою, зодягнувшись в раба. Інколи Він говорить про Свою рівність з Отцем, тому що будучи слугою, Його божественність залишилась незмінною, і не зменшилася.

Рим.9:5. Хоча цей уривок має важливе доктринальне ствердження особи Христа, Павло не використовує Його, щоб учити филип'ян Христології. Навпаки, мова йде про уже знайомі для филип'ян істини про Христа.

2:12-18. Застосування прикладу Христа у нашому житті.

12 вірш. Здійснюйте (на практиці) своє спасіння.

13 вірш. Але Бог, як ініціатор спасіння, дає нам бажання, хотіння і дію до цього (дане місце показує баланс співпраці Бога і людини в цьому питанні). При закінченні уривку Павло говорить про можливу швидку свою страту (хоча він не переживає про це – **17-18 вірші**). *Пізніше, уже під час другого ув'язнення – подібне – 2 Тим.4:6.*

2:19-30. Павло характеризує двох співпрацівників – Тимофія і Епафродита, які повинні відвідати филип'ян.

2:4. Віруючі повинні дбати про інших.

2:20-21. Такою людиною є для них Тимофій.

Зверніть увагу, з якою любов'ю і теплотою Павло пише про своїх співпрацівників і порівняйте з нашим часом.

3:1. У цьому розділі дані конкретні настановлення відносно християнського життя. Павло закликає филип'ян радіти в Господі, тобто радіти, що вони в Господі.

3:23. Пересторога проти законницьки налаштованих вчителів (іудаїстів). Павло називає їх собаками (вираз, що вживали євреї до необрізаних, Павло тут іронізує), лихими працівниками, проповідниками обрізання.

Пояснення духовного значення обрізання:

- 1) Правдиве обрізання очищає серце і відкриває його Духу
- 2) Правдиве обрізання передбачає відмову від власної праведності
- 3) Правдиве обрізання – обрізання не тіла, а серця
- 4) Правдиве обрізання наближає до Бога (не тіло, а серце)
- 5) Правдиве обрізання служить для радості нашої завершеності в Христі.

3:4-14. Заклик брати приклад з Павла:

- а) його біографія 4-6 (минуле)
- б) його кредо 7-11 (теперішнє)
- в) його мета 12-14 (майбутнє)

3:15 – 4:3. Остаточний заклик і застосування.

Павло просить наслідувати його (**17-18**) і протиставляє лжевчителям (**19**):

- 1) Їхній бог – шлунок (фізичні насолоди)
- 2) Слава їх – в соромі (замість шукати славу Богу, шукають її собі)
- 3) Думають про земне.

3:20-21. Але справжні християни думають про Ісуса, який прийде з неба.

4:1-3. Продовження попередньої думки з практичною настановою: якщо є такі важливі справи, не розтрачайтесь на дріб'язок.

Еводія – приємна подорож, Синтихія – приємне знайомство.

Ці жінки не жили так, як звучали їхні імена.

4:4-7. Ключовий текст і кульмінація листа, після чого йде заклик до учнівства (4:8-9)

4:10-20, 4:21-23. Остаточні подяки і привітання.

Колосянам

Аудиторія - ця церква, можливо, не була заснована Павлом. Перебувала в горах за 100 миль від Ефеса, засновником був Епафрас 1:7.

План Книги

- I Вітання - 1:1-2
- II Подяка - 1:3-8
- III Молитва - 1:9-12
- IV Доктрина: **навчання** про Христа – 1:13-2:28
- V Практичний **розділ** – 3:1-4:6
- VI **Висновок** - 4:7-18

Тема: основна тема – велич і верховна **влада** Ісуса **Христа**. Він бореться з оманною про різні правила й **постанови**, через які вони думали досягти чогось **особливого**, і він **говорить**, що Христос – єдиний посередник у досягненні **цього «особливого»**.

Ціль: Павло бажає запобігти **загрозі** псевдовчення й притім негайно. **Стосується** двох проблем: 1. доктринальна про **особистість Христа**; 2. практичне життя християн

ЛИСТ ДО КОЛОСЯН

Автор називає себе в 1:1

Адресати: віруючі у невеликому місті Колоси (на Сході Асії, недалеко від Лаодикії і Ієрополя)

Тема: Велич і верховенство Христа.

Причини написання:

- 1) Щоб попередити поширення небезпечної єресі, яка загрожувала Колоській церкві. Вчителі, що поширювали це вчення, заперечували центральну роль і перевагу Христа як Творця і Спасителя (Відкупителя).
- 2) Щоб підкреслити справжню природу нового життя в Христі та вимоги по відношенню до віруючих.

Ключовий текст: 1:18, 2:8-9.

Характерні особливості:

- 1) Це послання більше, ніж будь-яка інша книга Нового Заповіту сконцентроване на істині абсолютного першинства Христа і повноти віруючого в Ньому.
- 2) Воно твердо проголошує Божественність Христа і містить одне із найвагоміших місць Нового Заповіту про Його славу.
- 3) Вважається «Посланням-близнюком» відносно Ефесян. У цих листах багато спільного і написані були майже в один і той самий час.

Вступ

Хоча у цих посланнях багато спільного і ми їх називаємо близнюками, але вони не були ідентичними.

Існуючі відмінності:

Колосянам

1. Христос – Глава
2. Різке / полемічне
3. Більш конкретне, детальне
4. Пересторога проти єресі

Ефесянам

- Церква – Тіло
- М'яке / збудовуюче
- Більш загальне
- Хвала і подяка за благословення в Христі

Висновок: Центром послання є: Ефесянам – Церква
Колосянам – Христос

Немає сумніву, що Павло пише про якусь таємничу єресь. Вчені не можуть остаточно розгадати, що то була за єресь, хоча і існують деякі думки на щодо цього.

З листа випливають особливі характеристики «*колоської єресі*»:

- 1) Спотворена Христологія
- 2) Філософські особливості
- 3) Єврейське оточення (обряди і церемонії)
- 4) Служіння ангелам
- 5) Світські елементи
- 6) Обмеженість (обмежування)

Складається враження, що це вчення було синкретичним, тобто намагалося поєднати в собі елементи багатьох існуючих релігій, в т.ч. християнства та іудаїзму. Можливо, це були зародки *гностицизму*.

Це вчення мало:

а) **Інтелектуальний елемент.** Основане на суміші різних філософій.

Вчили, що люди спасаються через спеціальне знання (гнозис). Протиставлення духовної і фізичної освіти – дуалістичне вчення. Люди поділялися на: пневматиків, псіхіків, гіліків.

б) **Аскетичний елемент.** Спеціальні церемонії для новонавернених.

Тіло – зло, його потрібно приборкувати. Такий підхід мав сотеріологічну основу – цим спасалися.

Правда, дехто вчив, що ми не під законом, а благодаттю, тому тіло не важливе як живе – протилежність аскетизму.

в) **Містичний елемент.** Таємниче знання, яке було привілеєм еліти. Вони говорили про ієрархію еманцій (спец. випромінювань божества). Зодягнувшись у

християнські шати, ці люди говорили про ангелів, з якими вони були знайомі особисто (різні рівні ангелів – ієрархія)

План книги (буде запропонований)

Альтернативний план (з 4-х частин)

1. Доктринальна частина – все глибше вкорінюватися в Христі (1:1 – 2:7)
2. Полемічна частина (полеміка / дискусія) – припіднесене життя в Христі (2:8-23)
3. Духовна частина - внутрішнє життя у Христі (3:1-17)
4. Практична частина – зовнішнє життя у Христі (3:18-4:18)

1:1-2. Привітання, у якому Павло називає себе і Тимофія (зауважте, що в посланні до Филип'ян він не називав себе апостолом, тому що филип'яни його добре знали і його апостольство не ставили під сумнів).

1:3-8. Традиційна для Павла молитва на початку, в якій він знаходить добре у кожній церкві. Він дякує за віру, любов і надію.

Віра – спрямування вгору до Бога (базується на подвигу Голгофи – минуле)

Любов – навколо себе (діє сьогодні – теперішнє)

Надія – вперед у майбутнє

1:9-12. Молитва за духовний ріст

Результат:

- 1) Віруючі будуть поводитися належно Богу і догоджати Йому
- 2) Віруючі будуть приносити плід у всякому доброму ділі

3) Віруючі будуть зростати в пізнанні Бога

Абсолютна першість Христа – Павло заторкує основну проблему – Христологія

1:13-14. У Христі ми маємо відкуплення і прощення гріхів.

_____ - повне звільнення після виплати викупу

_____ - відпущення (прощення) гріхів, пояснює сенс відкуплення.

1:15-17. Лжевчителі-дуалісти наголошували на тому, що Бог не міг створити матерію. Матерія була створена злим «богом» Деміуром.

Павло відкрито заперечує таку філософію, стверджуючи, що Христос є

Перший від усього:

1) Він є образом невидимого Бога

2) Христос є Творцем всього видимого і невидимого

3) Спекуляції відносно фрази – народжений перш усякого творіння.

а) _____ - не означає, що Христос був створений. Воно підкреслює передіснування і унікальність Христа і Його перевагу (вищість) над усім творінням.

б) ціль уривку і книги – показати те, що Він не є нижчою еманацією, але стоїть над усім

в) якби Христос був би створеним – було б гр.

Єресь в Колосах поставила Ісуса в найнижчий ранг Ангелів. Павло доводить зворотне.

1:18. Подібна думка і в Ефесі, але значення (цілі різні) зміна акцентів.

4) Глава тіла Церкви

5) Початок – Первороджений з мертвих

1:19-20

6) В Ньому перебуває уся повнота

7) Примиритель

1:21-23. Сказавши про Христа як про Примирителя, Павло розробляє цю тему.

23 вірш. Умова, яку необхідно виконати колосянам, щоб бути відрекомендованими Богу (**22 вірш**).

Єретики навчали про гріховність тіла, але Павло показує, що тіло Христа було людським. Інші єретики говорили про те, що Христос створював видимість земного тіла. Павло заперечує таке вчення.

1:24 – 2:7. В перших двох віршах цього уривку Павло говорить про себе як про в'язня, що страждає за Христа (1:24-25).

1:26-29. Таємниця – Павло вживає подібну мову, як і в Ефесян. Але в Ефесян – євреї і язичники – одне в Христі; у Колосян – таємниця нового народження для язичників – Христос в вас (**27 вірш**).

2:1-7. У другому розділі Павло говорить про небезпеку колосян бути зведеними фальшивими вченнями. Люди претендувати на спеціальне, таємне знання, яке мають тільки вони. Але в **3 вірші** Павло говорить, що тільки в Ісусі Христі заховані скарби премудрості і знань.

2:6-7. Основа, на якій потрібно будуватися, корінь, який вкорінюється, – Христос.

6 вірш. Мова йшла про конкретну ситуацію в Колосах перед загрозою єретичних вчень.

2:8-15. 8 вірш - попередження щодо філософії єретиків.

9-15 – пояснення істинної філософії в Христі.

2:16-23. Аскетична практика – заблудження.

Висновки:

- 1) Помиляються ті, хто заперечують Божественність Христа (гностики) 2:8-10
- 2) Помиляються «законники» 2:11-17 – істинне все те, що в Христі!
- 3) «Містики» помиляються 2:18-19 – першість у Христі
- 4) Аскети неправі 2:20-23 – «імунітет» від гріха – в Христі

Практичні наставлення

3:1-17. Особиста поведінка

Павло закликає колосян шукати духовні цінності (**3:1-4**). Після того, як віруючі воскресли з Христом (**2:12**), вони повинні всі прагнення направити в Небеса, де знаходиться Ісус.

Лжевчителі намагаються направити увагу на самих себе і на фізичні стихії світу. Але Павло навчає їх сконцентрувати увагу на тому, що вище землі,- на Небеса.

Секрет ходіння в Дусі є в тому, щоб свій погляд, свою увагу тримати на Ісусі Христі, а не на самих собі. Ми повинні довіряти Йому, а не надіятися на свої людські сили. **3-4 вірші** є підставою, чому так має бути.

3:5-9. Павло закликає колосян відкласти (скинути) гріхи стародавньої людини (**9 вірш**). Ця частина перекликається з тим, що Павло пише у практичній частині до Ефесян.

3:10-17. Заклик зодягнутися в нову людину.

Завдання:

Кол.3:16-17 дуже подібне до Еф.56:18-20. В чому подібність, а в чому відмінність?

Відповідь:

Еф. – наповнюйтесь Духом; Кол. – Слово Христове нехай пробуває у вас.

3:18-19. Сім'я – жінки і чоловіки

3:20-21. Діти – батьки

3:22-4:1. Раби – пани

Порівняйте ці місця з аналогічними у Еф. 5:22-33; 6:1-4; 6:5-9.

4:2-4. Молитовне життя християнина

4:5-6. Поведінка і мова християнина

4:7-18. Заклучна частіна

Павло є прыкладом зрілості у відносінах з іншымі людзьмі.

Він не тільки пам'ятав про своїх друзів і співпрацівників, але і відносився до них з щірістю і непідробною увагою.

Завдання: Порахуйте скільки імен своїх співпрацівників Павло називає тут.

Відповідь: Тихик – один з лідерів церкви – заніс цього листа Колоссянам і Ефессянам, виходець з Асії.

Онисим – навернений, колишній раб Филимона.

Аристарх – солунянин, супроводжував Павла у III місіонерській подорожі, ув'язнений з ним.

Марко – племінник Варнави, I місіонерська подорож (покинув раніше Павла, але тут був з ним)

Ісус Юст (праведний) – єврей, співпрацівник Павла.

Епафрас – родом з Колос, приніс Павлу інформацію про небезпеку в Колоській церкві.

Лука – лікар, улюблений.

Димас – один із співпрацівників, що пізніше залишив Павла і Христа (2 Тим.4:10).

Німфан – один із співпресвітерів церкви – домашня церква (пояснити).

Архип – міг бути сином Филимона і пресвітером церкви.

Филимону

Аудиторія - традиційно вважається, що це церква в Колосах, а люди, перераховані тут були її членами. Тихик й Онисим принесли два листи Колоссянам і це. Те, що між ними тісний зв'язок, майже немає ніякого сумніву.

План Книги

- I Вітання - 1-3
- II Похвала Филимону - 4-7
- III Виправдання Онисима - 8-22
- IV Висновок - 23-25

Тема: Послання в будь-якому випадку торкається проблеми рабства того часу (побічно або не побічно) - у цьому його унікальність. Павло не засуджує рабства, але дає принципи, які підривають його зсередини 1бв. Він говорить, що вони брати. Лист тактовний, теплий й мудрий.

Ціль: Супровідний лист для Онисима, коли той повертався до свого хазяїна, з Тихиком несучи лист Колоссянам.

ПОСЛАННЯ ДО ФИЛИМОНА

Це послання в якомусь сенсі унікальне. Воно не тільки найкоротше з усіх послань Павла, але і єдине, яке дійшло до нас, що носить приватний характер.

Тема: Заступництво за Онисима або зробити непотрібне корисним.

Більш ширша тема – примирення

Ключовий вірш – 1:16

Зміст цього коротенького листа дуже простий:

1. Павло звертається до Филимона, як до брата християнина, прийняти назад свого раба-втікача, не просто як раба, який обікрав і втік від свого пана, за що підпав під смертний вирок, але як брата у Христі.

2. Павло розповідає Филимону, що *Онисим, чие ім'я перекладається як «корисний, потрібний»* - був раніше «непотрібний», непутящим, але зараз він відповідає своєму імені.
3. Павло хотів би, щоб Онисим залишився з ним у Римі і служив йому. Павло потребував фізичної допомоги. Він був уже літньою людиною. Крім того, хворий, та ще й ув'язнений. Тому допомога – і фізична і моральна йому була потрібна. Але він не може сам вирішити цього питання, оскільки Онисим є рабом, тобто, власністю Филимона. І тому Павло посилає Онисима назад до свого пана, але Павло дає натяк Филимону щодо Онисима – *«я би дуже хотів, щоб ти мені його відіслав назад»*. Причому Павло це робить дуже тонко і делікатно.

Характерні особливості листа:

1. Це найкоротший лист Павла.
2. Найбільше, ніж всі інші Новозавітні тексти, ілюструє відношення Павла і ранньої церкви до рабства. Павло не закликає заборонити рабство, скинути його через акції масової непокори або через збройне повстання. Павло пропонує християнські принципи, які поступово б руйнували жорстокість цієї системи, а потім привели до повної заборони як непотрібного пережитку.
3. Ця книга подає унікальний погляд на внутрішнє життя Павла. Він так сильно ототожнює себе з цим рабом, що навіть називає його «своє серце» **(12 вірш)**.

План книги (запропонувати)

1:1-3. У привітанні Павло називає себе і Тимофія (звернути увагу – він тут в'язень, а не апостол), а також адресатів – Филимона, Апфію (можливо жінка), Архипа (можливо син, пресвітер).

1:4-7. Традиційна для Павла і, взагалі, для античних листів молитва за адресата (благословіння).

1:8-21. Основний зміст листа

Зверніть увагу, що це прохання, а не наказ, хоча Павло міг говорити з Филимоном і більш жорстко. **(1:8).** Це було прохання в ім'я любові **(1:9)** за духовного сина Павла **(1:10-11)**. Це було прохання серця, але Павло вказує причини, чому він так учив **(1:12-16)** – він хоче, щоб Филимон добровільно вирішив, що йому далі роботи з Онисимом. Павло не тисне на Филимона, але дає йому право вирішити так, як він хоче. Хоча Павло має прохання і сподівається на доброту Филимона.

Павло просить про прощення **(1:17-19)** і навіть, пропонує себе у заступники (замісники) – відповідати замість Онисима. Він чекає і сподівається на позитивну відповідь Филимона **(1:20-21)**

1:22- 25. Заключна частина листа, у якій Павло сподівається на своє звільнення і відвідання дому Филимона **(1:22)**, привіти від друзів (Епафрас, Марко, Аристарх, Димас, Лука) **(1:23-24)** і заключне благословіння **(1:25)**

1 й 2 до Солунян

Аудиторія - послання призначалися церкви у Солоніках. Це місто було багатою столицею Македонії, також тут пролягав **шлях** з Риму на Схід. Багато хто, що ввірували, були «язичниками, що бояться Бога». Павло був тут під час своєї другої подорожі.

План Книг

1-е Послання

- I Вітання – 1:1
- II **Подяка** – 1:2-10
- III **Місіонерська праця** Павла у **Солоніках** – 2:1-16
- IV Взаємини Павла з **Солунянами** – 2:17-3:13
- V Практичні наставляння – 4:1-12
- VI Пришестя **Господнє** – 4:13-5:11
- VII Продовження практичних наставлянь – 5:12-22
- VIII **Висновок** – 5:23-28

ПЕРШЕ ПОСЛАННЯ ДО СОЛУНЯН

Кілька слів про **Солоніки**.

Солоніки- це сучасне грецьке слово «Salonikh», по-**турецьки** «Selanik». В епоху класичної стародавності місто звалося «Qerma», **що** імовірно, походить від існуючих тут теплих джерел. **Назва** «Qessalonikh» він **одержав** в 315р. до Н.Х. коли **Кассандра**, зять Пилипа **Македонського**, знову побудував місто на місці **древньої** «Qerma», давши йому ім'я **Солоніки** на честь своєї дружини. Географічне **положення** міста, **розташованого** в **найкращому** місці **Салонської** затоки в той час -«**Термейської**», забезпечувало йому важливе значення й у військовому й у торговому відношенні.

В. Історія заснування Солунської церкви

Про це сказано в книзі Дій Апостолів 17 розділ, коли Апостол Павло, під час своєї другої місіонерської подорожі із Силою й імовірно, Тимофієм, пройшовши Амтіполь і постраждавши й будучи зганьбленими, осмілились проповідувати слово Боже й у Салоніках. Дотримуючись свого звичаю, Апостол почав із проповіді серед місцевих євреїв. І деякі з них увірували й приєдналися до Павла й Сили, судячи з контексту, можна зробити висновок, що церква за своїм складом була переважно з язичників.

Привід до написання

Тимофій доповів Павлу про справи у Салоніках і судячи з розповіді, обстановка була досить сприятливою. Солуняни не тільки не похитнулися, але навіть «стали зразком для всіх віруючих у Македонії й Ахаї». Серед віруючих була інша небезпека- це підрив авторитету Апостола Павла шляхом різного роду наклепів щодо чистоти й щирості його Апостольства. Вороги обвинувачували його в поширенні омани по нечистих спонуканнях, у переслідуванні корисливих і марнолюбних цілей, у підлещуванні й запобігливості, також у ганебному боягузстві, тому що в критичну хвилину він залишив свою паству напризволяще. Звідки могли з'явитися обвинувачення такого характеру? Вони могли виходити тільки із середовища іудейства, що, опираючись на свою поінформованість відносно Павла, розраховувало шляхом наклепів підірвати авторитет благовісника серед його послідовників й у такий спосіб звести нанівець його справу й зробити «марним його працю».

Плани Павла

Павло хотів якнайясніше й переконливіше сказати солунянам, чому він не зміг повернутися до них. Вірші наводять на думку про те, що якимось людям у Салоніках поведінка апостола здавалася підозрілою і негідною. Павло повертається від свого відступу від теми про євреїв до своєї «apologia».

Переслідувачі дорікали його не тільки за **поведінку** під час візиту у **Салоніки**, але й за його поспішну втечу й за безуспішну спробу повернутися. Або він **покинув** і навіть забув **солунян**, **говорили** вони, або він занадто боягузливий, щоб повернутися **назад**. Отже, Апостол захищає себе й від цього наклепу. Якщо 2:1-16 є його apologia pro vita sua, 2:17-3:13 є **egoapologia** pro absentia sua (апологія моєї відсутності).

Перше послання до **Солунян** з його 89 віршами є найблагословеннішою книгою. Якщо послання до **Филип'ян** - це книга радості, то ця книга - книга надії. В обох посланнях до **Солунян** зустрічається двадцять різних **посилань** на друге пришествя **Христа**.

Також як і з посланням до **Филип'ян**, тут не було ні **доктринальних**, ні моральних проблем у **церкві Салонік**. Таким чином віруючі могли б **сповнитись** радісним передчуттям пришествия Господа **Ісуса Христа**.

**Кожний розділ закінчується щасливою й кольоровою картинкою про
довгоочікуваний **прихід Христа**:**

1. І очікувати з небес Сина Його, Якого Він воскресив з **мертвих**, **Ісуса**, що рятує нас від прийдешнього гніву (1:10).
2. Бо хто наша надія, або радість, або **вінець** похвали? Чи не ви перед Господом нашим Ісусом **Христом** у пришествя Його (2:19)?
3. Щоб затвердити серця **ваші** непорочними у **святості** перед Богом й **Отцем нашим** у пришествя Господа **нашого Ісуса Христа** з усіма святими **Його**. Амінь (3:13).
4. Тому що Сам Господь при звіщенні, при гласі Архангела й трубі **Божій**, зійде з **небес**, і **мертві** в Христі воскреснуть першими; потім ми, що **залишилися в живих**, разом з ними піднесені будемо на хмарах у стрітення **Господу** на повітрі, і так завжди з Господом будемо (4:16,17).

5. Сам же Бог **миру** хай освятить вас у всій повноті, і ваш дух і душа й тіло у всій цілості хай збережеться без пороку в пришествія Господа **нашого Ісуса Христа** (5:23).

Ця надія для **всіх віруючих**, тому що вона заснована на звершеній роботі **Христа**. Однак, така благословенна надія не приносить радості всім **віруючим**. Тільки надія тих людей, які **живуть** за волею Бога, перенесе **їх** у присутність **Божу**.

Віруючі **Солуняни** мали всі причини для того, щоб **сповнитися** такою надією. У першому розділі ми **довідуємося** про приклади їхнього життя. У другому розділі ми **дізнаємося** про **них** як про приклади для служителів. У п'ятому розділі ми **бачимо**, що як зібрання вони були шляхетним прикладом для християнської віри.

Зверніть увагу на характер ідеального **віруючого в першому розділі:**

1. Вони були звернені євангелієм і Духом **Святим** (ст. 5). Жодне людське **навчання** й жодне Боже **навчання** не були дані за допомогою плоті.

2. Вони були повні впевненості (ст. 6). Коли людина розуміє, що спасіння належить нам завдяки звершеній роботі **Христа**, а не незавершеній роботі **віруючого**, то результатом стане благословенна впевненість.

3. Вони стали послідовниками Господа (ст. 6). Сповідання віри може поставити нас на рейки церкви або помістити нас у щоденник «ловця душ», але лише **істинне спасіння** поставить нас на вузьку стежинку, що **приведе** до Ісуса **Христа**.

4. Вони були прикладами віри (ст. 7). Їхній **навернення** було **щирим**, і їхнє натхнення стало зразком роботи благодаті в житті.

5. Вони «несли» слово (ст. 8). Немає такої **істоти** в природі, як безмовний християнин. **Ті**, хто знає **Христа**, сповідають Його перед людьми. Вони не «несуть» догми чи **приналежності** до деномінації; істинно віруючі проголошують Слово.

6. Вони відвернулися від ідолів, щоб **служити Богові** (ст. 9). Колишня релігія, світські розваги, марнота й т.д. залишені. Можливо, люди припинили **вчити цьому**, але Біблія усе ще **вчить наверненню**.

7. Вони очікували пришествя Господа (ст. 10). Тільки ті віруючі, які **живуть** вищезгаданим життям, можуть **жити** в передчутті пришествя **Господнього**.

У другому розділі в нас є «потрібно» й «не можна», які характеризують зразкового слугителя:

«Потрібно»:

Проповідувати євангеліє із **завзяттям** (ст. 2).

Висловлювати турботу про новонавернених (ст. 7).

Віддатися **повністю** роботі (ст. 8).

Трудитися безперестану (ст. 9).

Показати **поведінку**, варту довіри (вірші 10, 12).

Перестерігати, підбадьорювати й закликати до відповіді віруючих (ст. 11).

«Не можна»:

Зваблювати (ст. 3).

Бути **нечистим** (ст. 3).

Намагатися вдовольнити **людину**, а не Бога (ст. 4).

Використати підлещувальні слова (ст. 5).

Бути **корисливим** (ст. 5).

Шукати слави собі (ст. 6).

У п'ятому розділі ми бачимо, що зразкові віруючі збираються для зразкового служіння, їхні зібрання також являють приклад:

У них була висока думка про владу, що була дана Богом (вірші 12-13).

Вони були у мирі між собою (ст. 13).

Вони напоумляли **безчинних** (ст. 14).
Вони утішали **легкодухих** (ст.14).
Вони підтримували **слабких** (ст. 14).
Вони були терплячі до всіх (ст. 14).
Вони не **відплачували** злом за зло (ст. 15).
Вони шукали добра всім (ст. 15).

Інша причина, чому Божий народ чекає з нетерпінням на Його **прихід, - це нещастя й гоніння.**

1. **Християни зіштовхуються з** багатьма нещастями (1:6).
2. **З** ними **поводяться** ганебно (2:2).
3. Вони страждають від своїх співгромадян (2:14).
4. Вони переносять труднощі (3:3).
5. Вони часто тужать (3:7).

Перша половина **п'ятого розділу** забезпечує нас відмінним контрастом між тими, хто чекає приходу Господа, й тими, хто не чекає:

ТІ, ХТО ПИЛЬНУЮТЬ:

1. Знають, що Господь прийде, як злодій уночі (ст. 2).
2. Готові для одержання спасіння (ст. 9).
3. **Пильнують і є тверезими** (ст. 6)
4. Мають віру, надію, любов, спасіння і **втіху** (вірші 8, 11).
5. Діти дня й **світла** (ст. 5).

СПЛЯЧІ:

1. Чекають **миру** й безпеки (ст. 3).
2. Їх раптово **осягне** згуба, і вони не **зможуть** уникнути її (ст. 3).
3. Сплять і п'яні (вірші 6-7).

4. Нічого не мають.

5. Діти ночі й **темряви** (ст. 5).

ДРУГЕ ПОСЛАННЯ ДО СОЛУНЯН

2-е Послання

- I Вітання - 1:1-2
- II **Подяка** - 1:3-4
- III Суд **Божий** -1:5-10
- IV Молитва - 1:11-12
- V Пришестя Господа – 2:1-12
- VI Продовження подяки й молитви – 2:13-17
- VII Наставляння -3:1-15
- VIII **Висновок** - 3:16-18

Тема: 1-е послання **говорить** про те, коли і як **прийде** Христос у **світ** знову. 2-е послання було написано через виниклі сумніви про повернення **Христа**. Можливо, це було викликано псевдовченнями, Павло ж підбадьорює **вести** нормальний спосіб життя. Він **говорить** про те, що буде передувати **приходу** (поверненню) **Христа**.

Ціль: виправити неправильне розуміння про «**парусію**» (гр. пришестя **Христа**). Перше послання не переконало **їх**, тому він пише **друге**.

ДРУГЕ ПОСЛАННЯ ДО СОЛУНЬ

ПІДНЕСІТЬСЯ ДУХОМ (2 Сол. 1,1-10)

1. **Міцна віра.** Християнин, що вдосконалюється, **з** кожним днем знаходить все більшу й **більшу** впевненість в **Ісусі** Христі.
2. **Любов, що множитья.** Зростаюча Церква - це **Церква**, служіння якої стає усе більшим і більшим.
3. **Терпіння, що переносить усе.** Павло вживає тут прекрасне слово. *Хупомоне* звичайно **перекладають**, як *витривалість*, але воно означає не пасивну **здатність** переносити **все**, що на нас може звалитися.

Другий розділ **показує** прогресування зла в останні дні:

Відступництво (ст. 3).

Дія таємниці беззаконня (ст. 7).

З'явлення Беззаконника (ст. 8).

Зваба тих, хто не повірив в істину за допомогою використання Сатаною знамень і **чудес** (вірші 9-12). Хіба це обнадіює? Я думаю, що ні. Хіба наступив час правління антихриста й терору? Не може цього бути! Застереження 13-17 віршів піднімає дух **святих** радісним усвідомленням того, що вони уникнуть всього цього завдяки **Ісусу Христу**.

Розділ 3 - це чудесне **наставляння** й те, що я називаю «**Глава Господа**»:

Слово **Господнє** (ст. 1).

Вірний Господь (ст. 2).

Ми **впевнені** про вас у **Господові** (ст. 4).

Господь нехай **влаштує** (ст. 5).

Ім'ям Господа **нашого Ісуса Христа** (ст. 6).

Перестерігаємо й переконуємо Господом нашим Ісусом **Христом** (ст. 12).

Господь **миру** (ст. 16).

Господь із усіма вами (ст. 16).

Благодать Господа **нашого Ісуса Христа** (ст. 18).

1 Тимофію

Аудиторія - ці **три** послання **особисті** й **стосуються** в **основному** тільки адресатів.

План Книги

- I Вітання - 1:1-2
- II Павло й Тимофій - 1:3-20
- III **Постанови** про поклоніння й порядок у **церкві** – 2:1-4:16
- IV Дисципліна в **церкві** - 5:1-25
- V Різні наставляння - 6:1-19
- VI **Останні вмовляння Тимофію** - 6:20-21

Тема: всі послання цінні як посібник з **керування** церквою. Вчать про проведення служіння, **відносини** із християнами різного віку, соціальних груп, найкраще протистояння псевдовченням, це наставляння у вірі. Ефес.

Ціль: швидше за все він **хоче** дати не тільки інструкції, але й надати моральну підтримку. Затвердити й переконати не соромитись **благовістя**. **Прихід** згадується побіжно.

Передісторія написання Пасторських Послань

1. **Церква** в **Ефесі** була заснована під час 2-го й 3-го місіонерських подорожей Павла. **Дії**.18:18-20; 19:1 - 20:1; 20:13-38. Павло **залишався** в **Ефесі** довше, ніж у **будь-якому іншому** місті під час своїх місіонерських подорожей.
2. Навчіться засновувати церкву, використовуючи приклад служіння Павла в **Ефесі**.

Використовуйте наступну модель:

- а. **Визначте потреби суспільства** й людей у ньому
- б. **Визначте** вашу місію
- в. Для кожної сфери вашого служіння **визначте мети**
- г. **Визначте** розумний бюджет

- д. Розробіть і **впровадьте** план дій для кожної сфери служіння
- е. На підставі плану дій і цілей, розробіть інструменти оцінювання й **використовуйте** їхні результати для визначення свого успіху або **недоліків**.
- ж. Документуйте використання результатів оцінювання для посилення вашого служіння.
3. Стил **керування** Павла, також робить свій внесок у **будівництво** церкви.
Зверніть увагу на наступне:
- а. Усвідомлення власної місії. **Дії**.13:2
 - б. Ризикував, проповідуючи в синагогах 19:8
 - в. Рухливість, викладав у школі **Тиранна**, а також перехід з **будинку** в **будинок** 19:9, 10; 20:20
 - г. **Використовує** **Ефес** як **база** для подальшої діяльності. 19:10
 - д. **Акила** й **Прискилла** підтримують його 18:18,19
 - е. **Використовує** **силу** Духа 19:6
 - ж. Знає, коли потрібно **йти** 19:21
 - з. **Вчить** учнів 20:17
 - й. Гнучкий (замість того, щоб повторно йти в місто посилає за старійшинами) 20:16
 - к. Мотивує лідерів **Ефескої церкви** 20:28-31
 - л. Сфокусований на усвідомленні власної місії 20:24
4. Багато вчених **схиляються** до думки про **два** тюремні ув'язнення **Павла**. **Два** ключових місця Писання: **Дії**.19:22 й 1Тим.1:3. З тієї причини, що не було серйозних обвинувачень проти Павла під час його першого **ув'язнення**, він був звільнений і **зробив** ще одну подорож, не **описане** в кн. Дій. Павло знову **відвідав** **Ефес** і залишив там Тимофія для того, щоб він розібрався з деякими важливими питаннями.
5. Є люди, що сумніваються в **тому**, що автором Пасторських Послань є Павло. **Хочу привести** деякі докази на користь того, що Павло насправді написав ці послання.

- а. Турбота Павла про молодого Тимофія.
 - б. У Пасторських Посланнях згадуються раби, подібно Еф.6 і Кол.3.
 - в. Павло використовує повсякденні приклади в Пасторських Посланнях, також як й інших працях.
 - г. Є присутнім велика кількість згадувань особистих подорожей Павла
 - д. Багато посилянь на служіння Павла й близьку смерть.
 - е. 2Тим.4:9-21, власні щирі слова.
 - ж. Батьки Церкви часто посиляються на Пасторські Послання
6. Існує три основних мети написання Пасторських Послань:
- а. Дати керівництво для заснування й керування церквою
 - б. Описати функції служіння
 - в. Попередити про лжеучителів і лжепророків
7. Хронологічний порядок написання Пасторських Послань: 1Тимофію, Титу, 2Тимофію

Вітання 1:1,2

- 1. Влада, виражена у вітанні, спрямована не настільки до Тимофія, як до церкви
- 2. Вітання й особисте, й офіційне
- 3. «Бог наш Спаситель», не Зевс або Гермес. Дії.14:12. Про Бога Спасителя говориться в 1Тим.2:3,4 й 4:10
- 4. Фраза «благодать, милість і мир» використовуються тільки в 1 й 2 Тимофія

Проблеми нездорового навчання 1:3-17. Як подолати помилкові доктринальні позиції й точки зору.

- 1. Павло переконує, але не змушує Тимофія залишатися в Ефесі, в.3
- 2. Деякі люди, не названі, повинні припинити вчити:
 - а. помилковим доктринам

б. міфам

в. нескінченним генеалогіям

3. Павла, головним чином, цікавили Боже керування, правильне навчання і Євангеліє

Свідчення Вірного Служителя 1:12-17

1. Дуже важливо розуміти силу особистого свідчення для росту, розуміння самого себе й уміння допомагати іншим. Павло часто ділитися власним свідченням й особистою історією. Свідчення Павла може послужити прикладом для інших, в.16
2. Три негативні сторони в житті Павла до прийняття християнства:
 - а. Богохульник
 - б. Переслідувач Церкви
 - в. Убивця
3. Павло вважає себе «найбільшим із грішників». Грецьке слово «протос», - перший за рівнем і часом. У цьому випадку за рівнем.
4. В.17 - доксологія, емоційне вираження хвали, мало бути завчене й могло використовуватися для благословіння, приношення, закінчення читання Писання, посвяти дитини, посередині проповіді, при відчутті сильного пориву до Бога. Інші доксології: Пс.40:13; 71:18,19; 88:52; 105:48; Рим.11:33; 16:25-27; 2Кор.12:3,4 Еф.3:20,21 1Тим.6:15,16; Іуд. 24,25; Об'яв.1:5б, 6 5:12б, 13б
5. Пророцтва, сказані Тимофію, за своєю природою були підбадьорливими, в.18
6. Іменей та Олександр зазнали «аварії корабля у вірі»: відкинули здорове навчання про воскресіння й добру совість.
7. Три ключових принципи церковного покарання:
 - а. Покарання повинне бути для виправлення, а не заради покарання
 - б. Важливий час покарання; повинне бути приватним, за винятком

випадків, коли підірваний авторитет церкви.

в. Підхід повинен бути з любов'ю, «віддати сатані» - можливо означає виключення із церкви, відділення від спілкування із церквою.

Зрозуміти місце й силу молитви в Церкві й у служінні 2:1-7

1. Грецьке слово «перший» («протос»), говорить про час і рівень. Тимофій, перед тим як що-небудь робити, повинен молитися в.1
2. В.1, «Моління» - відбиває присутність потреби, «молитви» - загальний термін, «клопотання» - наближення до Бога із проханням про когось іншого, «подяка» - вираження подяки.
3. В.4, Вище бажання Бога, щоб все людство було спасеним. Молитва - ключовий елемент у поширенні Євангелія по усьому світі.
4. Бог бажає, щоб світ пізнав істину, відкрити Христом, Хто в певний час пожертвував Собою для спокути людей і зараз служить Заступником і Посередником.
5. Усвідомлення свого покликання й прагнення служити в Павла виражається в його покликанні проповідника, учителя й апостола, в.7

Чоловіки й жінки в Церкві 1:8-15

1. Чоловіки повинні провадити молитву з піднятими руками і мати правильні взаємини з іншими віруючими.
2. Незважаючи на те, що в цих віршах існують вагомі суперечки відносно ролі жінки, варто помітити, що жінка повинна розглядатися як важливий ресурс для роботи церкви, в.10

Важливість якісного керівництва для вирішення проблем, 3:1-16

1. Установлення стандартів керівництва важливо для розвитку й росту церкви.
Нижче наведені якості єпископа (3:1-7), розділені на характер, взаємини й навички.

Характер	Взаємини	Навички
Налаштувати своє серце	Непорочний	Чоловік однієї дружини
Непорочний	Чоловік однієї дружини	Гостинний
Тверезий	Гостинний	Учительний
Цнотливий	Добрий	Добре керуючий
Чесний	Утримуючий дітей у	власним домом
Має гарні відзиви зі	слухняності	
сторони	Не убивець	
Не п'яниця	Не сварливий	
Не люблячий гроші	Не новонавернений	

2. Є як позитивні, так і негативні риси в цьому списку.
3. Єпископ, за визначенням - спостерігач, диякон - слуга
4. Церква життєво необхідна, тому що в церкві присутні сімейні взаємини й вона зберігає істину, 3:14,15
5. В.16, це девіз для лідерів, у ньому порушені: Христологія (людяність), Пневматологія, Ангелологія, Практична Теологія/Місіологія, Спокута, Христологія (Прославляння й Піднесення).

Рішення для важких часів, 4:1-16

1. Рішення для важких періодів часу:
 - а. Усвідомлюйте їхню неминучість, в. 1

- б. Уникайте помилкових поглядів цього **світу**, в. 7
 - в. Прагніть до благочестя, в. 8
 - г. Покладайте вашу надію на Бога, в. 10
 - д. Будьте прикладом, в. 12
 - е. Будьте **наполегливими** і **стійкими**.
 - ж. Бережіть **ваше життя** и учення
2. Фізичні вправи мають деяку цінність, але благочестя цінніше, в.8
 3. Ви як лідер, повинні показувати приклад в 5-ти сферах, в.12
 4. Використання власного дара важливо для лідера, в.14
 5. Бути на сторожі власного життя й **учення**, критично важливо для лідера, в.16

Турбота про особливі потреби людей 5:1 - 6:2

1. Дуже важливо усвідомлювати різні потреби, властивим різним поколінням людей, і вміти **знаходити** спосіб **вирішення** цих потреб, в.1,2
2. В **Ефесі** існувала **велика** потреба **служити** вдовам. Павло запропонував деякі ідеї щодо того, як ці вдови можуть **одержувати** допомогу з боку церкви. Необхідно знати потреби, що існують в **церкві**, й **знаходити** правильний підхід по відношенню до цих потреб, ґрунтуючись на **здоровому вченні** й **корисних** ідеях.
3. Необхідно ретельно вибирати лідерів для церкви й відповідно фінансувати, в.17, 18, 22
4. У випадку покарання лідера **церкви**, необхідно дотримуватись відповідної процедури, в.19-21
5. Немає нічого **поганого** у використанні медичних препаратів для лікування хвороб, в.23
6. Відносно справ лідера, - справедливість і визнання запанують наприкінці, в.24, 25
7. На **робочому** місці, між працівником і роботодавцем, завжди має бути співробітництво, 6:1-2

Багатство, Керівництво й Церква 6:3-19

1. Благочестя - найвище надбання, а не гроші, в.5, 6
2. Любов до грошей може підірвати віру, в.9, 10
3. Керівництво повинне сфокусуватися не на грошах, а на позитивних якостях й усвідомленні місії християнина, в.11, 12
4. 4 Наставляння для багатих:
 - а. Не думайте про себе високо
 - б. Довіряйте Богові, а не багатству
 - в. Будьте гарними розпорядниками
 - г. Будьте щедрими на добрі справи

Три чесноти, необхідні кожній людині 1:3

1. Чесноти, що вам необхідно одержати
 - а. Благодать
 - б. Милість
 - в. Мир
2. Чесноти, що вам необхідні роздавати
 - а. Благодать
 - б. Милість
 - в. Мир

Три якості Гарного Лідера й Гарної Церкви

1. Здорове вчення 1:11; 2Тим.4:3; Тит 1:9; 2:1
2. Здорові слова 1Тим.6:3; 2Тим.1:13; Тит 2:8
3. Здорова віра Тит 1:13; 2:2

Секрети успішного служіння 1:12-14

1. **Сила** від Бога, **уповноважування**
2. Вірність
3. Покликання
4. Вдячний дух
5. Тримається основ - віра й любов
6. **Ставиться** до роботи як до служіння

Три важливі істини, критичні для **росту церкви**

1. **Церква** молиться, 2:1,2
2. Знання волі Бога, 2:4
3. Робота **Христа**, що не припиняється, 2:5

Сім кроків, що **здійснюють у важкі часи, 4:1-6**

1. Усвідомлення труднощів, в.1
2. Уникати помилкові ідеї **світу**, в.7
3. Прагнути до благочестя, в.8
4. Покладати свою надію на Бога, в.10
5. Бути прикладом, в.12
6. Бути наполегливим і стійким, в.15
7. Обережувати своє життя й **учення**

Пять Невід'ємних елементів для гарного лідера

1. Будь прикладом у **Мові**
2. Будь прикладом у Житті
3. Будь прикладом у Любові
4. Будь прикладом у Вірі

5. Будь прикладом у Чистоті

Найважливіше для мужа **Божого нащодень, 6:11, 12**

1. Досягай праведності
2. Досягай благочестя
3. Досягай віри
4. Досягай любові
5. Досягай терпіння
6. Досягай доброти
7. Тримайся віри
8. Думай про вічне життя

2 Тимофію

План Книги

- I Вітання - 1:1-2
- II **Подяка** - 1:3-5
- III Підбадьорення, **засноване** на досвіді - 1:6-14
- IV Павло і його співробітники - 1:15-18
- V Наставляння **Тимофію** - 2:1-26
- VI Останні дні - 3:1-9
- VII Продовження наставлянь **Тимофію** - 3:10-17
- VIII Прощальний **звернення** Павла - 4:1-18
- IX **Висновок** - 4:19-22

Тема: Павло перед смертю й це його останнє послання. Він розумів, що його приймачам буде ще складніше. Він підбадьорює й **наставляє, приводячи** своє життя в приклад.

Ціль: Павло поглинений спогадами і майже не **говорить** про **керівництво**, застерігає від псевдовчень. Головний наголос на **Тимофієві** і його **завданні**.

Перед історія

1. 2 Тим. - останнє послання, **написане** Павлом.. Він був страчений в 64-68р.н.е. під час гонінь на християн, що почалися за розпорядженням **Нерона** в 64р.н.е., який звинуватив їх у підпалі Риму. Павло міг бути вбитий приблизно в цей період через ворожість, що оточувала християн з боку невіруючих людей.
2. Тимофій у цей період, імовірно, **перебував** в **Ефесі**, 4:11, 12, 13, 19.
3. Це послання - послання контрастів (радість/**очікування** смерті, соромитися/не соромитися)

Вітання 1:1,2

1. **Два** слова особливо виділяються в першому розділі: «згадуючи» й «соромитися», **обоє використовуються** 3 рази.
2. Цей розділ наповнений незвичайною **силою**, незважаючи навіть на присутність негативних факторів: в'язниця, самотність, близька смерть
3. **Бачення** Павла не потьмяніло, незважаючи на смерть, що наближається, це видно:
 - а. З його позиції, усе ще **апостол**.
 - б. **Напрямок** його життя не змінилося, продовжує **виконувати** волю Бога
 - в. Ціль **життя** не **згасла**.

4. Фраза «благодать, милість і **мир**», зустрічається тільки в посланнях Павла до Тимофія, можливо, з тієї причини, що читачу бракує найбільше саме цих трьох елементів.

Заклик пам'ятати, 1:3-18

1. Пам'ять дуже важлива в житті будь-якої людини, у цьому розділі **Тимофію** говориться пам'ятати.
2. Павло згадує про прабатьків, сльози Тимофія й часто згадує про Тимофія в молитвах в.3, 4
3. В.5 нагадування про минуле Тимофія, ролі матері й бабусі в його **духовному** житті.
4. В.6,7, нагадування минулого досвіду Тимофія і важливості того, що дано йому Богом
5. В.8 **заклик** не забувати свою відповідальність
6. В.9,10 нагадування про покликання
7. В.11-14 **заклик** не забувати про апостола Павла
8. В.15-18 нагадування пам'ятати **тих**, хто допомагав і хто **заважав**.

7 Корисних Образів Лідера/Християнина 2:1-26

1. **Кожен образ говорить** про елементи, які можуть бути придбані лідером/християнином
2. **Сім образів**: дитина, солдат, атлет, фермер, працівник, **посудина**, раб.
3. Безперервність **поширення** Євангелія досягається завдяки гарному навчанню наступного покоління, в.2
4. Проповідь і **вчення** прокладуть **шлях** до істини, в.15

Останні Дні, 3:1-17

1. Останні дні наповнені небезпеками, в.1-9
2. Характеристики останніх днів, в.2-5
3. **Чотири** речі, які допоможуть встояти в останні дні:
 - а. Утримуватися від усього, що не від Бога, в. 5
 - б. Приклад лідерів, в. 10
 - в. Минулий досвід, в. 14, 15
 - г. Слово, в. 16,17

Останній **заклик Павла до Тимофія, в.4:1-5**

1. Найголовніше - проповідуй Слово, в.1,2
2. **Євангелізуй**, в.5
3. **Повністю виконай** служіння, в.5

Павло дає оцінку власного служіння, 4:6-8

1. Павло розуміє, що його служіння закінчилося, в.6
2. Павло боровся добре, в.7
3. Павло закінчив свій **шлях**, в.7
4. Віру зберіг, в.7
5. Павло разом з іншими **одержить вінець** праведності, в.8

Особисті нотатки Павла, 4:9-22

1. **Димас** відпав через його любов до **світу**, в.10
2. Марко змінився і тепер зайнявся служінням, в.11
3. Лука, єдиний хто на даний момент із Павлом, Тимофій повинен поквартитися прийти, в.11,9
4. Павло нагадує принести його плащ і книги, в.13

5. Олександр мідник, заподіяв **Павлу** багато зла, в.14
6. Присутність **Христа**, дуже допомогла **Павлу**, коли він **один** захищався перед судом, в.16-18
7. Останні слова Павла несуть **позитивний** «заряд» для **всіх**, в.22

3 Дари від Бога для кожного християнина, 1:7

1. Бог нам не дав «дух страху»
2. Бог дав нам
 - а. Дух **Сили**
 - б. Дух **Любові**
 - в. Дух **Цнотливості**

Сім прообразів **творення сильного лідера/християнина, 2:1-26**

1. **Образ** дитини
2. **Образ** солдата
3. **Образ** атлета
4. **Образ** хлібороба
5. **Образ** робітника
6. **Образ** посудини
7. **Образ** раба

****Найкращий** у світі **засіб** для визначення користі, 3:16-17**

1. Писання «корисне»
2. Писання корисне для навчання
3. Писання корисне для викриття

4. Писання корисне для виправлення (навернення на правильний шлях)
5. Писання корисне як керівництво для правильного життя

Чотири завдання, які повинен виконувати кожен Служитель, 4:1-5

1. Проповідувати Слово, в.2
2. Бути готовим у будь-який час, в.2
3. Євангелізувати, в.5
4. Розвивати потужне служіння, в.5

Тит

План Книги

- I Вітання - 1:1-4
- II Якості служителів **церкви** - 1:5-9
- III **Лжевчителі** й необхідність викривати їх - 1:10-16
- IV Правила християнської **поведінки** - 2:1-10
- V Християнська доктрина й християнське життя - 2:11 – 3:7
- VI Заключні **настанови** - 3:8-11
- VII **Висновки** - 3:12-15

Тема: Крит – було важливо для церкви, хто продовжить справу Апостола, тому Павло дає настанови, що **відносно того**, якими **мають бути** християнські служителі, їхнє життя й служіння. **Всі три** мають схожі теми.

Ціль: просить Тита прийти в Нікополь і допомогти **Аполосу** й **Зину**.

ПОСЛАННЯ ДО ТИТА

Послання до Тита є третім пасторським посланням і складається з 46 віршів. **Ключова думка** цього розділу **полягає** в **тому**, що благодать, яка спасає, **робить** добрі справи. Це впливає з 1:1; 2:3, 7, 10, 12, 14; 3:1, 8 й 14. Багато інших віршів дають наставляння про природу добрих справ.

Тит був залишений на острові Крит для того, щоб працювати з деякими дуже важкими людьми: А ти послідував мені в **навчанні**, **житті**, **відношенні**, вірі, великодушності, любові, **терпінні**, у гоніннях, стражданнях, що **трапились** зі мною в Антіохії, **Іконії**, **Лістрі**; якісь гоніння я переніс, і від **усіх** позбавив мене Господь. Та й **всі**, бажаючи **жити** благочестиво в Христі **Ісусі**, будуть гнані. Злі ж люди й ошуканці будуть процвітати в злі, уводячи в оману й помиляючись (3:10-13).

Як можна мати успішне служіння серед таких людей?

Потрібно, по-перше, знайти людей, наповнених Духом для того, щоб вони допомогли в роботі (1:5-9).

Наступне, треба заставити замовкнути тих, хто навчає ересі, або тих, хто навчає для своєї вигоди. До них не слід бути толерантними і в жодному разі не співпрацювати. Їх потрібно зупинити (1:20-11).

Потрібно гостро засудити тих, хто сповідує віру, але не живе життям, посвяченим Богу, і тих, хто ставить людські принципи на рівні з Писанням (1:12-16).

Всім класам чоловіків і жінок потрібно показати їхнє місце і обов'язки як християн (2:1-10).

Остров'яни Криту **жили** жахливо: навіть **ті**, хто був у **церкві**, що проповідували, що знають Господа, не **жили** у **світлі**.

ЯКИМ ПРЕСВІТЕР НЕ ПОВИНЕН БУТИ

(Тит. 1,7б)

1. Він не повинен бути *зухвалим*. У **грецькій** це **аутхадес**, що буквально значить *робити собі приємність*. Людина, **що характеризується** як **аутхадес**, настільки задоволена собою, що ніщо інше не доставляє йому задоволення й він не думає про те, щоб зробити приємність **кому-небудь**.

2. Він не повинен бути *п'яницею*. По-**грецьки** це **пароїнос**, що значить **схильний до зловживання вином**.

3. Він не повинен бути **бійцею** (швидко починати **битися**). У **грецькому** тексті це **плектес** й **буквально** значить *молотобосець*, **той**, хто б'є.

4. Він не повинен бути **корисливий**. У **грецькому** це слово **аїсхрокердес** і характеризує **людину непедаантичну в засобах** добування грошей, як тільки він ці гроші добуває.

ПОТВОРНЕ Й МАРНЕ ЖИТТЯ

(Тит. 1,13-16)

1. Вони *мерзенні*. Грецьке *бделуктос* особливо вживалося для характеристики поганських образів й ідолів.

2. Вони *непокірливі*. Такі люди не можуть коритися волі **Божій**. Свідомість їх затемнена.

3. Інакше кажучи, вони не приносять ніякої користі **Богові** й своїм побратимам і співгромадянам, вони *нездатні*, як сказано в Біблії, ні до якої доброї справи.

Так ми **довідуємося**, що та ж сама благодать, що спасає (2:11), учить **благочестивого життя** (2:12) і, що пришествя Спасителя (2:13) **викупило** нас від усякого беззаконня (2:14), так само, як і від вічного покарання за гріх. Цей уривок учить **тому**, що спасіння не видає ліцензію на ГРІХ до приходу **Христа**, а **вчить тому**, що благодать дала нам **волю ВІД ГРІХА** для того, щоб ми могли **жити в Ньому** до здійснення благословенної надії.

СТАРЦІ

І далі Павло **говорить**, що старці повинні бути здорові:

а) у **вірі**. У людини, що дійсно **живе** поруч **Христа**, що роки й життєвий досвід не тільки не віднімають віру, але навпроти, **зміцнюють її**. Роки повинні **вчити** нас вірити **Богові** усе більше.

б) у **любві**. З віком людина, мабуть, найбільше повинна побоюватися, як би не впасти в повчальність й у вишукування **недоліків у** людей.

в) у **терпінні**. Роки повинні діяти на людину так само, як на сталь: вони повинні зм'якшувати **його**, щоб він ставав усе **витривалішим**, і **все** частіше здобував перемогу над життєвими негодами.

Розділ 3 розглядає ці поняття. Виправдання й спасіння можуть існувати тільки завдяки благодаті Божій.

Божя мета в спасінні полягала в тому, щоб дати врятованому **грішникові** **дім** на небесах після смерті й життя, **сповнене добрих** справ до смерті. У посланні до Тита ми **довідаємося**, що ці добрі справи зупиняться, якщо **лжеучителі** будуть сприйняті **з** розгорнутими обіймами.. А тому єретиків треба наставляти двічі, після першого й другого напоумлення від них потрібно відвернутися (3:10).

Послання до Тита може **служити** як найвагомішим доказом у Біблії божественності **Ісуса Христа**. Ніхто з тих, хто прочитав послання до Тита, не може заперечувати те, що Ісус Христос - Бог. З **Ісаї** 45:21 ми знаємо, що є тільки **один** Спаситель: **Оголосить** й скажіть, порадившись між собою: хто **звістив** це із древніх часів, наперед сказав це? Чи не Я, ГОСПОДЬ? і немає **іншого** Бога крім Мене, Бога **праведного** й що рятує, немає крім Мене.

Помітьте слова в наступних віршах:

- 1.Спасителя нашого Бога (1:3).
- 2.Господа Ісуса **Христа**, Спасителя **нашого** (1:4).
- 3.Спасителя нашого Бога (2:10).
- 4.Великого Бога й Спасителя нашого Ісуса **Христа** (2:13).
5. Спасителя нашого Бога (3:4).
- 6.**Ісуса Христа**, Спасителя **нашого** (3:6).

Ніхто з тих, хто прочитає послання до Тита, не може заперечувати те, що Ісус Христос - Бог. Дуже **цікавим** було б розібрати **чотири** «вірних слова» у пасторських посланнях. Більше ніде не можна знайти це **вираження** в писанні:

1. **1 Тимофію** 1:15.
2. **1 Тимофію** 4:9.

3. 2Тимофію 2:11.

4. Титу 3:8.

Мій улюблений вірш із послання до Тита - це чарівна прикраса в книзі про добрі справи. Це нагадування про те, що добрі справи, які догоджають Богу, виявляються лише після того, як Він дав спасіння по благодаті: Він урятував нас не по справах праведності, які б ми створили, а по Своїй милості, банею відродження й відновлення Святим Духом (3:5)

Хоча ми й урятовані для добрих справ, звичайно ж, ми не спасені ЗАВДЯКИ добрим справам. Ми нічого не зробили для Бога. Але те, що Бог по Своїй милості зробив для нас, є доказом нашого спасіння.

Послання до Филімона

План

- I. ВІТАННЯ (В. 1-3)
- II. ПОДЯКА ПАВЛА Й МОЛИТВА ПРО ФИЛИМОНА (В. 4-7)
- III. ПРОХАННЯ ПАВЛА ПРО ОНИСИМА (В. 8-20)
- IV ВИСНОВОК (В. 21-25)

АВТОРСТВО

Всі, за винятком найнегативніше налаштованих критиків, визнають Павла автором Послання до Филімона. Більше того, Ренан був настільки в цьому впевнений, що змушений був засумніватися у власному неприйнятті тісно пов'язаного із цим листом Послання до Колосян.

Тому що це Послання дуже коротке й до того ж ще настільки особисте, не дивно, що воно так мало цитується в працях перших християн.

Зовнішнє свідчення

Цитати й посилання на Послання до Филімона зустрічаються у творах Ігнатія, Тертуліана й Оригена. Евсевій говорить, що воно входило до числа книг, визнаних всіма християнами (homologoumena). Воно входить у список канону Мураторі. У свій "канон" включив його й Маркіон.

Внутрішнє свідчення

Навіть у такому коротенькому листі апостол Павло тричі називає себе по імені (в. 1, 9, 19). Вірші 2, 23 й 24 тісно пов'язані з Колоссянами 4,10-17; один лист свідчить про достеменність іншого. Таким чином, зовнішні й внутрішні свідчення становлять гармонічну єдність.

III. ЧАС НАПИСАННЯ

Лист був відісланий одночасно з Посланням до **Колосян** (приблизно 60 р. н.е.) або ж через приблизно 30 років після піднесення **нашого** Господа.

Послання до Филимона

I. ПРИЧИНА НАПИСАННЯ

Традиційно **вважається**, що Филимон **був** членом **Колоської церкви**, що завдяки **Павлу** звернувся в християнську віру (порівн. в. 19). Його раб Онисим, **обікрав** свого пана, втік у Рим, де зустрівся з Павлом. Під впливом Павла він став християнином (порівн. в. 10) і **виявився** дуже **корисним**, **служачи** йому у в'язниці. Але переконавши його повернутися, апостол пише цей делікатний лист, просячи Филимона прийняти його як "брата **улюбленого**". Ми не знаємо, як і чому Онисим прийшов до апостола в темницю. Цілком можливо, що **Епафас** познайомився з ним випадково або через якогось іншого християнина й, будучи пастирем церкви, до якої належав Филимон, **привів його** до Павла, щоб **той** дав пораду. Але про **це** ми можемо тільки здогадуватися.

Однак традиційну гіпотезу заперечують **Гудспид** і **Нокс**, на думку яких Филимон не був паном цього раба. Хоча традиційно цей лист називається Посланням до Филимона, воно адресувалося Филимону, **Апфії**, **Архиппу** й "домашній **церкві**" Филимона (в. 1-2). Про **Архиппу** говориться тільки в Кол. 4.17, де Павло просить **колосян** нагадати йому, щоб він **виконав** своє служіння. На думку **Нокса** це "служіння" має пряме **відношення** до листа про Онисима. Загалом ця гіпотеза припускає наступне:

1. **Ціль** Послання полягала в тому, щоб не тільки просити Филимона прийняти свого раба **назад**, але й дозволити йому допомогти **Павлу** в його роботі, зробивши **його** в такий спосіб служителем **Божим**. **Вірш 15** "щоб тобі прийняти його назавжди" являє собою головне прохання, виражене в настільки делікатній формі, щоб Филимон простив **його**.

2. Тому що це прохання вимагало майже що легального акту й тому припускали участь "церкви", той лист написаний з метою підтримати хазяїна у виконанні прохання Павла.

3. Хазяїном раба був не Филімон, а **Архипп**, що також був єпископом церкви, **зазначеної** у в. 1.

4. Оскільки Павло не знав **Архиппа** особисто й **звертатися** з настільки делікатним проханням до **зовсім** незнайомої людини бути важко, Павло включає у звернення листа **свого** співробітника Филімона, якого називає одним зі своїх "сподвижників". Очевидно, він був єпископом групи церков у **Лікійській** долині.

5. У Кол. 4. цей лист згадується як "яке з **Лаодикії**", тому що **Тихик** й Онисим принесли **його** в це місто, що лежало на **шляху** в Колоси, куди вони **прямували**.

6. Послання це призначалося не **Лаодикійській** церкві, а **Колоській**. Послання до **Колосян**, **написане** й **відправлене** в той же час, мало також **метою** підтримати прохання Павла відносно Онисима, і тому наприкінці його дається веління **Архиппу** **виконати** своє "служіння" (4.17), а трохи **раніше** згадується Онисим (4.9).

Але якою б **переконливою не була ця теорія, вона все-таки піднімає ряд проблем.**

1. Дивно, що основний адресат згаданий **третім**, чого Павло ніколи не робить. **Нокс** цитує папірусний лист VI-V **ст.**, де робиться те ж саме, і тому **вважає** цілком **можливим**, що Послання до Филімона було адресовано **Архиппу**. Жоден древній письменник ніколи не **вважав** **Архиппа** хазяїном раба, і тому **найприроднішим** буде думати, що основним адресатом Послання **був** Филімон, що згадається **першим**.

2. Фраза "і домашньої твоєї церкви" (в. 2) також швидше за все припускає **будинок** згаданого **першим** у Посланні, хоча граматично вона могла б **відноситись** до домашньої церкви **Архиппа**. Якщо ж **уважати**, що тут мається на увазі **дім**

Филимона, то припущення **Нокса** про те, що останній був єпископом **Лікійських** церков, буде **хибним**.

3. "Служіння", що повинен **виконати Архипп**, **очевидно**, припускає більше **чим** тільки його готовність відпустити **свого** раба, тому що навряд чи цього було б досить, щоб бути служінням "**прийнятим**" у **Господа**. Де б Павло не вживав це дієслово, **воно** завжди вказує на те, що сам Павло або взагалі християни приймали або шляхом прямого одкровення, або через інші. Він **ставиться** як до християнського служіння, так і до **змісту** християнського **навчання**. І тут немає **того тісного зв'язку** із уживанням цього слова в Кол. 4.17, що бачить **Нокс**. Проте Павло іноді вживає слово "служіння" у **змісті** "грошового збору", і це якоюсь мірою підтверджує припущення **Нокса**, що служіння **Архиппа** було пов'язане з фінансовими справами. Але **посилання** в Кол. 4.17 можна розуміти також й у тому сенсі, що він був помічником **Епафраса** в **Колоській церкві** й потребував підтримки її членів у цій своїй роботі". Якщо це припущення правильне, то воно також пояснює, чому **Архипп** згадується в листі до Филимона.

4. Припущення **Нокса**, що Павло не знав хазяїна раба, також викликає сумнів. Але фраза у в. 19, "не **говорю** тобі про те, що ти й **так** мені повинен", буде **більше зрозумілою**, якщо Павло не тільки знав хазяїна раба, але й сприяв його **обігу**. Весь лист написаний у настільки інтимному тоні, що ніяк не могло бути звернене до зовсім чужої людини, і це безсумнівно треба з в.21, "знаючи, що ти зробиш і **більше**, ніж **говорю**".

5. Те, що Павло **хотів** повернення Онисима, ясно впливає зі в. 13, але чи можна це **вважати метою** листа? Павла більше цікавить не готовність хазяїна дозволити **Онисиму залишитися** в Павла, а його готовність взагалі прийняти **його** назад. Як інакше можна розуміти його слова в в. 17, "прийми **його**, як мене"? У той же час **у** Павла могла бути слабка надія, що хазяїн зробить більше, ніж він **його** просить, і звільнить раба для справи **благोї звістки**.

6. най**уразливішим** у теорії **Нокса** є його ототожнення цього Послання з листом, згаданим у Кол. 4.16, де апостол просить обмінятися листами, прочитати

Послання до Колоссянам у Лаодикійській церкві, а лист із Лаодикії в Колоській церкві, і найприроднішим буде вважати, що кожне із цих листів було адресовано певній церкві. Так і згадування "домашньої церкви" у Флм. 2 навряд чи сходиться з теорією Нокса, тому що він сам визнає, що ця церква була в Колосах, а не в Лаодикії. І тим більше не можна погодитися з Ноксом, що обоє Послань (до Колосян і до Филимона) прийшли в той же час. Якщо Тихик приніс їх обоє, то для чого треба було говорити наприкінці Послання до Колосян, щоб Послання до Филимона було так само прочитане? У всякому разі, чому воно називається листом з Лаодикії? Крім того, якщо Послання до Филимона було дійсно листом "з Лаодикії", то чому Маркіон включає його у свій канон за назвою "до Филимона", а те, що в нас називається Посланням до Ефесян, у нього називається "до Лаодикійців". Очевидно, пізніше назва була пропозицією Маркіона, але він ніде не говорить про переказ, що зв'язувало б Послання до Филимона із цією церквою. Тому більш правильним буде вважати традиційну точку зору правильною.

II. АВТЕНТИЧНІСТЬ

Ніхто, крім самих радикальних критиків, не брав під сумнів авторство Павла для цього Послання. Воно перейнято глибокою ніжністю й відноситься до вкрай важкої ситуації, що може говорити тільки про те, що автор має великий досвід у вирішенні соціальних проблем, тонке почуття гумору, що проявляється із приводу імені Онисим, і зм'якшує й у той же час безсумнівно підсилює прохання автора. І ми можемо з усією впевненістю вважати, що в цьому короткому Посланні ми чуємо справжній тон власного прохання Павла.

III. ДАТУВАННЯ

Тісний зв'язок цього листа з Посланням до Колосян майже не викликає сумніву в тому, що вони відносяться до того ж періоду, і найправильнішим, очевидно, буде думати, що Тихик разом з Онисимом принесли їх обоє в Колоси в то самий час (тобто під час першого римського затримання Павла). Це

підтверджується словами "Павло старець" у в. 9, що безсумнівно, **говорить** про те, що воно було написано наприкінці його життя. Однак одні вчені відносять **обоє** цих Послань до **ефеського** періоду, інші ж - до римського.

IV. ОНИСИМ

Судячи з Кол. 4.9, Онисим був уродженцем Колос. Можна думати, що на прохання Павла він **одержав** прощення за всі провини, які **зробив** у минулому, і тепер став корисним членом **Колоської церкви**. **Гуспид** і **Нокс** заходять далі й **уважають**, що він став згодом єпископом **Ефеської церкви**, якого Ігнатій згадує під таким **ім'ям** у своєму Посланні до цієї церкви. На підтвердження своєї гіпотези **Нокс** **посилається** на деяку подібність між цим уривком в Ігнатія і **мовою** Послання до Филимона. Очевидно, немає підстав заперечувати теорію, за якою раб Онисим став згодом єпископом **Ефеської церкви**, але тільки подібність **імені** ще не дозволяє **стверджувати**, що це був той самий Онисим. Розвиваючи далі цю думку, **Нокс** дійде висновку, що як єпископ **Ефеської церкви** він зібрав і видав Писання Павла в одному збірнику й, будучи особисто зацікавлений, **включив** і цей короткий лист до Филимона. Тут немає можливості обговорювати проблему формування **збірки** Послань Павла, однак є підстави думати, що вона **склалася** набагато **раніше**, ніж припускає ця теорія. Тому що в нас немає твердих доказів ні за, ні проти цієї точки зору, вона видається не більш ніж суб'єктивним здогадом.

Це Послання **торкається** в цілому проблеми рабства в християнській Церкві. **Мова** не йде про його скасування навіть у принципі. Апостол розглядає ситуацію **такою, якою** вона тоді була. Він визнає право Филимона **вважати** Онисима своєю власністю й не заперечує **його**. Однак в одній дуже важливій фразі він змінює характер **зв'язку** між паном і рабом. Онисим повертається вже не як раб, а як улюблений брат (ст. 16). Звичайно християнський хазяїн не міг "володіти" братом у Христі в сучасному **змісті** цього слова, і хоча християнство не могло змінити існуючий порядок **суспільства** без політичної революції (що суперечило б християнським принципам), **зв'язок** між паном-християнином і рабом-

християнином змінювалася зсередини таким чином, що повинна була б **привести** до поступового скасування цієї системи.

ЗМІСТ

I. ВІТАННЯ (ст. 1-3)

Як й у Посланні до **Колосян**, вітання посилають від Павла й Тимофія, але на противагу **першому** із цих Послань відразу ж видно, що автор **перебуває** в темниці. Послання звернене до Филимона, **Апфії**, **Архиппа** й домашньої **церкви** Филимона.

II. ПОХВАЛА ФИЛИМОНУ (в. 4-7)

А. За його віру

Павло дякує **Богові** за любов і віру Филимона. Він молиться, щоб приклад Филимона **привів** й **інших** до віри.

Б. За його любов

Його добре **відношення** "до **всім** святим" **викликало** "велику радість" у **серце** апостола.

III. ВИПРАВДАННЯ ОНИСИМА (в. 8-22)

1. Павло **говорить** про своє **становище** (в. 8-9). Він в'язень й, як **такий**, він не наказує, а просить Филимона "по любові" виконати його прохання.

2. Він називає Онисима своїм сином по вірі, що припускає **навернення останнього** завдяки **впливу** Павла (в. 10).

3. Посилаючи Онисима назад до Филимона, Павло просить прийняти його як його власне серце. Хоча **раніше** Онисим був "непридатний", тепер він змінився

й став відповідно до свого імені "придатний". Павло бажав би **утримати його** при собі, але не **хоче** цього робити без згоди на те Филимона (в. 11-14).

4. Павло думає, що відлучення Онисима можна простити й Филимон (в. 15-16).

5. Тепер у **суворіше** Павло просить Филимона прийняти Онисима й пропонує заплатити всі його **борги**, які він зробив, хоча тактовно натякає, що Филимон повинен Павлу ще навіть більше. Якщо він **довідається**, що Филимон **виконав** його прохання, то серце його заспокоїться (в. 17-20).

6. Павло настільки **впевнений**, що Филимон **виконає** його прохання й зробить навіть більше, ніж він просить, що звертається до **нього** із ще одним проханням, приготувати йому приміщення, коли він прийде до них (в.21-22).

IV. ВИСНОВОК

Як й у Посланні до **Колосян**, Павло посилає вітання від своїх співробітників і закінчує лист звичайним благословінням.

Примітки

Послання до Євреїв

План

I. ПЕРЕВАГА ОСОБИСТОСТІ ІСУСА (1,1 - 4,13)

- А. Перевага Ісуса над пророками (1,1-3)
- Б. Перевага Ісуса над ангелами (1,4 - 2,18)
- В. Перевага Ісуса над Мойсеєм й Ісусом **Навином** (3,1 - 4,13)

II. ПЕРЕВАГА СВЯЩЕНСТВА ІСУСА (4,14 - 10,18)

- А. Перевага **первосвященства** Ісуса над **первосвященством** Аарона (4,14 - 7,28)
- Б. Перевага служіння Ісуса над служінням **Аарона** (Гл. 8)
- В. Перевага жертви **Христа** над жертвоприношеннями Старого Завіту (9,1 - 10,18)

III. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ Й УМОВЛЯННЯ (10,19 - 13,17)

- А. Застереження не нехтувати **Христом** (10,19-39)
- Б. Настанови для віри на прикладах Старого Завіту (**Р.** 11)
- В. Умовляння сподіватися на **Христа** (**Р.** 12)
- Г. Наставляння про різні християнські чесноти (13,1-17)

IV. ЗАКЛЮЧНЕ БЛАГОСЛОВІННЯ (13,18-25)

I. ОСОБЛИВЕ МЕСТО У КАНОНІ

Послання до Євреїв унікальне в НЗ у багатьох відношеннях. Його початок зовсім не характерний для епістолярного жанру, чого не скажеш про кінець; цілком очевидно, що воно було спрямоване або в Італію, або з Італії (13,24) і адресоване конкретній групі, цілком ймовірно, єврейських християн. Висловлювалося припущення, що спочатку воно було адресоване маленькій домашній церкві й із цієї причини не було знайоме більшим і відомим громадам, які зберегли б перекази про його походження й адресата. Стиль Послання - найлітературніший із всіх книг НЗ. Він поетичний, насичений цитатами із Септуагінти. Автор Послання мав великий словниковий запас і строго дотримувався правил грецької мови щодо тимчасових форм дієслова й інших деталей.

Будучи в якомусь сенсі дуже єврейським (його часто порівнюють із книгою Левіт), лист досить важливий для християнського світу як застереження проти відходу від справжньої сутності смерті Христа до порожнього релігійного ритуалу.

II. АВТОРСТВО

Автор Послання до Євреїв невідомий, хоча в багатьох виданнях Синодального перекладу Біблії ім'я апостола Павла і є присутнім у заголовку книги. У ранній Східній церкві (Діонісій і Климент, обоє з Олександрії) висловлювалося припущення, що автором Послання був Павло. Після тривалих коливань ця точка зору узяла гору (починаючи з Панаса), і зрештою, з нею погодився й Захід.

Однак у наш час навряд чи хто буде стверджувати, що автором Послання був Павло. Ориген визнавав, що зміст листа, а також деякі деталі були характерні Павловим, стиль же оригіналу зовсім не схожий на стиль Павла. (Це, однак, не виключає можливості того, що Павло був його автором, тому що літературний геній може змінити свій стиль.) Протягом століть авторство приписувалося семи

різними людям: Луці, стиль якого дуже схожий на стиль Послання і який був добре знаком із проповідями Павла; Варнаві, Силі, Пилипу й навіть Акилі й Прискиллі.

Лютер висловлював припущення, що автором був Аполлос, людина, якій було під силу написати книгу подібного змісту й стилю: він прекрасно знав Писання ВЗ і володів мистецтвом красномовства (він був родом з Олександрії, що славилася школою риторики). Аргументом проти даної теорії служить те, що про це не згадується в жодному олександрійському переказі, що навряд чи було б можливо, якби уродженець Олександрії написав це Послання.

З якоїсь причини Господь визнав за необхідне залишити ім'я автора невідомим. Цілком може бути, що саме Павло написав цей лист, але навмисно сховав своє авторство через упередження, якими палають євреями. А тому ніхто за все століття не додав нічого до слів Оригена, сказаним у стародавності: "Хто написав це Послання, з усією визначеністю знає один лише Бог".

III. ЧАС НАПИСАННЯ

Незважаючи на те, що людина, що написала Послання, невідома, час його написання можна визначити досить точно.

Зовнішні свідчення промовляють на користь його появи в першому столітті, оскільки цією книгою користувався Климент Римський (близько 95 р.). Хоча Полікарп й Юстин Мученик цитують Послання, імені автора вони не називають. Діонісій Олександрійський цитує Послання до Євреїв як твір Павла, Климент Олександрійський стверджує, що Павло написав лист на єврейській, а Лука переклав його. (Однак сама по собі книга на переклад не схожа.) Іриней й Іполит уважали, що Павло не був автором Послання, Тертуліан же думав, що автором був Варнава.

На підставі внутрішніх свідчень створюється враження, що автор - християнин другого покоління (2,3; 13,7), тому воно навряд чи було написано дуже рано, скажімо, одночасно з Посланням Якова або ж 1 Солунянам (порівн.

10,32). Оскільки тут не згадуються Іудейські війни (що почалися в 66 р. н.е.) і, мабуть, жертвоприношення в храмі усе ще відбувалися (8,4; 9,6; 12,27; 13,10), **написаний** цей лист був до 66 р. н.е. й, поза всякими сумнівами, до руйнування Єрусалима (70 р. н.е.).

Переслідування згадані, але віруючі "ще не до крові боролися".

Якщо лист був відправлений в Італію, то через криваві гоніння, **розв'язані Нероном** (64 р. н.е.), дата написання Послання переміщається саме пізніше до середини 64 р. н.е.

Цілком **імовірним** нам здаються 63-65 р. н.е.

IV. ЦІЛЬ НАПИСАННЯ Й ТЕМА

У **загальному** й цілому Послання до Євреїв **присвячено** темі неймовірної боротьби, що супроводжує перехід з **однієї** релігійної системи в іншу. Це й біль від старих **зв'язків**, що розриваються, стрес і напруженість відчуження, величезний тиск на відступника з метою **змусити** його повернутися.

Але проблема, що **стоїть** в центрі цього Послання, не просто в переході зі старої системи в нову, їй **рівноцінну**. Ні, тут поставало питання про перехід з іудаїзму в християнство і, як показує автор, про те, щоб залишити тінь заради субстанції, ритуал заради **істинної** сутності, попереднє заради **остаточного, тимчасове** заради **постійного** - коротше, **гарне** заради найкращого.

Але це була також проблема й **відходу** від популярного до непопулярного, від більшості до меншості, від гнобителів до пригнобленого. А це породжувало багато серйозних труднощів.

Послання було адресоване людям іудейського походження. Ці євреї чули Євангеліє, **що проповідували** апостоли й **благовісники** на зорі Церкви, бачили великі **чудеса** Святого Духа, що підкріплювали цю проповідь. На Благу Звістку вони відгукнулися по-різному.

Одні ввірували в Господа Ісуса **Христа** й щиро навернулися в християнство.

Деякі стверджували, що стали християнами, прийняли хрещення й **займали** своє місце в помісних громадах. Але проте вони ніколи не були відроджені Святим Духом **Божим**.

Інші рішуче **відкидали** звістку спасіння.

У Посланні мова йде про перші **дві** групи - євреїв, які воістину знайшли спасіння, але які від християнства були далекі.

Коли єврей залишав віру своїх батьків, на нього дивилися як на ренегата й віровідступника ("**мешуммед**"), йому **загрожувало** одне або кілька покарань: - позбавлення спадщини; - **виключення** з релігійного братерства Ізраїлю; - втрата робочого місця; - позбавлення власності; - "**психотеррор**" і фізичні катування; - перетворення в об'єкт загальних глузувань; - тюремне ув'язнення; - мученицька смерть.

Залишалася, звичайно ж, і **дорога** до відступу. Якщо він відречеться від **Христа** й повернеться в іудаїзм, то позбудеться подальших гонінь. Між рядків цього Послання ми читаємо про деякі аргументи, які використовувалися з метою переконати "ренегата" повернутися в іудаїзм: - **багаті** традиції пророків; - видатне служіння ангелів в історії древнього народу **Божого**; - близькість із прославленим законодавцем Мойсеєм; - національні узи, що зв'язують єврея **з** геніальним воєначальником Ісусом **Навином**; - слава **Ааронового** священства; - **Святе святих**, місце, **обране** Богом, щоб жити серед Свого народу; - завіт закону, **даний** Богом через Мойсея; - **запропоноване** Богом святилище й чудова завіса; - богослужіння у **святилищі** й особливо ритуал у великий День спокути (**Йом Кіппур** - найважливіший день в іудейському календарі).

ПЕРЕВАГА ХРИСТА

I. ПЕРЕВАГА ХРИСТА НАД ФІГУРАМИ СТАРОГО ЗАВІТУ

Христос **має перевагу над** пророками - **Євр.** 1:1-3

Христос **має перевагу над** ангелами - **Євр.** 1:4-2:18

Христос має перевагу над Мойсеєм - Євр. 3:1-6

Христос має перевагу над Ісусом Навином - Євр. 3:7-4:13

Христос має перевагу над Аароном - Євр. 4:14-8:6

Христос має перевагу над скінією, її складовими і жертвами - Євр. 9-10

Христос має перевагу над "великою хмарою свідків" - Євр. 11-12

П'ЯТЬ ЗАСТЕРЕЖЕНЬ ЄВРЕЯМ-ХРИСТИЯНАМ

Перше застереження - Євр. 2:1-4

Друге застереження - Євр. 3:7-4:13

Третє застереження - Євр. 5:11-6:20

Четверте застереження - Євр. 10:26-39

П'яте застереження - Євр. 12:14-29

ДВА РОЗДІЛИ В ПОСЛАННІ ДО ЄВРЕЇВ

РОЗДІЛ I: Глави 1-10, **Експозиційний** (Доктринальні наставляння)

РОЗДІЛ II: Глави 11-13, **Настановчий** (Практичні наставляння)

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 1

БОЖЕ ОСТАТОЧНЕ СЛОВО - ЙОГО СИН

Підрозділи:

- I. Перевага Сина над пророками, в. 1-3
- II. Перевага Сина над ангелами, в. 4-14

Аналіз розділу:

I. ПЕРЕВАГА СИНА НАД ПРОРОКАМИ (в. 1-3):

Христос представлений як Той, що має перевагу над старозавітними пророками. Бог дійсно призначав їх як Свої вуста для Свого народу, але тільки на певний період. Відзначте у в. 1-2: "Бог, багаторазово (у різні часи) і по-різному (різними шляхами) говорив здавна батькам у пророках, в останні дні це говорив нам у Сині..."

Використовувався цей метод для того, щоб показати перевагу Ісуса, полягає в демонстрації Його величі в такий спосіб, в. 2б-3:

1. За призначенням: "Якого поставив спадкоємцем усього"; Кол.1:16/АДОНАЙ
2. За творінням: "через Якого й віки (світи) створив"; Ів.1:3; Кол.1:16/ЕЛОХІМ
3. За втіленням: "Цей, будучи сямом слави й образом іпостасі Його"; Ів.1:14; 2 Кор.5:19; Кол. 1:15; 1 Тим.3:16/ЕММАНУЇЛ
4. За Його верховною силою: "тримаючи все словом сили Своєї"; Пс. 61:11; Кол.1:17/ВСЕМОГУТНІЙ
5. За Його замісною спокутою: "зробивши Собою очищення гріхів наших"; Рим.5:6-11; Кол.1:14,19-20/ ВІДКУПИТЕЛЬ
6. За Його піднесенням: Він "сів по правицю (престолу) величі на висоті"; Пс. 2:6-9; 109:1-5; Об'яв.5:6-13/СУВЕРЕННИЙ ПАН

II. ПЕРЕВАГА СИНА НАД АНГЕЛАМИ (в. 4-14)

"Настільки **маючи перевагу над Ангелами**" ... видно з **наступного**:

1. **Величественніше** ім'я, в. 4; **Дії**.4:12; **Еф**.1:21; **Фил**.2:9
2. Унікальні **відносини з Отцем**, в. 5; **Пс**. 2:7; 2 **Сам**.7:14; **Ів**.1:18
3. Ангели поклоняються **Синові**, в. 6; **Іс**. 6:1-3; **Ів**. 12:41
4. Ангели є Його служителями (слугами), в. 7,14; **Мат**.4:11; 26:53;
Лук.22:43
5. Син у рівності на престолі з Отцем, в. 8; "ПРЕСТОЛ **ТВІЙ... ЖЕЗЛ ЦАРСТВА**"; **Ів**.3:35; Кол.1:13
6. Син виражає сам характер Бога Отця - СВЯТІСТЬ, в. 9а; **Дії**. 4:30; 1 **Пет**.1:22
7. Син приймає унікальне помазання від Отця, в. 9б; **Ів**.3:34
8. Син **визнається** як Бог-Творець **неба** й землі, в. 10; **Ів**.1:1-3; Кол.1:16
9. Природа Сина вічна й незмінна, "**Вони загинуть, а Ти перебуваєш**", в. 11; **Євр**.13:8
10. **Синові** дані вся честь і **влада** для правління,
в. 13; **Фил**.2:10-11; Кол.1:16-18

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 2

НЕ ЗНЕВАЖАЙТЕ НАСТІЛЬКИ ВЕЛИКЕ СПАСІННЯ

Підрозділи:

- I. Слова Сина важливіші, ніж слова Ангелів, В. 1-4
- II. Усе скорено **Синові**, а не Ангелам, В. 5-13
- III. Божий Син допомагає не Ангелам ... а людям, в. 14-18

Аналіз розділу:

I. СЛОВА СИНА ВАЖЛИВІШЕ, НІЖ СЛОВА АНГЕЛІВ (в. 1-4)

У цих віршах нам дане **перше** з **п'яти** застережень:

БУДЬТЕ УВАЖНІ ДО **ТОГО**, ЩО **ГОВОРИТЬ** СИН

1. "Ми повинні бути особливо уважні до почутого" в. 1а; Важливо, щоб ми слухали уважно Слово **Боже** (Марк. 4:23-25; "**Як має вуха, хай чує, що Дух говорить до церков**" **Об'яв.** 2:7, 11, 17, 29; 3:6, 13, 22; 1 **Кор.** 15:2) Чому? "**щоб не відпасти**" в. 1б. Прикладом, що пояснює значення цього слова, може **служити** корабель, що віддає швартові в гавані й повільно дрейфує (**відходить**) у море.

2. Коли народ був неслухняний **тому**, що **говорив** Ангел **Господній**, на нього приходив суд. Наскільки **суворішим** буде суд для тих, хто неслухняний слову Божого Сина?

Чому? По-перше, Він - Господь. По-друге, Бог також засвідчив про **Нього**. По-третє, **свідчення** дарів і **чудес** ДУХА **СВЯТОГО**. Інакше кажучи, нам дане потрійне БОЖЕ **свідчення** (1 **Ів.** 5:7-9). ЗНЕВАЖИВШИ НАСТІЛЬКИ ВЕЛИКИМ СПАСІННЯМ... "Як ми уникнемо?"

II. УСЕ СКОРЕНО СИНОВІ, А НЕ АНГЕЛАМ (в. 5-13)

1. Вираз "скорив майбутній всесвіт" (в. 5), часто викликало утруднення в багатьох коментаторів. Д-р А. В. Пінк може тут допомогти: " 'Майбутній всесвіт' був предметом особливого інтересу й частих дискусій серед всіх благочестивих євреїв. На відміну від нас, об'єктом надії для них були не Небеса, а славне царство на землі, яким би правив їхній Месія. Це був би час, коли Єрусалим не був би більше "зневажений поганами", але став би "місцем всієї землі", коли поганське ідолопоклонство поступилося б місцем "пізнанню слави Господньої", що наповнює землю, як води наповнюють море. Інакше кажучи, це був би час, коли здійснилися б пророкування про царство, дані їхніми пророками. Ніщо в навчанні Христа не показувало, що ці очікування були невинуватими. Навпаки, Він говорив: "Ви, що пішли за Мною, – у майбутньому (Тисячолітньому царстві), коли сяде Син Людський на престолі слави Своєї, сядете й ви на дванадцятьох престолах судити дванадцять колін Ізраїлевих. І всякий, хто залишить будинки, або братів... заради імені Мого, одержить у сто кратно" і т.д. (Матв.19:28-30).Що ввірували в Нього як у Спасителя від гріхів, нетерпляче очікували встановлення Його царства на землі: Дії 1:6".

Так що все буде скорене Господу Ісусові, Божому Синові, а не ангелам.

2. У яку міру був принижений Син, настільки було Його піднесення (в. 6-8). Він цитує Пс. 8:4-6, "Не багато ти применшив його перед ангелами; славою й честю увінчав його"

3. Ціль страждань і смерті Сина, в. 9-14

По-перше, щоб "прийняти смерть за всіх" – Мат.16:28; Ів.8:52; 11:26

По-друге, щоб "привести багатьох синів у славу" – в. 11-13, Рим.8:19-29

Як Він це зробив?

1. Через страждання
2. Через освячення Себе (Фил.2:5-7)
3. Через прийняття людської природи

III. БОЖИЙ СИН ДОПОМАГАЄ НЕ АНГЕЛАМ ... А ЛЮДЯМ (в. 14-18)

Христос зробив це:

1. За допомогою смерті - "Щоб смертю позбавити **сили того, хто має державу смерті, тобто, диявола**"; Кол.1:14-15; 1 **Ів.**3:8
2. За допомогою рятування (**звільнення**) - "І позбавити **тих, які від страху смерті через все життя були піддані рабству**"; 1 **Кор.** 15:55-57; **Еф.**4:8а; **Об'яв.**1:176-18
3. За допомогою ототожнення - "Тому Він повинен був у **всьому вподібнитися браттям**" (крім гріха); **Мат.**3:15-17; **Ів.**1:14; Рим.8:32
4. За допомогою того, що Він став Посередником. - "Щоб бути милостивим і вірним Первосвящеником перед Богом"; Рим.8:33-34; 1 Тим.2:5
5. За допомогою того, що Він став **нашим змилоствленням** - "Для **змилоствлення за гріхи народу**"; **Євр.**1:36; Рим.3:24-25

Висновок: "ТОМУ ЩО, ЯК САМ ВІН ПЕРЕТЕРПІВ, **БУВШИ** СПОКУШЕНИЙ, ТО МОЖЕ Й ТИМ, ЯКИХ СПОКУШАЮТЬ, ДОПОМОГТИ" Євр. 2:18

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 3

ХРИСТОС, СИН НАД СВОЇМ ВЛАСНИМ ДОМОМ

Підрозділи:

- I. **Вмістіть Ісуса** (в. 1-3)
- II. Друге застереження - не спізниться увійти в Божий спокій (в. 7-19)

Аналіз розділу:

I. **ВМІСТІТЬ ІСУСА** (в. 1-3)

Автор благає *віруючих* в Ісуса **Христа** як свого Месію, *говорячи*: "братії **святі**, учасники в **небесному** званні".

1. "**Вмістіть** Посланника й Первосвященника сповідання **нашого**":
2. **Наводяться** контрасти й порівняння між Ісусом, що **має перевагу**, і Мойсеєм, в. 2-6 (**Дії**.3:22-26)

ПОРІВНЯННЯ

Мойсей

Призначений Богом

Вірний **У** **домі** **Божому**

Ісус

Призначений Богом

Вірний **НАД** **домом** **Божим**

(**Англ. Євр.** 3:6а "Але Христос, як Син - над **домом** Його".)

КОНТРАСТ

Дано честь

Служитель

Даний **образ** майбутніх речей

Скінія, **тимчасова будова**

Дано **БІЛЬШУ** честь

Син

Виконання **образу** (**Ів.** 1:14)

Церква, постійне перебування

II. ДРУГЕ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ - НЕ СПІЗНІТЬСЯ ВВІЙТИ В БОЖИЙ СПОКІЙ (в. 7-19)

Їм дане нагадування зі Старого Завіту. Воно попереджає їх:

1. Берегтися, щоб не відпасти через невір'я
2. Підбадьорювати (наставляти) один одного щодня – поки ще "нині"

Обітниця спокою має **умови** (в. 14-15):

А. "Якщо тільки почате життя (**упевненість** - /англ. /) твердо збережемо до кінця" Тут нам дана доктрина Наполегливості святих: напр. Рим.2:7; 5:3; 12:12; 15:4; **Як**.1:12; **Об'яв**.13:6-10

Б. "Коли почуєте голос Його" - **Ів**.10:4

В. "Не **озлобіть** **сердець** **ваших**" - напр. Дії 28:23-27

ХТО БУЛИ ТІ, ХТО ВИКЛИКАЛИ БОЖИЙ ГНІВ?

- **Ті**, хто чув Боже Слово
- **Ті**, хто вийшов з Єгипту за допомогою великих знамень, **даних** Мойсеєм
- **Ті**, хто грішили проти Бога в **пустелі** ... і вмерли там
- **Ті**, хто не слухалися Господа

Висновок: "ОТЖЕ, БАЧИМО, ЩО ВОНИ НЕ МОГЛИ ВВІЙТИ ЧЕРЕЗ НЕВІР'Я" Євр. 3:19

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 4

ВХОДЖЕННЯ В ЙОГО СПОКІЙ

Підрозділи:

- I. "Будемо побоюватися" (В. 1-10)
- II. "Постараємося" (В. 11-13)
- III. "Будемо твердо триматися" (в. 14-15)
- IV. "Так підходимо" (в. 16)

Аналіз розділу:

I. "БУДЕМО ПОБОЮВАТИСЯ" (в. 1-10)

Щоб не виявитися тими, що не досягли Його спокою

1. Поки ще залишається обітниця (спокою)
2. Пам'ятати тих, хто не досяг спокою:

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ЩО ЇМ БУЛО ПРОПОВІДАНЕ ЄВАНГЕЛІЄ (БЛАГА ЗВІСТКА) /Оригін. - "Тому що Євангеліє нам було проповідано, як і їм"/

А. Це не принесло їм користі через невір'я й неслухняність

Б. ЄВАНГЕЛІЄ БУЛО ПРОПОВІДАНЕ НАМ... і ми можемо увійти в **Шаббат**, Суботу спокою. Із цитат Пс. 94 і Буття 2:2 ми розуміємо, що Писання відкриває три види спокою:

- 1) Спокій Божий у творінні (в. 3-4)
- 2) Спокій, що переживав Ісус Навин у завоюваннях (в. 8)
- 3) Суботній Спокій для Божого народу НИНІ, у новому творінні (в. 9)

III. "БУДЕМО ТВЕРДО ТРИМАТИСЯ" (в. 14-15)

Чого триматися? Нашого сповідання віри.

ЧОМУ? *Наш Первосвященик гідний нашої впевненості (нашої довіри), Він -*

"Первосвященик СПОВІДАННЯ *нашого*" (Євр. 3:1)

ЙОГО ОПИС:

1. *"Великий Первосвященик"* (Більший, ніж **Аарон**)
2. Він **"пройшов небеса"** - Доктрина спокути/сходження; **Ів.**20:17; **Євр.**1:3б
3. **"Ісуса Сина Божого"** - **Євр.**1:5-6; **Ів.**20:31
4. Він може *співчувати* в наших немочах. Чому? Він, подібно до нас, БУВ **СПОКУШЕНИМ** у *всьому...КРИМ ГРІХА* (в. 15). **Лук.**4:1-2, 3-13
КОЖЕН ПУНКТ ПАДІННЯ АДАМА СТАВ ПУНКТОМ ПОВНОГО ТРИУМФУ **ХРИСТА**. **Див.** Рим.5:12-19

Безгрішність **Христа** підтверджена:

Словами *Отця* - **Ів.**3:17

Словами *Сина* - **Ів.**8:46; 14:30; 18:23

Роботою *Духа Святого* - Рим.1:4; 1 Тим.3:16

Словами *Апостолів* (**Ів.** 1:29; **Лук.** 23:13 - 15) Рим.5:17-19; **Євр.**4:15

IV. "ТАК ПІДХОДИМО" (в. 16)

Як? **З** відвагою або із упевненістю

Куди? *До престолу благодаті*

Навіщо?

По-перше, щоб **одержати милість** - **Євр.**2:17; 8:12; 2 **Сам.**24:14; **Пс.** 118:156; **Еф.** 2:4; Тит.3:5. По-друге, щоб знайти *благодать для допомоги* - 2 **Кор.**12:9; Бут.6:8; Пр.3:34; **Ів.**1:16; **Еф.**1:6-7;2:7

Пам'ятайте: МИ ХОДИМО В БЛАГОДАТІ, НЕ В НЕМИЛОСТІ, ТІЛЬКИ ЗА

ДОПОМОГОЮ МИЛОСТІ БОЖОЇ В ХРИСТІ ІСУСІ.

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 5

ХРИСТОС – ПЕРВОСВЯЩЕНИК ЗА НЕБЕСНИМ ВСТАНОВЛЕННЯМ

Підрозділи:

- I. Характеристика земного первосвященика (В. 1-4)
- II. Характеристика нашого небесного Первосвященика (В. 5-10)
- III. Застереження про **вповільнення** духовного кроку (В. 11-14)

Аналіз:

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЕМНОГО ПЕРВОСВЯЩЕНИКА (в. 1-4)

1. Він обирався з людей - в. 4а
2. Він призначався для людей - в. 1б
Він призначався "щоб приносити дари й жертви за гріхи"
3. Він міг мати **жаль**:
 - до інших, "**незнаючих** і **блукаючих**"
 - до себе, "сам обкладений неміччю"
4. Він приносить жертви за гріхи **свої** й **інших** - в. 3
5. Він призначається Богом, як **Аарон**, не сам **призначений** - в. 4

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НАШОГО НЕБЕСНОГО ПЕРВОСВЯЩЕНИКА (в. 5-10)

1. Христос не прославляв Себе (для **цього Первосвященницького** служіння)
2. Він прийняв своє *покликання й призначення* від Бога Отця - в. 5б-6; **Пс.** 2:7; 109:4
3. Його **Первосвященницьке** клопотання - в. 7; **Лук.** 22:41-46

III. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ПРО ВПОВІЛЬНЕННЯ ДУХОВНОГО КРОКУ

(в. 11-14)

Він виражає свою стурбованість тим, що ці віруючі були усе ще незрілі (духовно), "Ви... нездатні слухати... і для вас потрібно молоко".

Він показує тут два рівні духовної зрілості:

Духовні діти (новачки): "ВАС ЗНОВУ ПОТРІБНО ВЧИТИ ПЕРШИМ ПОЧАТКАМ СЛОВА БОЖОГО". Їх потрібно було заново навчати основам вчення Христового.

Духовно зрілі: "ТВЕРДА Ж ЇЖА ВЛАСТИВА ДОСКОНАЛИМ (ТИМ, ХТО В ПОВНОМУ, ДОСКОНАЛОМУ ВІЩІ - /англ. /), у яких почуття НАВИЧКОЮ ПРИВЧЕНЕ ДО РОЗРІЗНЕННЯ ДОБРА Й ЗЛА"

Як нам дані п'ять чуттів, щоб орієнтуватися у фізичному світі, так точно віруючому дані п'ять духовних чуттів, щоб розрізняти духовний світ.

П'ЯТЬ ДУХОВНИХ ЧУТТІВ

ЗІР: Пс. 35:9; Еф. 1:18; Об'яв.3:18б

СЛУХ: Іс. 50:4-5; Ів.10:14; Об'яв.2:29

СМАК: Єз.3:3; Пс.33:8

НЮХ: Євр.5:13; Мат.7:15-18;

1 Ів.4:1-6; Об'яв.2:2;

Пісн.П.3:6; 5:5

ДОТИК: Мрк.5:25-34; 16:18б; Мат.8:3;

Євр.6:2б

*ДОТИК РУК: **Фил.**3:12-13; 1 Тим.6:12,19;

2 Тим.2:15; Тит.1:9

ДО ЄВРЕЇВ – **РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ**

Розділ 6

ПОСПІШИМО ДО ДОСКОНАЛОСТІ

Підрозділи:

I. Рухатися далі або повертатися (В. 1-8)

II. Бог не несправедливий (В. 9-12)

III. Бог вірний (В. 13-20)

Аналіз розділу:

I. РУХАТИСЯ ДАЛІ АБО ПОВЕРТАТИСЯ (в. 1-8)

Розділ починається зі слів "**ТОМУ, залишивши**". Це вказує на той факт, що цей розділ залежить від контексту попереднього. **Уживаючи** слово "залишивши", Він не пропонує їм *забути*, скоріше він має на увазі...ЗАВЕРШИВШИ АБО **ЗРОБИВШИ**, РУХАЙТЕСЯ ДАЛІ. Бог є Богом **руху** у Своєму **відкритті**, що розкривається (Пр.4:18). Він не бажає, щоб Його народ **залишався нерухомим** у своєму досвіді.

Існує шість каменів фундаменту, яких потребує віруючий, якщо він має намір рухатися до зрілості: ФУНДАМЕНТ:

1. Покаяння в мертвих справах
2. Віра в Бога
3. Водне хрещення
4. Покладання рук
5. Доктрина про воскресіння з **мертвих**
6. Вічний суд

ЗРІЛІСТЬ УМОВНА. Вона обумовлена тим, як ми проходимо Божу інспекцію. "**І це зробимо, якщо Бог дозволить**" (в. 3). **Зміст** слова "дозволить"

подібний **тому**, як інспектор будівництва перевіряє фундамент нового **будинку**. Якщо фундамент відповідає нормам і правилам міста, тоді Він дає **дозвіл**, щоб **зведення надбудови** могло ТРИВАТИ.

ТІ, ХТО "ПРОДОВЖУЮТЬ"

1. Були освічені - **Еф.** 1:18; 2 **Кор.**4:6
2. Вкусили дару **небесного** - **Ів.**4:10; Рим.6:23
3. **Є причасниками** Духа **Святого** - **Ів.**7:37-38
4. Пізнали благодаті **Божої** - **Пс.** 1:3-4; Іов 23:12; **Іс.**Н.1:8; Кол.3:16
5. Пізнали **сил** майбутнього **віку** - **Євр.**2:4-1; 1 **Кор.**2:4-5; **Еф.**1:21

Др. А.В. **Тозер** відзначав, як деякі продовжують у своєму **русі** за Богом: "Як **трагічно**, що в ці похмурі дні всі дослідження робляться за нас нашими **вчителями**. Усе сконцентровано на початковому акті "прийняття" **Христа** (цього терміна, між іншим, немає в Біблії), а потім уже не очікується, що **в** людини повинна бути спрага до **подальшому відкриття** Бога для його душі. Ми **потрапили** в пастку замкнутої логіки, що **говорить**, що якщо ми **знайшли Його**, нам уже не потрібно більше шукати **Його**.

Це надано нам як останнє слово правильного віровчення, що **засноване** на припущенні, що навіть Біблія нічому іншому не **вчить**. Через це ми не бачимо **церкви**, що поклоняється, шукає, співає. Серцевина теології, **заснованої** на досвіді великої армії **відомих святих**, **відкидається** заради самовдоволених тлумачень Писання, які напевно **різали б слух** Августина, **Рузерфорда** або **Брейнерда**... Самозадоволення - смертельний ворог духовного **росту**. **У ЛЮДЕЙ ПОВИННА БУТИ СИЛЬНА СПРАГА, ІНАКШЕ ХРИСТОС НЕ БУДЕ ВИЯВЛЯТИ СЕБЕ ЇМ**. Він очікує, коли **Його** захочуть. **Досить** погано, що багатьох з нас Він чекає так довго, дуже довго, і **дарма**".

ТІ, ХТО ПОВЕРТАЄТЬСЯ

Павло застерігає, що ті, хто повертаються, "відпадуть" (в. 6-8):

"Тому що неможливо ... знову обновляти покайням":

1. Бачачи, як вони знову розпинають у собі Сина **Божого**
2. І відкрито ганьблять Його

Який результат їхнього повернення (**руху** назад)? Вони стають марними й непродуктивними **ділянками** землі, що **приносять** тільки **терен** й **бур'ян** й "непридатні й близькі до прокльону". 2 **Сам.**23:1-7; Бут.3:18; Суд.8:7.16.

Нехай це кине виклик нашим серцям: прочитайте **Єр.**4:3-4; **Ос.**6:1-3

II. БОГ НЕ НЕСПРАВЕДЛИВИЙ (в. 9-12)

Хоча він робить серйозне застереження, він закінчує словами: **"Втім, про вас, улюблені, ми сподіваємося, що ви в кращому стані й тримаєтеся спасіння, хоча й говоримо так"** (в. 9); **Лук.**8:11,14-15

Чому він такий упевнений? Не через НИХ, але через Бога, якому вони **служать**. БОГ НЕ НЕСПРАВЕДЛИВИЙ, ЩОБ ЗАБУТИ:

"Справа ваша й праця любові":

1. **Зроблені** в ім'я Його - 3 **Ів.**1:7; **Об'яв.**2:13; 3:8
2. Що ви **служили** й **служите** **святим** - **Гал.**6:10; 1 **Кор.**15:58; **Євр.**13:16

III. БОГ ВІРНИЙ (в. 13-20)

Він нагадує їм вірність Бога **Аврааму**, для якого **обітниця**, **дана** йому, хоча й надовго затрималася, але була **виконана**, як Бог й обіцяв (в. 13-15)

Він далі показує, що як за старозавітнім **звичаєм** скріплювалося **все** клятвами, то набагато більше Бог зобов'язав Себе **клятвою**. Представлено дві непорушні істини, які вказують на Божий характер:

ІСУС - ЯКІР НАШОЇ НАДІЇ

Дана ще одна непорушна істина, що пов'язана з Божою вірністю. Це **особистість** Ісуса **Христа**, що **описаний**, як *якір і наша надія* (в. 19-20); Рим.5:1-2,5; Кол.1:27

1. Він **пройшов** перед нами (Наш **предтеча**) "**всередину за завісу**"
2. Він Первосвященик навік ... "**за чином Мелхиседека**"

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 7

МЕЛХИСЕДЕК – ПОСТІЙНЕ СВЯЩЕНСТВО

Підрозділи:

- I. **Мелхиседек** більший, ніж Авраам (в. 1-8)
- II. **Мелхиседек** більший, ніж **левітське** священство (в. 9-28)

Аналіз **розділу**:

I. **МЕЛХИСЕДЕК БІЛЬШИЙ, НІЖ АВРААМ** (в. 1-8)

По-перше, Його опис: в. 1-3 (**Див.** також Бут.14:18-20)

- A. Цар праведності - 1 **Кор.**1:30
- B. Цар **миру** – **Іс.** 79:6-7; **Еф.** 2:14
- B. Священик Всевишнього
- Г.** Без батька, без матері (без родоводу)
- D. Не має ні **початку** днів, ні кінця життя (Альфа й Омега)
- E. Подібний до Сина **Божого**

По-друге, Його велич (в. 4-8)

- A. Він *прийняв* десятини від Авраама
- B. Він *благословив* Авраама ... "**Менший благословляється більшим**"
- B. Він **живе** - **Ів.** 8:56-58

II. МЕЛХИСЕДЕК БІЛЬШИЙ, НІЖ ЛЕВІТСЬКЕ СВЯЩЕНСТВО (в. 9-28)

ПОРІВНЯННЯ

Левитський порядок

Плата десятин Аврааму

За встановленням закону

Їхнє священство піддається зміні

Закон нічого не довів до

досконалості, тим самим доводячи

його "неміч і марність"

Без клятви

Священик не міг перебувати через

смерть

Щодня приносив жертви

Були людські немочі через гріх

Порядок Мелхиседека

Прийняв десятини Левія в Авраамі

Не за встановленням закону

Не піддано зміні (Живе по силі життя
неминучій)

Уводиться *краща надія* (Ми можемо
наближатися до Бога)

Із клятвою від Бога... "Кращого
завіту поручителем соделался Ісус"

Перебуває вічно, завжди живий!

Приніс одну жертву, і зараз живе,
щоб постійно клопотати

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 8

КРАЩИЙ ЗАВІТ

Підрозділи:

- I. Наш Первосвященик на небесах (в. 1-5)
- II. Посередник кращого завіту (в. 6-13)

Аналіз розділу:

I. НАШ ПЕРВОСВЯЩЕНИК НА НЕБЕСАХ (в. 1-5)

Ключ до розуміння порядку (священства) за **чином Мелхиседека**:

1. У нього небесне походження й дія - в. 1,5 "на небесах ... **небесного**"
2. Це царське служіння - в. 1, "Сів по **правицю** (по праву руку) престолу **величі**" (Див. Євр.1:3; Об'яв.3:21)
3. Це священницьке служіння - в. 2, "**Священнодіяч** святилища й **скінії істинної, котру** спорудив Господь, а не людина" (Див. далі в. 3-4)
4. Потрібне приношення (Євр.9:28)
5. Це було передвіщене служіння - Зах.6:12-13
6. Це служіння для **всіх щирих віруючих!** – Об'яв.1:5-6; Єз.44:15-28

II. ПОСЕРЕДНИК КРАЩОГО ЗАВІТУ (в. 6-13)

У Старому Завіті Бог оголосив, що буде даний Новий Завіт. Прочитайте Єр.31:31-34

При Старому Завіті сини Ізраїлю не могли **виконати** Божі закони. У результаті Бог сказав: "Я зневажив їх". Крім того, оскільки Старий Завіт показував Божий **істинний** стандарт святості, він не **направляв**. Якщо хтось **грішив** неслухняністю **закону**, не було ніякої милості ... тільки суд. Але є блага звістка!

Вона **полягає** в **тому**, що хоча "закон даний **через** Мойсея, **БЛАГОДАТЬ** же **Й ІСТИНА** сталися **через** ІСУСА **ХРИСТА**" (Ів.1:17). Отже, автор послання до Євреїв **говорить** нам про Старий Завіт, " що старіє й старіє, близько до

знищення" (8:13). Для опису Нового Завіту через все послання автор повторює слово "*кращий*":

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 9

ХРИСТОС – ВІД ТІНІ ДО СУТНОСТІ

Підрозділи:

- I. Тінь **Скінії** (в. 1-10)
- II. Сутність **скінії** в Христі (в. 11-22)
- III. Достатність жертви й спокути **Христа** (в. 23-28)

Аналіз розділу:

I. ТІНЬ СКІНІЇ (в. 1-10)

Вступ до цього розділу нагадує віруючим-євреям, що мова йде про Новий Завіт. Тому було відзначено, що Старий Завіт замінюється.

У вірші 1 говориться, що старі правила, поклоніння й форма земного святилища, були **образом істинного**, небесного святилища. Таким чином, у нас є приклад біблійного підходу до тлумачення Старого Завіту з його багатьма формами й ритуалами. Це було Божим наміром, щоб **указати** на реальні речі з Нового Завіту. (Рим.15:4; 1 **Кор.**10:11)

ОПИС СВЯТОГО Й СВЯТОГО СВЯТИХ (ст. 2-5)

По-перше, *святе*:

1. Золотий світильник (свічник) в.2, **Вих.**25:31-40
2. Золотий стіл **для** хлібів (хліб Його присутності) в.2, **Вих.**25:23-50

Далі він згадує другу завісу, **що спускалась на** золотий вівтар **куріння**. Можливо, його розум був **зайнятий** тим, символами чого все це було. Іншими словами, функцією кожної **частини** обстановки.

По-друге, *святе святих*

1. Золотий вівтар (кадильниця), що знову вказує більше на **первосвященницьку** функцію, **ніж** на частину обстановки, що була із цим **пов'язана**.

2. Золотий ковчег завіту, що **містить**:

СВІДЧЕННЯ ТРИЄДНОСТІ БОГА (Вих.25:16)

Ковчег завіту **містив** три речі:

А. *Золота судина з манною* = Син, чудесний хліб від Бога

Б. Жезл *Аароновий* розквітлий = Дух, помазання й **сила** Бога

В. *Скрижалі завіту* = Отець, святий стандарт **Божий**

3. Херувими слави. Коли в Писанні ми зустрічаємо херувими, ми завжди їх бачимо гідними, що **служать** або поклоняються безпосередньо в присутності **Божій** - Бут.3:24; **Вих.25:18-20**; 1 **Хр.13:6**; **Пс.79:1**; 98:1; **Єз.10:1-4**

4. **Місце** милості (**очистилище**, кришка завіту). У Новому Завіті слова **місце** милості й **умилостивлення** є синонімами. Це означає "бути **умилостивляючим**, що примиряє, **викупляє**, милостивим і милосердним"

– Потрібно розуміти **два** аспекти **умилостивлення**:

А. Умилостивляти =

Б. **Викупляти** = - Рим.3:25; **Євр.2:17**; 1 **Ів.2:2**; 4:10

Дії й ритуали повинні були тривати до часу перетворення (в. 6-10)

Відзначте: Знайомство з місцями Писання й символізмом **пов'язаними зі Скінією** допомагає краще розуміти й цінувати **мову**, що **використовувалась** у посланні до Євреїв.

II. СУТНІСТЬ СКІНІЇ В ХРИСТІ (в. 11-22)

Поява Ісуса була:

1. Як Первосвященника *майбутніх благ* - **Ів.10:10**
2. Входом в "більшу й **досконалу**" **скінію** - в. 12-13
 - А. Через Свою Кров
 - Б. Увійшов у святе **святих**
 - В. **Придбав** вічну спокуту для НАС

У вірші 14 ми бачимо *вічного Бога в спокуті*: по-перше, Кров **Христа** (Син **Божий**); по-друге, приніс **Богові** (Отець); по-третє, вічним Духом (Дух Святий) - 1 **Ів.**5:6-9; **Євр.**2:3-4; Рим.1:1-3

Христос - Посередник Нового Завіту (в. 15-22)

Мовою оригіналу слово *Посередник* звучить **Mesites** і *визначається* як "арбітр". Словник "Новий **Світ**" **Вебстера** говорить: "той, хто клопоче; благає за *іншого*". Див. Іов 9:32-34; **Євр.**8:6; 9:15; 12:24; **Гал.**3:20; 1 Тим.2:15

Ісус Христос є Божим "суддею", що "стає між" Собою й Людиною. Бог був у Христі, примиряючи *світ з Собою* - 2 **Кор.**5:19

Вічний: У своєму посланні автор *використовує* слово *вічний*, принаймні, *п'ять разів*. Це побожне слово, що вказує як на наслідки, так і на *привілеї*, що залежать від нашої відповіді на вимогу **Христа** мати наше життя.

КОНТРАСТ

Невіруючий

1. Вічне *рабство* - Юди 6
2. Вічний *суд* - **Дії.**10:42; 24:25;
Об'яв.20:11-12 (Гріхи
непрощені)
3. Вічна *загибель* - 2 Солун.1:9
4. Вічне *покарання* - **Мат.**25:46
5. Вічний *вогонь* - Юди 7

Віруючий

- Вічне спасіння - **Євр.**5:9
- Вічний *суд* (Гріх/гріхи прощені) -
Євр.6:2
- Вічна *спокута* - **Євр.**9:12
- Вічна *спадщина* - **Євр.**9:15
- Вічний *завіт любові* - **Євр.**13:20

Установлення Нового Завіту

1. Повинна була відбутися смерть, в.16-17
2. Затверджений із кров'ю, в.18-22

Кров була дуже важлива, навіть при Старому Завіті. У **Вих.**24:6-8

А. Кропилося на книгу

Б. Кропилося на людей

В. Кропилася на **скінію**

Г. Кропилася на **судини скинии**

Чому кров?

А. Це була Божа _____ в. 20

Б. Вона була для _____ в. 22а

В. Вона була для _____ в. 22б; **Лев.**17:11

III. ДОСТАТНІСТЬ ЖЕРТВИ Й СПОКУТИ **ХРИСТА** (в. 23-28)

У Христі **Ісусі** ми назавжди **перейшли** від тіні до сутності.

"Тому що в **Ньому** живе вся повнота Божества тілесного, і ви маєте повноту в **Ньому**" (Кол. 2:9-10)

Знову відзначте, що існує контраст між земним і небесним.

КОНТРАСТ

Образ небесного

1. Земне святилище (в.1, 23)
2. Рукотворне святилище
(в.24)
3. Первосвященик входив
щорічно для приношення
крові за себе й народ

Небесне

- Небесне святилище (в.24)
Святилище в **небесах**, **створене**
Богом (в.24); **Ів.**20:17
Христос приніс Себе **ОДИН РАЗ**
ЗА **ВСІХ** (в.25-26)

ПРИШЕСТЯ ГОСПОДА:

Перше пришествя **Христа** - в.27; **Гал.**4:4-5; 3:13-14

Друге пришествя **Христа** - в.28; 1 Солун.4:15-17; 5:9:2 Солун.1:10; 1 **Пет.**1:7-9;
1 **Ів.**3:1-3

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 10

ТОЖ ПРИСТУПАЄМО ІЗ УПЕВНЕНІСТЮ

Підрозділи:

- I. Закон і жертви не могли знищити гріхів (в. 1-4)
- II. Христос прийшов **виконати** волю Бога й знищити гріх **раз** і назавжди (в. 5-14)
- III. Дух Святий свідчить нам (в. 15-25)
- IV. Застереження про постійний гріх по своїй **волі** (в. 26-31)
- V. Не залишайте сподівання вашого (в. 32-39)

Аналіз **розділу**:

I. ЗАКОН І ЖЕРТВИ НЕ МОГЛИ ЗНИЩИТИ ГРІХІВ (в. 1-4)

Павло продовжує показувати нам достатність **Христа** на протигагу **закону** з його жертвами.

Закон і жертвоприносини були немічні, оскільки:

1. Вони були тільки тінню майбутніх благ
2. Вони були просто формою (**образом**)
3. Вони не можуть зробити **досконалим** грішника постійними жертвами
4. Вони тільки могли нагадувати **грішникові** про незнищені гріхи
5. Кров тварин ніколи не могла знищити гріхи, в. 4

Відзначте, що Павло **використовує вираз** "свідомість гріхів" або поінформованість про факт, що гріх **залишається**. Необхідно відзначити: по-перше, ця проблема з'явилася, коли людина повстала й скуштувала від *дерева пізнання добра й зла* (Бут.2:16-17; 3:6-7). Куштування від цього *дерева* зробило ворожу реакцію стосовно Бога й створило внутрішню боротьбу добра проти зла, **ні в якому разі** не уможливило робити добро й уникати зла (Рим.7:9-13).

По-друге, вона виражає **розходження** між *Людиною в Гріху* й *Людиною в Христі*. Ми **знаходимо** наступний контраст у Новому Завіті:

По-третє, ми **знаходимо**, що споконвічно Бог планував і бажав, щоб людина не знала **НІЧОГО злого**, але знала тільки **ДОБРЕ**. Писання **відкриває** це:

- А. Все **створене** Богом було гарним, приємним, **корисним**, сприяючим щастю, благополуччю й **успіху** (Бут.1:4,10,12,18,25,31; 1 Тим.4:4; **Як**.1:17; **Лук**.1:53).
- Б. **Скуштувати** від дерева життя означало б **спробувати благого (доброго) життя**. Це **ДОБРЕ** (БЛАГЕ) було ні **чим іншим**, як Життям Божим (Марк. 10:18; **Вих**.33:19; **Пс**.24:8; 72:28; 117:1,29; 118:68; 134:3; 135:1; 142:10; 144:9).
- В. Довірливі і **слухняні Богові** моляться й практикують "добро" (**Мат**.6:13; **Лук**.6:43,45; Рим.8:28-29; 12:9,21).
- Г. Бог послав **Ісуса** принести нам **благє життя** (**Ів**.10:10; **Дії**.10:38; **Єр**.31:14; **Об'яв**.1:5-6).
- Д. Бог обіцяє дерево життя **переможцеві** (**Об'яв**.22:2,14,19).

II. ХРИСТОС ПРИЙШОВ ВИКОНАТИ ВОЛЮ БОГА Й ЗНИЩИТИ ГРІХ РАЗ І НАЗАВЖДИ (в. 5-14)

У цих віршах **проявляються** дві фундаментальні доктрини:

- 1. Доктрина ВТІЛЕННЯ, в. 5-8 (**Ів**.1:14)
- 2. Доктрина ЗАМІСНОЇ СПОКУТИ, в. 9-14 (**Іс**. 753:10-11; Рим.5:19-21; **Фил**.2:5-8).

Веслі писав:

"Благоволив **з'явитися** в плоті,
Із крайнощів одне створити,
Всю мерзенність **нашу** вивести й піднести,
щоб нам божественними стати".

ІІІ. ДУХ СВЯТИЙ СВДЧИТЬ НАМ (в. 15-25)

1. Робота Духа Святого полягає в тому, щоб свідчити нам про реальності Нового Завіту (в. 15-18)
А. Слово Боже в серцях і думках - Єр.31:33-34
Б. Повне Боже прощення - в. 18, Пс. 129:3-4; Рим.8:9-11,16
2. Робота Духа Святого полягає в тому, щоб приводити нас до Бога (в.19-25). Це можна бачити на образі скінії.

СЛУЖІННЯ У СВЯТОМУ СВЯТИХ

- Відвага (упевненість) входити, в.19
- Через завісу, в.20 (Мат.27:50-51)
- Великий Первосвященик, в.21

СЛУЖІННЯ В ЗОВНІШНЬОМУ ДВОРІ

- "Тож приступаємо"
- Мідний жертovníк, "Очистивши серця"
- Мідний умивальник, "Обмивши тіло" - Еф. 5:26

СЛУЖІННЯ У СВЯТОМУ

- СВІТИЛЬНИК, "Будемо (МИ)"
- СТИЛ ДЛЯ ХЛІБІВ, "Уважний один до одного, заохочуючи до любові й добрих справ", в. 24
- ЖЕРТОВНИК КУРІННЯ, "Не будемо залишати зібрання свого" (спільного поклоніння), в. 25 - Кол.3:1-17

"Чим більше вбачаєте наближення Дня того" – той ДЕНЬ – це день повної слави, коли відкриється

Христос, щоб Ним милувалися **всі** Його святі (**Пс.**
15:11; Пр. 4:18; 1 **Пет.**1:5-8; 4:13; 5:1; 2 Солун.1:10)

IV. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ПРО ПОСТІЙНИЙ ДОБРОВІЛЬНИЙ ГРІХ (в. 26-31)

Щирі віруючі не продовжують грішити - 1 **Ів.**3:4-10

Щирі віруючі не **хочуть** перебувати в гріху - 1 **Ів.**5:18

НЕБЕЗПЕКИ УСВІДОМЛЕНОГО ГРІХА

1. Не **залишається** більше жертви за гріхи - **Євр.**2:3; 9:27-28
2. Суворий суд для усвідомленого гріха - в.27,30-31

Чому? Це **зневага** тим, що зробив **триєдиний** Бог:

- А. **Прийняття** (топтання ногами) Сина **Божого** – забезпечення від **Отця** (**Ів.**3:16; **Євр.**6:6)
- Б. **Неповага** до святині Крові завіту – **Євр.**13:20 – *смерть* Сина
- В. **Образа** (богохульство/огуда) Духа благодаті – **дія** Духа

V. НЕ ЗАЛИШАЙТЕ СПОДІВАННЯ ВАШОГО (в. 32-39)

Багато коментаторів переконали нас, що місце Писання, що **визначає** віру, **знаходиться** тільки в **Євр.**11:1. Без обговорення **твердження** з **Євр.**11:1 можна сказати, що контекст цього визначення є в **Євр.**10:32-39:

1. Віра означає **прийняття світла** - в. 32б, **Євр.**11:3 "**Вірою** пізнаємо"; Бут.1:1-3; **Євр.**6:1,4; Рим.10:17
2. Віра означає витримувати **конфлікт (подвиг) страждань** - **Фил.**1:27-29; 1 Солун.3:2-5
 - Докори й уболівай, **Дії.**14:21-22
 - Участь у стражданнях **Христа**, 1 **Пет.**2:21-23; **Євр.**2:10; 12:3-4
 - Участь у стражданнях братів, 1 **Пет.**4:12-14

3. Віра - це любов у дії - **Гал.5:6**; **Як.2:14-18**

**"Тому що ви й моїм узам співчували, і розкрадання маєтку
вашого прийняли з радістю"**, в. 34; **Мат.25:34-40**; **Як.1:2-4**

4. Віра - це володіння в душі тим, що ще тільки має виявитися в природному світі, в. 35-37; **Євр.11:1**; **Мрк.11:22-24**
5. **Вірою випробовується праведник**, в. 38-39, **"Праведний вірою живий буде; а якщо хто похитнеться, не благоволить до нього душу Моя. Ми ж не з коливних на погибель, але стоїмо у вірі для спасіння душі"**. 1 Тим.6:11-12; 2 Тим.4:7

"Жити вірою означає **кожен** момент **жити** радістю, переконаністю й упевненістю про **усе**, що повинне бути **зроблене** або в чому потрібно постраждати по Божій **волі**. Саме для того, щоб принести це життя віри й підтримувати її, Бог **допускає**, щоб бурхливі води **численних хвороб**, труднощів, складнощів, слабощів і поразок занурювали й відносили нас. Тому що потрібна віра, щоб знайти Бога у **цьому всьому** ...

Через **усе**, що не пов'язане із гріхом, вірний повинен проходити із упевненістю, сприймаючи кожну обставину, як завісу або як **випробування** нас Богом. Його **миттєва** присутність будить, і в той же самий час **стверджує** такі почуття. Насправді **великий** Бог, що утішає **смирених**, посередині найбільшого спустошення дає душі внутрішнє розуміння, що нема чого боятися, якщо вона **надає** Йому можливість діяти й віддає Йому себе **повністю**. Хоча нам сумно, коли ми **втрачаємо** почуття присутності **нашого** коханого, щось однаково переконує нас, що Він - **з** нами. Нам важко й ми розчаровані, однак, не дивлячись ні на що, у глибині нас є якір, що втримує нас прикріпленими до Бога...

Бог **приховує** Себе, щоб підняти душу до **стану** чистої віри, навчити її **знаходити** за будь-яких обставин, тому що коли ми виявляємо цей секрет

Бога, Він більше не **приховує** Себе. Віра **говорить**: 'Він **стоїть** в нас за **стіною**,
заглядає у вікно, миготить крізь **ґрати**' (**Пісн.П.** 2:9)"

Жан-П'єр Де Коссаде

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 11

ВІРА – ПРАВИЛЬНЕ СЛОВО

Підрозділи:

- I. Визначення віри (в. 1)
- II. Приклади віри (в. 2-12)
- III. Віра без знаходження **обіцяного** (в. 13-16)
- IV. Більше прикладів віри (в. 17-31)
- V. **Вірний** - "**велика хмара** свідків" (в. 32-40)

Аналіз **розділу**:

I. ВИЗНАЧЕННЯ ВІРИ (в. 1)

Віра Є. Віра ніколи не **є пропозицією** для майбутнього, віра завжди **є ЗАРАЗ АБО НІКОЛИ**. Щоб віра була **жива**, їй потрібно **жити** й діяти, або це вже зовсім не віра, а *побажання*. Деякі люди ніколи не приходять до віри, тому що вони завжди **живлять** свої сумніви або страхи. Хтось добре сказав: "**ЖИВИ СВОЮ ВІРУ, І ТИ ВМОРИШ ГОЛОДОМ СВОЇ СУМНІВИ**".

Слухайте визначення, **дане** автором:

Оригін: "Віра ж **є сутність очікуваного, свідчення про невидиме**"

"Віра ж **є**":

- 1. *Сутність* – очікуваного. Слово "сутність" походить від слова, що власне кажучи, має на увазі "те, що **є** опорою **тому**, що близько".
- 2. **Свідчення** – про невидиме. Віра спочиває на переконаності, що неявна для природного **світу**, і яка **є більш** твердою й **реальною, ніж** те, що ми можемо бачити. Хтось сказав: "*Віра – це фундамент, на якому спочиває надія*".

"Віра - це уважний погляд душі на Бога, що рятує..."

Віра сама в собі не є дією, гідною почесей. Гідний тільки **ОДИН**, у напрямку до Кого вона **спрямована**. Віра – це **зміна напрямку** нашого погляду, перенесення **уваги зі** свого власного сприйняття на Боже. Гріх зіпсував наше бачення й зробив його «**себеслухючим**» (**направив увагу** на себе). Невір'я помістило **его** туди, де повинен бути Бог, і це небезпечно й схоже на гріх **Люцифера**, що сказав: *'Поставлю мій престол вище престолу Божого'*. Віра **спрямована** на когось замість того, щоб заглядати в усередину себе, що вирівнює все життя".

А.В. Тозер

II. ПРИКЛАДИ ВІРИ (в. 2-12)

1. Віра пізнає (розуміє) – створення, а НЕ еволюція, в. 2-3; Див. Бут.1:1-2:3
2. Віра поклоняється – Авель приніс *кращу* жертву, в. 4; Див. Бут.4:1-10
3. Віра ходить – **Енох** був переселений, в. 5-6; Див. Бут.5:21-24
4. Віра підготовлює – **Ноїв** ковчег, в. 7; Див. Бут.6:13-22
5. Віра живе – Авраам, **Ісаак** й **Яків** – "мандрівники й прихоськи", в. 9-10; Див. Бут.12:8
6. Віра наділяє **силою** – Сара зачала, в. 11-12; Бут.17:19; 18:11,14; 21:2

III. ВІРА БЕЗ ЗНАХОДЖЕННЯ ОБІЦЯНОГО (в. 13-16)

Віра **СПОЧИВАЄ** ... без одержання **обіцяного**.

А. "Бачили"

Б. "Приймали"

В. "Сповідали ... що вони шукають батьківщини... бажають кращої країни"

РЕЗУЛЬТАТ:

По-перше, Бог не соромиться називати Себе їхнім Богом – *Бог є Бог віри*.

По-друге, Він приготував *місто* для них – *Бог вірний*; **Євр.**11:10; **Об'яв.**21

IV. БІЛЬШЕ ПРИКЛАДІВ ВІРИ (в. 17-31)

1. Віра у випробуванні – Авраам й **Ісаак**, в. 17-19
2. Віра благословляє – **Ісаак** благословив **Якова** й **Иава**; **Яків** благословив синів Йосипа, в. 20-21; Див. Принцип благословіння - Бут.1:22,28; 2:3; 12:2-3; **Пс.**71:17; 117:26; 128:5-8; **Лук.**6:27-28
3. Віра пророкує – Йосип пророкував результат і просив, щоб його **кістки** були винесені з *Єгипту*, в. 22 - Бут.50:26; **Вих.**13:19.
4. Віра бачить невидиме – Героїзм віри Мойсея і його батьків, в. 23-27
5. Віра для Пасхи/Віра пройти - в. 28-29
6. Марш віри/Лемент перемоги! - Ісус **Навин** у **Єрихоні**, в.30
7. Віра увійти тільки благодаттю – **Раав** (**Мат.**1:1,5)

V. ВІРНИЙ - "ВЕЛИКА ХМАРА СВІДКІВ" (в. 32-40)

1. Подвиги віри - над **всією силою** ворога, в.32-35а
2. Віра переносить протиріччя, в. 35б-39, "**І всі ці свідки у вірі, не одержали обіцяного**" в. 39
ЧОМУ?

"Тому що Бог передбачив для нас щось краще, щоб вони не без нас досягли досконалості" в. 40

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 12

ДИВЛЯЧИСЬ НА ІСУСА ... ПРИСТУПАЄМО ДО ГОРИ СІОНУ

Підрозділи:

- I. Така велика хмара свідків. Ісус - над хмарою! (в. 1-3)
- II. Покарання Господа (в. 4-14)
- III. Не втратьте благодаті Божої (в. 15-17)
- IV. Ви приступили до гори Сіон (в. 18-24)
- V. Голос, що промовляє (в. 25-29)
- VI.

Аналіз розділу:

I. ТАКА ВЕЛИКА ХМАРА СВІДКІВ. ІСУС - НАД ХМАРОЮ! (в. 1-3)

У цих віршах віруючий уподібнений учасникові забігу на Олімпійських іграх. Уявіть собі:

1. Ми маємо навколо себе велику хмару свідків. У римлян були стадіони для ігор, схожі на наші. Стадіон наповнений вірними свідками, які прийшли до нас, і зараз вони стоять, підбадьорюючи нас "завершити забіг (поприще)".
2. Скинемо із себе всякий тягар. Тут говориться про атлета, що тренувався з додатковою вагою на ногах. У день забігу він знімав вантаж з ніг, щоб бігти швидше й без перешкод. Що стає перешкодою віруючому? "Спиняючий нас гріх". Це гріх НЕВІР'Я. Тому що без віри догодити Богові неможливо.
3. Будемо бігти. Як? З терпінням (витривалістю). Християнське життя – це не "спринт", це скоріше марафон; ми ведемо біг на довгу дистанцію - Іс. 40:31. Знову-таки, існує "належне НАМ поприще".

Для ТЕБЕ є **особистий** забіг (поприще). **Залишайся** на СВОЇЙ доріжці. Пробіжи СВОЇЙ забіг (Див. 1 **Кор.9:24-27**).

4. *Дивлячись на Ісуса. Направляючи* свій погляд на Ісуса. Грецьке слово тут пропонує, щоб зараз, переглянувши людські приклади віри (*яка мала людські помилки й слабості*), ВИ ГЛЯНУЛИ НА ТОГО, ЩО У СВОЇЙ КАТЕГОРІЇ ТІЛЬКИ **ОДИН**.

Ісус:

А. Автор (начальник). Він є суддею на **полі**, Він є **засновником**, Він починає забіг віри. Він також і **завершувач**, Він судить закінчення забігу - **Фил.1:6**

Б. *Завершувач*. Він є нашим попереднім Бігуном віри, що:

1. Заради "**належної** Йому радості" - тримав Свій погляд на **меті** Отця (**Лук.9:51**; **Євр.2:8-13**; **Фил.3:12-14**)
2. "Перетерпів хрест" - _____
- це **ключ до** завоювання призу - **Мрк.13:13**; **Євр.12:1,2,3,7**
3. "Зневаживши посоромлення" - **Ів.18:1-19,30**; **Фил.2:5-8**;
Застосування **Гал.6:14,17**

II. ПОКАРАННЯ ГОСПОДА (в. 4-14)

Він уводить тему покарання, нагадуючи цим **віруючим**, що вони "**ще не до крові боролися проти гріха**"

ХРЕСТ ЗАПЕРЕЧУЄ ПРАВА - А. В. Тозер

Питання покарання піднімається у вірші 5: "**Сину мій! не зневажай покарання Господнього**"; "**Тому що чи є який син, якого б не карав батько?**" (**Євр.2:10-11**)

Навіщо покарання Отця?

1. Доводить Його *ЛЮБОВ* - в. 6а; **Об'яв.**3:19
2. Доводить Його *ПРИЙНЯТТЯ* нас - в. 6б; **Еф.** 1:6; Рим.15:17
3. Доводить *щире СИНІВСТВО* - в. 7-8
4. Доводить, що ми *ПОКІРНІ Отцеві* - в. 9а; **Ів.**12:27-28;
Мат.26:39,42,44

Природа покарання Отця – "для нашої користі"

1. Щоб ми розділили *ЙОГО ЖИТТЯ* - в. 9б
2. Щоб ми мали участь у *ЙОГО СВЯТОСТІ* - в. 10
3. Воно тільки *ТИМЧАСОВЕ* - в. 11; 2 **Кор.**4:17 (**Павловий** знак)
4. Ми НАВЧАЄМОСЯ ЧЕРЕЗ НЬОГО - в. 11
5. Воно розвиває *МИРНИЙ ПЛІД ПРАВЕДНОСТІ* - в. 11; **Як.**3:17-18

Умовляння:

1. **Зміцніте** занепале й **ослабіле**
2. **Ходіть прямо** ногами вашими (будьте прикладом для інших) -
Мат.5:16; Пр.12:26
3. Намагайтеся мати **мир** з усіма - **Мат.**5:9; Рим.12:28 (**Павловий** знак)
4. Намагайтеся мати святість, *без якої ніхто не побачить Господа.*

ІІІ. НЕ ВТРАТЬТЕ БЛАГОДАТІ БОЖОЇ (в. 15-17)

Це п'яте застереження, **дане** в **цьому** посланні.

Як ви можете **втратити Божу благодать?**

1. Дозволяючи виникнути **кореню** гіркоти
 - а. Заподіює **шкода** б. Опоганює багатьох – Повт. Зак.29:18-21
2. Аморальністю - в.16а; **Гал.**5:19-21
3. Нечестивим життям - в.16б; Рим.1:18,23-25

Пам'ягаєте Ісава? в.16-17; Бут.25:33; 27:30-40

- Відкинув Божі благословіння (первородство), отже ...
- Відкинув Богом у благословення

IV. ВИ ПРИСТУПИЛИ ДО ГОРИ СІОН (в. 18-24)

Існує порівняння між Мойсеєм і законом, зображене горою Сінай, і Ісусом Месією, у благодаті Божій, що відкрилася в Новому Завіті, зображене горою Сіон.

1. Гора Сінай. Він використовує 6 речей, щоб показати страх, безнадійність і розпач у відповідь на вимоги закону. Число 6 часто говорить про природну або людську природу, що звичайно ж, говорить про сферу людини "у плоті". "Гора відчутна". От ці 6 пунктів: 1. Палаючий вогонь; 2. Темрява; 3. Морок; 4; Буря; 5. Трубний звук; 6. Голос.
2. Гора Сіон. Він використовує 9 описів для зображення слави Сіону. Число 9 часто говорить про роботу й дію Духа Божого (9 плодів; 9 дарів - Гал.5:21-22; 1 Кор.12:4-11).

Гора Сіон - це:

1. Місто Бога живого - Єз.48:35
2. Небесний Єрусалим - Гал.4:24
3. Безліч ангелів (тільки одна третина збунтувалася й була вигнана!)
4. Радісні збори – Об'яв.5:11-14
5. Церква первістків - Рим.8:29; Кол.1:15
6. Бог, Суддя всіх - Дан.7:9-14; Дії.10:42
7. Духи праведників, що досягла досконалості
8. Ісус, Посередник нового завіту - Євр.8:6; 9:15; 1 Тим.2:5
9. Кров кроплення Ісуса - 1 Пет.1:2; Євр.11:29; 1 Кор.5:76-8

VI. ГОЛОС (в. 25-29)

Не відверніться від Нього - 1 **Ів.**5:11-12

А. Не послухали - не **уникли** покарання. Тоді Він застерігав на землі - **Ів.**3:16-21

Б. Ми не уникнемо, **ЯКЩО** відвернемося. Він **ЗАРАЗ** застерігає **з** небес, в.25;

Євр.2:1-4

Небо й земля похитнуться (в. 26-27); **Авв.**2:6

Ми приймаємо Царство непохитне (в. 28-29)

Нашою відповіддю повинне бути **щире** служіння **Богові**, із благоговінням і страхом. **Див.** **Пс.**2:11; 134:11; Іов 25:8; **Пс.**21:23; Мал.2:5.

Навіщо Божий страх? *Бог **наш** є вогонь.* Вогонь – це вираження **ревності**, любові, і гніву. **Див.** Бут.3:24; 15:17; 19:24; 22:6-7; **Вих.**3:2; 13:21-22; **Лев.**9:22; Повт. Зак.9:3; 1 **Цар.**18:24; **Іс.** 66:15-16; Пл. **Єр.**2:1-3; Дан.7:9-10; Соф.1:18; 3:8; Мал.3:2; **Об'яв.**1:14-15.

ДО ЄВРЕЇВ – РОЗДІЛ ЗА РОЗДІЛОМ

Розділ 13

СТИЛЬ ЖИТТЯ ВІРУЮЧОГО

Підрозділи:

- I. Звичайне християнське життя (в. 1-6)
- II. Звичайне церковне життя (в. 7-17)
- III. Молитовні потреби (в. 18-19)
- IV. Благословення (ст. 20-21)
- V. Примітка/Постскриптум (в. 22-25)

Аналіз розділу:

I. ЗВИЧАЙНЕ ХРИСТІЯНСЬКЕ ЖИТТЯ (в. 1-6)

- 1. Братолюбство, в.1 - **Ів.**15:12,17; 1 **Ів.**3:16
- 2. Гостинність до мандрівників, в.2 - **Євр.**13:16; **Мат.**25:36; Рим.12:13;
3 **Ів.**5-8
- 3. **Пам'ятайте** в'язнів, в.3 - **Мат.**25:36; Кол.4:18; **Євр.**10:34
- 4. Будьте вірними подружнім обіцянкам, в.4 - **Еф.**5:21-23
- 5. Будьте вільними від любові до грошей, в.5 - **Фил.**4:12-13; 1 Тим.6:1-10

ЯК? По-перше, *задовольняючись* тим, що є. По-друге, *довіряючи* **Богові**, *що Він забезпечує*.

ГРОШОВА ПАСТКА: "Автор... протягом багатьох років подорожував у багато частин **світу з однією метою**: підвищувати й **зміцнювати** духовне життя народу **Божого**. Він постійно був **вражений** тим фактом, що в тих місцях, де домінують **більша** зосередженість, **зажуреність у** ділове життя **з тією метою** заробити гроші, там набагато **важче говорити** про питання Духа. Це враження підтверджувалося настільки ж явними фактами, що в тих

місцях, де життя простіше або навіть складніше, там прагнення **сердець** до **більш** повного пізнання Господа сильніше й чистіше... **Цей**... **"ізм"**, що ввійшов у християнство й **називаний** **"коммерціалізм"**, виснажує й осушує духовне життя. Воістину це загроза для духовного життя".

Т.Аустин-Спаркс

II. ЗВИЧАЙНЕ ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ (в. 7-17)

1. Додержуйтеся благочестивих прикладів ваших лідерів, в.7; 1 **Кор.**11:1
2. Не додержуйтеся далеких **вчень** (доктрин), в.9; **Гал.**1:6-9; **Еф.**4:14; 1 Тим.4:3-5
3. **Наповнюйтеся** Ісусом/**Слідуйте** за Ісусом, в.10; **Ів.**6:44-51; **Об'яв.**3:20; 12:6; 14:4
4. Практикуйте **істинне** священство... приносячи духовні жертви
 - Життя; Рим.11:36-12:1-2
 - Вуста; **Євр.**13:15
 - Добродійність; **Євр.**13:16; **Фил.**4:18

III. МОЛИТОВНІ ПОТРЕБИ (в. 18-19)

Апостол Павло був сильним у молитві. І, проте, був людиною великої смиренності, щоб просити про молитву святих. Давайте ніколи не будемо недооцінювати цінність і **силу** молитви. **Як.**5:16б-18; **Еф.**6:18-19; 1 Солун.5:25; 2 Солун.3:1

"Молитва **є** найбільшим християнським джерелом, що, однак, найменше **використовується**. Це найбільший обов'язок християнина, який він, однак, найбільше **зневажає**. Це найбільш **загальна** форма прихильності, що, однак, **розуміється** найменше. Молитва **є** **воротами** в Божу присутність, однак не багато хто входять ними. Молитва **є** каналом Божої благодаті, однак у більшості життів він засмічений. Звичайно **вважається**, що **кожен** може

молитися, однак тільки **прийняті** в Христі мають **повний** доступ до Бога. Багато хто **ставиться** до молитви як до можливості, однак Бог вимагає молитву як **умову** Його роботи, і де немає молитви, там немає **сили**".

IV. БЛАГОСЛОВІННЯ (в. 20-21)

Це приголомшливе благословіння через дві причини:

По-перше, воно звеличує роботу **Божу** для **віруючих** в Христі **Ісусі**, в. 20

По-друге, він молиться, щоб Божа робота для них була звеличена *в них* через **Христа**.

Таким чином, **з однієї сторони**, тут ми бачимо *суверенну Божу роботу*, а **з іншої** - в нас є *людська відповідальність* у виконанні Божої волі. Ці великі істини не є несумісними.

V. ПРИМІТКА/ПОСТСКРИПТУМ (в. 22-25)

У нас є **остання вказівка** на реальну можливість авторства Павла у в. 22-24. Хто був у **Римі** (Італія) як *в'язень* у **Господі**? (Див. **Фил.** 1:12-20; **Флм.** 9; **Дії.** 28:16:30-31) Хто крім Тимофія міг розділити *тюремне ув'язнення* з Павлом?

У вірші 25 у нас є **вираз**: "**Благодать із усіма вами, Амін**". Це **висловлювання** **використовувалося** унікальним **чином** Павлом у його 13 новозавітних посланнях. *Жоден інший новозавітний автор не використовував це побажання*. "**Благодать із усіма вами**" підсумовує не тільки це послання, але все життя апостола Павла. Хоча колись він був Іудеєм, законником і фарисеєм, зараз він є частиною нового порядку, нового творіння. Він був **скорений** благодаттю **Божою**, що **відкрилася** йому, що був "найбільшим грішником". Зараз він провів **залишок** життя, проповідуючи, навчаючи, записуючи, віддаючись **повністю**, навіть будучи **готовим** умерти, якщо він міг завжди **говорити**: "**Благодать із усіма вами**". Давайте **брати з нього приклад** і йти до досконалості.

Об'явлення

Аудиторія - книга призначалася для **Ассійських церков**, згаданих в 2 й 3 розділах.

План Книги

- I **Передмова** - 1:1-3
- II **Сім** листів - 1:4-3:22
- III Видіння, попередні пророцтва - 4:1-5:14
- IV **Сім печаток** - 6:1-8:1
- V **Сім** труб - 8:2-13:18
- VI Видіння поклоніння **Агнцеві** - 14:1-20
- VII **Сім** чаш - 15:1-18:24
- VIII Продовження видінь поклоніння - 19:1-10
- IX Видіння Суду Агнця - 19:11-20:15
- X Видіння нового порядку - 21:1-22:5
- XI Останні **наставляння** - 22:6-21

Тема: **Апокаліптична** книга (бачення майбутнього). Вона показує верховну **владу** Бога і Його **верховенство** над будь-яким диктаторським урядом і т.д. Наприкінці показане Царство Бога.

Ціль: Книга призначалася **певній** групі церков, що потребують особливих наставлянь. Надалі автор, швидше за все, розумів, що значення книги в **більш** широкому масштабі.

ОБ'ЯВЛЕННЯ ІСУСА ХРИСТА

Давайте почнемо вивчення книги Об'явлення Ісуса Христа (1:1) і її 404 віршів із двох спостережень. **Перше**, дуже важливо, щоб помітили, де ця книга розміщена.

Об'явлення - це остання книга із **шістдесяти шести** книг Святого Писання. Вона **розташована** в Божому порядку останньою, тому що не можна правильно зрозуміти цю книгу, не маючи **подання** про попередніх **шістдесят п'ят** книг. Однак, через свою заворожливу тему, багато християн читають і вивчають Біблію, починаючи саме із цієї книги, і багато служителів бажають будь за що **вчити** свою церкву по цій книзі. Це неминуче веде до непорозуміння й замішання.

Книга Об'явлення не **знаходиться** саме там сама по собі. Це кульмінація Божих справ **з** людьми, ангелами, бісами й планетою Земля. **Усе**, що було написано досі, **вело** саме до цього підсумку. Без знання **попереднього**, можна дуже легко неправильно розтлумачити або **застосувати** це останнє послання Бога. У дійсності, 278 віршів з 404 у цій книзі **містять** **посилання** на Старий Завіт. У її 22 **розділах більше п'яти** сотень **посилань** або натяків на Старий Завіт.

Ті, хто починає **з** Об'явлення, в остаточному підсумку тлумачать його дивні **твердження**, намагаючись **застосувати** останні досягнення науки. **Ті**, хто дивиться на цю книгу як на чудовий матеріал для проповіді, в остаточному підсумку почнуть **підкоряти зміст** цієї книги до заголовків щоденних інформаційних газет.

По-перше, тільки Бог знає, **скільки** неправд було сказано під заголовками як «нова істина із книги Об'явлення» тими, хто не оснувався **змістом** Біблії, намагаючись тлумачити цю книгу. Ми не повинні починати читати або вивчати Біблію **з** того місця, яким Бог закінчив.

По-друге, події в книзі Об'явлення не **хронологічні**. І помилково думати, що час тут послідовний до середини книги. Ми повинні дозволити **контексту вести** нас у визначенні правильної послідовності **часу**.

1.**розділи** 1-3 дають нам історично-хронологічну картину **століття церкви**.

2.**розділи** 19-22 дають хронологічний огляд всіх подій.

3.Однак, матеріал у **розділах** 4-18 не обов'язково повинен **слідувати** в хронологічному порядку.

1. **Розділи** в середині книги Об'явлення - це збірник картин, які найчастіше **розташовані хаотично**, показуючи уривки справ **Божих** в останні дні **зі** Своїм творінням.

2. Це **навмисна дія** Духа Святого для того, щоб не дати нещирому й пасивному **учневі** Біблії зрозуміти події майбутнього.

Об'явлення – це збірник фактів, які дані Богом для того, щоб показати, як кожна криза закінчиться, і як кожна проблема буде вирішена. Через **це**, найкраще вивчення цієї книги - це розбір по темах (наприклад: звір, Божий гнів **перші три з** половиною року, знищення природи), а не за розділами.

Якщо вивчати книгу тематично, то тоді ви знайдете, що **один** матеріал буде доповнювати інший.

По-третє, існує дуже багато суперечок із приводу **того, який** зі способів тлумачення Об'явлення кращий.

1. Одні **вчать тому**, що книга історична і являє собою ніщо інше, як містичний погляд на події в минулому.

2. Інші дотримуються думки, що книга повна символізму, і намагаються розшифрувати **кожен** вірш.

3. Однак, сам текст **говорить** про те, що ця книга ніщо інше, як пророцтво, що **говорить** про події, які відбудуться після життя Івана на землі.

Сім разів сказано в книзі Об'явлення, що зміст книги є пророчим (1:3; 10:11; 19:10; 22:7, 10, 18-19). Зміст цієї книги даний в 1:19:

Що ти бачив. Це стоїть в першому розділі, ми читаємо про видіння Христа в славі як Царя й Первосвященника.

Що є. Це історія церкви, що дана в розділах 2-3.

Що буде після цього. Це пророчий матеріал, що міститься в розділах 4-22.

Оповідання Біблії починається із семи днів творіння й закінчується книгою семи.

Книга Об'явлення говорить спочатку про сім періодів історії церкви, потім про сім років періоду великої скорботи й наприкінці про підсумок семи Божих диспенсацій, які відносяться до синів Адама. В Об'явленні ми читаємо про сім:

Церков (1:11).

Золотих світильників (1:12).

Зірок (1:16).

Духів Божих (3:1).

Вогненних світильників (4:5).

Печаток (5:1).

Ангелів (8:2).

Труб (8:6).

Громів (10:3).

Тисяч загиблих (11:13).

семиголового дракона (12:3).

Діадем (12:3).

Проказ (15:6).

Золотих чаш (15:7).

Гір (17:9).

Царів (17:10).

Сім судів вилитих у главах 17-20. Є сім нових речей, які описуються в главах 21-22. В Об'явленні Господь Ісус Христос говорить сім разів: (1:8, 11, 17; 22:7, 12-13, 16,20). У цій книзі говориться про сім благословінь:

1. Того, хто читає це пророцтво (1:3).
2. Померлого в Господі (14:13).
3. Того, хто очікує повернення Господа (16:15).
4. Званих на шлюбну вечерю (19:9).
5. Учасників першого воскресіння (20:6).
6. Виконуючого слова пророцтва (22:7).
7. Виконуючих Його заповіді (22:14).

Сім тверджень про повернення Господа:

1. Що маєте, тримаєте, поки прийду (2:25).
2. Я знайду на тебе, як тать (3:3).
3. Рє, гряди незабаром (3:11).
4. Рє, іду як тать (16:15).
5. Рє, гряди незабаром (22:7).
6. Рє, гряди незабаром (22:12).
7. Їй, гряди незабаром (22:20).

Ключове слово в книзі Об'явлення «білий». Це колір:

Волосся Господа(1:14).
Каменя, на якому написане нове ім'я (2:17).
Одягу перемагаючого(3:5).
Одягу живучого на небесах (3:18).
Одягу чотирьох старців (4:4).
Коня, на якому сидів вершник (6:2).

Одягу мучеників (6:11).

Одягу безлічі людей (7:9).

Тих, хто омитий кров'ю Агнця (7:14).

Хмари, на якому сидить Господь урожаю (14:14).

Лляного одягу ангелів (15:6).

Коня, на якому їде Ісус (19:11).

Віссона й коней воїнів Христа (19:14).

Престолу, на якому сидить Бог (20:11).

Книга починається з Об'явлення Господа під час Його появи після воскресіння (1:4-20). Вона була написана семи церквам. Тут також згадується, що Ісус Христос був посередині них (1:13), і їхні служителя перебували в Його руці (1:20).

Сім церков одержують відкриття відносно майбутнього Об'явлення покривають сучасне століття церкви, майбутнє століття скорботи, тисячолітнє царство й вічний час (1:19). Послання до семи церков розміщені у главах 2-3 й їх потрібно вивчати:

1. В історичному контексті: Вони представляють хід історії новозавітної церкви.

2. У доктринальному контексті: Які були помилки, які були викриті в кожному випадку?

3. У застосуванні: Як можна застосувати попередження, які дані кожній із цих церков, до нашого особистого життя з Богом?

Кожне із цих послань додержуються наступного зразка:

Введення: Так говорить...

Кому адресовано: Знаю діла твої...

Обітниця: Перемагаючому...

Застереження: Хто має вухо, хай чує...

У четвертому розділі церква піднесена й не з'являється боє до другого пришествя в **главі** 19. Тут **увага** Біблії залишає церкву й повертається до царства й до престолу.

В Обявленні слово «престол» використовується тридцять разів, і ніде в Біблії він не згадується так часто, як в Обявленні 4. Тут знаходиться:

Заклик до престолу (ст.1).

Краса престолу (вірші 2-3).

Старці навколо престолу (ст.4).

Суд престолу (ст.5).

Предмети перед троном (вірші 5-11).

У п'ятому розділі на сцені з'являється Агнець для того, щоб **відкрити** книгу із **сімома печатками**. Це перша із **двадцяти дев'яти посилянь** на Агнця.

Деякі основні моменти:

Достоїнство Агнця (5:12).

Гнів Агнця (6:16).

Кров Агнця (7:14).

Книга Агнця (13:8).

Присутність Агнця (14:10).

Пісня Агнця (15:3).

Шлюб Агнця (19:7).

Шлюбна вечеря Агнця (19:9).

Дванадцять апостолів Агнця (21:14).

Наречена Агнця (21:9).

Престол Агнця (22:1).

У шостому розділі з'являються чотири вершники, які починають суди Бога на землі. Запечатана книга відкрита для того, щоб **виявити**:

Перша **печатка**: Розквіт антихриста (вірші 1-2).

Друга **печатка**: Початок війни (вірші 3-4).

Третя **печатка**: Всесвітній голод (вірші 5-6).

Четверта **печатка**: Смерть (вірші 7-8).

П'ята **печатка**: Мученики періоду скорботи (вірші 9-11).

Шоста **печатка**: Лють поганів (вірші 12-17).

У сьомому розділі відбиті 144.000 іудеїв, що не пізнали жінок для того, щоб вони несли Божу істину під час нещастя **Якова**. Ця **печатка** є знаком (Єзекеїля 9:1-11) подібний **тому**, що й знак звіра (Об'явлення 13:2), але відрізняється (Повторення Закону 32:5), у цьому знаку **знаходиться** ім'я **Боже** (Об'явлення 14:1). Ця глава також нам дає перше нагадування про мучеників періоду скорботи, які очікують воскресіння. **Глава 7** також нам дає **здатність зрівняти** іудеїв (вірші 1-8) і язичників (вірші 9-17).

Починаючи **з** восьмої глави, ми добре бачимо, що хронологічний порядок у книзі Об'явлення **губиться**. Уважне порівняння об'єктів гніву, про які мова йде після **семи** труб і **сімох** чаш, покаже, що величезна частина матеріалу в цій книзі накладається одна на одну:

ТРУБА

1. 8:1-7

2. 8:8-9

3. 8:10-11

4. 8:12-13

5. 9:1-12

6. 9:13-21

7. 11:15-19

ОБ'ЄКТИ ГНІВУ

Земля

Море

Ріки

Небеса

Мучення людини

Воїнство і Євфрат

Народи

ЧАШІ

16:1-2

16:3

16:4-7

16:8-9

16:10-11

16:12-16

16:17-21

Дев'ята глава - це та глава, де починаються всі неймовірні припущення з боку проповідників і коментаторів, коли вони намагаються підібрати якусь сучасну зброю під творіння, які описані в цій книзі. **Скільки гарних** припущень було витрачено даремно, перетворюючи сарану у вертольоти й коней у танки, т.п. і т.д. Завжди приймайте Біблію буквально, якщо не сказано в самому тексті, сприймати її по-іншому. Уважне читання слова показує, що коли Господь **говорить** фігурально, символічно або притчами, сам безпосередній контекст ототожнює це. Тут такого **твердження** або ототожнення немає. Це **дійсне** відкриття бездонної прірви й атака землі з боку воріт пекла.

Багато чого можна дізнатись із цієї глави:

1. По-перше, вона показує, наскільки сильно людина недооцінює сутність і **силу** воїнства Сатани, які марширують проти творіння **Божого**.

2. По-друге, вона **надає** цілком достатній доказ вознесення перед періодом великої скорботи, тому що тут ворота пекла здолають. **Ця подія** неможлива доти, доки церква **залишається** на землі (**Матвія** 16:18).

3. По-третє, це показує дурість сучасної ідеологічної обробки, що біси, звір і не потрібні творіння - ніщо інше як фантазія й міф. **Ті**, хто грає з дитячими персонажами мультфільмів, символізмом Нового Часу й т.п., будуть **розбуджені** дуже грубим **образом**.

У **главі** 10 ми переносимося до кінця часу. З'являється ангел і проголошує, що кінець усьому наступив. Більше чекати не будуть. Протягом тисячі років богобоязливі люди взивали до Господа, «**Скільки** ще?» Вони дочекалися. Час царств цього **світу** закінчилося.

У той час, як ангел **стоїть однією** ногою на землі, іншою ногою в **морі**, ми згадуємо про Буття 1 і починаємо розуміти, що вся планета незабаром буде під справедливим правлінням Ісуса Христа.

У **главі** 11 ми **довідаємося** про служіння **двох** свідків, **помазаних** Богом, їхньої **кари**, воскресіння й замилювання. Як тільки їхнє **свідчення завершене**, **їх** забирають на небеса. Потім звучить сьома труба, і повна **сила** Божого гніву й нестримне божевілля Сатани, разом випущені на грішних синів людства.

У **главі** 12 ми читаємо про другий вихід Ізраїлю через пустелю й **довідаємося**, що те, що відбулося під час першого виходу Ізраїлю з Єгипту, повториться

В останні дні (**див.** Псалом 77 й Екклезіяст 3:15).

Це велике, **особисте** тлумачення, що наводить нас на думку, що ця жінка Марія. Вірші 6, 13-17 роблять це **неможливим**. Буття 37:9 ясно ототожнює цю жінку як нації Ізраїлю. Страждання від **мук** і **болю**

народження в жінки дуже часто **використовувалися** старозавітними пророками для того, щоб показати страждання тих іудеїв, які **залишаються** в часи великої скорботи.

Дракон цієї глави ототожнений як Сатана (**Див.** роботу автора, Замітки по **огляду** Третього Розділу Книги Буття).

У цій главі ми також читаємо про останню велику війну на небесах. Сатана в остаточному підсумку **втрачає** свій доступ до других і третіх небес й у результаті, спускається на землю у великій люті.

У **главі 13 перебуває** огляд звіра й лжепророка. Потрібно помітити, що антихрист - це не **Папа Римський**, як багато хто думають. Антихрист буде строго політичною фігурою. Лжепророк буде релігійною фігурою, що дасть **звірові** його велику **силу**.

Помітьте, які інструменти **використаються для його **підйому** до **влади**:**

1. Глобальна інтеграція всіх рас і народів (ст.2). Знову Вавилонська Вежа.
2. Блискуче красномовство, що **використається** проти Бога і Його істини (вірші 5-6).
3. **Військова сила** (ст.7).
4. Харизматичні знамення й **чудеса** (вірші 13-15).
5. Тотальний контроль над всією світовою економікою (вірші 16-17).

Помітьте також, що знак звіра не 666. Це ЙОГО число, але не число кожного. Його знак ототожнений у другому вірші. (Для деталей **див.** «**глава 7**»).

Глава 14 показує, що свідки періоду скорботи більше не **перебувають** на землі. Вавилон впав і Армагеддон готовий до приходу. Помітьте хронологічний порядок. **Глава 18** описує падіння Вавилону. Тут ми читаємо про **це**, як про подію в минулому. Тут протиріччя, усього лише пастка для

безтурботних. У віршах 14-20 у нас є **перші** кілька описів Битви Армагеддон в Об'явленні.

У **главі** 15 відбувається чудесна сцена. Це святе місце. Таке почуття, що потрібно зняти взуття для того, щоб прочитати ці вірші.

Дуже цікавий той факт, що Божа слава кілька **разів заповнює місце, **присвячене** Його цілям:**

1. Коли була завершена скинія, слава Господня заповнила місце для того, щоб людське служіння було неможливе (Вихід 40:34-35).
2. Під час посвячення Храму при правлінні Соломона (3 Царств 8:10-11).
3. Протягом трьох з половиною років служіння Ісус Христос утворював тіло. На День П'ятидесятниці слава Божа зійшла, щоб заповнити його (Діяння 2:1-4).
4. Коли ми бачимо, що небесний храм заповнений славою в такий же спосіб, прямо перед другим приходом Христа (Об'явлення 15).
5. Коли починається період царства, тисячолітній храм теж також заповнений Божою славою (Єзекііль 43:5; 44:4).

Глава 16 описує страшний гнів Божий, котрий виливається на землю. Уважна людина помітить разючу схожість між судами **семи** чаш гніву в цій главі й судами, якими був покараний Єгипет у книзі Вихід. Страшні язви, перетворення води в кров, **темрява** і град, все це знаряддя, які Бог **використовував і раніше**.

Глава також оповідає про те, що нечисті духи зберуть армії сходу, **переведуть їх** через висохлий Євфрат до Армагеддона.

Мати блудницям і мерзенностям показана в **главі** 17. **Той**, хто має проникливість, не помилиться, **визначивши її**. Існує тільки одна **дійсна** світова держава, що є містом, а не народом. Є тільки **один уряд**, який можна охарактеризувати **всім наступним**: вино, **багряне** й **червоне**, золота чаша й

релігійні **основи**. Є тільки одна релігійна система, що настільки винахідлива у своїх ритуалах і технологіях, що стає **винною** у **великому** перелюбстві на кожному **куточку** землі.

Сатана лукавий. Він майстер підробок. Багато хто з тих, хто **відкидає** християнство, роблять це, через неправильне **уявлення** істинної біблійної віри за допомогою жінки із Об'явлення 17. Всі **дороги ведуть** у Рим!

Глава 17 описує кінець релігійного Вавилону в той час, як **глава 18** детально оповідає про руйнування економіки Вавилону. Система глобальної економіки, що була побудована по моделі мамони, а не Яхве, повністю зруйнована в цій главі.

1. У главі 17 Бог руйнує релігійну систему Сатани.
2. У главі 18 Він руйнує його політичну й економічну системи.
3. У главі 19 Господь валить воїнства Сатани.
4. У главі 20:1-3 Він валить самого Диявола, і в 20:11-15 Він знищує послідовників Диявола: Страшно впасти в руки Бога живого (До Євреїв 10:31)!

Глава 19 можливо є самою тріумфальною главою в Біблії з погляду Бога. Для нас самою великою звісткою в слові **Божому** є звістка про те, що Христос вмер і **воскрес** для того, щоб ми могли врятуватися. Якщо чесно, то це егоїстично. Ми радуємося тому, що Бог зробив за допомогою Христа **ДЛЯ НАС**. Але в цій главі ми читаємо про те, що Христос прославляється всім воїнством **небесним**. Ми читаємо також про те, що нарешті-те Він **одержує** Свою **досконалу** наречену. Ми читаємо про Його повернення на землю для того, що повалити ворогів у порошок, установити Своє царство й виправити все зло, що було заподіяно тисячолітнім правлінням Сатани на землі. Тут ми бачимо, що Ісус Христос названий як:

Вірний і **Істинний** (ст.11).

Слово **Боже** (ст.13).

Всемогутнього Бога (ст.15).

ЦАР ЦАРІВ, І ГОСПОДЬ ПАНУЮЧИХ (ст.16).

І знову на сцені з'являється церква

1. Ми бачили її **відхід зі** сцени землі через небесні брами (4:1), і ми бачимо, як вона з'являється через ті ж самі брами (19:11).

2. Вона пішла, як чиста діва (2 Коринфянам 11:2), і повернеться, як дружина Агнця (19:7). І Він уже готовий подарувати їй планету Земля як весільний подарунок.

Глава 20 показує у **висновку**, що Об'явлення - це підсумок Божих справ з людиною. Ця книга **служить** для того, щоб дати заключні деталі того, що було записано в **інших шістдесяти п'ятьох** книгах священного писання. Автор цієї книги не прагнув ізолювати її, як повне зібрання подій кінця **часу**. Як ми можемо пояснити, що дається тільки п'ять віршів для того, щоб показати, як повалений Сатана й Звір, даний тільки **один** вірш для того, щоб показати правління тисячолітнього царства, і дано тільки вісім віршів для того, щоб описати останню битву між добром і злом, Бога й Магога?

Доказ того, що Біблія **є** словом Божим, а не плодом людської уяви, полягає в тому, що Бог **використовує** унікальний спосіб для того, щоб привернути увагу людини на те, по яких мірках він повинен **жити**. Хіба не **є особливим** той факт, що тільки **п'ять** віршів **присвячено** великому **Суду Білого Престолу** над мертвими, малими й великими, у той час, як **всі глави Чисел** присвячені **маршруту** переходу через пустелю і Ісусові Навину, **поділу** землі й володінь? Людина б не винайшла релігійну книгу, присвячуючи сторінку за сторінкою генеалогічної хронології й потім описати кульмінаційний момент всіх подій у короткому уривку. Божі **шляхи** - не наші **шляхи**!

Глави 21 й 22 оповідають нам те, що не **зміг** Даниїл (Даниїл 12:4) і те, що не **зміг** сказати Павло про свою зустріч (2 Коринфянам 12:4). Тут **знаходиться** опис **тих нових** речей, які Бог приготував для тих, хто любить **Його**. Ми читаємо про нове **небо** й нову землю (21:1-2), **нові відносини між Богом і людиною** (21:3-8), новий **Єрусалим** (21:9-27) і про новий рай (22:1-5).

Усе, що було зруйновано гріхом, буде відтворене Господом для того, щоб виконати Його задуману **мету**. Проклята гріхом земля й забруднені небеса будуть замінені новими землею й **небом**, які будуть заповнені праведністю. Гріх, що **розділяє** людину й Бога зникне, разом **з** ним і **сум** життя. Важко вмістити у свою свідомість місто **з** розміром двох третин Сполучених Штатів (21:15-16). Але, коли святе місто, небесна гора Сіон (до Євреїв 12:2), опуститься на землю, те перед **очами** людей стануть сотні тисяч кілометрів прекрасної пишноти. Забудьте про Організації по Правах Людини. Забудьте про Світову Справедливість. Це місто майбутнього!

І вічно земний Єрусалим і небесний Єрусалим будуть **перебувати** в згоді, правлячи **з** Богом віка **вічні**.

Алілуя!! Амінь!!

Біблія закінчується тим, що кожна **особистість** Святої Трійці дає останню звістку людині. Ці заключні слова не суперечать роботі Трійці протягом всіх писань.

Останнє слово Духа **Святого** є запрошенням прийти (ст.17). Протягом всієї Біблії Дух Святої наближає людей до Бога. Наскільки ж чудесний той факт, що Його останнє звернення через Його церкву **є** запрошенням людям прийти.

Остання звістка від Отця - це **строге** попередження не додавати й не віднімати нічого зі слів Його книги (вірші 18-19). У писанні можна знайти людей, які були врятовані від будь-якого уявленого гріха. П'яниці, убивці, перелюбники, злодії, і т.д., всі вони **одержать** прощення по благодаті Божої.

Але будуть марні зусилля **пошуків** прощення того, хто як-небудь зіпсував або змінив текст Божого слова.

Останні слова Сина також відповідають тому характеру, що Він проявив протягом всієї Біблії. Він дає ще одну підбадьорюючу обіцянку тим, хто знає й любить Його. (тобто безсумнівно, так Він завжди підбадьорює нас), гряди (тобто Він - наша благословенна надія, Він обіцяв повернутися для того, щоб прийняти нас до Себе) незабаром (як оком змигнути)! Амінь. Гряди, Господи Ісусові!

Особистість Господа Ісуса Христа можна знайти на кожній сторінці в Буття, у кожній сцені книги Об'явлення й у всіх книгах між ними. Він може бути не названий по імені, як це в книзі Естер, або Його ім'я може бути проголошено ангелами, як у Матвія, але накидане око буде постійно бачити Його в Біблії:

Його велич видно під час народження дитини; Його терпіння під час убивства Його святих.

Він є м'яким теплом сходу сонця й красою багряного неба на заході дня.

Він - Творець і Звершитель нашої віри.

Він ЕСМЬ: Я ЕСМЬ.

Господь Ісус Христос не зв'язаний часом, за допомогою волі дає хід часу, і коли цей час завершує свою роль, Він ліквідує його у Своєму всесвіті. Він БУВ: з вічності. І все, що було, відбувалося по слову сили Його.

Він ГРЯДЕ: Його пришествя; Його царство; Його білий престол; Його святе місто; Його нові небо і земля, все це очікують Його.

З вічного минулого у вічному майбутньому; у нескінченному світі;
ІСУС ХРИСТОС - УСЕ У ВСЬОМУ.
ВСЕМОГУТНІЙ ВЛАДИКО. Амінь